

**ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФЕДЕРАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ І
ФІНАНСИСТІВ АПК УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«ПЕРСПЕКТИВИ ВОЛИНИ»
ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

02 грудня 2017 року, м. Луцьк

**СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ І КОНТРОЛЮ В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ**

Тези доповідей ІХ Міжнародної науково-практичної конференції
молодих учених, аспірантів, здобувачів і студентів

**MODERN ISSUES AND PROSPECTS OF ACCOUNTING,
ANALYSIS AND CONTROL IN CONDITION OF
ECONOMIC GLOBALIZATION**

Abstracts of the IX International Scientific Conference for Young
Scientists, Graduate Students and Students

**СОВРЕМЕННЫЕ ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ
РАЗВИТИЯ УЧЕТА, АНАЛИЗА И КОНТРОЛЯ В
УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ ЭКОНОМИКИ**

Тезисы докладов ІХ Международной научно-практической
конференции молодых ученых, аспирантов, соискателей и
студентов

Випуск 11

Частина 1

Редакційно-видавничий відділ Луцького НТУ
Луцьк – 2017

УДК 657: 657.1

ББК 65.052

С - 78

Редакційна колегія: головний редактор – к.е.н., професор Садовська І.Б. (Україна); **відп. редактор** – к.е.н., доцент Бабіч І.І. (Україна); д.е.н., професор Аверіна О.І. (Росія); к.е.н., доцент Баула О.В. (Україна); к.е.н., доцент Бігдан І.А. (Україна); д.е.н., професор Герасимчук З.В. (Україна); д.е.н., професор Бессонова О.А. (Росія); д.е.н., доцент Вегера С.Г. (Білорусь); д.е.н., професор Голян В.А. (Україна); к.е.н., доцент Гаврилюк О.О. (Україна); к.е.н., доцент Голячук Н.В. (Україна); д-р, професор Димитров С.С. (Болгарія); к.е.н., доцент Жураковська І.В. (Україна); д-р Гжегож Зайонц (Польща); к.е.н., доцент Зеленко С.В. (Україна); д-р Дорота Казмерчак-Пец (Польща); д.юр.н., професор Кобабаєв О.К. (Казахстан); Легенчук С.Ф., д.е.н., професор (Україна); Левицька С.О., д.е.н., професор (Україна); д.е.н., доцент Макарова В.І. (Росія); д.е.н., професор Малік М.Й. (Україна); к.е.н., доцент Мальцевич Н.В. (Білорусь); д.т.н., с.н.с. Мокєєв В.В. (Росія); д.е.н., доцент Морозова Н.І. (Росія); к.е.н., доцент Московчук А.Т. (Україна); к.е.н., доцент Нагірська К.С. (Україна); к.е.н., доцент Нужна О.А. (Україна); к.е.н., доцент Петрова О.О. (Росія); к.е.н., доцент Писаренко Т.М. (Україна); Правдюк Н.Л., д.е.н., професор (Україна); к.е.н., доцент Савош Л.В. (Україна); к.е.н., доцент Семенішена Н.В. (Україна); к.е.н., доцент Сєкачєва В.М. (Росія); к.е.н., доцент Сидоренко Р.В. (Україна); к.е.н., доцент Сушко Т.І. (Білорусь); к.е.н., доцент Талах В.І. (Україна); к.е.н., доцент Талах Т.А. (Україна); к.е.н., доцент Ткачук І.М. (Україна); к.е.н., доцент Тлучкевич Н.В. (Україна); к.е.н., доцент Хвищун Н.В. (Україна); д-р Хєнрік Федєвич (Польща); к.е.н., доцент Чудовець В.В. (Україна); к.е.н., доцент Шарінов Д.Г. (Таджикістан); к.е.н., доцент Шєстакова І.М. (Росія); д.е.н., професор Шєшукова Т.Г. (Росія).

С-78 Сучасні проблеми і перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в умовах глобалізації економіки: матеріали ІХ Міжнар. наук.-практ. конф. (02 грудня 2017 р). / відп. ред. І.Б. Садовська. – Вип. 11. – Ч. 1. – Луцьк: РВВ Луцький національний технічний університет, 2017. – 296 с.

ISBN 978-617-672-034-8

ISBN 978-617-672-116-1

У збірнику подано матеріали досліджень, виголошених на ІХ Міжнародній науково-практичній конференції молодих науковців, аспірантів, здобувачів і студентів "Сучасні проблеми і перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в умовах глобалізації економіки", що була проведена кафедрою обліку і аудиту факультету обліку та фінансів Луцького національного технічного університету у грудні 2017 року. У публікаціях висвітлено шляхи удосконалення теорії бухгалтерського обліку в умовах глобалізації економіки; теоретико-методичні передумови гармонізації системи фінансового обліку в Україні; особливості управлінського обліку і контролю як підсистеми сучасного менеджменту підприємства; аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів господарювання; перспективи розвитку аудиту в період світової фінансової кризи; науково-практичне обґрунтування впровадження інформаційних технологій в обліку, аналізі та контролі; проблеми формування показників звітності підприємств; проблеми обліку і аналізу трансакційних витрат; регіональні і глобальні проблеми розвитку економіки. Для науковців, аспірантів, студентів і всіх, хто цікавиться актуальними проблемами і перспективами розвитку обліку, аналізу і аудиту.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

© Луцький НТУ, 2017

ЗМІСТ

Марія Басалай Розвиток офшорної діяльності в Республіці Беларусь	13
Баула Олена, Каліщук Марія Актуальні аспекти розвитку міжнародного ринку акцій	15
Биковська Анастасія Національний та міжнародний підходи до формування звіту про фінансові результати діяльності підприємства	17
Бігдан Інна, Кашена Наталія Становлення та необхідність формування пенсійної системи України	21
Бондарська Катерина Роль спеціальних заходів у формуванні позитивного іміджу ВНЗ	23
Бренькач Богдана Суть та класифікація доходів підприємства	25
Бурсова Тетяна Перспективні програми розвитку міста Маріуполя	27
Василюк Володимир Сучасний стан кредитного ринку України	29
Васьківська Катерина, Прокопишак Олег, Іськевич П.В. Інвестиційно-інноваційна діяльність як основний чинник економічного розвитку регіонів	31
Власюк Артем Основні принципи та форми здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємства в сучасних умовах господарювання	33
Волот Олена, Забровська Анастасія Електронна система закупівель: переваги та недоліки	35
Волот Олена Інтелектуальні інформаційні системи як чинник планування, управління і розвитку промислових підприємств	38

Воробей Наталія, Баула Олена Історичні аспекти консюмерських відносин в країнах Азії	40
Воробей Наталія Особливості трудової міграції в сучасних умовах	42
Гаврилюк Віталія Суть та значення фінансових результатів діяльності підприємства	44
Гайдученко Тетяна Розвиток бухгалтерського обліку в Україні з XVI століття до наших часів	46
Гасуха Юлія Співвідношення понять «управління маркетингом», «маркетингове управління» та «маркетинговий менеджмент»	49
Герасимчук Ірина Екологічний облік у контексті теорії сталого розвитку	51
Гловацька Яна Переваги та недоліки складання звітності в Україні згідно МСФЗ	53
Голячук Ольга Гідроенергетика України з позицій суспільного добробуту	55
Назар Гомза Сутність та визначальні фактори реалізації вітчизняними підприємствами товарних інновацій	58
Гордієнко Максим Крипто-валюта в Україні	60
Грабчук Ірина, Ніколаєнко Кристина Формування інтегрованої звітності в стандарті xbrl: проблеми та перспективи впровадження	62
Гринюк Ірина Взаємозв'язок концепції управління вартістю підприємства та інших концепцій управління	64
Грудцына Марія Обеспеченность Брестской области трудовыми ресурсами	66

Гученко Катерина Коллекторские агенства	68
Семеншана Наталія, Данилюк (Костенюк) Ольга Економічна сутність основних засобів	70
Денисюк Наталія Особливості обліку та оподаткування дропшипінгу	73
Динь Роман Державне управління розвитку інвестиційного потенціалу регіонів в умовах глобалізації світогосподарських зв'язків	76
Дубовський Валентин Заробітна плата, як інструмент боротьби з міграцією робітної сили	78
Дудко Мар'яна, Семеншана Наталія Підходи до трактування поняття «поточні зобов'язання»	80
Жижина Елена Методики привлечения интернет-ресурсов для торговли и их отражение в учете	83
Жмуйдова Марія Проблемы финансирования спорта и пути их решения в республике Беларусь	85
Завадська Надія Нормативне забезпечення виробництва та реалізації цукру	88
Завалій Тетяна Історичні аспекти виникнення терміну “value-based management”	90
Зазерская Вікторія Государственно-частное партнерство как инструмент развития ЖКХ	92
Згоранець Павло Туризм як основа розвитку Шацького краю	94
Зірник Костянтин, Грицай Ольга Використання реєстраторів розрахункових операцій: санкції та законодавча неоднозначність	99

Глюшик Наталія Проблеми оподаткування сільськогосподарських підприємств в Україні	101
Калюга Євгенія, Зайчук Любов Облік витрат операційної діяльності на підприємствах	103
Камінська Діана Основні причини нестійкості масового туризму	107
Карпюк Тетяна Особливості імплементації вітчизняного туристичного ринку у систему світового ринку індустрії туризму	109
Касіянчук Олена, Семенишена Наталія Економічний зміст власного капіталу	112
Касян Ірина Статистична оцінка реалізації продукції промислових підприємств України	114
Квас Ірина Роль інноваційних технологій у розвитку міжнародного туризму та готельного господарства	116
Клепарський Юрій Особливості формування оборотного капіталу будівельних підприємств	118
Климовець Вадим Засади реалізації системи логістичного управління підприємством	121
Ковальчук Юлія Іноземна мова як чинник особистісного розвитку та формування професійної компетентності економіста	123
Кондратюк Ірина Сутність управління інноваційною діяльністю вітчизняних підприємств	125
Кондратюк Олександра Калькулювання витрат за системою «точно в строк» – just in time costing	127
Косенко Мар'яна Сутність собівартості промислової продукції	132

Кот Наталья Значение экономического потенциала предприятия для его устойчивого функционирования	134
Котьяш Іванна Механізм формування та підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства в умовах фінансово-економічної кризи	136
Кравцова Марина Пути повышения прибыли на промышленных предприятиях	138
Кузьмич Вероніка Обліково-аналітична система як основа інформаційного забезпечення управління персоналом підприємства	140
Кульчицька Надія Модель обґрунтування фінансових ризиків компаній нефінансового сектору в умовах модернізації української економіки	142
Куницька Ірина Особливості аудиторської діяльності в Україні	144
Лагановський Власислав Облік за центрами відповідальності: галузевий аспект	146
Липка Євгенія Впровадження управлінського обліку в бактеріологічних лабораторіях державного сектору	148
Лубник Вікторія Актуальність прогнозування валютного курсу для банківського сектора	149
Лысюк Раиса Особенности управления лесным комплексом республики беларусь: региональный аспект	151
Ляхович Галина Формування системи показників оцінки ефективності бухгалтерського аутсорсингу	153
Маліновська Софія Етапи аудиту фінансової звітності	156

Маркулич Марія Електронні державні закупівлі	158
Мартиненко Валентина До проблеми оптимізації оподаткування прибутку підприємств в Україні	160
Мартинюк Наталія Сфера застосування та цінність методу обліку витрат на якість	162
Мартынюк Александра Учетно–аналитическое обеспечение в системе управления организацией	164
Марченко Світлана Принципи взаємодії слідчого з експертами-економістами	166
Миرونчук Наталія Особливості діяльності працівників кадрових служб на сучасному етапі	169
Михалевич Світлана Суть давальницької сировини у зовнішньоекономічних відносинах	171
Михальчишина Лариса, Романович Людмила Особливості судово-економічної експертизи в розкритті та розслідуванні злочинів у економічній сфері	173
Міогло Олена Облік розрахунків з оплати праці на сучасному етапі становлення економіки України	175
Мудрицька Ольга Облік дебіторської заборгованості: вітчизняний та міжнародний досвід	179
Намазило Анна Роль бухгалтерського обліку в сучасному діловому середовищі	181
Нежива Марія Праксеологічні засади аудиту ефективності економічних відносин суб'єктів господарювання	183

Ніколов Олександр Проблеми та перспективи розвитку аудиту в Україні в умовах євроінтеграції	185
Новак Оксана, Маврін Едуард Вплив державного боргу на економічний розвиток країни	188
Осіпчук Анна Нормативно-правове забезпечення обліку готової продукції на підприємствах поліграфічної галузі	190
Палій Микола Державні перспективні програми розвитку міста	192
Панченко Ірина Транзитний потенціал України та його використання	194
Пацюк Анастасія Подарункові сертифікати та їх облік	196
Петрук Максим Роль аналітичної інформації в управлінні витратами підприємства	198
Пірожик Наталія Роль розрахунків з покупцями та замовниками у складі дебіторської заборгованості	200
Покропивна Ангеліна Розвиток електронних платежів: особливості обліку	202
Поліщук Віта Поняття фінансової стійкості (стабільності) підприємства	207
Потьомкіна Олена, Дорош Вікторія Аналіз і оцінка активів та пасивів банку у прийнятті ефективних управлінських рішень	209
Проноза Катерина Організація та методика оцінки ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства	211
Псьота Вікторія Реформація державних закупівель в Україні	213
Птачик Юлія Використання кореляційно-регресійного аналізу при дослідженні урожайності	215

Редько Мар'яна Автоматизація контрольно-ревізійного процесу	217
Романенко Єлизавета Баланс (звіт про фінансовий стан): порівняння складання балансу за національними та міжнародними стандартами	220
Руденко Дарья Реновации роли банков при развитии p2p-кредитования	224
Саган Юлія Особливості українського краудфандингу	226
Сварищевич Вікторія Проблеми і перспективи розвитку ринку фінансових послуг в Україні	229
Семенюк Анна Економічна сутність собівартості продукції (робіт, послуг)	231
Серафимюк Дмитро Суть ремонту основних засобів і його види	233
Серенкова Полина Оценка и прогнозирование объема продаж	235
Сидоренко Лариса Проблеми іноземного інвестування	237
Сидорук Іван Економічна сутність дефініції «капітал підприємства»	239
Симонік Анастасія Суть витрат для належної організації обліку	241
Синиця Катерина Банківська система України: основні проблеми та перспективи розвитку	243
Сокіл Олег Система оцінки сталого розвитку в сільському господарстві	245
Старцева Вікторія Проблеми розвитку ринку страхування життя в Україні	247
Стецюк Тетяна Зарубіжний досвід обліку поточних зобов'язань	249

Терещук Максим Інвентаризація та її роль у достовірності облікової інформації та фінансової звітності підприємств	251
Ткачук Тетяна Стратегічний облік в інформаційній системі підприємства	253
Тупало Вікторія Інноваційні інструменти у розвитку ринку цінних паперів	256
Вавдіюк Наталія, Урбан Оксана, Урбан Дарина Формування системи міжнародної безпеки після другої світової війни	258
Федина Оксана Проблеми класифікації дебіторської заборгованості в сучасних ринкових умовах	260
Федорова Юлія Стратегічний та оперативний контролінг у системі фінансового управління	262
Хілуха Олена Управлінський облік за теорією обмежень	264
Хомин Ірина Ціна товару в контексті теорій її формування	266
Чекаловська Галина Митна безпека як складова економічної безпеки держави	268
Червінська Вікторія Калькуляція собівартості продукції садівництва	270
Чопик Олександр, Прокопишак Олег Актуальні проблеми розвитку спрощеної системи оподаткування в Україні	272
Чудовець Віталій Вимоги до первинних документів в бухгалтерському та податковому обліку	274
Чупрікова Юлія Деякі проблемні питання складання звітності щодо суми нарахованого єдиного соціального внеску	276

Шафета Дмитро Зовнішня торгівля України в умовах глобальних трансформацій	278
Шворак Тетяна Роль розрахунків з постачальниками і підрядниками у складі кредиторської заборгованості	280
Шимчук Анна Економічна сутність доходів підприємства як об'єкта обліку	282
Шлапак Надія Шляхи поліпшення обліку фінансових результатів	284
Шубалий Олександр Тенденції та закономірності зміни заробітної плати у регіоні	287
Шуляр Олена Пропаганда охорони праці в Україні	289
Яковець Тетяна Облікове відображення та податкові наслідки реєстрації підприємства	293

РАЗВИТИЕ ОФФШОРНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ

В современных условиях все большее значение на мировом финансовом рынке приобретает оффшорный бизнес, который реализуется путем регистрации иностранных компаний в функционирующих на территории различных стран оффшорных зонах (ОЗ), в пределах которых компаниям-нерезидентам предоставляются льготные условия для ведения предпринимательской деятельности. Государство, на территории которого располагается такая зона, активнее привлекает иностранные инвестиции и не тратит средства на контролирование деятельности оффшорных организаций.

Одной из разновидностей оффшорных зон являются нестандартные зоны, которые создаются государствами или административными единицами, формально не поддерживающими практику оффшоров. Однако регистрация иностранных компаний на территории этих зон позволяет использовать особенности законодательства для того, чтобы минимизировать фактическое налогообложение. К таким зонам относятся свободные экономические зоны, функционирующие в Республике Беларусь.

В процессе исследования нами была выполнена оценка макроэкономической эффективности одной из свободных экономических зон, функционирующих в Республике Беларусь – СЭЗ «Брест» – и выявлена тенденция к снижению инвестиционной активности ее резидентов и ухудшению экономических результатов их деятельности.

В качестве инструмента решения данных проблем мы обосновали возможность создания особых оффшорных зон в Республике Беларусь на базе действующих СЭЗ. Для того чтобы белорусская экономика могла более эффективно использовать мировой опыт оффшорной деятельности в привлечении иностранного капитала, необходимы серьезные преобразования организационного механизма свободных экономических зон, а

также совершенствование законодательно-правовой базы. Нами предлагается схема трансформации белорусских СЭЗ в так называемые особые оффшорные зоны (ООЗ), которые будут отличаться как от классических оффшорных зон, так и от свободных экономических зон.

В рамках ООЗ целесообразно создавать три типа компаний с различными условиями налогообложения:

- 1) оффшорные компании с отсутствием налога на прибыль;
- 2) оншорные компании, которым будут предоставляться налоговые льготы или налоговые каникулы;
- 3) мидшорные компании при минимальном уровне налогообложения.

В мировой практике оншор – это обычная компания, которая платит налоги независимо от того, где получает доход [1], а под мидшорами понимаются компании, облагаемые по гибким налоговым ставкам [2], которые получают возможность вести свою деятельность на местном рынке при минимальном уровне налогообложения с возможностью открытия счета в любом банке.

В рамках ООЗ мы предлагаем создать оншорные компании двух типов. Оншорные компании 1-го типа будут создаваться убыточными предприятиями, которым целесообразно предоставлять налоговые каникулы для восстановления их прибыльности, после чего такие компании переходят в статус 2-го типа оншоров. Оншорным компаниям 2-го типа также следует предоставлять некоторые льготы по налогообложению с упрощением условий для открытия бизнеса на территории страны. В качестве мидшорных компаний предполагается регистрировать тех резидентов бывшей СЭЗ, которые в настоящее время успешно пользуются предоставленными им преференциями и стабильно получают прибыль от своей деятельности.

На наш взгляд, создание ООЗ в Республике Беларусь приведет к активизации процессов привлечения в страну иностранных инвестиций и будет способствовать решению задач инновационного этапа развития белорусской экономики.

Литература:

1. Оншор [Электронный ресурс] / Режим доступа: <http://solanocorp.com>.
2. Оншор, оффшор, мидшор [Электронный ресурс] / Режим доступа: <http://olieserve.com/ru>.

АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО РИНКУ АКЦІЙ

Важливу роль на міжнародному ринку акцій відіграють розвинуті країни світу, національні фондові ринки яких належать до так званих зрілих ринків. Це США, Японія, країни ЄС, Австралія, Канада та ін. Найбільшими національними ринками акцій є ринки США та Японії, за ними йде ринок Великої Британії. Ринок США є найбільшим ринком депозитарних розписок, а у Лондоні зосереджена більш пряма торгівля іноземними акціями.

Розміри міжнародного ринку акцій порівняно з ринком міжнародних облігацій досить скромні. Так, обсяг нових випусків міжнародних акцій у 2015 р. становив лише 19,3 % нових емісій міжнародних боргових цінних паперів. З одного боку, це пов'язано зі специфікою акцій як фінансового інструменту - акції є більш ризикованим фінансовим активом, ніж облігації. Тому міжнародні інвестори, особливо інституційні, зазвичай віддають перевагу купівлі боргових зобов'язань, а не акцій. Порівняно обмежений попит на міжнародні акції спричиняє і порівняно обмежену їх пропозицію [1].

З іншого боку, таке відставання міжнародного ринку акцій пояснюється повільним його розвитком упродовж 60-80-х років ХХ ст. Головна причина цього — недосконалість інституційного механізму ринку і складність координації дій з первинного і вторинного розміщення акцій на тогочасних міжнародних ринках. Але невеликий обсяг капіталів, який залучався через міжнародний ринок акцій у ці роки, був зумовлений ще кількома причинами. По-перше, тривалий час у багатьох країнах діяли обмеження на рух капіталів, у тому числі й на вивіз вітчизняних цінних паперів. А в разі залучення фінансування з міжнародних ринків національні уряди віддавали перевагу боргу над фінансуванням через участь в акціонерному капіталі, оскільки не бажали, щоб іноземні групи контролювали великі сегменти національної економіки. Друга причина полягає у відсутності справді міжнародного вторинного

ринку, на якому можна було б вільно перепродавати акції. Не було відповідних систем клірингу між країнами-емітентами і країнами-інвесторами, що перешкоджало як введенню в лістинг оригінальних акцій, так і торгівлі ними на іноземних ринках [2].

Ще одна причина пов'язана з трансферним ризиком — небезпекою запровадження урядом заходів валютного контролю, які перешкоджають своєчасному виконанню зобов'язань в іноземній валюті. Навіть у тому випадку, коли компанії вдавалося розмістити свої акції за кордоном, спостерігалось повернення акцій на національні ринки, оскільки інвестори побоювалися втрат від раптового введення обмежень на вивіз капіталу країною, де розташована компанія-емітент. Усе це зумовило пошук механізмів інтернаціоналізації цього ринку цінних паперів. Таким механізмом стали міжнародні депозитарні розписки, які полегшили корпораціям вихід зі своїми акціями на фондові ринки інших країн.

Після лібералізації національних фінансових ринків у 80-ті роки міжнародний ринок акцій почав розвиватися більш інтенсивно — зросла конкуренція між національними фондовими ринками за залучення до лістингу іноземних акцій, розпочалась інтеграція національних ринків акцій.

Особливостями сучасного розвитку міжнародного ринку акцій є: постійне зростання випусків міжнародних акцій, що пояснюється як приватизацією компаній державного сектора, так і розвитком процесу злиттів і поглинань; міжкраїнний рух корпоративного акціонерного капіталу відбувається переважно через механізм депозитарних розписок, а не у формі іноземних акцій чи євроакцій; переважання прямої купівлі цінних паперів на зовнішніх фондових ринках над інвестуванням у іноземні акції на власному національному ринку; посилення інтеграції найбільших національних ринків акцій, яке виявляється у взаємодії та консолідації їхніх торговельних і розрахунково-клірингових систем і, як наслідок, зростанні міжкраїнних потоків капіталу.

Література:

1. Зінченко Ф. Міжнародний ринок боргових цінних паперів / Ф. Зінченко // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. - 2016. - № 2. - С. 99–116. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ uazt_2016_2_11.
2. International banking and financial market developments // BIS Quarterly Review. - February 2015; March 2016. - P.2.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ЗВІТУ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Розглянуто нормативно-правову базу та особливості складання Звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) підприємства в Україні відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності та Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Проведено порівняльний аналіз складання Звіту про фінансові результати за міжнародними та національними стандартами.

Відмінності в підходах до змісту фінансових звітів значно ускладнювали аналіз інформації та прийняття рішень в умовах розвитку міжнародної торгівлі, транснаціональних корпорацій, глобалізації фінансових ринків. Це привело до пошуку та реалізації підходів, спрямованих на забезпечення зіставності та зрозумілості фінансової звітності, яка є важливим засобом міжнародної комунікації [1, с. 5].

З даною метою створені Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ). Згідно з НП(С)БО № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», дана форма містить чотири розділи: фінансові результати, сукупний дохід, елементи операційних витрат, розрахунок показників прибутковості акцій. Згідно МСБО 1 «Подання фінансової звітності», суб'єкт господарювання повинен подавати всі статті доходів та витрат, визнані за період:

- а) у єдиному звіті про прибутки та збитки;
- б) у двох звітах: звіті, що відображає компоненти прибутку або збитку (окремий звіт про прибутки та збитки) та другому звіті, що починається з прибутку або збитку та відображає компоненти іншого сукупного прибутку (звіт про сукупні доходи).

У МСБО 1 форма Звіту про прибутки та збитки не визначена, вказаний лише перелік мінімальних рядків, які повинен даний Звіт містити. На сьогодні українським підприємствам регламентовано

складати фінансову звітність за національними або міжнародними стандартами й порядок заповнення Звіту, за яким здійснюється аналіз результатів діяльності підприємства, за НП(С)БО 1 та МСБО 1 відрізняється, що й стало актуальним при вивченні даної теми.

Проблемі розкриття теоретичних та практичних аспектів щодо формування фінансових результатів та складання фінансової звітності різних країн присвячено досить багато праць вітчизняних вчених. Серед найбільш відомих науковців можна виділити наступних: Л.В. Гуцаленко [2, с.105—110] приділяв більшу увагу реформуванню вітчизняної звітності відповідно до міжнародних стандартів, М.В. Патарідзе-Вишинська [3, с. 310— 312] акцентувала увагу на розбіжності їх визначення у вітчизняній та зарубіжній практиці, а С.Б. Шипіна та О.М. Брадул [4, с. 260—263] висвітлювали у своїх працях проблеми теоретичного обґрунтування фінансової звітності. Але, незважаючи на підвищену увагу з боку науковців, деякі аспекти зарубіжного досвіду формування фінансової звітності є недостатньо розкритими у вітчизняній літературі, а тому потребують подальшого вивчення та узагальнення.

Основною метою публікації є визначення особливостей складання та подання Звіту про фінансові результати підприємства відповідно до МСФЗ та НП(С)БО, а також проведення порівняльного аналізу національних і міжнародних стандартів.

У сучасних умовах фінансова звітність є основним джерелом інформації для широкого кола осіб. У зв'язку з чим вона повинна бути достовірною і дозволяти кваліфікованому користувачеві робити на її основі правильні висновки про фінансовий стан і результати діяльності організації та приймати відповідні обґрунтовані рішення.

Міжнародні стандарти фінансової звітності почали розроблятися відповідно до потреб транснаціональних корпорацій. Стандарти застосовувалися на підприємствах і у фінансових установах різних країн, що мають неоднаковий рівень економічного розвитку та свої національні, часто вікові традиції. Маючи дочірні підприємства, філії та представництва на території декількох держав, такі корпорації зіткнулися з істотними відмінностями у порядку ведення бухгалтерського обліку, податковому законодавстві, оцінці засобів в балансі та інше. Все це ускладнювало визначення фінансових результатів діяльності та

складання зведених річних звітів по корпорації в цілому. Неспівмірність звітних даних і недостатня прозорість звітів не давали можливості виявити справжнє фінансове становище партнерів по бізнесу в різних країнах, що призводило до великих втрат.

Поштовхом до впровадження МСФЗ в Україні стало прийняття Кабінетом Міністрів України «Програми реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів» [5]. Це впровадження викликане тим, що українські стандарти не відповідали повною мірою потребам сучасних користувачів фінансової звітності — інвесторів, акціонерів, фінансових інститутів. Це пов'язано з тим, що історично українські стандарти формувалися з врахуванням інтересів одного єдиного користувача — держави. Фінансова звітність, складена згідно з МСФЗ, відповідає інтересам ринкової економіки та великому колу користувачів. Таким чином, МСФЗ сьогодні — це об'єктивна реальність, єдиний підхід до ведення бухгалтерського обліку в усьому світі, що має велике практичне значення для складання фінансової звітності. Незважаючи на те, що національні стандарти ґрунтуються на міжнародних стандартах фінансової звітності, вони не тотожні. Зміни, внесені до чинних міжнародних стандартів, поглибили існуючі розбіжності. Відповідно до вимог чинного законодавства в Україні існує регламентована форма Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід), в той час, як облікова практика зарубіжних країн свідчить, що у більшості із них не існує стандартної форми Звіту про прибутки та збитки.

Незважаючи на ідентичність показників, що формуються в звіті про прибутки та збитки в вітчизняних та зарубіжних організаціях, між ними існують методологічні розбіжності в формуванні інформації. Так, в Україні організації формують виручку від продажу товарів, продукції, робіт, послуг (за мінусом ПДВ, акцизів і аналогічних обов'язкових платежів) на основі надходжень, пов'язаних з виконанням робіт і наданням послуг, здійсненням господарських операцій. Ці надходження є доходами від звичайних видів діяльності, визнаних організацією в бухгалтерському обліку відповідно до умов, визначених для її визнання, і в сумі, обчисленої в грошовому вираженні, включаючи умови договорів з продажу продукції, товарів, виконання робіт, надання послуг з урахуванням знижок, сумових різниць, змін умов

договору, розрахунків негрошовими засобами. Чистий обсяг продажів за кордоном (зокрема в США) розраховується додатком до валової виручки від реалізації продукції величини представлених постачальниками знижок і вирахуванням вартості продукції, повернутої покупцями, і сум знижок, наданих покупцям [6].

Слід зазначити, що фінансовий результат є одним з найважливіших показників, який узагальнює всі результати господарської діяльності та який характеризує ефективність діяльності суб'єкта господарювання.

Ведення бухгалтерського обліку з достатнім рівнем автоматизації облікової системи у підприємств не повинен викликати труднощів при переході на МСФЗ. Звітність, що відповідає принципам МСФЗ, забезпечує повноту і достовірність інформації про діяльність підприємства, дозволяючи тим самим оцінити і проаналізувати його привабливість з погляду інвесторів і кредиторів. Тому застосування МСФЗ українськими підприємствами значною мірою сприятиме завоюванню нашою країною лідируючих позицій на міжнародному ринку капіталу. Україна за своїм інтелектуальним потенціалом, за своїми природними та людськими ресурсами цілком може стати однією з провідних промислово розвинених європейських країн. На цьому етапі вже проведена велика робота з побудови якісної системи бухгалтерського обліку і фінансової звітності. І нинішній етап впровадження міжнародних стандартів заклав тільки фундамент нової системи. Підприємства, які постійно складають фінансову звітність за МСФЗ, можуть сміливо переходити на міжнародні стандарти не тільки в підготовці звітності, а й у веденні бухгалтерського обліку, що мінімізує трудові витрати на ведення паралельного обліку або трансформації звітності.

Література:

1. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку: монографія / С. Ф. Голов. – К. : Центр учбової літератури, 2007. –307 с.
2. Гуцаленко Л.В. Концепції визначення фінансового результату в міжнародній обліковій практиці / Л.В. Гуцаленко // Інноваційна економіка. — 2010. — № 18. — 105— 110 с.
3. Патарідзе-Вишинська М.В. Визначення та облік фінансового результату: вітчизняний і зарубіжний досвід / М.В. Патарідзе-Вишинська //

Економіка. Управління. Інновації. Електронне наукове фахове видання. — 2010. — № 2 (4) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/eui/2010_2/10pmvzd.pdf.

4. Брадул О.М. Звіт про фінансові результати: значення та місце в системі фінансової звітності суб'єктів господарювання / О.М. Брадул, С.Б. Шипіна // Вісник КТУ. — 2011. — № 28. — 260—263 с.

5. Програма реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів: Постанова КМУ від 28 жовтня 1998 р. № 1706 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/KP981706.html.

6. Губачова О.М. Облік у зарубіжних країнах [підруч. для студ. вищ. навч. закладів] / О.М. Губачова, С.І. Мельник. — К: Центр учбової літератури, 2008. — 430 с.

УДК 368

**Бігдан Інна,
Кашена Наталія**

Харківський державний університет харчування та торгівлі

СТАНОВЛЕННЯ ТА НЕОБХІДНІСТЬ ФОРМУВАННЯ ПЕНСІЙНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Реформування пенсійної системи країни є складним, тривалим і важким для суспільства процесом, який потребує розробки механізму його реалізації, соціальної адаптації протягом певного часового лагу до змін системи та нових умов її функціонування.

В Україні формування пенсійної системи почалося після отримання нею незалежності у 1991 році з прийняття Концепції соціального забезпечення, якою передбачено на відміну від соціального захисту працюючого населення запровадження соціального страхування (визначення пенсій на старість; на інвалідність; в разі втрати годувальника; за вислугу років окремим категоріям працівників, персональних пенсій).

Створення у 1992 р. та визначення статусу Пенсійного Фонду України як центрального органу влади (1994 р.) та прийняття Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування (1998 р.) створило законодавчі умови для становлення системи загальнообов'язкового державного соціального страхування в країні.

Основою сучасної пенсійної системи України стало прийняття законів щодо обов'язкового державного пенсійного страхування та недержавного пенсійного забезпечення (2003 р.), які визначили етапи реформування та її трирівневу структуру:

- обов'язкове державне пенсійне страхування;
- обов'язкове накопичувальне страхування;
- добровільне пенсійне страхування.

Попри прийняття урядом протягом останніх десяти років подальших заходів щодо реформування пенсійної системи, вона залишається недосконалою через низку чинників:

- відсутність державних механізмів створення системи накопичувального пенсійного страхування;

- недостатність державних фінансових ресурсів для підтримки належного соціального захисту осіб пенсійного віку в умовах глибокої фінансової кризи;

- висока вразливість пенсійної системи країни до демографічних змін (поступове старіння української нації - частка пенсіонерів в загальній чисельності населення - 22,1%; зростання навантаження на працюючих (станом на 1січня 2017 р. – 1,36), зменшення коефіцієнта заміщення пенсіонерів молоддю, що призводить до посилення навантаження на державні фінанси (частка пенсійних виплат у ВВП у 2017 р. – 11,21%) [1];

- соціально-психологічна орієнтованість суспільства: виконання зобов'язань держави здійснювати пенсійні виплати в обсязі, достатньому для задоволення життєвих потреб осіб пенсійного віку; недовіра населення до фінансових інститутів (банків, страхових компаній, недержавних фондів), що зумовлює низьку активність населення на ринку добровільного пенсійного страхування;

- слабка інформованість суспільства щодо напрямів розвитку пенсійного страхування в країні з урахуванням світового досвіду застосування його накопичувальної компоненти .

Прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій» від 03.10.2017 р. №2148 вносить суттєві з міни в солідарну систему пенсійного страхування та надає з 2019 року старт на впровадження накопичувального професійного рівня.

Реалізація Закону дозволить в певній мірі знизити фінансову залежність пенсійної системи, підвищити її стійкість перед

несприятливими демографічними змінами, а накопичувальна компонента – створити можливості для збільшення пенсій, підвищення соціального захисту населення та створить підґрунтя для економічного зростання країни.

Література:

1. Демографічна та соціальна статистика. Економічна статистика [Електронний ресурс] / Держкомстат України. – Режим доступу до ресурсу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/dem/r_pr.htm.

2. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій» [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2148-19/paran135#n135>.

УДК 330.341

Бондарська Катерина
Науковий керівник: **Вавдіюк Наталія**
Луцький національний технічний університет

РОЛЬ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАХОДІВ У ФОРМУВАННІ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ ВНЗ

Від розвитку освіти залежить інтелектуальний і духовний потенціал країни. З розвитком ринкових відносин та глобалізацією освітніх послуг роль маркетингових та PR-технологій у формуванні позитивного іміджу вищих навчальних закладів складно переоцінити. Позитивний імідж вищого навчального закладу не тільки підсилює значимість окремого університету, а й впливає на формування загального іміджу освіти в країні.

Спеціальні події є результативною комунікаційною технологією, спрямовану на просування ВНЗ на ринку освітніх послуг. Спеціальні заходи функціонують в рамках івент-менеджменту.

Спеціальні заходи – це події, що проводяться з метою формування позитивного іміджу організації та залучення уваги громадськості до компанії та її діяльності [2, с. 204]

Для того щоб спеціальний захід сприяв реалізації поставлених цілей і завдань, в першу чергу необхідна відповідна організація і стратегія управління.

Організація спеціальних подій - процес, що вимагає професійних знань в області масових і корпоративних комунікацій, психології споживачів.

Спеціальні заходи в сфері освіти залежать від особливостей функціонування. Це ділові заходи або заходи пов'язані з внутрішньою діяльністю. Її особливості полягають в тому, щоб просування здійснити за допомогою організації заходу. Акцент зроблений на емоційні засоби, корпоративні звернення органічно включені в сценарій заходу, його атмосферу. Просування здійснюється опосередковано, коректно без використання прямих рекламних звернень. Корпоративна інформація запам'ятовується на рівні емоцій, тому організовуючи спеціальні події, важливо залишити позитивний емоційний слід у свідомості цільових аудиторій.

У науковій літературі описуються наступні види спеціальних подій:

– інформаційні: прес-конференція, брифінг, прес-тур, дегустація

– ділові: форум, симпозіум, конференція, семінар, круглий стіл, зустріч та ін .;

– церемоніали: церемонія відкриття/закриття, церемонія ін .;

– святкові: День Знань, День студента;

– благодійні: благодійний аукціон, благодійний вечір;

– іміджеві: світський прийом, бал; конкурси; вручення премій і нагород;

– корпоративні події (для внутрішніх аудиторій): День першокурсника, День народження ВНЗ [1, с. 57-59].

Успішна діяльність в сфері проведення спеціальних заходів дозволить навчальному закладу досягти наступних переваг:

– позитивна присутність навчального закладу в інформаційному середовищі;

– наявність позитивного публіситі;

– показник затребуваності ВНЗ, конкурентоспроможність;

– присутність навчального закладу в рейтингах;

– розпізнаваність і лояльність;

– високий рівень продажів освітніх послуг.

На жаль, можна відзначити, що в межах українських навчальних закладів, спеціальні заходи не користуються великим успіхом, і проходять вони не в рамках івент-заходів. Для їх комплексної організації і широкої популярності потрібні значні кошти, які українськими освітніми установами не виділяються в повній мірі. Однак сфера освіти модернізується, відтак івент-заходи повинні стати хорошим інструментом налагодження гармонійних зв'язків з громадськістю внутрішнім і зовнішнім середовищем закладу.

Література:

1. Каверина К. А. Організація рекламної діяльності ВНЗ : навч. посібник. СПб. : ТОВ "Книжковий Будинок", 2007. – 184 с.
2. Тульчинський Г. Л. Маркетинг в сфері культури: навчальний посібник. СПб. : Лань; Планета музики, 2009. – 496 с

УДК 657

Бренькач Богдана

Науковий керівник: **Дацюк Альона,**

Ковельський промислово-економічний

коледж Луцький національний технічний університет

СУТЬ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах ринкової конкуренції основною метою діяльності підприємства є одержання максимального прибутку, що безпосередньо залежить від величини одержуваних доходів. Тому доходи незалежно від галузі діяльності і форми власності суб'єкта господарювання набувають особливо важливого, ключового значення в процесі управління підприємством.

З метою одержання достовірної та своєчасної інформації про суми одержаних доходів, а також належного відображення їх в обліку необхідно чітко обґрунтувати суть та класифікацію доходів підприємства.

Згідно з НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» доходи – це збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (крім зростання капіталу за рахунок внесків власників) за звітний період.

Дохід визнається в разі додержання таких умов:

- при збільшенні активу або погашенні зобов'язань, які приводять до збільшення власного капіталу підприємства (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків засновників підприємства);
- оцінка доходу може бути достовірно визначена.

Доходи, достовірну оцінку яких здійснити неможливо, у звітності не відображаються, що відповідає принципу обачливості, який передбачає відображення у фінансовій звітності всіх елементів за вартістю, яка має запобігати заниженню зобов'язань і витрат та завищенню активів і доходів підприємства.

У бухгалтерському обліку і фінансовій звітності доходи відображаються в момент їхнього виникнення незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів – це означає, що облік доходів і складання звітності здійснюється на підставі облікового принципу нарахування. Складена згідно з принципом нарахування фінансова звітність інформує користувача не лише про проведені операції, які супроводжувались виплатою або одержанням грошових коштів, але й про зобов'язання сплатити грошові кошти в майбутньому, та про ресурси, наведені у грошовому вираженні, які будуть отриманні у майбутньому.

Згідно з МСФЗ 18 «Дохід» дохід – це валове надходження економічних вигод протягом періоду, що виникає у ході звичайної діяльності суб'єкта господарювання, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників капіталу.

Бутинець Ф.Ф. вважає, що як економічна категорія дохід (виручка) є потоком грошових коштів та інших надходжень за певний період, отриманий від продажу продукції, товарів, послуг.

Примак Т.О. аналізує дохід як виторг підприємства від реалізації продукції, послуг та виконання робіт без урахування податку на додану вартість та акцизного збору.

Для визначення вартості виготовленої продукції (робіт, послуг) та, відповідно, для належного ціноутворення важливе значення має класифікація витрат. Групування витрат необхідне для управління процесами використання різних ресурсів підприємства, а саме для здійснення калькуляції собівартості продукції відповідно до різних потреб управління.

Визнані в бухгалтерському обліку доходи класифікуються наступним чином: дохід від реалізації, інші операційні доходи, фінансові доходи, інші доходи.

Різні вчені класифікують доходи за видами діяльності, видами продукції, ринками збуту, за валютою отримання доходу, за формою розрахунку, за віднесенням доходів до різних звітних періодів, за напрямками використання активів. Доходи групують для цілей бухгалтерського обліку, а також виділяють доходи з метою їх оподаткування. Виокремлюють доходи, що надійшли від дивідентів, одержаних відсотків, від реалізації фінансових інвестицій, майнових комплексів та ін.

На основі вищенаведеної інформації, можна вважати що доходи – це грошові та інші надходження, отримані в результаті реалізації продукції, робіт, послуг, а також в результаті інших видів діяльності підприємства, що призводять до зростання власного капіталу за звітний період. При групуванні доходів підприємства, на сьогодні, не знайдено єдиних підходів, тому вважаємо, що дане питання потребує подальшого детального вивчення та вдосконалення.

УДК 330

Бурсова Тетяна

Науковий керівник: **Помаз Юлія**

Полтавська державна аграрна академія

ПЕРСПЕКТИВНІ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ МІСТА МАРІУПОЛЯ

Маріуполь – це торговельне, туристичне, промислове місто біля моря. Мікс древніх культурних традицій надає особливого колориту міському середовищу. Наразі Маріуполь сильно змінюється під впливом військового конфлікту, перед ним постала низка новітніх викликів і одночасно можливостей [1]. Зокрема, рішенням міської ради від 29.06.17 № 7/19-1549 затверджено Стратегію розвитку м. Маріуполя «Стратегія 2021» [2]. Метою стратегії є забезпечення стабільного поліпшення якості життя городян і підвищення конкурентоспроможності міста на основі реалізації національних пріоритетів розвитку, забезпечення сталого

економічного зростання і використання результатів інноваційно-технологічної діяльності [1]. Стратегія містить інформацію про 3 стратегічні цілі за 9 напрямками. Кожна із цілей має декілька так званих операційних цілей, які розкривають певні завдання.

Напрямок 1 «Забезпечення якісного інституційного середовища міста»: підвищити рівень оцінки протидії місцевої влади корупції у 2 рази; підвищити кількість послуг, що надаються в електронному форматі у 10 разів.

Напрямок 2 «Забезпечення економічної сили міста»: стимулювання приросту заробітної платні в місті по відношенню до середнього значення на 13 %; підвищення реального валового продукту малого і середнього бізнесу на 22 %, значення чистого експорту товару та послуг з міста – на 6 %; пасажиропотоку авіаперевезень – до 40 тис. пасажирів на рік.

Напрямок 3 «Керування фізичним капіталом і активами міста»: зниження кількості ДТП на 10 тис. зареєстрованих транспортних засобів у 5 разів; збільшення частки нового житла, створеного за підтримки міської влади до 5 %; підвищення якості громадського транспорту; зниження частки втрати води в системі водопостачання на 17 %.

Напрямок 4 «Забезпечення якості охорони здоров'я населення міста»: зниження рівня смертності серед дорослого працездатного населення й підвищення рівня народжуваності на 5 %, збільшення забезпеченості лікарями на 10 000 населення до обласного показника.

Напрямок 5 «Соціальна і культурна сфери діяльності міста»: створення сімейних форм виховання для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківської опіки; підвищення якості й рівня життя громадян похилого віку через розвиток системи соціального обслуговування; підвищення рівня завантаженості театрів, музеїв та спортивних закладів протягом року.

Напрямок 6 «Забезпечення якості освіти населення міста»: зміна філософії надання освітніх послуг, підвищення результативності ЗНО випускників державних і приватних шкіл; розширення спектру професійної орієнтації молоді.

Напрямок 7 «Забезпечення безпеки життя у місті»: зменшення кількості адміністративних злочинів на 30 %, кримінальних – у 2 рази; збільшення долі населення, забезпеченого притулками у разі природних/техногенних катастроф.

Напрямок 8 «Керування екологічним станом міста»: покращення якості повітря (зниження долі атмосферних викидів з 9,6 до 8,1) та контроль за викидами (сортування 100 % відходів й прибирання звалищ у місті).

Напрямок 9 «Забезпечення якості телекомунікаційної інфраструктури»: до кінця 2021 року забезпечити місто 4G мобільним інтернетом [3].

Отже, Стратегія відкриває нові перспективи і можливості для вирішення проблем, впровадження в місті кращих світових практик, сучасних стандартів і реформ. Однак, реалізація стратегії залежить від фінансової складової. Раніше настільки масштабних проєктів, які були б спрямовані на розвиток міста, не приймалося, тож можна вважати, що ця Стратегія є «першою ластівкою», яка допоможе зрозуміти, чи готовий Маріуполь до змін.

Література:

1. Маріуполь: Стратегія–2021 [Електронний ресурс] / Міська рада м. Маріуполя. – Режим доступу: <http://mariupolrada.gov.ua/>
2. Рішення «Про Стратегію розвитку м. Маріуполя «Стратегія 2021» від 29.06.2017 № 7/19-1549 [Електронний ресурс] / Маріупольська міська рада. – Режим доступу: <http://mariupolrada.gov.ua/>
3. У Маріуполі прийнята стратегія розвитку на найближчі 5 років: чого очікувати? [Електронний ресурс] / Сильні громади. – Режим доступу: <http://gromady.dn.ua/>

УДК 657

Василюк Володимир

Науковий керівник: **Чудовець Віталій**

Луцький національний технічний університет

СУЧАСНИЙ СТАН КРЕДИТНОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Кредитування є найбільш важливою і відмінною рисою діяльності банків порівняно з іншими фінансовими та не фінансовими організаціями. У системі кредитування кожної держави велику роль відіграють комерційні банки, які здійснюють свою діяльність у різних секторах кредитного ринку та акумулюють і розподіляють тимчасово вільні кошти. Для бізнесу

кредит надає можливість здійснювати свою діяльність безперервно, навіть в умовах обмеженості власних фінансових ресурсів.

Метою даного дослідження є аналіз сучасного стану ринку кредитних послуг в Україні та виокремлення основних його недоліків та переваг, а також виявлення головних загроз та можливостей розвитку.

Кредити надані клієнтам зазвичай складають найсуттєвішу частину в структурі активів балансу банків, а відсотковий та комісійний дохід від наданих кредитів складає найвагомішу частку у доходах комерційних банків.

Станом на 30 червня 2017 року кредити та заборгованість клієнтів складала 56,6% у структурі загальних, не скорегованих на резерви, активів банків України, а загальна сума процентних доходів банків за перше півріччя 2017 року становила 62,8 млрд.грн. Виходячи з вищенаведених даних, можемо зробити висновок, що кредитна діяльність є основною діяльністю банків, а від її ефективної організації залежить стабільний розвиток, як окремо взятого банку, так і банківської системи та економіки в цілому.

У структурі наданих кредитів переважну більшість займають кредити надані нефінансовим корпораціям та фізичним особам. У структурі кредитів, наданих нефінансовим установам за видами економічної діяльності станом на кінець жовтня 2017 переважають кредити надані під оптову і роздрібну торгівлю та кредити надані підприємствам переробної промисловості.

Переважання кредитування суб'єктів підприємницької діяльності, які займають оптовою чи роздрібною торгівлею зумовлене високою потребою компаній у даній сфері короткострокових кредитів для миттєвого поповнення обігових коштів.

Сильними сторонами кредитного ринку України є: постійний попит на кредитні продукти, широкий спектр кредитних послуг, наявність нормативного-правового забезпечення функціонування ринку, політика прозорості запроваджена НБУ.

Слабкими сторонами є: низька якість кредитного портфелю банків, підвищений кредитний ризик, недостатній рівень довіри учасників кредитного процесу один до одного, загальні недоліки економіки (висока тінізація, нестабільність споживання, тощо), низький рівень фінансової обізнаності громадян, висока частка

непрацюючих кредитів (більше 50%), зменшення обсягу кредитування фізосіб.

Можливостями розвитку визначено: вдосконалення системи управління кредитними ризиками, подальша лібералізація кредитного ринку, прогнозоване зростання економіки, потенційне зниження ставок кредитування.

Загрозами функціонування є: потенційне зростання інфляції, можливе підвищення облікової ставки НБУ, досить високий рівень політизації банківського сектору, невизначена інституційна організація ринку, дефіцит кредитних ресурсів.

Література:

1. Рогожнікова Н.В. Аналіз стану та динаміки кредитної діяльності банків України / Н.В. Рогожнікова // Фінансовий Простір, №1(5), 2012. – С.30-34.
2. Руденко О.В. Реалізація стратегічного планування на основі SWOT-аналізу на прикладі банківської установи / О.В. Руденко // Управління Розвитком, №18, 2013. – С.-84-86.
3. Коваленко В.В. Трансформаційні напрями розвитку банківської системи України / В.В. Коваленко // Економічний форум. - № 2. - 2015. - С. 286-295.
4. Основні показники діяльності банків України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua> - Офіційний сайт Національного банку України.

**Васьківська Катерина
Прокопишак Олег
Іськевич П.В.**

Львівський національний університет імені Івана Франка

ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ОСНОВНИЙ ЧИННИК ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

Процес регіоналізації економіки України носить об'єктивний характер (саме так можна охарактеризувати вітчизняну економічну систему після розпочатої адміністративної реформи), що в свою чергу потребує перегляду ставлення до регіонів, як до особливих суб'єктів модернізованої економічної системи, та подальшої інтеграції у світовий економічний простір. Найвагомішою проблемою сьогодення, є охорона навколишнього середовища, її захист, збереження та формування таких екологічних умов, які б сприяли розвитку суб'єктів

підприємництва, зокрема щодо використання інвестиційно-інноваційних технологій. Саме збереження та відновлення навколишнього середовища є однією з головних умов регіонального розвитку, щодо створення сприятливого середовища для функціонування суб'єктів підприємництва пріоритетних сфер економіки. Охорона навколишнього середовища вимагає значних затрат фінансових ресурсів, як з державного бюджету, так і залучення інвестицій.

Нинішній стан економіки характеризується низьким рівнем комерціалізації результатів наукових досліджень і відсутністю ефективних зв'язків науки та виробництва, повільним і безсистемним розвитком мережі сучасних інноваційних структур (технопарків, бізнес-інкубаторів, венчурних фірм), інших організацій інноваційної інфраструктури. Через це доцільними заходами стануть:

- створення спеціальних територій пріоритетного економічного розвитку, де б запровадився спеціальний режим інвестиційно-інноваційної діяльності, метою якого є випуск нової конкурентоздатної продукції, організація високотехнологічних виробництв, створення робочих місць;

- розроблення узгоджених між собою інноваційно-інвестиційних стратегій на державному та регіональному рівнях, орієнтованих на повне використання наявного потенціалу розвитку, акумуляцію всіх національних і регіональних ресурсних можливостей з метою реалізації пріоритетних високотехнологічних інвестиційних проєктів, перехід до стратегічного планування інноваційно-інвестиційного розвитку;

- вдосконалення правового поля забезпечення інноваційної діяльності з урахуванням світового досвіду, спрямованого на поліпшення об'єктно-суб'єктних відносин і подолання існуючих конфліктів в інноваційній сфері.

Зрозуміло, що регіональні комбінації інноваційно-інвестиційних механізмів реалізації загальної стратегії та інноваційно-інвестиційної моделі розвитку регіонів будуть досить диференційованими, оскільки вони зберігають значні диспропорції за рівнем соціально-економічного розвитку, інноваційної й інвестиційної привабливості, сформованістю інноваційного простору, наявністю інноваційних структур. Саме тому допустимими будуть певні адміністративні пільги для того чи

іншого регіону, в контексті спеціалізації, характеру виробництва, рівня зайнятості, тощо.

Отже, механізм реалізації інноваційно-інвестиційної політики на регіональному рівні являє собою складну систему взаємопов'язаних методів, що впливають на результативність інвестиційно-інноваційної діяльності усіх суб'єктів господарювання і в кінцевому підсумку – на соціально-економічний розвиток регіону. З метою поживлення інноваційної активності суб'єктів господарювання інноваційно-інвестиційна політика регіону має включати наступні механізми самоорганізації такої діяльності: державну підтримку та регулювання інвестиційно-інноваційного поля, цільовий характер програм інвестиційного розвитку, а також ефективне використання результатів науково-технологічних досліджень, як основне джерело активізації інвестиційно-інноваційної діяльності.

УДК 339.5

Власюк Артем

Науковий керівник: **Ольга Зелінська**

Луцький національний технічний університет

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ТА ФОРМИ ЗДІЙСНЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Сучасні українські підприємства, які хочуть досягти максимального успіху, повинні орієнтуватися не тільки на внутрішній (вітчизняний) ринок, але і на зовнішній. Тому актуальним є вивчення організації здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

Сучасна наукова література наводить безліч варіантів трактування сутності «зовнішньоекономічної діяльності», проте в узагальненому вигляді її можна трактувати як сукупність напрямів, форм і методів торгівельно-економічного, науково-технічного співробітництва, а також кредитних і валютно-фінансових відносин країни, підприємств з зарубіжними державами та підприємствами з метою ефективного використання переваг міжнародного розподілу праці. Зазначимо, що під поняття зовнішньоекономічної діяльності

не підпадає господарська взаємодія підприємств різної національної приналежності, якщо вони знаходяться і функціонують на території однієї держави. Це пов'язано з тим, що кожна країна має свій економічний національно-відтворювальний комплекс. Як будь-яка інша діяльність, зовнішньоекономічна базується на головних правилах, яких дотримуються керівники і спеціалісти апарату управління в процесі прийняття тих або інших рішень. Ці правила можуть бути декларовані в спеціальних документах або ж бути своєрідною традицією, нормою, звичаєм. Частіше за все це поєднання.

Можна виділити три рівні принципів зовнішньоекономічної діяльності: загальні, специфічні і національні [1, с.45].

Загальні принципи зовнішньоекономічної діяльності - це невелика кількість загальноновизнаних правил, що стали своєрідними загальновідомими істинами (аксіомами), яких дотримуються всі учасники міжнародних ділових операцій.

Специфічні принципи ЗЕД закріплені у відповідних міжнародних правових актах і є обов'язковими для виконання всіма державами, що підписали той або інший акт.

Національні принципи ЗЕД закріплюються в законодавчих актах відповідних країн. Оскільки всі країни використовують тією чи іншою мірою механізми державного регулювання ЗЕД, то існує і відповідна правова основа таких дій.

Існує чимало класифікацій видів зовнішньоекономічної діяльності, оскільки в різних випадках можуть використовуватися різноманітні критерії. До числа основних видів ЗЕД включають: міжнародну торгівлю, міжнародний лізинг, використання активів із-за кордону, контрактні форми ЗЕД, міжнародні інвестиції тощо. [2, с.37].

Основною метою, з якою підприємства займаються ЗЕД, є максимізація прибутку за рахунок використання ефекту масштабу. Досягнення цієї мети не вичерпує всі елементи мотиваційного механізму, який складається із наступних мотивів.

Ухвалення рішення про вихід на зовнішній ринок і вибір певних форм міжнародного підприємництва повинні бути засновані на розробці цільової функції ЗЕД підприємства виходячи з аналізу внутрішніх можливостей і впливу зовнішніх чинників.

Отже, у сучасних умовах ЗЕД держав являє собою систему економічних відносин, які складаються при обміні ресурсами між

країнами та їх економічними суб'єктами. Економічні відносини запроваджують усі аспекти економічного життя держави: виробництво, торгівлю, інвестиційну сферу та фінанси. Однак, основною метою, з якою підприємства займаються ЗЕД, є максимізація прибутку за рахунок використання ефекту масштабу.

Література:

1. Гринчуцький В. І. Економіка підприємства: навчальний посібник / В. І. Гринчуцький. – Д.: ДУЕП, 2011. – 345с.
2. Кириченко О. А. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: Навч. Посіб. – з –те вид., перероб і доп. / О. А.Кириченко – К.: Знання – Прес, 2002. – 384 с.

УДК 004:35.073

**Волот Олена
Забровська Анастасія**
Чернігівський національний технологічний університет

ЕЛЕКТРОННА СИСТЕМА ЗАКУПІВЛЬ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

Впровадження системи відкритих конкурентних державних закупівель сприяє сталому соціально-економічному розвитку країни, конкурентоспроможності економіки та динамічній інтеграції України в міжнародні ринки, зокрема в спільний ринок з ЄС. Саме тому нагальним питанням є побудова в Україні сучасної, ефективної і прозорої системи державних закупівель, що дасть змогу максимально викоринити корупцію і, завдяки переходу на електронний документообіг та повну звітність про всі державні закупівлі, забезпечити прозорість тендерного процесу.

На сьогодні правове регулювання системи публічних закупівель в Україні здійснюється Міністерством економічного розвитку та торгівлі, яке координує роботу системи законодавчими ініціативами через Департамент Регулювання Публічних Закупівель. Органом оскарження у процесі публічних закупівель є Антимонопольний комітет України. Згідно до Наказу Міністерства економічного розвитку та торгівлі №473 від 18.03.2016 р. ДП «ПРОЗОРРО» є власником центральної бази даних електронної системи закупівель, що отримала назву ProZorro і відповідає за навчально-консультаційну, технічну і маркетингову підтримку.

Електронна система закупівель - інформаційно-телекомунікаційна система, що забезпечує проведення процедур закупівель, створення, розміщення, оприлюднення та обмін інформацією і документами в електронному вигляді, до складу якої входять веб-портал Уповноваженого органу, авторизовані електронні майданчики, між якими забезпечено автоматичний обмін інформацією та документами [1].

Політики-реформатори невтомно вихваляють ProZorro як ефективний спосіб боротьби з корупцією у сфері тендерних закупівель. Варто відзначити безперечні позитивні досягнення завдяки Prozorro:

- економія державних коштів;
- прозорість. Зокрема, при проведенні електронних державних закупівель відбувається завантаження електронного формату всіх документів. Будь-хто може ознайомитися з будь-якою закупівлею;
- спрощення. Обсяг паперової роботи та тривалість процедур скоротилися, знизився рівень витрат на адміністрування процесу з боку закупівельників та учасників, а також зменшеньшися ризик оскаржень, перевірок та звинувачень у корупції;
- зниження бюрократизму, уникнення асиметрії інформації завдяки використанню стандарту відкритих даних;
- неприпустимість дискримінації заявок, об'єктивна оцінка тендерних заявок;
- постійне вдосконалення послуг;
- нові можливості для бізнесу за рахунок поліпшення доступу для учасників, у тому числі малих і середніх підприємств, на ринок публічних закупівель. А також можливість долучитись до глобального ринку державних закупівель, тощо;

Однак, окрім переваг, у системі електронних державних закупівель присутні й певні недоліки, які часто лунають від критиків системи:

- представників бізнесу турбує сама система аукціону, що проводиться за трьома раундами, адже черговість ставок фіксується у першому раунді і зберігається до завершення торгів. Як наслідок, учасник, який робить ставку останнім, отримує привілегию;
- тендерний комітет замовника легко може усунути переможця чесних торгів, відмовивши йому в укладенні договору з

формальних підстав, як то нумерація сторінок, пунктуація, не до кінця заклеєний конверт, кількість працівників або система оподаткування учасника, тощо;

- участь у тендері «псевдо-фірм». Зловмисники перемагають завдяки нераціональному заниженню ціни, а потім вимагають хабар від наступного учасника за відмову від перемоги або погрожує замовнику «обвалити» торги (затягує час, не виконує угоду, тощо) і вимагають змінити тендерні умови;

- місця ризику системи: не вказуються чіткі параметри замовлення, розмите визначення предмету закупівлі, дискримінаційні вимоги, масова дискваліфікація; змови та участь парами; проведення аналогічної закупівлі, що була відмінена раніше через необ'єктивну причину.

Отже, адміністраторам системи доведеться вести боротьбу із ризиками, які пов'язані не стільки з технічним, скільки з людським фактором. На наш погляд, доцільно регламентувати до порогові закупівлі включенням їх до закону України «Про публічні закупівлі» [8]. Також, важливим питанням залишається безкарність за зловживання. На сьогодні до зловмисників не застосовують реально суттєвих покарань, обмежуючись доганами і звільненнями, та навіть це - лише під тиском громадськості. В суспільно-політичній системі повинні відбутись зміни, що змінять ставлення до державних закупівель в цілому.

Література

1. Закон України «Про публічні закупівлі» № 922-VIII від 25.12.2015.
2. Результати опитування Transparency International Україна щодо допорогових закупівель протягом 27 липня – 6 серпня 2017 року / Електронний ресурс / Режим доступу: [<https://education.zakupki.prom.ua/theory-procurement/rezultati-opituvannya-predstavnikiv-biznesu-shhodo-osoblivostey-zdiysnennya-doporogovih-zakupivel-u-sistemi-prozorro/>].
3. Навчальний відділ ДП «Прозорро». Типи процедур закупівель: Який обрати? від 28 березня 2017 року / Веб-портал Уповноваженого органу: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [<http://infobox.prozorro.org/knowledgebase/view/675?q=%D1%82%D0%B8%D0%BF%D0%B8%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D0%B4%D1%83%D1%80>].

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ЯК ЧИННИК ПЛАНУВАННЯ, УПРАВЛІННЯ І РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Інтелектуальні системи – це новий клас автоматизованих систем оброблення інформації на основі ЕОМ, які моделюють розумові процеси, притаманні людині при прийнятті рішень у різних галузях соціально-економічної сфери суспільства. Системи інтелектуального планування – це перспективна концепція, що охоплює всі задачі автоматизації підприємства на базі систем управління знаннями з використанням нейронних мереж, генетичних алгоритмів, баз і порталів знань тощо [1].

Переважає більшість науковців і практиків переконані, що підтримка прийняття рішень у сучасних умовах пов'язана з упровадженням інтелектуальних аналітичних технологій, спрямованих на отримання знань, що дозволить покращити якість управлінських рішень, і має втілюватися у вигляді сучасних інтелектуальних інформаційних систем управління (ІСУ) [2,3]. В. Вітлінський у своєму дослідженні визначає основні модулі та інструментарій для створення інтелектуальних ІСУ [4]. Дослідженню гібридного підходу в проектуванні інтелектуальних ІСУ, що дозволяє синтезувати якісно різні підходи до обґрунтування рішень, присвячено роботу А. Колесникова та І. Кірікова [5].

Можна виділити чотири основні рівні систем, які, поєднуючись у корпоративну інформаційну систему, забезпечують підтримку прийняття управлінських рішень [6]:

- ІТ-інфраструктура (СУБД, сервери додатків, Workflow, Middleware, SOA та ін.);
- операційне управління (системи оперативного контролю, планування і транзакцій ERP, CRM, SCM, HCM та ін.);
- оперативне управління (системи планування, бюджетування, прогнозування, аналізу інформації ABC, ABM, BI та ін.);
- стратегічне управління (системи для підтримки

стратегічних цілей BSC, CPM, EPM, BPM та ін.).

В останні кілька років виникла тенденція переходу від розрізнених систем підтримки прийняття оперативних та стратегічних рішень до комплексних пакетів – аналітичних платформ бізнес-інтелекту (Business Intelligence, BI) [7].

Зважаючи на прикладну спрямованість BI-систем, їх доволі часто ототожнюють із системами підтримки прийняття рішень (СППР, англійський термін Decision Support Systems, DSS). Концепція СППР виникла в 70-і роки ХХ століття і передбачає створення систем-порадників для відповідальних осіб [7].

СППР набули широкого застосування в економіках різних країн, причому їхня кількість постійно зростає. Найбільша частка комп'ютерної підтримки припадає на стратегічне планування, управління і розвиток підприємств, операційне управління й розподіл ресурсів. Створено також достатньо ефективних галузевих та регіональних систем [8].

Новітні досягнення у царині інформаційних технологій особливо актуальні для промислових підприємств. Як свідчить практика, інформаційна підсистема управління будь-якого підприємства в сучасних умовах успішно функціонує лише при її інтеграції з інтернет-технологіями, які стають одним з основних інструментів підвищення ефективності господарювання в умовах лібералізації економічного простору. Застосування ІКТ об'єктивно зумовлене такими чинниками, як подальшою глобалізацією економіки за ринками збуту й у сфері виробництва, зростанням значення якості продукції, переходом до європейських і світових стандартів, ускладненням управління підприємствами за рахунок випереджаючого зростання інформаційної складової виробництва та постійного збільшення частки інформаційних продуктів і послуг у сукупному суспільному продукті тощо.

Література

1. Інформаційні системи в економіці : монографія / [С. В. Устенко, А. М. Береза, Г. П. Галузинський, В. М. Гужва та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. С. В. Устенка. – К. : КНЕУ, 2012. – 425 с.
2. Minelli M. Big Data, Big Analytics: Emerging Business Intelligence and Analytic Trends for Today's Businesses / M. Minelli, M. Chambers, A. Dhiraj. – New Jersey : John Wiley & Sons, 2013. – 224 p.
3. Glenn N. Lean MIS can't miss: Manufacturing information systems / Glenn N., Braun D. // InTech. – 2006. – № 11.
4. Вітлінський В. В. Штучний інтелект у системі прийняття

управлінських рішень / В. В. Вітлінський // Нейро-нечіткі технології моделювання в економіці. – 2012. – № 1. – С. 97–118.

5. Колесников А. В. Методология и технология решения сложных задач методами функциональных гибридных интеллектуальных систем / А. В. Колесников, И. А. Кириков. – М. : ИПИ РАН, 2007. – 387 с.

6. Реальный сектор економіки України в умовах становлення інформаційного суспільства: монографія / С. М. Шкарлет, М. П. Бутко, О. І. Волот. – Чернігів : ЧНТУ, 2017. – 290 с.

7. Decision Support and Business Intelligence Systems / E. Turban, R. Sharda, D. Delen, J.E. Aronson, T.-P. Liang, D. King. – Prentice Hall, 2010. – 720 p.

8. Power D.J. Decision Support Systems / D.J. Power, R. Sharda and F. Burstein // Wiley Encyclopedia of Management: Management Information Systems. Vol. 7. – Willey, 2015. – Pp. 235–290.

УДК 346.548

**Воробей Наталія,
Баула Олена**

Луцький національний технічний університет

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ КОНСЮМЕРСЬКИХ ВІДНОСИН В КРАЇНАХ АЗІЇ

Вчення консюмеризму спрямоване на розвиток руху за безпеку і захист прав споживачів. В сучасній консюмерській науковій літературі більшість уваги вчених приділено проблемам взаємовідносин споживачів з іншими учасниками ринкових відносин в західноєвропейських країнах, але менше уваги приділяється азійському суспільству. Метою даного дослідження є розгляд етапів еволюції та динаміки споживчої культури, побутових ідеологій і споживчих рухів усередині країн Азії.

Індія стала свідком грандіозної трансформації за останні два десятиліття, а саме структурних змін, в яких споживчий рух був домінуючим. В Індії задекларовано шість прав споживачів з метою їх захисту від обману, існує близько 600 державних організацій, які працюють, щоб захистити інтереси споживачів (їх функції полягають в забезпеченні загальної консюмерської освіти споживачів, в спеціальній освіті про консюмеризм жінок, публікації брошур, що сприяють виробленню нових стандартів споживання). Перша рада захисту прав споживачів була скликана в Мадрасі в 1950 році. Пізніше в 1966 році в Бомбеї була сформована Спілка споживачів Індії. На даний час в Індії нормативну базу

захисту прав споживачів складають 36 законів. Крім того урядом Індії в кінці ХХ ст. було створено державну організацію «Справа споживача» та Агентство з охорони захистити права споживачів. Ще одним проявом захисту прав споживачів в Індії було створення громадського руху споживачів під керівництвом Лока Саматі, який протестував проти забруднення води та навколишнього середовища компанією Соса-Сола. Дії громадського руху змусили гігантську компанію Соса-Сола витрати величезну суму грошей для випуску продукції з кращою якістю і дотриманням екологічних норм. Те ж саме було і у випадку з Макдональдс в Індії [3].

У Пакистані захист прав споживачів до кінця 80-их років ХХ ст. не належав до актуальних проблем. В більшості випадків, споживачі не мали права висловлювати і захищати свою точку зору. Споживач загалом знаходився у невідповідному становищі відносно продавця. В даний час нормативно-правова база захисту прав споживачів в Пакистані зводилась лише до прийнятої у 1960 р. Постанови про чисті продукти Західного Пакистану. Однак починаючи з 90-х років ХХ ст. в даній країні активізувався рух споживачів на захист свої прав у зв'язку з дією Всесвітнього консьюмерського конгресу в даному регіоні світу. Зокрема, була створена Комісія з прав споживачів, функція якої полягає в інформованості споживачів про можливість захисту їх прав, а також забезпечення руху споживачів в Пакистані належним законодавством та статутом захисту прав споживачів від усіх споживчих проблем, починаючи від продуктів харчування. В даний час Пакистан є порівняно свідомою країною у сфері проблеми задоволеності споживачів та їх безпеки [1].

У Японії існує два типи споживчих груп, головним завданням яких є забезпечення споживачів більш безпечними продуктами. Перша - група громадян, яка включає споживчі рухи щодо якості продуктів, і тому цей споживчий рух було визначено як громадський рух. Друга - пропагандистська група, яка складається з державної консультативної комісії . У 1960-х роках ці групи брали участь у загальнонаціональних політичних кампаніях, щоб забезпечити політику безпеки харчових продуктів і розвивати законодавство про відповідальність за якістю продукції. Японський консьюмеризм залишається значною мірою націоналістичним [2].

Таким чином, незважаючи на те, що протягом тривалого часу вважалось, що консьюмеризм - це тема, негідна уваги вчених у

порівнянні з іншими більш важливими подіями у житті суспільства, історики довели важливість вивчення консюмеризму через призму еволюцію, що дасть змогу більш ефективно вирішувати сучасні консюмерські проблеми на національному та глобальному рівнях.

Література:

1. Barrutia J., Charterins J. Measuring the impact of informational democracy on consumer power // International journal of marketing research. – 2006. – 48 (93). – p. 351-73.
2. Kirkpatrick M.A. Consumer is min Japan's new citizen politics // Asiansurvey. – 2011. – 15 (5). – p. 234-246.
3. Lizzy E. A. Consumer redressalagen ciesin India // Economic and Political weekly. – 2013. – 28 (32/33). – p. 1638-1639.

УДК 330

Воробей Наталія

Науковий керівник: **Урбан Оксана**

Луцький національний технічний університет

ОСОБЛИОСТІ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Міжнародна трудова міграція є однією з об'єктивних основ становлення інтегрованої міжнародної системи. У той же час проблема вільної міграції є найбільш небезпечною для урядів як політично, так і соціально. Етнічні та релігійні забобони та пряма економічна загроза інтересам окремих груп, які бояться конкуренції іммігрантів, роблять цю проблему надто гострою. Для політиків питання міграції є так званою "гарячою картоплею, що краще не виводити з вогню". Тому під час реалізації міграційної політики дуже важливо знати природу міграції та загальні економічні та соціальні наслідки.

Міжнародна трудова міграція охоплює весь світ: як розвинену його частину, так і слабозвинену периферію. В даний час налічується понад 214 мільйонів міжнародних мігрантів. Міжнародна міграція населення відіграє все більш значну роль у розвитку суспільства і стала глобальним процесом, який охопив

майже всі континенти та країни, а також різні соціальні верстви. Загальна кількість міжнародних мігрантів постійно зростає.

Більше половини мігрантів походять із країн, що розвиваються, та країн з перехідною економікою. З цих країн за останні 5 років промислово розвинені країни взяли 12 мільйонів мігрантів, іншими словами, річний притік мігрантів у середньому становив 2,3 мільйони чоловік, з яких 1,4 мільйона вирушили в Північну Америку та 800 тисяч - в Європу .

Індивідуально спрямовані потоки робочої сили, які перетинають державні кордони, формують міжнародний ринок праці у взаємозв'язку з ринками капіталу, товарів та послуг. Іншими словами, міжнародний ринок праці існує у формі трудової міграції.

Міжнародна трудова міграція обумовлена як чинниками внутрішнього економічного розвитку кожної окремої країни, так і зовнішніми чинниками: станом міжнародної економіки в цілому та економічними відносинами між країнами. Протягом певних періодів рушійними силами міжнародної трудової міграції можуть бути політичні, військові, релігійні, національно-культурні, сімейні та інші соціальні чинники. Причини міжнародної трудової міграції можна зрозуміти також лише як конкретний набір названих факторів.

Причини міжнародної трудової міграції, пов'язані з масштабами, ставками та структурою накопичення капіталу.

1. Відмінності в темпах накопичення капіталу зумовлюють відмінності між привабливими та відштовхувальними силами праці в різних регіонах світової економіки, які остаточно визначають напрями руху цього фактору виробництва між країнами.

2. Рівень і масштаби накопичення капіталу мають прямий вплив на рівень зайнятості працездатного населення і, відповідно, на розміри відносного перенаселення (безробіття), що є основним джерелом трудової міграції.

3. Ставки та розміри накопичення капіталу, у свою чергу, в певній мірі залежать від рівня міграції. Ця залежність означає, що досить низька заробітна плата іммігрантів та можливість скоротити оплату домашнім працівникам дозволяють скоротити виробничі витрати і тим самим збільшити накопичення капіталу. Така ж мета досягається і організацією виробництва в країнах з низькою оплатою праці. Транснаціональні корпорації з метою прискорення

накопичення капіталу використовують або робочий рух до столиці, або переміщують капітал у регіони з надмірною кількістю робочої сили.

4. Причиною робочого руху є зміни у схемі вимог та виробництва, зумовлені науково-технічним прогресом. Зниження виробництва або ліквідація деяких застарілих галузей випускає робочу силу, яка шукає її застосування в інших країнах.

Отже, міжнародна трудові міграції, перш за все, є формою руху щодо надлишкового населення від одного центру накопичення капіталу до іншого. Це економічна природа трудової міграції. Проте в міжнародній трудовій міграції беруть участь не лише безробітні, а й частина працездатного населення. У цьому випадку рушієм міграції є пошук більш сприятливих умов праці. Праця переміщується з країн з низьким рівнем життя та заробітками до країн з вищими. Отже, об'єктивною основою трудової міграції є національна відмінність рівня заробітної плати.

УДК 657

Гаврилюк Віталія

Науковий керівник: **Дацюк Альона,**

Ковельський промислово-економічний коледж Луцький
національний технічний університет

СУТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Для прийняття ефективних управлінських рішень необхідна своєчасна, достовірна інформація про результати роботи підприємства, яка формується на основі первинних та зведених даних з урахуванням специфіки діяльності та організаційної структури суб'єкта господарювання. Основою правильного визначення визначення фінансових результатів є науково-обґрунтована організація та методика їх обліку.

Питання економічного змісту, порядку формування та відображення в обліку фінансових результатів досліджували В.Г. Білик, Ф. Ф. Бутинець, Є.В. Мних, В.В.Сопко, Л. Г. Ловінська та інші вітчизняні та зарубіжні вчені.

Кожне підприємство, незалежно від його форми власності, має за мету отримання максимально можливого прибутку.

Величина одержаного фінансового результату прямо впливає на можливості для реалізації програм підприємства та збільшення власного капіталу.

Фінансовий результат – це приріст або зменшення величини власного капіталу підприємства, що утворюється в процесі його підприємницької діяльності за звітний період.

Фінансовий результат діяльності підприємства виражається у вигляді прибутку або збитку.

Прибуток як економічна категорія відображає кінцеву грошову оцінку виробничої та фінансової діяльності і є найважливішим показником фінансових результатів суб'єктів господарювання, їх фінансового стану. Прибуток сигналізує про необхідність заходів щодо зменшення собівартості продукції, нарощування обсягів виробництва і реалізації, розширення асортименту товарів, доцільність змін у ціновій політиці. Він є визначальним критерієм ефективності господарювання підприємством.

Прибуток – це чистий дохід, який залишається в підприємства після відшкодувань усіх витрат, пов'язаних з виробництвом, реалізацією продукції та іншими видами діяльності [2, с.501].

Важливість даного показника підтверджує об'єктивну потребу запровадження єдиних принципів, методологічних засад визнання доходів та витрат діяльності підприємства. Розраховується результат діяльності як різниця між доходами та витратами підприємства.

Згідно з НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» доходи – це збільшення економічних вигід у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників) [1]. Промислові підприємства отримують дохід від реалізації продукції (робіт, послуг), продажу оборотних та необоротних активів, операцій з іноземною валютою, здійснення операційної оренди тощо.

Витрати – це зменшення економічних вигід у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками). До складу витрат суб'єктів господарювання відносять витрати, пов'язані з

виробництвом та реалізацією продукції (робіт, послуг), адміністративні витрати, витрати на збут, інші витрати операційної діяльності, фінансові витрати діяльності підприємства та інші витрати.

В сучасних умовах господарювання система менеджменту на підприємстві потребує своєчасної, актуальної, максимально деталізованої інформації про усі процеси, які відбуваються в різних підрозділах підприємства, за різними видами діяльності, які впливають на величину фінансових результатів. Обґрунтування суті результатів діяльності та вивчення особливостей їх формування набуває важливого значення в процесі управління підприємством.

Література:

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013р. №73.
2. Садовська І.Б. Бухгалтерський облік: Навч. посіб. – Луцьк: Навчально-видавничий відділ ЛНТУ, 2009. – 632с.

УДК 657:94(477)

Гайдученко Тетяна

Науковий керівник: **Литвиненко Володимир**
Національний університет біоресурсів і
природокористування України

РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ З XVI СТОЛІТТЯ ДО НАШИХ ЧАСІВ

Необхідність дослідження історичного аспекту становлення національної системи бухгалтерського обліку зумовлена її вагомим значенням для всіх суб'єктів господарювання, оскільки лише раціонально організований бухгалтерський облік спроможний інформаційно забезпечити планування, аналіз і контроль. Вивчення історії забезпечить якісно нове розуміння його сутності та усвідомлення причин постійного вдосконалення; є необхідною передумовою визначення напрямів формування і вдосконалення вітчизняного законодавства з питань організації і ведення бухгалтерського обліку.

Історичні аспекти розвитку бухгалтерського обліку України

досліджували в своїх працях Бутинець Ф.Ф., Даньків І.Я., Мних Є.В., Остапюк М.Я., Палій В.Ф., Ткач В.І., Ткач М.В., Сопко В.В., Швець В.Г. і багато інших.

У XVI ст. бухгалтерський облік в Україні розвивався у вигляді козацької бухгалтерії. У Запорізькій Січі облік доходів і видатків, майна вели скарбничі січового скарбу та їх апарат [3].

Починаючи з XVII ст., вся економічна діяльність України була поєднана з Російською імперією та Польщею і перебувала під їх колоніальним контролем. У Західній Україні відбувався розвиток німецької бухгалтерської школи, у Східній Україні розвивалася російська бухгалтерська школа [3].

На початку XX ст. на землях Західної України набули поширення кооперативи, організовувались фінансово-господарські курси.

Подальша індустріальна епоха (з 1917 р. до другої половини XX ст.) характеризувалася розвитком соціалістичного ладу, визначила ряд недоліків у обліку: недотримання строків подання звітності; недосконалість калькулювання собівартості продукції, зведення балансів установ, які входять до складу тресту; незадовільний стан матеріально-технічної бази. У цей час відбувалася активна централізація обліку та його повна орієнтація на облік усього народного господарства. Впроваджувався облік на засадах планової економіки.

У другій половині XX ст. відбувається глобалізація світової економіки, формування постіндустріального суспільства. Активізуються розробки нових форм ведення обліку, уніфікується план рахунків, відбувається регламентування форм первинних документів [1].

У 1991 році Україна стала на шлях розвитку ринкової економіки та власної системи обліку. Почали впроваджуватися принципи оцінки майнового стану суб'єктів господарювання в умовах ринкового середовища [2]. У 1999 році був прийнятий Закон «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». У 2000 році в Україні затвердили національний план рахунків, розроблений згідно міжнародних стандартів. З'являються законодавчі акти, що регулюють облік, створюються професійні бухгалтерські організації, переосмислюється роль обліку в системі управління.

У подальшому відбувається реформування системи

бухгалтерського обліку на основі євроінтеграційних перетворень, здійснюється автоматизація бухгалтерії, реформується податкова система; розширюється сфера використання міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) [4, с. 93].

Отже, для повного розуміння суті бухгалтерського обліку необхідно знати його минуле, його розвиток, невід'ємно пов'язаний з історією людства. Бухгалтерський облік в Україні на шляху свого розвитку постійно вдосконалювався і забезпечує Україні можливість економічної інтеграції з країнами ЄС.

Література:

1. Бутинець Ф.Ф. Історія бухгалтерського обліку: В 2 ч. – 2-ге вид. / Ф.Ф. Бутинець. – Житомир: ПП «Рута», 2003. – 512 с.
2. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку. / С.Ф. Голов. - К., 2007. - 522 с.
3. Остап'юк М. Я. Історія бухгалтерського обліку. / М.Я. Остап'юк. – К.: Знання, 2005. – 495 с.
4. Литвиненко В.С. Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку в умовах глобалізації економіки / В.С. Литвиненко // Розвиток бухгалтерського обліку: теорія, професія, міжпредметні зв'язки: ІХ Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 26-27 лютого 2015 р., с. 93-95.

**СПІВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ «УПРАВЛІННЯ
МАРКЕТИНГОМ», «МАРКЕТИНГОВЕ УПРАВЛІННЯ» ТА
«МАРКЕТИНГОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»**

Сучасні вітчизняні та зарубіжні вчені у своїх працях присвячених маркетингу використовують два співзвучні на перший погляд поняття – «управління маркетингом» і «маркетингове управління», іноді ототожнюючи їх. Так Л.А. Мороз вважає, що суть цих двох понять є аналогічною, проте перше із них вживається у більш вузькому значенні, а друге в широкому. На думку науковця, маркетингове управління – це широкий комплекс заходів стратегічного та тактичного характеру направлених на ефективне втілення ринкової поведінки фірми і досягнення її основної цілі: забезпечення стійкого та всестороннього успіху у споживачів товарів і послуг фірми при нормальній прибутковості її основної діяльності [1, с. 46].

Управління маркетингом носить функціонально-технологічний характер, що визначає необхідність виконання типового набору дій служби маркетингу. Таким чином, під управлінням маркетингом слід розуміти комплекс маркетингових завдань, спрямованих на реалізацію маркетингових стратегій щодо товарної, цінової, збутової і стратегії просування.

Завдання управління маркетингом полягає у впливі на рівень, часі характер попиту таким чином, щоб це допомагало організації в досягненні поставлених перед нею цілей. Для управління маркетинговою діяльністю підприємства найбільше значення мають чотири групи питань: питання інформації; питання використання елементів маркетингу; питання організації маркетингової діяльності; питання контролю в галузі маркетингу.

У свою чергу, маркетингове управління (на відміну від управління маркетингом) передбачає умови, коли діяльність підприємства в цілому здійснюється на основі маркетингової концепції управління підприємством.

Сутність даної концепції полягає в тому, що

маркетингрозглядають як систему, яка є основою управління підприємством у цілому. Такий підхід характерний орієнтацією підприємства на ринкові потреби з самого початку його створення, формуючи при цьому стратегію свого розвитку. Таким чином на нашу думку управління маркетингом є складовою маркетингового управління підприємством.

Маркетингове управління в науковій літературі часто виражається поняттям «маркетинговий менеджмент». А.Войчак вважає, що маркетинговий менеджмент – це аналіз, планування, впровадження в життя й контроль за здійсненням заходів, розрахованих на встановлення, зміцнення та підтримування взаємовигідних обмінів із цільовим ринком для досягнення конкретної мети організації.

В економічній енциклопедії за загальною редакцією С.В. Мочерного зазначено, що «маркетинговий менеджмент – управління всіма функціями (загальними і частковими), всіма структурними підрозділами на основі маркетингу».

В теорії та на практиці питання про взаємозв'язки між маркетингом та менеджментом є дискусійним. Проте ми підтримуємо погляд Мацеєва Н.М. [2, с. 23], відповідно до якого маркетинг – це форма управління (менеджменту), яка безпосередньо спрямована на ринок, побудована за встановленими пріоритетами ринкових процесів та оцінюється за критеріями успіху підприємства на ринку.

Маркетинг як форма управління має право на існування, оскільки в неї є специфіка в основних характеристиках: структурі системи управління, механізмі управління, процесі управління. Це управління, в якому головна увага акцентується на дослідженні ринкових процесів і тенденцій, що в свою чергу визначає певні пріоритети та цілі діяльності підприємства, розробку управлінських рішень та всього процесу організації управління.

Література:

1. Мороз Л.А. Маркетинг : підручник /Л.А. Мороз, Н.І.Чухрай; Котлер Ф. Основы маркетинга : пер. с англ. /П.М. Пенькова – [2-ге вид.]. – Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2002. – 244 с.
2. Мацеєв Н.М. Маркетинговий менеджмент : конспект лекцій /Н.М. Мацеєв. – Кривий Ріг: Криворізький національний університет,

Герасимчук Ірина
Науковий керівник: **Гаврилюк Ольга**
Луцький національний технічний університет

ЕКОЛОГІЧНИЙ ОБЛІК У КОНТЕКСТІ ТЕОРІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

При формуванні стратегії теорії сталого розвитку доцільно вивчати і враховувати світові тенденції соціально – економічних змін. Концепція стійкого розвитку включає такі складові: екологічну, економічну і соціальну. Бухгалтерський облік забезпечує формування інформації про результати діяльності господарювання та придонного капіталу суспільства. Проте, якщо аналізувати наукову літературу, можна сказати, що однозначного тлумачення поняття екологічного обліку не існує.

З точки зору бухгалтерів, екологічний облік – це спеціально створена підсистема бухгалтерського обліку, на яку покладені функції збору, обробки та узагальнення інформації про екологічну діяльність підприємства умовах теорії сталого розвитку.

Існують дві основні передумова екологічного розвитку:

1. Витрати ресурсів в процесі цілеспрямованого впливу на природне середовище, які в обліку відображати необхідно.
2. Втрати ресурсів внаслідок впливу природного середовища на сучасне виробництво.

Для того, щоб контролювати процес взаємного впливу людини і природи, необхідного володіти інформацією, яку може забезпечити бухгалтерський облік. У першу чергу необхідно врегулювати облік природно – ресурсного потенціалу. Окрім внесення змін у діючі нормативні акти, бажано затвердити нове положення бухгалтерського обліку про облік придбання, оренди і охорони водних, земельних, лісових ресурсів, територій видобутку корисних копалин, атмосферного повітря та біологічного різноманіття.

Земельні, водні, лісові ресурси, території видобування корисних копалин, а також біологічне різноманіття в бухгалтерському обліку відображаються у таких господарських операціях :

1. Наявність і рух складових природно – ресурсного потенціалу.

2. Операції з оренди складових природно – ресурсного потенціалу.

3. Операції з охорони природно – ресурсного потенціалу: діяльність підприємства з усунення наслідків, які мають негативний вплив на природно – ресурсний потенціал; вплив діяльності підприємства на складові природно – ресурсного потенціалу.

Атмосферне повітря відрізняється від інших природних ресурсів відсутністю власника, тому в бухгалтерському обліку може бут відображене лише в частині операцій з охорони складових природно – ресурсного потенціалу.

Отже, проаналізувавши літературу та вище сказане, можна зробити висновок, що відображення в бухгалтерському обліку підприємства операцій, які пов'язані з його екологічною діяльністю, дозволить формувати інформацію про екологічне управління і оприлюднення її з метою інформування суспільства про результати саме такої діяльності, що є одним з факторів формування ділового іміджу та сприяє зміцненню економічної безпеки на глобальному та локальному рівнях.

Відсутність системи інформування, якою може бути бухгалтерський облік, є перешкодою у розвитку досліджень у сфері теорії сталого розвитку. Тому, першочерговим завданням є формування своєчасної та обов'язково достовірної інформації в бухгалтерському обліку про еколого – економічні процеси з метою можливості в подальших дослідженнях у сфері впровадження концепції стійкого розвитку.

Література:

1. Бондар О. Екологічний аудит: світовий досвід і вітчизняні реалії / О Бондар, Г. Біляковський, Ю. Саталкін, М. Пилпчук// Вісник НАН України – 2011 - №4 – с. 42-51

2. Вороновська О. Сутність і розвиток екологічного обліку / Олена Вороновська // Галицький економічний вісник. – 2011 -№2(31) – с. 195-200.

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ СКЛАДАННЯ ЗВІТНОСТІ В УКРАЇНІ ЗГІДНО МСФЗ

Останнім часом Україна досить активно бере участь у впровадженні Міжнародних стандартів фінансової звітності. Для України це є досить важливим кроком при виході на світовий ринок, адже це дозволяє зробити ведення бухгалтерського обліку відповідним до світових стандартів, звітність українських підприємств стане зрозумілою та зіставною для іноземних користувачів, що призведе до більш активного співробітництва.

В Україні існує певний вдалий досвід використання міжнародних стандартів при складанні фінансової звітності підприємствами-лідерами ринку, компаніями, які працюють з іноземними інвесторами, виходять на міжнародні ринки та цінують свою ділову репутацію. Це, зокрема, пояснюється і тим, що Міністерство фінансів України постійно удосконалює та вносить зміни в національні П(С)БО, наближуючи їх до міжнародних стандартів з метою скорочення розриву між вітчизняною системою обліку та загальноприйнятою світовою практикою. Тому впровадження МСФЗ у діяльність МСП є справою часу [2].

Використання фінансових звітів, складених за міжнародними стандартами мають ряд переваг:

1. Сприяння підвищенню довіри і зрозумілості серед іноземних користувачів.
2. Об'єктивність, зіставність та відповідність потребам користувачів фінансових звітів.
3. Задоволення потреб користувачів фінансової звітності.
4. Полегшення процесу гармонізації стандартів шляхом зіставності і прозорості, незалежно від країни або галузі.
5. Доступ до міжнародних ринків капіталу [1].

Але вважаємо, що навіть у разі повного переходу Україною на Міжнародні стандарти фінансової звітності не слід очікувати потужного потоку інвестицій в країну. Однак це буде важливим

кроком у процесі побудови взаємної довіри між Україною на міжнародним співтовариством. Збільшення корпоративної прозорості буде означати, що інвестиції стануть менш ризиковими для інвесторів, а значить, дешевшими.

Крім того, ведення бухгалтерського обліку за міжнародними стандартами допомагає українським підприємствам захищати свої інтереси в антидемпінгових розслідуваннях. Також перевагами Міжнародних стандартів фінансової звітності є чітка економічна логіка, узагальнення кращої сучасної практики в області обліку, простота сприйняття для користувачів фінансової інформації в усьому світі. Це дозволяє скоротити витрати підприємства на підготовку своєї звітності, особливо в умовах консолідації фінансової звітності підприємств, які працюють в різних країнах.

Однак необхідно відмітити і недоліки МСФЗ: Міжнародні стандарти виступають в якості системи, яка не пов'язана напряму з економікою окремих країн та не має власних традицій. Слід зауважити, що до недоліків відносять те, що вони багато в чому покладаються на професійне судження укладача звітності. Відсутність досвіду використання професійного судження у спеціалістів, які складають звітність, а також багатоваріантність вибору внутрішніх і зовнішніх джерел інформації для прийняття рішень спричиняють непорозуміння серед бухгалтерів-практиків і дослідників [1].

Отже, переваги складання фінансової звітності за міжнародними стандартами дійсно є, і вони незаперечні для більшості користувачів фінансової звітності. МСБО можна розцінювати як інструмент глобалізації економіки й світових господарських зв'язків. Принципи, закладені в порядок формування звітності згідно з МСБО, роблять її адекватнішою й здатною відобразити справжній майновий і діловий стан організації. У зв'язку із цим цінність МСБО важлива не тільки для іноземних, але й для національних інвесторів.

Література:

1. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами / М.Р. Лучко, І.Д. Бенько. – Тернопіль : Екон. думка ТНЕУ, 2016. – 360 с.
2. Садовська І.Б. Бухгалтерський облік: навч. посіб. для вищої школи / І.Б. Садовська. – Центр учбової літератури, 2013. - 688 с.

ГІДРОЕНЕРГЕТИКА УКРАЇНИ З ПОЗИЦІЙ СУСПІЛЬНОГО ДОБРОБУТУ

У сучасній економіці з великими корпораціями, зростаючим державним сектором та зростаючими проблемами забруднення навколишнього середовища, вимірювання неринкового добробуту набуває все більшого значення. Наприклад, якщо промисловість забруднює повітря або воду через виробничий процес, вона взагалі не враховує тих несприятливих факторів у вирішенні того, скільки потрібно виробляти, беручи до уваги ринкові ціни на свою продукцію, якщо цього не вимагатимуть регулювання. [4]

Як відомо, основу енергетичного сектору економіки України складає атомна, теплова та гідроенергетика. Тривалий досвід їх експлуатації показав суттєвий негативний вплив на стан зовнішнього середовища: кожної з трьох складових енергетичного сектору. При чому, цей вплив має суттєво інший характер для кожної з енергетичних галузей. Так, теплоенергетика характеризується стабільним забрудненням всіх складових зовнішнього середовища: повітря, ґрунтів, та водойм. Експлуатацію атомної енергетики спряжено як з ризиками глобальних катастроф (Чорнобиль, Фукусіма), так і з локальними ризиками радіоактивних забруднень, що викликано виникненням аварійних ситуацій. Що стосується гідроенергетики, то на перший погляд вона відноситься до оновлюваної енергетики, і тому не є суттєвим фактором погіршення стану зовнішнього середовища. Однак, це значною мірою залежить від району розташування, тому побудова сучасних ГЕС відбувається в гористій місцевості [4], що мінімізує ризик нераціонального використання площ що піддається затопленню.

На підставі аналізу багатокомпонентного ефекту експлуатації каскаду Дніпровських водосховищ (на підставі оцінок функції суспільного добробуту) нами поставлене завдання Останні роки в Україні спостерігаються значні темпи зростання генерації за

рахунок оновлюваних джерел. Представимо тенденції, що спостерігались у гідро та оновлюваної енергетики у вигляді експоненціальних трендів (табл.1):

$$w(t) = A \exp(\alpha(t - t_0))$$

На базисному інтервалі спостережень (2002 - 2015 роки) виявилась тенденція до зменшення генерації електроенергії за рахунок ГЕС з відносною швидкістю $\alpha_1 = 0,8\%$ на рік, та зростання за рахунок оновлюваної енергетики $\alpha_2 = 23,4\%$ на рік.

Обидва коефіцієнти значимі (рівень значимості менше 5%), тобто нульову гіпотезу про відсутність стабільних тенденцій можна відхилити.

Таблиця 1

Параметри експоненціальних трендів гідро та оновлюваної енергетики

Енергетика	A (початкове значення)	α (темпи зростання)	t_0 (Початок досліджень)	R^2 (Коефіцієнт детермінації)	F (Критерій Фішера)	δ (стандар-тна похибка)
Гідро	11,738	-0,008	2002	0,44	12,18	0,502
Онов-лювана	0,0377	0,2338	2002	0,56	13,34	0,018

*власні розрахунки

Якщо вважати, що ці тенденції збережуться у подальшому (на користь цій гіпотезі свідчить розвиток світової енергетики) то прогностичний проміжок часу можливості зміни гідроенергетики на оновлювану - 2024-2027 роки (рис.1). представити можливі варіанти подальшої трансформації каскаду Дніпровських водосховищ.

В подальшому потрібно доповнити ці оцінки втратами у грошовому еквіваленті, що несе суспільство внаслідок погіршення якості питної води, втрати рекреаційного потенціалу узбережжя Дніпра, ерозії узбережжя водосховищ, витрат на підтримку безпечного стану гребель водосховищ.

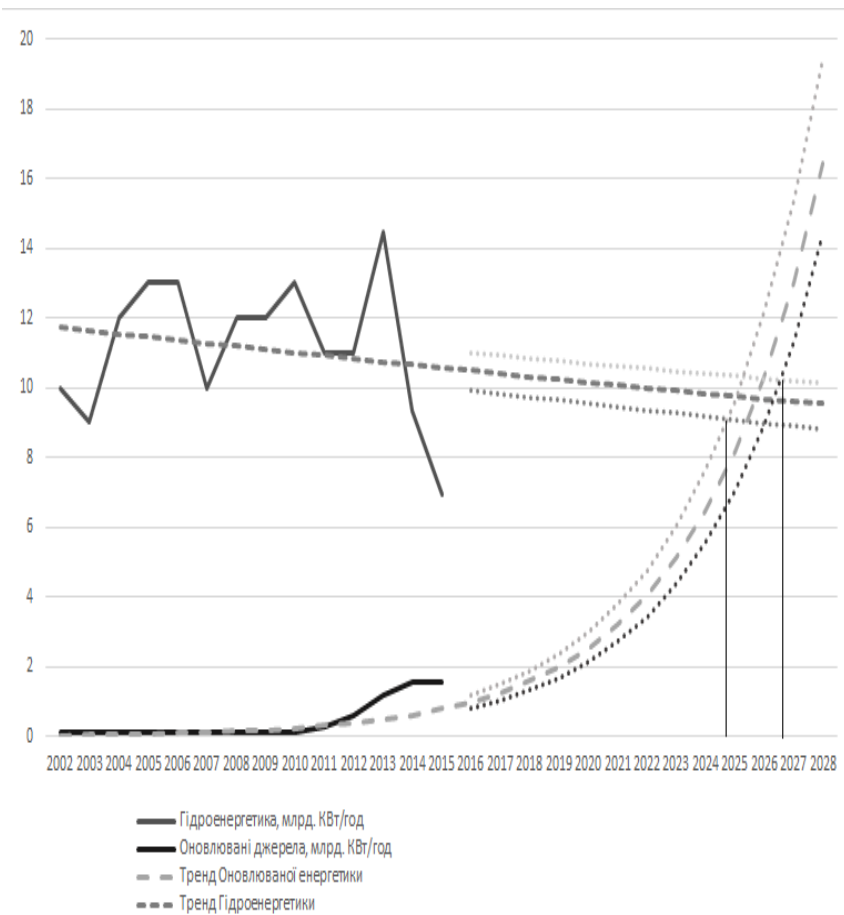

Рис. 1. Прогнозні обсяги енергопостачання за рахунок оновлюваної енергетики та гідроенергетики

Що стосується фінансових аспектів проблеми поступового відновлення природного стану Дніпра, то вони пов'язані з впровадженням ринку землі і будуть детально обговорені в наступних роботах авторів.

Література:

1. Дніпро [Електронний ресурс]. – режим доступу:<http://uk.wikipedia.org>
2. Державний комітет статистики [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

3. Пигу А. Экономическая теория благосостояния / А. Пигу.— М.: Прогресс, 1985.— 511 с. — (The Economics of Welfare).
4. Richard E. Just The welfare economics of public policy: a practical approach to project and policy evaluation/Richard E. Just, Darrell L. Hueth, Andrew Schmitz — Edward Elgar Publishing, Inc., 688 p.

УДК 330.44/1

Назар Гомза

Науковий керівник: **Войтович Сергій**

Луцький національний технічний університет

СУТНІСТЬ ТА ВИЗНАЧАЛЬНІ ФОКТОРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ВІТЧИЗНЯНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ ТОВАРНИХ ІННОВАЦІЙ

Аналіз світових і національних умов господарювання свідчить про те, що розвиток системи виробництва і реалізації товарів і послуг у сучасних економічних умовах багато в чому залежить від характеру розвитку світової економіки, рівня і специфіки впливу факторів зовнішньої макро- і мікросередовища. У свою чергу існуючі в той або інший момент часу концепції розвитку товарної інноваційної політики впливають як на власне підприємство, так і на механізм взаємодії його з елементами зовнішнього середовища.

Новий продукт (річ або послуга) сам по собі є лише матеріальним носієм, субстанцією товарної інновації. Глибинної суті їй надає властивість інновативності, навколо якої формується складний комплекс економічних, правових, організаційних та соціальних відносин, сфокусованих у категорії «товарна інновація». Економічний зміст категорії «товарна інновація» розглядається на основі з'ясування єдності матеріальної субстанції та сутнісного виразу через властивість інновативності. Товарна інновація – це система відносин між розробником, піонерним впроваджувачем, імітатором та кінцевим споживачем товаро-інноваційної розробки. В роботі показано, що формами вияву економічних відносин суб'єктів товарної інновації є трансакції патентного, ліцензійного, інжинірингового, трансфертного, лізингового, цінового, бюджетно-фінансового, грошово-кредитного й державно-протекціоністського характеру[1].

До факторів, що визначають ефективність протікання процесів оновлення продукції та реалізації товарних інновацій вітчизняними підприємствами відносимо [2]:

Нові технології. Протягом останніх 50 років постійного зростання НТП спостерігається безпрецедентне зростання кількості нових товарів і галузей як у якісному, так і в кількісному відношенні. Подібна еволюція припускає скорочення технологічного життя товарів і, як наслідок, часу, необхідного для покриття витрат на НДДКР.

Нові знання. Знання (у формі інтелектуального капіталу) домінують як засіб виробництва й визначають характер і напрямки інноваційного розвитку.

Нова потреба. Сьогодні актуальним моментом є поява потенційного попиту на товари, які краще адаптовані до потреб певних, вузько обмежених груп покупців. Подібна еволюція призводить до фрагментації ринку й до розвитку товару за допомогою інновації й диференціації

Нове ринкове середовище. Швидкий розвиток економіки в промислово розвинутих країнах призвів до насичення попиту на товари, що відповідають основним потребам ринку. Виникли нові галузі, одержали розвиток високотехнологічні сектори, що становлять магістральні шляхи економічної експансії.

Інвестори. Інвестиції в інноваційний процес створюють додаткові джерела потоку коштів і, отже, збільшують вартість акцій інвестора. Це дозволяє здійснювати наступні капіталовкладення в подальшу розробку товарів, послуг і процесів.

Конкуренти. Успіхи технологічного прогресу, особливо відносно засобів транспорту й зв'язку, привели до того, що конкуренція відносно ринків, товарів, трудових витрат і цін ведеться тепер у масштабах всієї планети

Споживачі. Сучасні споживачі стають дедалі вимогливішими, вони шукають товари й по-слуги, що адаптовані до їх особливостей, прагнуть повноти інформації із закупівель, прагнуть до розширення споживання екологічно чистих продуктів

Державні органи. Важливу роль відіграють державні органи, які виділяють значні ресурси на допомогу науковим дослідженням і промисловим розробкам.

Література:

1. Завгородняя А. В. Маркетинговое стратегическое планирование / А.В. Завгородняя, Д.О. Ямпольская. — СПб. : Питер, 2006. – 352 с.
2. Ілляшенко С.М. Товарна інноваційна політика: Підручник./ С.М. Ілляшенко, М.Ю. Баскова : [Навч. посіб.] / За ред. д-ра економ, наук, проф. С.М. Ілляшенка. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 281 с.

УДК 336: 657.6

Гордієнко Максим,
Науковий керівник: **Псьота Вікторія,**
Новоград-Волинський
промислово-економічний технікум

КРИПТО-ВАЛЮТА В УКРАЇНІ

У сучасних умовах в Україні існує різноманітні думки про крипто-валюту, як про фінансовий інструмент, які відрізняються одна від одної. Останні економічні труднощі стимулюють підприємства, організації, установи та Український народ звернути увагу на переваги крипто-валют, а саме біткоїн, ефіріум, токен. Разом з тим, виникають значні труднощі з використанням крипто-валют як платіжного засобу через офіційну позицію Національного банку України від 10.11.2014 р., який повідомив, що крипто-валюти у даний час не мають певного правового статусу в Україні. Про це заявив заступник голови НБУ Олег Чурій. [1]

Метою публікації є дослідження переваг та недоліків використання крипто-валюти на території України, а також правовий статус крипто-валюти в Україні як фінансового інструменту.

На мою думку, офіційна позиція НБУ про крипто-валюту, як незабезпечений «грошовий сурогат», є не більше ніж страх сучасного банківського сектора України на інноваційні нововведення, що несуть із собою крипто-валюти. Наприклад, заміна державного регулювання сфери грошового обігу на саморегулюючу розподілену бухгалтерську систему (Блокчейн) незалежну від НБУ, взагалі від будь-якого регулювання цієї сфери з боку держави. Це нововведення відбирає будь-який контроль

курсу і емісії крипто-валюти з боку державних органів України, що змусить засумніватися в стабільності курсу такої валюти.

Можна виділити певні переваги використання крипто-валют: на курс не впливає економічна криза в Україні, емісія крипто-валют жорстко обмежена. А це робить крипто-валюти стійкими до інфляційних процесів, що є одним із привабливих переваг крипто валюти. Також, відповідно до дослідження Bitcoin Foundation Ukraine, ключовою перевагою біткоїн-інтеграції для нашого населення є спрощення транскордонних платежів і доступ малого і середнього бізнесу до міжнародних ринків збуту. Міжнародні платежі стануть практично миттєвими і безпечними. Продавцям і покупцям не доведеться домовлятися про валюту розрахунку, оскільки біткоїн може бути з легкістю конвертований в гривню.[2] Міжнародні фінансові аналітики дуже активно сперечаються з приводу того, що таке біткоїн, токен та інші крипто-інструменти - товар, електронні гроші, чи щось інше. Але, беззаперечно, вони вже стали фінансовими інструментами, важливими для економіки нашої країни та фінансового ринку.[3]

Однак, попри невизначений статус крипто-валюти в Україні, зберігається високий інтерес до крипто-валют. Про це говорять дані пошукових запитів Google Trends.[3] У 2016 році найбільша кількість пошукових запитів зі словом «біткоїн» спостерігалася в Харкові, Дніпрі, Львові, Одесі та Києві, тому держава повинна швидко надати правовий статус крипто-валюти, щоб не втратити економічні переваги від її використання.

Необхідно визнати, що крипто-валюти існують, і що це не «грошовий сурогат», як визначив НБУ. Потрібно погодитися, що такий платіжний інструмент є, і що він повністю легальний. Технологія ще дуже молода, щоб остаточно стверджувати, гроші це, цінні папери чи інший актив. Коли держава визнає існування нового об'єкта угод між своїми громадянами, більше не виникне необґрунтованих негативних тверджень та сумнівів, щодо статусу такої валюти, а рівень довіри до неї з боку широкого споживача істотно виросте.

Література:

1. Офіційне повідомлення НБУ про правовий статус криптовалюти від 10.11.2014 р. [Електронний ресурс]. –<https://hromadske.ua/posts/bitcoin-ne-maie-vyznachenoho-pravovoho-statusu-v-ukraini-natsbank>.
2. Перспективи криптовалюти в Україні [Електронний ресурс]. - <https://znaj.ua/content/bitkoyny-chy-potribni-konkurenty-ukrayinskiy-gryvni>.

3. Рада Фінансової Стабільності про біткойн. [Електронний ресурс]. - <https://hromadske.ua/posts/rada-finansovoi-stabilnosti-obhovoryla-status-kryptovaliuty-v-ukraini>.

УДК 657.37:004

**Грабчук Ірина
Ніколаєнко Кристина**

Житомирський державний технологічний університет

ФОРМУВАННЯ ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ В СТАНДАРТІ XBRL: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ

Зміни у фінансовому секторі сприяли виникненню технологічної платформи XBRL, що використовується для представлення різних форм звітності, зокрема і інтегрованої. XBRL - це універсальна розширювана мова ділового звітування, що призначена для публікації, обміну, аналізу та порівняння фінансових даних, бізнес інформації та звітності. Основною метою запровадження стандарту XBRL є розробка оптимальної схеми і методів порівняння фінансової звітності та обміну фінансовою інформацією між учасниками міжнародного ринку.

Широкій популяризації XBRL сприяли такі фактори, як: зростання вимог користувачів інформації до прозорості та швидкості подачі звітності, переорієнтація звітності на міжнародні стандарти фінансової звітності, підвищення потреби підготовки звітності у електронному варіанті.

Система XBRL дозволяє розпізнавати дані, їх аналізувати, зберігати та обмінювати з іншими користувачами у різних розрізах в режимі реального часу. До основних переваг XBRL відносять прискорення збору фінансових даних, зниження ризику виникнення помилок завдяки автоматичній перевірці даних.

Крім того, використання XBRL формату надає значні переваги як для осіб, що складають звітність за XBRL (скорочення витрат часу на збір даних, можливість збору даних у єдиному звіті тощо), так і для користувачів звітності (забезпечує швидкість, точність, повноту інформації тощо). Технічні переваги впровадження стандарту XBRL проявляються у забезпеченні автоматичного введення-виведення інформації без додаткової трансформації, підвищенні швидкості, ефективності та надійності

аналізу даних, автоматичної ідентифікації завдань заповнення звіту.

Узагальнюючи наведені вище позитивні моменти від впровадження стандарту XBRL, визначимо переваги, які створює цей стандарт для формування інтегрованої звітності: 1) формат XBRL покращує способи створення, оброблення, розподілу та аналізу даних завдяки стандартизованим маркуванням та міткам, змісту звітності, що застосовуються до індивідуальної цифрової інформації та текстових даних; 2) формат застосовується як до фінансових, так і до нефінансових даних (соціальних, економічних, екологічних); 3) забезпечує швидкість подачі даних зацікавленим сторонам; 4) підвищує пов'язаність інформації, запровадження електронної комунікації фінансової інформації, що сприяє та прискорює аналіз даних; 5) подається в електронній формі звітності, що дає змогу порівняти інтегровані звіти різних суб'єктів господарювання; 6) забезпечує подачу інтегрованої звітності у відкритій для громадськості формі.

Таким чином, стандарт XBRL є пріоритетним напрямком для цілей формування інтегрованої звітності в Україні. Сценарії його використання для цілей формування інтегрованої звітності передбачають: 1) публікацію, розкриття фінансової та нефінансових даних інтегрованого звіту у мережі Інтернет, встановлення вільного/обмеженого доступу до неї для користувачів та зацікавлених осіб; 2) передачу даних до аналітичних систем або генераторів звітів; 3) накопичення звітності в уніфікованому форматі, що може бути використаною як для різних державних структур, так і для дочірніх і залежних підприємств з метою складання консолідованої звітності.

Однак існує ряд проблемних питань, пов'язаних з новим форматом звітності, зокрема: 1) стандарт розроблений без урахування існуючих міжнародних стандартів метаданих; 2) самостійне складання звіту в форматі XML вимагає спеціальних знань - бухгалтеру, що не володіє знаннями з програмування, скласти та перевірити такий звіт вручну досить складно; 3) на сьогодні не існує глобальних XML/XBRL-стандартів.

Для підготовки інтегрованої звітності зручність формату XBRL є беззаперечною, оскільки даний формат дозволяє складати звітність різних форм: від обов'язкової в державні контролюючі

органи до інших видів звітності про діяльність підприємств. Проте існує ряд суттєвих проблем, без вирішення яких використання стандарту для цілей формування інтегрованої звітності є проблемним.

УДК 338.242.2

Гринюк Ірина

Науковий керівник: **Орлова Валентина**

Івано-Франківський національний
технічний університет нафти і газу

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК КОНЦЕПЦІЇ УПРАВЛІННЯ ВАРТІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА ТА ІНШИХ КОНЦЕПЦІЙ УПРАВЛІННЯ

Концепція управління вартістю підприємства виникла в кінці ХХ ст., визначивши за основну мету функціонування підприємства - створення вартості для його власників. Ця концепція популяризує одну головну мету, яка дозволяє оцінити ефективність роботи підприємства, будувати на основі схем стимулювання системи заохочення як для управлінців, так і для інших співробітників, зосереджуючи всю команду навколо однієї ідеї. Концепція VBM забезпечує, щоб всі функції підприємства об'єдналися навколо процесу створення цінності для власників підприємства. Головна перевага цієї концепції є її комплексне вивчення підприємства, що дозволяє комбінувати її з іншими концепціями управління бізнесом, за умови, що мета зазначеної компанії збільшить його вартість.

Концепція *VBM* не стоїть в опозиції до інших концепцій управління, навпаки, її універсальний характер дозволяє використовувати досягнення інших концепцій і, крім того, дозволяє об'єднати їх в єдине ціле (рис. 1). При управлінні вартістю підприємства немає місця для нераціональних витрачань, які є спільною рисою для концепцій точно в строк (англ. *just in time*), *реінжиніринг* і загального управління якістю (англ. *total quality management (TQM)*). Переосмислюючи процеси, які відбуваються на підприємстві з метою реалізації концепції VBM, повинні забезпечити співпрацю згаданих концепцій, з метою усунення тих областей, які не створюють цінність.

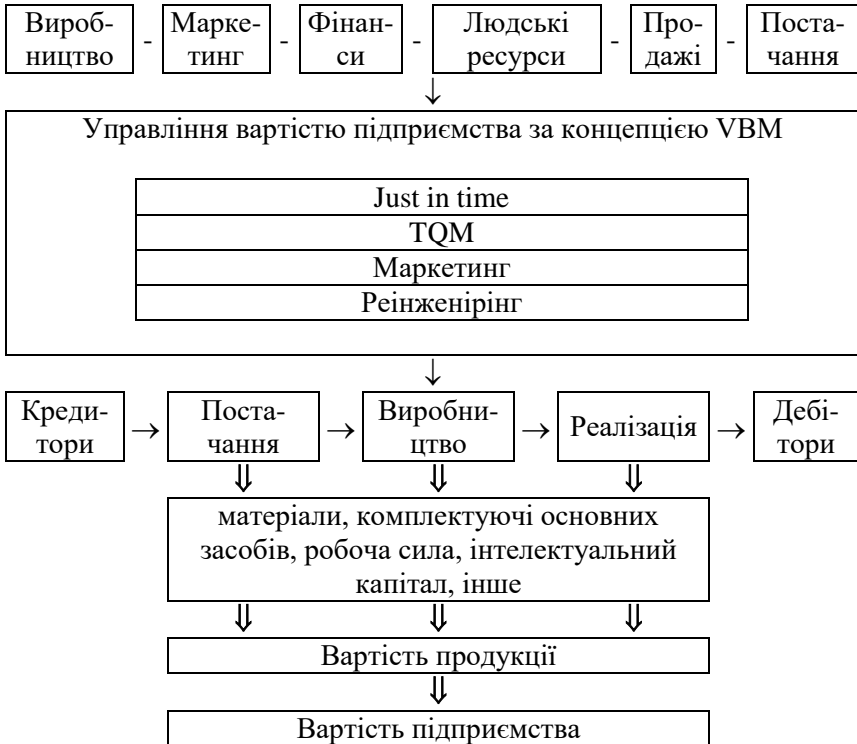

Рис. 1. Управління вартістю підприємства на тлі макета функцій та процесного управління на підприємстві та інших подібних концепцій управління.

Джерело: удосконалено автором на основі [1]

В маркетинговій концепції окремі підрозділи виступають одночасно як постачальниками та і одержувачами внутрішніх продуктів та послуг. Її реалізація також не суперечить концепції VBM, адже всі співробітники повинні розуміти, що наслідки їх роботи переходять на продукт, від успіху якого залежить вартість компанії. Прийняття рішень у кожній структурній одиниці підприємства повинно супроводжуватися відображенням того, як вони впливають на вартість підприємства. Важлива роль в обмеженню потреб в капіталі може мати концепція *just in time*, її реалізація уможливує зменшення величини запасів (матеріалів, готової продукції та незавершеного виробництва). Як наслідок,

залишається обмеженою величина оборотного капіталу підприємств, в результаті чого, зменшення потреби в капіталі та зменшення витрат (капіталу, зберігання тощо), що приводить до збільшення вартості підприємства.

Література

1. Piotr Szymański. Zarządzanie majątkiem obrotowym w procesie kreowania wartości przedsiębiorstwa. Praca doktorska. ŁYDŹ, WYDAWNICTWO PETROS – 2007 - ISBN 978-83-89324-00-9

УДК 332.146.2

Грудцына Мария

Брестский государственный технический университет

ОБЕСПЕЧЕННОСТЬ БРЕСТСКОЙ ОБЛАСТИ ТРУДОВЫМИ РЕСУРСАМИ

Трудовые ресурсы – это часть населения, обладающая необходимым физическим развитием, знаниями и практическим опытом для работы в хозяйстве. Трудовые ресурсы, привлеченные в производство и взаимодействующие с материальными ресурсами (оборудованием, сырьем, материалами), становятся очень важным фактором производства. В экономике региона большую роль играет обеспеченность трудовыми ресурсами, их количественный и квалификационный состав (таблица 1-3) [1].

Таблица 1.

Трудовые ресурсы Брестской области (тыс.чел)

Год		2014	2015	2016
Трудовые ресурсы:		837,3	813,9	800,5
В т.ч.	трудоспособное население в трудоспособном возрасте	781,6	763,5	748,8
	лица не трудоспособного возраста, занятые в экономике	55,7	50,4	51,7
Занятое население		627,3	619,9	607,9

Каждый год численность трудовых ресурсов уменьшается, что зависит от демографических социальных и экономических факторов. Так, наблюдается ежегодное уменьшение трудовых ресурсов в среднем на 2,2%, трудоспособного населения - на 2,1%.

Таблица 2.

Занятое население по видам экономической деятельности

Год	2014	2015	2016
	Тысяч человек		
Всего занято в экономике	623,3	612,9	600,9
Сфера производства	285,1	273,5	265,7
Сельское хозяйство	86,8	89,4	90,7
Промышленность	149,4	140,4	136,4
Строительство	48,9	43,7	38,6
Сфера услуг	338,2	339,4	335,2

Таким образом, наблюдается сокращение численности трудовых ресурсов в промышленности, строительстве, сфере услуг и их увеличение в сельском хозяйстве. Так, 55,8% занятого населения осуществляет деятельность в сфере оказания услуг, 22,7% занято в промышленности, 15,1% - в сельском хозяйстве и 6,4% - в строительстве.

Эффективность использования трудовых ресурсов выражается в уровне производительности труда. Производительность труда характеризует результативность, плодотворность и эффективность конкретного вида труда.

На результаты труда рабочих влияет их квалификационный состав. Квалификация - это степень общей и специальной профессиональной подготовки работника, обладающего необходимыми знаниями, умениями и навыками для выполнения определенных видов работ.

Несмотря на то, что численность занятого в промышленности населения сокращается, в регионе наблюдается увеличение выпуска промышленной продукции, что может объясняться повышением эффективности использования трудовых ресурсов.

Таблица 3.

Продукция промышленности, млрд. руб.

Год	2014	2015	2016
Продукция промышленности	69 987,8	77 817,2	9 107,2*

Прим. - за 2016 год данные приведены в миллионах рублей с учётом деноминации.

В целом, мы наблюдаем достаточное обеспечение Брестской области трудовыми ресурсами. Однако для предотвращения снижения их численности рекомендуется привлечение рабочей силы с других регионов.

Литература:

1. Статистический ежегодник Брестской области, 2017/ Г.Н. Хвалько, Н.П. Шухно, Н.П. Томашева, Л.Г. Попова – Брест: Главное статистическое управление Брестской области, 2017 – 462

УДК 336.71

Гученко Екатерина

Научный руководитель: **Кот Наталья**

Брестский государственный технический университет

КОЛЛЕКТОРСКИЕ АГЕНСТВА

Банковские услуги в виде кредитных операций позволяют предприятиям решать временные финансовые проблемы, осваивать новые технологии без изъятия средств из бюджета предприятий, стабилизировать экономику убыточных предприятий путем финансирования их программ по выходу из кризиса, и косвенно способствует решению проблем неплатежей, безработицы, слабой социально-экономической защищенности граждан. Решая проблемы других субъектов хозяйствования и оказывая им помощь, банковские учреждения иногда сами оказываются в затруднительном положении в связи с невозможностью взыскания предоставленных денежных средств в виде кредитов.

На современном этапе развития кредитных отношений банков Республики Беларусь актуальной проблемой является разработка эффективной системы возврата предоставляемых кредитных ресурсов, что возможно осуществить при наличии и успешном функционировании коллекторских агентств.

При написании статьи автор ставит перед собой цель доказать, что коллекторские агентства позволят не только минимизировать риски невозврата банковских кредитов, стимулировать хозяйственную деятельность субъектов народного хозяйства, а также будут способствовать развитию такой ниши кредитования, как проектное финансирование.

В Республике Беларусь проектное финансирование находится на начальной стадии развития. Белорусские банки при финансировании инвестиционных проектов используют только отдельные элементы проектного финансирования: прогнозирование притока денежной наличности от реализации проекта, выбор в качестве способа обеспечения исполнения обязательств по кредитному договору строящегося объекта (наряду с другими способами обеспечения), оплата долгов кредиторам продукцией предприятий-кредитополучателей и некоторые другие. Имеет место также дефицит эффективных инвестиционных проектов. Применяемые методики их оценки не совершенны, не стало повсеместным оформление предконтрактных документов.

Для рациональной реализации данной схемы инвестиций исходя из имеющегося потенциала требуется осуществление ряда организационных мероприятий, в частности создание коллекторских агентств.

Коллекторская деятельность – это осуществляемая от своего имени или от имени кредитора систематическая деятельность, направленная на добровольное погашение должником его задолженности перед кредитором или на принудительное взыскание задолженности должника, а также деятельность по приобретению денежных требований к должникам коллекторским агентством с целью их самостоятельного предъявления [1].

Рынок коллекторских услуг в Республике Беларусь не развит и представляет собой совокупность юридических компаний, которые оказывают в том числе и услуги по взысканию задолженности. Наиболее крупными агентствами являются ЗАО «БизнесГлобалКонсалт», ООО «Коллекторскоеагенство Лев и партнёры», ООО «Авторитет Коллект», ООО «СВС-Консалтинг».

В качестве организаций, осуществляющих коллекторскую деятельность могут выступать аффилированные структуры, у которых методика работы схожа с методикой службы безопасности банка; специализированные агентства и агентства на базе юридических компаний.

Автор предлагает банкам ввести собственную аффилированную структуру, так как она имеет следующие положительные стороны: высокий уровень контроля банка над аффилированной структурой и над методами работы; минимизированы риск утечки информации и репутационные

риски; досудебное урегулирование.

Література:

1. Проектное финансирование [Электрон. ресурс] / Монографии, изданные в издательстве Российской Академии Естествознания. - Режим доступа: <http://www.rae.ru/monographs/40-1298>. – Дата доступа : 10.10.2017.

**Семенишена Наталія,
Данилюк (Костенюк) Ольга**
Подільський державний аграрно-технічний університет

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Для здійснення будь-якої господарської діяльності підприємствам необхідно сформувати матеріально – технічну базу, основу якої складають основні засоби. Саме від ефективного їх використання у подальшому залежатимуть результати діяльності підприємства.

Зважаючи на роль та місце основних засобів у діяльності підприємств, у науковій літературі приділено багато уваги теоретичним та практичним питанням їх обліку, проте єдиної думки, щодо визначення змісту терміну «основні засоби» науковцями так і не досягнуто.

На основі проведеного аналізу наукової літератури доведено, що більшість науковців під «основними засобами» розуміють матеріальні активи підприємства. Усі напрацювання зосереджені на тому, що основні засоби повинні використовуватися тривалий час (а саме, більше одного року чи одного операційного циклу).

У дослідженнях питань формування основних засобів зробили вагомий внесок відомі вчені, такі як: М. Т. Білуха, Ф. Ф. Бутинець, Н. Л. Жук, В. Г. Лінник, Я. В. Соколов, В. В. Сопко, Л. К. Сук, Н. М. Ткаченко та інші.

Порівняння визначень основних засобів у економічній літературі різними науковцями наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

№	Автори	Визначення основних засобів
1.	Михайлов А. М.	Основні засоби – це активи, які беруть участь у декількох операційних циклах, не втрачаючи при цьому свою натурально – речову форму, переносять свою вартість на знов створену продукцію частинами у вигляді нарахованої амортизації, строк корисного використання яких перевищує один рік та від використання яких підприємств очікує економічну вигоду.
2.	Кленін О. В.	Основні засоби – сукупність матеріально – речових цінностей, які функціонують у натуральній формі упродовж тривалого періоду у сфері матеріального виробництва та невиробничій сфері
3.	Бойко В.М.	Основні засоби – сукупність засобів праці, які функціонують у сфері матеріального виробництва в незмінній натуральній формі протягом тривалого часу та переносять свою вартість на заново створений продукт частинами в міру їх зношення
4.	Бабаєв Ю. А.	Основні засоби – це частина майна, використовувана як засоби праці при виробництві продукції, виконанні робіт або наданні послуг або для управління організацією протягом періоду, що перевищує 12 місяців, або звичайний операційний цикл, якщо він перевищує 12 місяців.
5.	Борисов А. Б.	Основні засоби – засоби праці виробничого та невиробничого призначення. Характерною особливістю основних засобів є участь в процесі виробництва тривалий час, протягом багатьох циклів, при збереженні основних властивостей і первинної форми, при цьому поступове зношування і їх вартість переноситься на продукцію, що виготовляється.
6.	Сердюк В.Н.	Основні засоби – засоби праці, ціна яких перевищує встановлений підприємством вартісний ценз, і термін експлуатації яких перевищує один рік (чи операційний цикл, якщо він більший за рік) в первісній натуральній формі як засоби праці (машини, обладнання, прибори та інструменти) чи як матеріальні умови праці (будівлі, споруди)
8.	Грабова Н. Н.	Основні засоби – це матеріальні активи, що функціонують в натуральній формі як у виробничій сфері, так і в невиробничій протягом довгого часу (більш за один рік).

Продовження табл. 1

9.	Сопко В. В.	Основні засоби – засоби праці, що експлуатуються довше ніж один рік і мають вартість понад встановлений ліміт; виняток становить лабораторне обладнання, повністю і багаторазово беруть участь у процесі
10.	Фамінський І. П.	Основний капітал, основні засоби, основні фонди – сума капіталу, вкладеного в сукупність матеріально-речових об'єктів і цінностей, що використовуються в процесі виробництва для впливу на предмети праці і їх перетворення в придатні до споживання продукти. Основний капітал приймають участь в багатьох циклах виробництва, служить протягом довгого часу й переносить свою вартість на вартість вироблених з його допомогою товарів поступово, по мірі зносу шляхом нарахування амортизації.

По результатах дослідження таблиці ми спостерігаємо, що кожен науковець трактує своє визначення основних засобів.

Деякі автори продовжують використовувати термін «основні фонди», ототожнюючи його з категорією «основні засоби». Але, на сьогодні, в бухгалтерському обліку застосування такого поняття є взагалі недоцільним, адже Податковий кодекс його не трактує.

Узагальнюючи тлумачення категорії «основні засоби» пропонуємо власне визначення основних засобів підприємства: основні засоби – це матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання у процесі виробництва товарів та (або) надання послуг, строк корисного використання яких перевищує один рік (або операційний цикл, якщо він довший року), вартість яких зменшується у процесі використання та переноситься частинами на новостворений продукт.

На мою думку, найправильніше визначення відображено у роботі Бутинця Ф.Ф. тому що в цьому визначенні відображено все змістовно та доступно для кожного, тут найзрозуміліше трактування визначення основних засобів.

Економічна сутність основних засобів полягає в тому, що вони безпосередньо беруть участь у кількох виробничих циклах, зберігають свою натурально-речову форму до кінця експлуатації та переносять свою вартість на готовий продукт частинами, у міру зношення у вигляді амортизації.

Література:

1. Бутинець Т. А. Основні засоби: точка зору економіста // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2012. – Вип. 2 (23). – 22-36 с.
2. Жук В.М., Гаврилюк В.М., Мельничук Б.В. Семенишена Н.В. та ін. Облік основних засобів в ринкових умовах : навчальний посібник. Київ : Видавництво ТОВ «Всеукраїнський інститут права і оцінки», 2011. 286 с.
3. Семенишена Н.В., Коханко Д.А. Учетная политика по основным средствам предприятий Украины. Студенческая молодежь в научно-исследовательском поиске : сборник научных трудов III Межвузовской студенческой конференции (с международным участием) (20-24 апреля 2011 г., Волгоград, РФ). Волгоград : Волгоградское научное издательство, 2011. – С. 134-137.
4. Бабаєв Ю. А. Теорія бухгалтерського обліку / Ю. А. Бабаєв. – К. : Вища школа, 2007. – 692 с.
5. Семенишена Н., Мельник С. Облік основних засобів : національні і міжнародні стандарти. Облік, аналіз і контроль в стратегії розвитку економіки України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (1 квітня 2017 р. ЛНТУ, Луцьк, Україна) ; відп. ред. І.Б. Садовська. Ч. 1. Луцьк: РВВ Луцький національний технічний університет, 2017. С. 132-134
6. Бабяк Н. Д. Амортизаційна політика підприємства на сучасному етапі реформування економіки України / Н. Д. Бабяк // Теорія і практика перебудови економіки. 2001. – С. 61-64.

УДК 657

Денисюк Наталія
КТБП СНУ ім. Лесі Українки

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ДРОПШИПІНГУ

Дропшипінг (від англ. Dropshipping - пряма поставка) - схема торгівлі, при якій реалізація продукції виробника здійснюється посередником (дрошиппером).

Дропшипінг – це вид торгівлі, переважно через інтернет-магазини, під час якої посередник (дрошиппер) спочатку знаходить клієнта (покупця), одержує від нього замовлення на конкретний товар і передоплату. На наступному етапі посередник переоформляє замовлення покупця на сайті продавця й оплачує його, зазначаючи покупця як одержувача [1].

Прибуток посередника формується за рахунок різниці між вартістю товару у виробника і ціною, за яку товар було продано клієнту. Дропшипінг широко поширений в країнах західної Європи і США.

Між виробником та дропшиппером договору купівлі-продажу не укладають, оскільки товар у власність посередника не передається. Право власності на товар переходить від продавця до покупця. В Україні у схемі дропшипінгу оформляють як комісійну торгівлю або торгівлю за агентським договором.

Документальне оформлення дропшипінгу включає в себе: агентський договір із чітко вказаними обов'язками та правами агента; документи, що підтверджують факт надання агентом послуг (акт приймання-передачі наданих агентських послуг, звіт агента тощо); документи, що підтверджують зазані агентом витрати в рамках виконання агентського договору; документ, що підтверджує розрахунок розміру виплачуваної агенту винагороди; документи, що засвідчують факт виплати агенту винагороди [1].

Бухгалтерський облік доходів та витрат дропшиппера веде відповідно до П(С)БО 15 «Доходи» та П(С)БО 16 «Витрати». Кошти, що надходять від покупця, у складі доходів дропшиппера не відображаються. Не відносяться до складу витрат платежі дропшиппера третім особам.

Дохід, пов'язаний з наданням послуг, визнається в залежності від ступеня завершеності операції на дату балансу, якщо можна достовірно оцінити результат цієї операції за наявності умов: можливості достовірної оцінки доходу; імовірності надходження економічних вигід від надання послуг; можливості достовірної оцінки ступеня завершеності надання послуги на дату балансу; можливості достовірної оцінки витрат, здійснених для надання послуг.

Податкові зобов'язання з ПДВ дропшиппер нараховує за першою подією – отримання попередньої оплати від покупця, податковий кредит – дата списання коштів з поточного рахунку в рахунок оплати товару та лише за наявності податкової накладної, зареєстрованої у ЄРПН. Податок на прибуток дропшиппера визначає та відображає за загальними правилами бухгалтерського обліку.

Дропшиппер може обирати спрощену систему оподаткування. Якщо надавати послуги лише населенню, то можна

бути платником єдиного податку другої групи та сплачувати 20% розміру мінімальної заробітної плати. У разі надання послуг за агентськими договорами дропшиппер може бути платником єдиного податку третьої групи[2].

Придбання товарів у дропшиппера за агентським договором оформляють такими бухгалтерськими проведеннями: Дт311 Кт685 – отримано від принципала кошти на придбання товару; Дт 685 Кт377 – утримано агентську винагороду із сум, що надійшли; Дт 643 Кт641 – нараховане податкове зобов'язання з ПДВ на вартість товару, який потрібно закупити; Дт643 Кт641 – нараховане податкове зобов'язання з ПДВ на суму агентської винагороди; Дт685 Кт311 – перераховані кошти постачальнику за товари; Дт377 Кт 703 - відображено дохід за агентською угодою; Дт703 Кт643 – нарахований ПДВ за агентською винагородою.

Продаж товарів у дропшиппера оформляють записами: Дт311 Кт685 – отримана гроші кошти від покупця для придбання товару; Дт643Кт641 – нараховані податкові зобов'язання з ПДВ; Дт685 Кт377 – утримано суму агентської винагороди; Дт 643 Кт641 – нараховані податкові зобов'язання з ПДВ за агентською винагородою; Дт685 Кт311 – перераховані кошти продавцю-принципалу; Дт641 Кт643 – відображено податковий кредит з ПДВ; Дт377 Кт703 - відображено дохід за агентською угодою; Дт703 Кт643 – нарахований ПДВ за агентською винагородою[2].

Дропшиппінг – актуальна та потрібна схема роздрібної реалізації товарів, недоліком якої є відсутність чіткого нормативного регулювання. З метою уникнення проблем із партнерами та контролюючими органами необхідно юридично чітко складати договір, первинні документи та вести бухгалтерський облік операцій дропшиппінгу

Література:

1. Александров С. Юридичні тонкощі торгівлі за системою "Дропшиппінг" / Сергій Александров. // Все про бухгалтерський облік. – 2017. – №87. – С. 4–6.
2. Федоричак В. Дропшиппінг як схема роботи інтернет магазину: плюси і мінуси [Електронний ресурс] / Володимир Федоричак – Режим доступу до ресурсу: <http://lemarbet.com/ua/razvitie-internet-magazina/dropshipping-kak-shema-raboty-internet-magazina-plyusy-i-minusy/>.

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СВІТОГОСПОДАРСЬКИХ ЗВ'ЯЗКІВ

Активізація ринкових перетворень у регіональній економіці, модифікація механізмів та інструментів державного управління регіональним розвитком, зміна системи взаємодії органів місцевої влади потребують пошуку оптимальних управлінських моделей, заснованих на принципі партнерства держави та її регіонів. Попри якісні зміни, що відбулися в системі управління регіональним розвитком, політиці держави у цій сфері бракує системності, виваженості та дієвості [1].

Головною метою державного управління розвитком інвестиційного потенціалу регіону в глобальних умовах є активізація інвестиційних процесів в економіці України, формування сприятливого інвестиційного клімату, широке залучення вітчизняних та іноземних інвестиційних ресурсів.

З метою створення привабливого інвестиційного клімату, для забезпечення сталого економічного зростання та підвищення життєвого рівня населення Урядом розробляються Програми розвитку інвестиційної діяльності. Згідно із цими Програмами, визначальним завданням державного управління інвестиціями є створення рівних умов для ведення бізнесу та інвестування економіки України суб'єктами господарювання різної форми власності, здійснення процесу інвестування на прозорих та цивілізованих засадах, а також поліпшення структури інвестиційних джерел.

Проте інвестиційний процес в Україні сьогодні демонструє існування міжрегіональної асиметрії в територіальному та галузевому розподілі інвестиційних ресурсів. Така нерівномірність капіталовкладень, має об'єктивні причини: наявність об'єктів інвестування, розвиненість інфраструктури, наявність ризиків. Вона також демонструє різне ставлення місцевих органів до процесу інвестування. Тому стимулювання активності місцевих

органів влади в інвестиційному процесі є також функцією державного управління розвитком інвестиційного потенціалу регіону.

Місцеві органи можуть сприяти подоланню такої асиметрії власне тільки через зростання рівня виробництва й добробуту населення. Регулювання інвестиційного процесу передбачає створення точок економічного зростання, що означає вибір пріоритетних для кожного регіону галузей, видів діяльності чи виробництв. Одним з елементів інвестиційної привабливості регіону є можливість ведення приватизації. Оскільки більшість інвестицій надходить у портфельній, а не в прямій формі, то до оцінки інвестиційної привабливості регіонів треба включати такий чинник, як ринкова вартість цінних паперів підприємств цього регіону на вторинному ринку цінних паперів.

При формуванні важелів державного управління розвитком інвестиційного потенціалу регіону важливо узгоджувати інтереси держави та регіонів у сфері інвестування, а це є сферою компетенції регуляторних органів, які мають вирішувати питання диверсифікації та перепрофілювання виробництв, ресурсного забезпечення регіонального розвитку, регулювання міжрегіональних зв'язків [2].

Таким чином, враховуючи слабкість фінансово-кредитних інститутів, держава має застосовувати адміністративні важелі формування умов для інвестування. Державний вплив на інвестиційну діяльність виявляється в регулюванні розподілу інвестицій та сприянні підвищенню інвестиційної привабливості регіонів. Державне управління розвитком інвестиційного потенціалу на регіональному рівні має ґрунтуватися на раціональному поєднанні адміністративних та економічних механізмів і втілюватися в державних замовленнях, наданні пільг, дотацій тощо.

Література:

1. Інвестування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://westudents.com.ua/glavy/26823-rozdl-12-vikoristannya-nvestitsiy.html>
2. Латинін М.А. Розвиток інвестиційного потенціалу регіону як об'єкт державного управління / М.А. Латинін, О.В. Думенко // Право та державне управління. Зб. наук. праць. – Запоріжжя, 2010. – № 1. – С. 130–134

ЗАРОБІТНА ПЛАТА, ЯК ІНСТРУМЕНТ БОРОТЬБИ З МІГРАЦІЄЮ РОБОЇ СИЛИ

З початку існування незалежної України спостерігалось явище зменшення кількості працездатного населення, яке спричинене відтоком робочої сили і “мізків” в країні із вищим рівнем заробітку, яке в свою чергу було спричинене явищами і подіями всередині нашої країни. Останніх 3 роки спостерігається дане явище в дуже прискореному вигляді, за цей час з України за даними Міжнародної організації з міграції(МОМ) виїхало близько 5 мільйонів осіб. Однією з основних причин цього явища є заробітна палата.

Аналізом проблем міграції робочої сили займалось багато вітчизняних науковців, серед яких Дембіцька О.О., Левченко А.П., Морозова Є.П., Сисюк Л.П., Чебаненко О.П. та інші.

Дії держави в напрямку вирішення проблеми відтоку робочої сили дуже незначні, а в деяких аспектах навіть ігнорується дане явище.

Згідно даних Організації об'єднаних націй(ООН) сім'я знаходиться за межею бідності якщо дохід в день на 1 її члена становить менше 5 доларів на день. З 01.01.2017 р. відповідно до ЗУ "Про Державний бюджет України на 2017 рік" мінімальна заробітна плата становить 3200 грн. (120 дол. США), замість попередньої 1600грн. (60 дол США). Згідно даних державної служби статистики середня пенсія в Україні становить 2114 грн. (80 дол. США).Отже, фактично ми за межею бідності.

Саме тому, майже 35% українців працездатного віку працюють і живуть за кордоном і основною причиною цьому є заробітна плата, яка є найважливішим мотиваційним інструментом в сучасному суспільстві.

Звісно міграція з метою більшого заробітку існувала завжди, та через нестабільну ситуацію в країні згідно опитування інформаційного агентства “Уніан” близько 40 % українців хочуть мігрувати за кордон через низьку заробітну плату і ще близько 10% через інші причини.

Як бачимо на сьогодні держава і вітчизняні підприємства не розуміючи наростаючої загрози, не використовують заробітну плату як мотиваційний інструмент, яким вона є.

На сьогоднішній день в країнах із розвинутою економікою частка заробітної плати в собівартості виготовленої продукції в середньому становить 30%, а в Україні в кращому випадку 14%.

Прикладом країни з успішним державним механізмом використання заробітної плати як інструменту мотивації працездатного населення до того що не мігрувати з країни і розвивати національну економіку стала Грузія. За Період з 2014 по 2017 рік вона збільшила мінімальну заробітну плату з 609 дол. США до 1460,8 дол. США (20 ларі або 8,3 дол. США за годину).

Таким чином вона стимулювала стрімкий ріст власної економіки, і за останні 3 роки згідно даних Міжнародного валютного фонду Грузія піднялася в списку країн з рівнем ВВП на душу населення на 17 пунктів з 118 до 101 місця.

Тому нашою пропозицією щодо вдосконалення і налаштування державного механізму регуляції заробітної плати є встановлення мінімальних норм, залежно від галузі, відсоткового співвідношення частки заробітної плати до собівартості виготовленої або реалізованої продукції, товарів, робіт і послуг на рівні країн і розвинутою економікою або країн що розвиваються. Внаслідок цього очікується повернення вітчизняної робочої сили із за кордону і стрімкий ріст економіки за рахунок мотивації працівників.

Тому запропонована в даній публікації тема є дискусійною і перспективною для подальших досліджень, оскільки робоча сила є рушійною силою економіки будь-якої країни і саме від мотивації залежить в якому напрямку вона буде рухатись.

Література:

1. Дембіцька О.О., Сучасний стан та негативні наслідки міжнародної трудової міграції населення / Вінницький торговельно-економічний інститут — Вінниця, 2015. — 124 с.
2. Морозова Є.П., Проблеми обліку та аудиту розрахунків з оплати праці та шляхи їх вирішення / Мукачівський державний університет — Мукачево, 2016. — 78 с.
3. ЗУ "Про Державний бюджет України на 2017 рік" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1801-19>
4. Інформаційний портал "Радіосвобода" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/28629110.html>.

Дудко Мар'яна,
Семенішена Наталія

Подільський державний аграрно-технічний університет

ПІДХОДИ ДО ТРАКТУВАННЯ ПОНЯТТЯ «ПОТОЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ»

Зміни в Україні цивільно-правового середовища в умовах вступу до СОТ, потреби реформованої ринкової економіки, розширення під впливом ринку діапазону користувачів та їхніх вимог до якості звітності визначили необхідність критичного перегляду критеріїв формування звітної інформації та встановлення взаємозв'язку між суб'єктом і об'єктом управління через комунікативну функцію та реалізацію інформаційних запитів для прийняття виважених рішень з регулювання діяльності сільськогосподарських підприємств.

Дослідженню сутності категорії «зобов'язання» присвячена низка наукових праць з боку як вітчизняних, так й іноземних авторів, як-то: Н.С. Абалмасова, В.С. Терещенко Керміт Д. Ларсон, Джон Дж. Уайльд, Б. Чіапетта, Я. Соколова, М. Баффет, Д. Кларк Т.А. Бутинець, Л.В. Чижевська, С.Л. Береза, Н.М. Ткаченко Орлов В.І та ін. Однак, і тепер ряд питань залишаються актуальними та до кінця не вирішеними.

Аналіз літературних джерел свідчить про те що думка науковців щодо трактування поняття «поточні зобов'язання» не дуже відрізняються і тому, проаналізувавши існуючі погляди щодо визначення сутності поняття «поточні зобов'язання», можемо сказати, що більш доцільно трактувати поточні зобов'язання з точки зору Орлова В.І.

Таблиця 1

Трактування поняття «поточні зобов'язання» науковцями та законодавством

Автор, джерело	Трактування поняття
Н.С. Абалмасова, В.С. Терещенко [1]	це короткострокові фінансові зобов'язання, які повинні бути погашені протягом поточного операційного циклу підприємства чи протягом року з дати складання бухгалтерського балансу (із цих двох термінів обирають довший); зобов'язання, які оплачуються на вимогу кредиторів або, як очікується, вони будуть ліквідовані протягом дванадцяти місяців
Керміт Д. Ларсон, Джон Дж. Уайльд, Б. Чіапетта [2]	Поточні зобов'язання – це ті, які мають бути погашені протягом одного року, проте якщо операційний цикл більше ніж один рік, то вони можуть бути сплачені протягом цього строку.
Т.А. Бутинець, Л.В. Чижевська, С.Л. Береза, Н.М. Ткаченко [3]	Зобов'язання поділяють на: монетарні й немонетарні; поточні і майбутні; довготермінові та поточні; фактичні, оціночні й умовні [7, с.314].
М. Баффет, Д. Кларк [4]	Поточні зобов'язання – це борги та інші зобов'язання, що компанія повинна погасити в межах одного фінансового року, тобто це кошти, які компанія винна постачальникам за товари та послуги, надані в кредит.
Расенко В.М. [6]	Поточні зобов'язання – це зобов'язання, що задовольняються за допомоги використання поточних активів або створення інших короткострокових зобов'язань; зобов'язання, погашення яких визначається моментом виникнення заборгованості за наслідками здійснених господарських операцій.
Орлов В.І. [5]	Поточні зобов'язання – це зобов'язання, що оплачуються за рахунок активів чи коштів, отриманих у результаті господарської діяльності; зобов'язання, що включають борги та заборгованість, погашення яких

	очікується протягом року, а також ті, які задовольняються за рахунок використання поточних активів або створення інших короткострокових зобов'язань.
П(С)БО 11 "Зобов'язання" [7]	Одним з видів зобов'язань підприємства є поточні зобов'язання, тобто зобов'язання, які будуть погашені протягом операційного циклу підприємства або повинні бути погашені протягом дванадцяти місяців, починаючи з дати балансу. Вони включають короткострокові кредити банків, поточну кредиторську заборгованість, поточні забезпечення та інші поточні зобов'язання [3]
Соловійова О.В. [8]	Поточні зобов'язання – це нараховані суми, які можуть бути необхідними для погашення витрат протягом року за відомими обставинами, а їх величина може бути оцінена тільки приблизно. Існує невпевненість в отриманні суми за такими зобов'язаннями.

Отже, поточні зобов'язання – це зобов'язання, що оплачуються за рахунок активів чи коштів, отриманих у результаті господарської діяльності; зобов'язання, що включають борги та заборгованість, погашення яких очікується протягом року, а також ті, які задовольняються за рахунок використання поточних активів або створення інших короткострокових зобов'язань.

Література:

1. Абалмасова Н.С. Удосконалення бухгалтерського обліку поточних зобов'язань в Україні на підставі міжнародного досвіду // Н.С. Абалмасова, В.С. Терещенко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/11_EISN_2010/Economics/64247.doc.htm
2. Ларсон Керміт Д. Основні принципи бухгалтерського обліку. У 2 т. / Ларсон Керміт Д., Уайльд Джон Дж., Чапетта Бар ; пер. з англ., за наук. ред. Г. В. Григораш, Т. В. Герасимової. – Дніпропетровськ : Баланс Бізнес Букс, 2007. – 1336 с
3. Бутинець Т.А. Бухгалтерський облік: навч. пос. / Т.А. Бутинець, Л.В. Чижевська, С.Л. Береза; за ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир: ЖІТІ, 2000. – 672 с.
4. Баффет М. Як знайти ідеальну для інвестора компанію / М. Баффет, Д. Кларк. – Попуррі, 2009. – 79 с.

5. Орлов І.В. Система зобов'язань у праві та бухгалтерському обліку: порівняльний аспект / І.В. Орлов // Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. – 2010. – № 4 (48). – С. 371–377.
6. Расенко В.М. Особливості класифікації зобов'язань підприємства / В.М. Расенко // Вісник соціально-економічних до-сліджень. – 2012. – Вип. 2 (45). – С. 163–170.
7. Семенишена Н.В., Слободян В.Д. Вітчизняна бухгалтерська терміносистема: проблема якості національних стандартів. Облік і фінанси АПК. – 2007. – № 11–12. – С. 204–209.
8. Комуникативна та інформаційно-аналітична функції бухгалтерської звітності сільськогосподарських підприємств : автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00. 09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності)». – Київ. – 2008. – 21 с.
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання», затверджене Міністерством фінансів України від 31.01.2000 р. №20; за редакцією 18.03.2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.gada.gov.ua/laws/show/z0085-00> (дата звернення 11.11.2017).
10. Соловьева О.В. Международная практика учета и отчетности: учебник / О.В. Соловьева. – М. : ИНФРА-М, 2004. – 332 с.

УДК 004.77:346:657.1

Жижина Елена

Научный руководитель: **Аверина Ирина**

Брестский государственный технический университет

МЕТОДИКИ ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНТЕРНЕТ-РЕСУРСОВ ДЛЯ ТОРГОВЛИ И ИХ ОТРАЖЕНИЕ В УЧЕТЕ

Современный рынок электронной коммерции Республики Беларусь находится в стадии активного роста. Сегодня практически каждая компания Беларуси представлена в интернете, большинство коммерческих предприятий заявлено на различных торговых площадках. По информации Министерства антимонопольного регулирования и торговли Беларуси (МАРТ РБ) по состоянию на 1 июля 2017 года в Беларуси зарегистрировано более 15 тыс. интернет-магазинов, из них 51% принадлежит индивидуальным предпринимателям, 48% – юридическим лицам [1].

Вопросы интернет-торговли, требования, предъявляемые к созданию и функционированию интернет-магазинов регулируются в Республике Беларусь на законодательном уровне. Четкое понимание того, что по законодательству считается интернет-магазином, и какими признаками при этом он должен обладать,

важно по двум причинам. Во-первых, от этого может зависеть налоговая нагрузка торгового предприятия, а, во-вторых, выбор методики привлечения интернет-ресурсов и стоимость разработки сайта с определенным функционалом. Так, если организации и индивидуальные предприниматели осуществляют розничную торговлю через интернет-магазин, то согласно действующим с 2016 года изменениям Налогового кодекса Республики Беларусь они не вправе применять упрощенную систему налогообложения.

Как вариант расширения торгового пространства коммерческими предприятиями может рассматриваться использование действующих интернет-магазинов других компаний на условиях комиссионной торговли или создание собственного интернет-магазина, созданного по одной из следующих методик.

I. Разработка интернет-магазина по индивидуальному проекту. Такой способ создания сайта является наиболее дорогостоящим и рассматривается чаще всего крупными предприятиями. Индивидуальный заказ интернет-магазина предполагает его последующий бухгалтерский учёт как нематериальный актив. Первоначальная стоимость сайта складывается из стоимости услуги по его созданию и обеспечению функционирования, а также затрат, непосредственно связанных с созданием и подготовкой сайта к использованию по назначению.

II. Использование готовой онлайн-платформы, например, SaaS-платформы, для создания интернет-магазина, полностью удовлетворяющего требованиям законодательства в сфере электронной торговли. Данный способ подходит для предприятий среднего звена, так как не требует больших затрат, однако заказчик получает в ограниченное пользование шаблонный сайт, который практически невозможно модифицировать. Если организация на основе лицензионного соглашения не получила окончательно созданный объект и создание интернет-сайта расценивается как инновация, то расходы по его созданию учитываются в бухгалтерском учете на счете 97 «Расходы будущих периодов» в сумме фактических затрат и подлежат равномерному ежемесячному списанию в течение срока, определенного договором.

III. Для создания интернет-магазина может быть использована CMS (от англ. content management system), которая имеет готовые инструменты для управления информацией. Среди

бесплатных CMS выделяют WordPress, Joomla, Drupal. Платным лидером является 1С-Битрикс. Если предприятие выбирает платную CMS, то в бухгалтерском учёте уплаченная стоимость лицензии CMS списывается на счет 44 «Расходы на реализацию» равными долями весь срок ее действия. Также предприятие на счет 44 относит затраты на оплату труда программиста. Этот вариант создания интернет-магазина является самым дешевым и популярным.

Таким образом, выбор методики создания интернет-магазина влияет не только на затраты, но и на способ их отражения в бухгалтерском учёте.

Литература:

1. Количество интернет-магазинов в Беларуси за пять лет увеличилось более чем в 3,5 раза [Электронный ресурс]. – Режим доступа: [http://www.belta.by/society/view/kolichestvo-internet-magazinov-v-belarusi-za-pjat-let-uvlechilos-bolee-chem-v-35-raza-256563-2017//](http://www.belta.by/society/view/kolichestvo-internet-magazinov-v-belarusi-za-pjat-let-uvlechilos-bolee-chem-v-35-raza) Дата доступа: 12.09.2017.

УДК 338.24

Жмуйдова Мария

Научный руководитель: **Голец Оксана**

Брестский государственный технический университет

ПРОБЛЕМЫ ФИНАНСИРОВАНИЯ СПОРТА И ПУТИ ИХ РЕШЕНИЯ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ

Физическая культура определяется как часть общей культуры общества, одна из сфер социальной деятельности, направленная на укрепление здоровья, развитие физических способностей человека. Основными показателями состояния физической культуры являются: уровень здоровья и физического развития людей; степень использования физических упражнений в сфере воспитания и образования, в производстве и быту.

В стране функционирует более 23 тысяч физкультурно-спортивных сооружений. Каждый областной центр Беларуси имеет собственный дворец спорта, крытую ледовую площадку. Однако уровень материально-технической базы организаций физической культуры и спорта в большинстве районных центров, специализированных учебно-спортивных учреждений, средних школ - училищ олимпийского резерва не соответствует

современным требованиям. Сегодня большинство объектов требуют капитального ремонта, реконструкции и находятся в таком техническом состоянии, которое не позволяет им функционировать с полной нагрузкой и гарантией безопасности занимающихся.

Физкультурно-спортивному движению придан статус одного из главных приоритетов политики государства. Законами «О бюджете Республики Беларусь» по отрасли «Физическая культура и спорт» ежегодно предусматриваются бюджетные финансирования. Рассмотрим динамику средств, выделяемых республиканским бюджетом Республики Беларусь на физическую культуру и спорт (табл. 1) [1].

Таблица 1

Расходы республиканского бюджета Республики Беларусь,
выделяемые на физкультуру и спорт

Показатели	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.*	2017 г.* план
Общий объем, млн.руб. (тыс. руб.*), в т. ч.:	678 122.2	809 337.3	1 263 530.6	163 958.7	186 236.7
физкультура	298 760.7	331 140.0	734 279.2	97 117.8	111 421.0
спорт	337 807.6	418 591.7	473 838.9	60 779.8	68 113.3
прочее	41 553.9	59 605.6	55 412.6	6 061.1	6 702.4
В общей сумме расходов, %	0.63	0.66	0.83	0.98	1.11
Удельный вес к ВВП, %	0.10	0.10	0.14	0.17	0.18

Источник: собственная разработка на основе [2-6].

Из данной таблицы видно, что с каждым годом расходы республиканского бюджета Республики Беларусь на физическую культуру и спорт возрастают. Однако этих средств недостаточно для осуществления таких программ, как ремонт и реконструкция спортивных объектов, подготовка спортивного резерва национальных и сборных команд Беларуси по различным видам спорта, а также оздоровление населения страны. В связи с этим возрастает роль внебюджетного финансирования программ и мероприятий данной отрасли.

Для привлечения инвестиций из частного сектора и удовлетворения потребностей населения в рассматриваемой отрасли мы предлагаем следующие мероприятия:

1. Ввести соответствующие льготы по налогообложению;
2. Изучить опыт зарубежных стран в части использования смешанной формы финансирования физкультуры и спорта;
3. Создать мобильное приложение для пользователей Республики Беларусь, суть которого состоит в следующем: пользователи приложения будут делиться своими достижениями в спорте путем размещения фотографий и видео. За это приложение начисляет пользователю баллы, которые он вправе обменять на купоны и использовать их в спортивных заведениях страны. Это приложение поможет привлечь инвестиции частного сектора в развитие спорта и поспособствует оздоровлению нации.

Литература:

1. Официальный сайт Министерства спорта и туризма Республики Беларусь: [Электронный ресурс]: URL <http://www.mst.by/ru/>
2. О республиканском бюджете на 2013 год: Закон Респ. Беларусь 26 окт. 2012 г. № 432-3 // Национальный реестр правовых актов Респ. Беларусь. – 2012. – № 2/1984. – 30 окт.
3. О республиканском бюджете на 2014 год: Закон Респ. Беларусь 31 дек. 2013 г. № 95-3 // Национальный реестр правовых актов Респ. Беларусь. – 2014. – № 2/2093. – 1 янв.
4. О республиканском бюджете на 2015 год: Закон Респ. Беларусь 30 дек. 2014 г. № 225-3 // Национальный правовой Интернет-портал Республики Беларусь / Нац. центр правовой информ. Респ. Беларусь. – 2015. – № 2/2223. – 3 янв.
5. О республиканском бюджете на 2016 год: Закон Респ. Беларусь 30 дек. 2015 г. № 341-3 // Национальный правовой Интернет-портал Республики Беларусь / Нац. центр правовой информ. Респ. Беларусь. – 2016. – № 2/2341. – 1 янв.
6. О республиканском бюджете на 2017 год: Закон Респ. Беларусь 18 окт. 2016 г. № 431-3 // Национальный правовой Интернет-портал Республики Беларусь / Нац. центр правовой информ. Респ. Беларусь. – 2016. – № 2/2429. – 26 окт.

НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИРОБНИЦТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ЦУКРУ

Виробництво цукру є стратегічно пріоритетною галуззю економіки України, яка спрямована на забезпечення продукцією як вітчизняні так і міжнародні ринки та поповненню державного бюджету. Природно-кліматичні та ґрунтові умови для виробництва цукрового буряка є сприятливими, що зумовлено високим рівнем вологості та родючістю ґрунтів.

У теорії аграрного права проблемним питанням механізму правового регулювання бурякоцукрового комплексу в Україні присвячено дисертаційне дослідження Л.О. Святченко [1], у якому досліджуються безпосередньо сутність і зміст правового регулювання цукробуряківництва в Україні, історія розвитку правового регулювання вітчизняного цукробуряківництва [2].

Основні аспекти виробництва, переробки та продажу цукру в Україні регламентовано на законодавчому рівні, зокрема Законом України «Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру» від 17 червня 1999 року [3]. Даний нормативно-правовий акт регулює діяльність сільськогосподарських підприємств, щодо виробництва, експорту, імпорту, оптової та роздрібної торгівлі цукром. Для визначення обсягів вирощування цукрових буряків для виробництва цукру, щорічно центральні органи виконавчої влади встановлює граничний розмір поставки цукру на внутрішній ринок, мінімальні ціни на цукрові буряки, які поставлятимуться для виробництва цукру в межах квоти «А», з урахуванням базисної цукристості та на цукор квоти «А».

Мінімальні ціни на цукрові буряки визначаються відповідно до нижньої межі за укладеними договорами купівлі-продажу цукрових буряків в межах квоти «А». Держава також проводить політику регулювання реалізації цукру. Зокрема, роздрібна торгівля цукром може здійснюватися, виключно, особами, які зареєстровані як суб'єкти підприємницької діяльності у порядку визначеному на законодавчому рівні [3]. Обсяги реалізації цукру

визначаються наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України.

Відповідно до Державного стандарту України 4327:2004 «Коренеплоди цукрових буряків для промислового перероблення. Технічні умови», цукрові буряки та цукор повинні відповідати якісним та технологічним показникам, що визначенні державою, здатні задовольнити потреби як суб'єктів цукробуряківництва, так і споживачів.

Державна підтримка виробництва та реалізації цукру в Україні регламентується Законом України «Про державну підтримку сільського господарства України», постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання торгівлі окремими видами цукрової продукції», наказ Міністерства аграрної політики України «Про виробництво і поставку цукру на внутрішній ринок» і т. д.

Отже, процес виробництва та реалізації цукру в Україні законодавчо визначений і достатньо регламентований. В Україні на загальнодержавному рівні визначено мінімальні ціни та встановлено квоти на вирощування цукрового буряка та переробку його цукровими заводами, згідно з конкурсними умовами визначеними центральними органами виконавчої влади. Також, держава стимулює виробництво цукру за допомогою системи пільгового державного кредитування виробників цукру та цукрових буряків, що забезпечує формування державної аграрної політики.

Підсумовуючи, можна зробити висновок про те, що бурякоцукровий комплекс є конкурентоспроможною галуззю, проте постійно знаходиться під державним регулюванням та потребує адаптації до ринкових умов, міжнародних стандартів якості продукції.

Література:

1. Святченко Л.О. Правове регулювання цукробуряківництва в Україні: дис. ... к.ю.н.: спец. 12.00.06/ Л.О.Святченко; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. – К., 2010. – 195с.
2. Марченко С.І. Юридичні ознаки виробництва та реалізації цукру як виду господарської діяльності в АПК України / С.І.Марченко //Науковий вісник Харківського держ. ун-т.. – 2014. - №4. – С.236-239.
3. Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру: Закон України від 17 червня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. - №32. – Ст.268.

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ВИНИКНЕННЯ ТЕРМІНУ “VALUE-BASED MANAGEMENT”

Вважається, що вперше термін “Value-Based Management” зустрічається в 1994 році в праці “Імператив вартості: як управляти компанією, щоб доходи акціонерів зростали з максимальною швидкістю” (The Value Imperative: Managing for Superior Shareholder Returns), авторами якої є Джеймс М. МакТаггарт (також відомий як Джим МакТаггарт), Пітер В. Контес і Майкл М. Менкінс. В ній “експерти з менеджменту” запропонували системний підхід до концепції “Value Based Management” (саме так використовується термін), що усуває недоліки поточної практики управління та допомагає послідовно покращувати результативність для акціонерів через максимізацію акціонерної вартості.

Для перевірки даного твердження проведемо історичний екскурс щодо виникнення терміну “Value-Based Management” (або “Value Based Management”) за допомогою онлайн-сервісу Google Books Ngram Viewer [1], що дозволяє визначити частоту використання слів або словосполучень на базі величезної кількості відсканованих друкованих джерел до 2008 року включно (рис. 1).

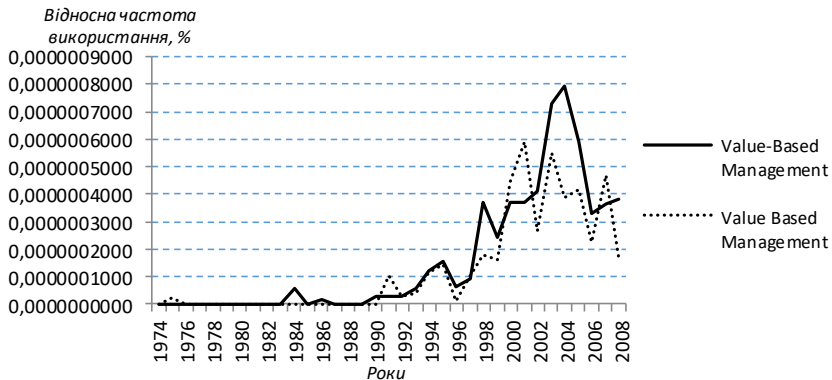

Рис. 1. Динаміка використання словосполучень “Value-Based Management” і “Value Based Management” в англомовних джерелах

Динаміка використання досліджуваних словосполучень показує, що першим роком згадки словосполучення “Value Based Management” слід вважати 1975 рік, натомість словосполучення “Value-Based Management” починає зустрічатися з 1984 року. Так, в 1984 році Кліфорд А. Мортон у своїй праці “Управління операціями в нових компаніях” вже використовував термін “Value-Based Management” як концепцію управління, яку розвинули Marakon Associates – консалтингова фірма з міжнародною репутацією [2, с. 42]. В свою чергу, Дарлін А. Пьента і Роберт Ф. Оніл в 1989 році зазначали, що Value-Based Management – це концепція, що використовується в літературі стратегічного управління, та конкретно спрямовується на створення вартості для акціонерів [3, с. 94]. Такі приклади доводять, що цей термін народився раніше, ніж прийнято вважати, хоча популяризація концепції VBM відбувалася саме, починаючи з 1990-х років.

Отже, побудована за допомогою онлайн-сервісу Google Books Ngram Viewer діаграма доводить, що термін “Value-Based Management” використовувався, починаючи з 1984 року (а бездефісне написання – “Value Based Management” – ще з 1975 року). Поява досліджуваного терміну пов’язується з практикою провідної міжнародної консалтингової компанії Marakon Associates, яка була заснована Дж. М. МакТаггартом і П. В. Контесом в 1978 році та й донині здійснює розробки в сфері управління компаніями, зокрема саме через реалізацію принципів концепції Value-Based Management.

Література:

1. Google Books Ngram Viewer : онлайн-сервіс. URL: https://books.google.com/ngrams/graph?content=Value+Based+Management%2CValue+Based+Management&year_start=1974&year_end=2008&corpus=15&smoothing=0&share=&direct_url=t1%3B%2CValue%20Based%20Management%3B%2C%3B.t1%3B%2CValue%20-%20Based%20Management%3B%2Cc0 (дата звернення 25.10.2017).
2. Morton A. C. *Managing Operations in Emerging Companies*. Addison-Wesley Pub. 1st edition. 1984. 169 p.
3. Pienta D.A., O’Neil R.F. Value-Based Management : Can It Be Quantified? *International Journal of Value-Based Management*. 1989. Vol. 2. Is. 1. P. 93-102. URL: <https://doi.org/10.1007/BF01714973> (дата звернення 27.10.2017).

ГОСУДАРСТВЕННО-ЧАСТНОЕ ПАРТНЕРСТВО КАК ИНСТРУМЕНТ РАЗВИТИЯ ЖКХ

В основе экономических отношений в отрасли ЖКХ остается система бюджетного дотирования предприятий жилищно-коммунального комплекса. Сохраняются нерешенные проблемы, мешающие эффективно проводить преобразования данной экономической системы: хронический дефицит финансирования, высокая затратность, неэффективная работа предприятий жилищно-коммунального комплекса, высокий уровень потерь ресурсов. Снижение качества и ритмичности предоставления коммунальных услуг наряду с повышением эксплуатационных издержек сегодня зачастую вызвано низким покрытием издержек тарифами и слабой доходной частью бюджетов территориальных единиц. Основными причинами такого положения были бюджетные ограничения, приводящие к нехватке средств для модернизации и развития жилищно-коммунального хозяйства; механизм возмещения затрат, в частности перекрестное субсидирование, что вело к удорожанию себестоимости продукции промышленных предприятий и снижало ее конкурентоспособность.

Новая система экономических отношений в ЖКХ предполагает принципиальное изменение, как функций ее участников, так и механизмов их взаимодействия и организации финансовых потоков.

В последние годы государственная политика жесткого сдерживания тарифов резко сократила инвестиционные возможности ресурсоснабжающих организаций. Бюджетных средств направляемых на модернизацию коммунальной инфраструктуры и замену изношенных основных фондов катастрофически не хватает. Привлечение, аккумулирование и инвестирование исключительно финансов в эту сферу не сможет решить всех проблем в сфере ЖКХ. Чтобы получить успешный результат, который будет носить долгосрочный эффект, необходимо проводить комплексную программу по аккумулированию всех видов ресурсов, таких как: финансовые,

трудовые, природные, энергетические, материальные, территориальные, транспортные, интеллектуальные, инновационные, предпринимательские, инвестиционные, информационные.

Строительный цикл крупных объектов в коммунальной отрасли - 5-7 лет, срок окупаемости инвестиций может растягиваться на десятилетия. Дефицит средств в регионах и тарифные ограничения позволяют реализовывать масштабные коммунальные проекты только на условиях софинансирования: из средств частного инвестора - на возвратной основе, и из бюджетных - безвозвратных ассигнований. Инструментом софинансирования может выступать государственно-частное партнерство. Как экономическая категория государственно-частное партнерство представляет собой систему экономических отношений между государством и хозяйствующими субъектами по поводу долгосрочного использования на возвратной основе ресурсов частного сектора (финансовых, технических и управленческих).

В условиях современного состояния ЖКХ взаимодействие государства и частного бизнеса становится особенно привлекательно, поскольку:

- государство получает дополнительный источник финансирования социальной инфраструктуры, возможность привлечения лучших управленческих кадров, техники и технологий, повышения качества обслуживания конечных пользователей, сокращения нагрузки на бюджет;

- частный сектор имеет возможность работать при постоянном спросе, получает источник долгосрочного дохода, гарантируемую государством монополию на использование выделенного ресурса при реализации проектов государственно-частного партнерства.

При осуществлении инвестиционной деятельности, управлении техногенными и репутационными рисками больше внимания следует уделять новым технологиям и повышению операционной эффективности.

В связи с этим считаем необходимым развивать практику привлечения внебюджетных средств для финансирования инвестиций в жилищную инфраструктуру, главным образом в

тепло- и энергосберегающие проекты, а также развивать конкуренцию в управлении жилищным фондом.

УДК 331

Згоранець Павло

Науковий керівник: **Панасюк Наталія**

Шацький лісовий коледж ім. В.В.Сулька

ТУРИЗМ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ ШАЦЬКОГО КРАЮ

Регіони України за умов впровадження децентралізованої моделі управління отримують реальну можливість розширити свої повноваження щодо регулювання процесів раціонального використання регіональних ресурсів та створення умов для зростання якості життя населення. Це вимагає підвищення відповідальності регіональної влади та обґрунтованості управлінських рішень. Забезпечення вищевказаних орієнтирів оптимізації регіонального управління не можливе без вдосконалення методів та механізмів стратегічного управління. Серед публікацій вітчизняних дослідників які вивчали питання регіонального розвитку є праці О. Алімова, А. Лисецького, Е. Лібанової, В. Любченко, Ю. Макогона, А. Мазура, В. Мамонової. У них всебічно розглядаються актуальні питання удосконалення механізмів державного управління на рівні регіону, децентралізації влади, розширення повноважень регіонів у сучасних умовах.

Шацький район має надзвичайно потужний туристично-рекреаційний потенціал, ресурси якого використовуються не в повній мірі та мають потенціал для організації відпочинку та оздоровлення, в'їзного та внутрішнього туризму, екскурсійної діяльності не лише влітку, а й протягом усього року. Завдяки унікальності рекреаційних та природних ресурсів, багатого озерного комплексу, район має можливість для значно ширшого розкриття свого потенціалу.

Для вирішення цього питання виникає необхідність створення умов для оптимальної економічної самостійності регіонів, впровадження організаційних, правових та економічних заходів для забезпечення ефективного регулювання процесів регіонального розвитку країни та координації міжрегіональних зв'язків.

Розвиток регіону, передбачає за собою створення програми заходів спрямованих на покращення матеріально-технічної бази регіону.

Як внаслідок було розроблено програму заходів для можливості більшого розкриття потенціалу. Програма покликана стимулювати ефективне використання наявних рекреаційних ресурсів, забезпечити місцеве населення додатковими робочими місцями, підвищити рівень міжгалузевої співпраці, створити додаткові умови для залучення інвестицій у туристично-рекреаційну сферу.

Основними завданнями програми є:

- забезпечення сталого розвитку туристичної галузі, високого рівня послуг;
- збільшення кількості туристичних та екскурсійних відвідувань краю;
- створення нових робочих місць;
- збільшення частки доходів від туристичної галузі у бюджетах усіх рівнів;
- створення позитивного іміджу району на всеукраїнському та міжнародному рівнях.

Заходи Програми реалізуються за рахунок коштів бюджетів різних рівнів; коштів зацікавлених суб'єктів туристичної діяльності усіх форм власності; коштів іноземних та вітчизняних інвесторів; коштів позабюджетних фондів; громадських організацій; інших джерел, не заборонених чинним законодавством України.

Таблиця 1

Заходи програми розвитку туризму та рекреації в Шацькому районі на 2017 – 2021 роки

№ з/п	Назва напрямку діяльності (пріоритетні завдання)	Зміст заходу	Виконавці	Термін виконання заходу	Орієнтовні обсяги та джерела фінансування (вартість), тис.грн.			Очікуваний результат
					Всього	Обласний бюджет	Місцевий бюджет	
1	Покращення рівня екскурсійного обслуговування та туристичного супроводу	здійснення підготовки та підвищення кваліфікації фахівців туристичної галузі, працівників туристичних агенцій та закладів розміщення	сектор економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій райдержадміністрації	2017 2018 2019 2020 2021	В межах кошторису	-	-	забезпечення галузі кваліфікованими фахівцями, покращення рівня послуг
2.	Створення умов для залучення інвестицій у розвиток туристичної інфраструктури, будівництва нових закладів відпочинку та тимчасового проживання	підготовка переліку земельних ділянок для реалізації інвестиційних проєктів щодо розвитку туристичної інфраструктури: готелі, бази відпочинку, тощо. Поширення інформації про них	сектор економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій райдержадміністрації відділ Держгеокадастру у Шацькому районі	2017 2018 2019 2020 2021	В межах кошторису	-	-	збільшення обсягу інвестицій у будівництво закладів туристичної інфраструктури, розширення мережі готелів, баз відпочинку, тощо

Продовження таблиці 1.

3.	Розвиток мережі автокемпінгів	спільно із представниками спільноти CaravanteamUA (westcamper.com.ua) ужиття заходів щодо визначення в районі можливих місць розташування автокемпінгу	сектор економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій райдержадміністративної, Шацька РДА, виконкоми селищної та сільських рад	2017 2018 2019 2020 2021	В межах кошторису	- - -	- - -	створення мережі автокемпінгів дозволить охопити такий сегмент ринку туристичних послуг як автоподорожі або подорожі в будинках на колесах, який зараз активно росте, а інфраструктура для нього відсутня.
4.	Сприяння розвитку велотуризму	розроблення та впровадження концепції розвитку велоінфраструктури районного центру, рекреаційних зон на території району	сектор економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій райдержадміністративної, Шацька РДА	2017 2018 2019 2020 2021	В межах кошторису	- - -	- - -	розвиток велоінфраструктури, зменшення навантаження на громадський транспорт, сприяння здоровому способу життя, покращення туристичного іміджу району

Таблиця 2.
Фінансове забезпечення програми (тис. грн.)

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання програми	Етапи виконання програми					Усього витрат на виконання програми
	2016	2017	2018	2019	2020	
Обсяг ресурсів, усього, у тому числі	-	190	40	40	20	290
Державний бюджет	-	135	35	35	20	225
Бюджет громади	-	55	5	5	-	65

Також у Шацькому районі в селі Адамчуки планується побудова пункту пропуску між Польщею та Україною, який сприятиме розвитку туристичного потенціалу, оскільки неподалік на території Польщі розташоване озеро Біле, яке приймає до ста тисяч туристів із багатьох європейських країн. Потенціал Шацьких озер дозволяє приймати набагато більше туристів. Тому побудова цього переходу дасть можливість підвищити інвестиційну привабливість Шацького району і області в цілому.

Література:

1. Шацька райдержадміністрація: програма розвитку туризму та рекреації в Шацькому районі. Режим доступу: <http://www.shaadm.gov.ua/ekonomika/prohramy>
2. Інформаційний сайт прибужжя «КОРДОН». Режим доступу: <http://kordon.in.ua/news/punkt-propusku-adamchuky-zberezhe-prahnut-zrobyty-postijnym-17905/>

УДК 657

**Зірник Костянтин
Грицай Ольга**

Національний університет «Львівська політехніка»

ВИКОРИСТАННЯ РЕЄСТРАТОРІВ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ: САНКЦІЇ ТА ЗАКОНОДАВЧА НЕОДНОЗНАЧНІСТЬ

Особливості використання реєстраторів розрахункових операцій (РРО) регламентується [1, 2]. Законодавством визначено правові засади застосування РРО у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг, а дія його поширюється на всіх суб'єктів господарювання, які здійснюють розрахункові операції у готівковій та/або безготівковій формі. Але, на відміну від розвинутих країн де основна частка обігу грошових коштів відбувається в безготівковій формі, в Україні значна частина розрахунків здійснюється в готівковій формі. Це ускладнює контроль за рухом грошових коштів, створює можливості для корупції, контрабанди та зниження рівня реального обороту бізнесу.

Застосування РРО, як описано у [3], вимагає дотримання значної кількості технічних норм, за порушення яких, в окремих випадках передбачено значну відповідальність: 1) попереднє програмування РРО; 2) роздрукування різноманітних звітних чеків та інших аналогічних документів, крім фіскальних чеків та реєстрації технічних операцій; 3) суворі вимоги до змісту фіскальних чеків; 4) необхідність ведення паперових книг обліку розрахункових операцій в умовах електронної контрольної стрічки на додаток до застосування РРО; 5) неоднозначність правил щодо застосування РРО у здійсненні операцій з платіжними картками.

Згідно зі ст. 17 Закону [1] до суб'єктів господарювання, які здійснюють розрахункові операції за готівку з використанням РРО з порушеннями, за рішенням відповідних фіскальних органів застосовуються фінансові санкції у таких розмірах [4]:

– за проведення розрахункових операцій з використанням РРО або розрахункових книжок на неповну суму вартості проданих товарів (наданих послуг) або не проведення операції через РРО; вчинене вперше — 1 грн.;

- за кожне наступне вчинене порушення — 100% вартості проданих з порушеннями товарів (послуг);
- 20 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (НМДГ) у разі невикористання при здійсненні розрахункових операцій у випадках, визначених Законом [1];
- 10 НМДГ якщо контрольну стрічку не надруковано або не створено в електронній формі на РРО;
- 5 НМДГ, у разі проведення розрахункових операцій через РРО без використання режиму попереднього програмування найменування, цін товарів (послуг) та обліку їх кількості;
- 10 НМДГ у разі порушення порядку проведення розрахунків через каси підприємств;
- 100 НМДГ у разі застосування при здійсненні розрахункових операцій РРО, до конструкції чи зміні програмного забезпечення, які не передбачені документацією виробника;
- 10 НМДГ у разі неподання до фіскальних органів звітності, пов'язаної із застосуванням РРО.

Законодавство щодо застосування РРО характеризується наявністю надмірної кількості технічних норм, за порушення яких, настає відповідальність, що в цілому негативно впливає на результати всієї фіскальної політики та розвиток бізнесу, а також призводить до надмірного тиску на бізнес та провокує корупцію. Удосконалення законодавства у сфері застосування РРО сприятиме розвитку бізнесу, що позитивно відзначиться на економіці країни в цілому.

Література

1. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг. Закон України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/265/95-%D0%B2%D1%80>
2. Про затвердження порядків щодо реєстрації реєстраторів розрахункових операцій та книг обліку розрахункових операцій : Наказ Міністерства фінансів України від 14 червня 2016 № 547 // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0918-16>.
3. Кравчук О. Проблеми фінансово-правового регулювання відносин у сфері застосування реєстраторів розрахункових операцій / О.О. Кравчук // Підприємництво, господарство і право. – 2017. - № 8. - С. 39-144
4. Про застосування штрафних санкцій за порушення норм з регулювання обігу готівки : Указ Президента України від 12 червня 1995 року № 436/95 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436/95>

УДК 657

Глюшик Наталія

Науковий керівник: Сидоренко Роман
Луцький національно-технічний університет

ПРОБЛЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

Сільське господарство посідає в Україні важливу роль у розвитку ринкової економіки. Воно є однією з найбільш пріоритетних галузей народного господарства, адже саме сільське господарство забезпечує населення незамінними предметами споживання.

Виходячи з досвіду високорозвинених країн, ми можемо впевнено сказати, що сільське господарство є однією з найризикованіших галузей економіки. Тому для забезпечення високого рівня конкурентоздатності сільського виробництва, держава повинна брати активну участь у його підтримці та стимулюванні.

Аграрний сектор України, як і більшості сучасних країн, потребує певної підтримки з боку держави шляхом впровадження особливих механізмів оподаткування, податкових пільг, державних дотацій, надання особливих умов кредитування тощо. Дана необхідність викликана сезонністю та трудомісткістю сільськогосподарського виробництва.

Питання оптимізації та впровадження більш ефективної податкової системи для АПК, а особливо сільськогосподарських підприємств, з метою стимулювання підприємницької діяльності вивчалось М. Я. Дем'яненко, О.Р. Жидяк, В.М. Жуком, Ю.О. Лупенком, Н.М. Малініною, Л.Д. Тулушем та іншими.

Незважаючи на те, що значна кількість вчених займалась вивченням питання щодо формування та впровадження оптимального механізму оподаткування сільськогосподарських підприємств, важливість аграрного сектору в економіці України спричиняє необхідність подальших комплексних досліджень.

На даний час з метою зниження податкового тиску в Україні впроваджено пільговий режим оподаткування шляхом виділення

для сільськогосподарських підприємств четвертої групи серед платників єдиного податку.

Особливістю даної групи платників єдиного податку є те, що проводиться оподаткування не чистого доходу чи результатів діяльності, а виробничого потенціалу. Дана система оподаткування стимулює підприємства до пошуку оптимізації його виробничого потенціалу, адже він становить собою фіксовану величину, яка ніяким чином не залежить від фінансових результатів сільськогосподарського підприємства.

Основними перевагами спрощеної системи оподаткування для сільськогосподарських товаровиробників є стабільність ставки та бази оподаткування, зручність розподілу загальної суми податку між звітними кварталами, простота обчислення, обліку та сплати податкового зобов'язання, попередження махінації, пов'язаних із прихованням доходів.

Проте поряд із прерогативами єдиний податок для платників 4-ої групи має ряд значних недоліків, а саме: ігнорується принцип рівності платників, що вирощують продукцію тваринництва та рослинництва; не зовсім досконала грошова оцінка сільськогосподарських угідь; суми податку не залежать від того, чи є підприємство великим, середнім, малим. Та найголовнішим недоліком є те, що розмір податку прямо не залежить від отриманих доходів чи прибутків. Сільськогосподарські підприємства часто отримують нижчі прибутки, ніж вони очікують, у зв'язку із залежністю від різних непередбачуваних факторів, наприклад, природно-кліматичних умов, і, навіть, у випадку одержання збитку, вони вимушені сплачувати податок на загальній основі.

Єдиний податок 4-ої групи (до 2015 року – фіксований сільськогосподарський податок) відігравав позитивну роль у перші роки впровадження, проте він перестав виконувати стимулюючу та регулюючу функцію податків. Окрім цього, єдиний податок для платників 4-ої групи поєднав в собі зовсім різні за призначенням та базами оподаткування податки. Зважаючи на це ми, як і більшість вчених, вважаємо, що він має бути доопрацьованим або заміненим на новий механізм оподаткування сільськогосподарських товаровиробників.

Отже, розвиток сільського господарства напряму залежить від встановленої системи оподаткування. Здійснивши аналіз діючої системи оподаткування сільськогосподарських товаровиробників, ми дійшли висновку, що вона не повністю забезпечує потреби аграріїв та держави, не відповідає сучасним вимогам ринкової економіки та потребує вдосконалення.

УДК 657.1

Калюга Євгенія

Зайчук Любов

Національний університет біоресурсів
і природокористування України

ОБЛІК ВИТРАТ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Важливою стадією побудови фінансового обліку витрат операційної діяльності підприємств є облік витрат періоду (адміністративних, витрат зі збуту, інших операційних). Всі ці види витрат, з'явилися в обліковій практиці підприємств після набрання чинності Плану рахунків бухгалтерського обліку з 1 січня 2000 р. та з поширенням на підприємства дії П(С)БО 16 "Витрати".

Надзвичайно важливим та актуальним питанням є розробка раціональної класифікації адміністративних витрат для правильного розуміння їх призначення, ролі у виробництві та управлінні.

Адміністративні витрати займають значну питому вагу у витратах операційної діяльності на підприємствах. Великі розміри адміністративних витрат вимагають належної організації їх як фінансового та управлінського обліку. Ця ділянка обліку розкрита в наукових працях Ф. Ф. Бутинця, М. А. Вахрушиної, К. Друрі, Калюги Є.В., Т. П. Карпової, В. Е. Керімова, Л. В., Нападовської, В. Ф. Палія, М. С. Пушкара, Р. Ентоні і Дж. Ріса та інших вчених економістів. Не зважаючи на ґрунтовні дослідження означених вчених питання удосконалення обліку названих витрат потребують додаткового дослідження.

За методикою формування витрат підприємств, адміністративні витрати виділені у самостійну групу. За П(С)БО 16 “Витрати” “Адміністративні витрати – це загальногосподарські витрати, які пов’язані з управлінням та обслуговуванням підприємства”, а саме[1]:

- загальні корпоративні витрати (організаційні, витрати на проведення річних зборів, представницькі та ін.);

- витрати на службові відрядження і утримання апарату управління підприємством та іншого загальногосподарського персоналу;

- витрати на утримання основних засобів, інших матеріальних необоротних активів загальногосподарського використання (операційна оренда, страхування майна, амортизація, ремонт, опалення, освітлення, водопостачання, водовідведення, охорона);

- винагороди за професійні послуги (юридичні, аудиторські, з оцінки майна тощо);

- витрати на зв’язок (поштові, телеграфні, на телекс, факс тощо);

- амортизація нематеріальних активів загальногосподарського використання;

- витрати на врегулювання спорів у судових органах;

- податки, збори та інші передбачені законодавством обов’язкові платежі (крім податків, зборів та обов’язкових платежів, що включаються до виробничої собівартості продукції, робіт, послуг);

- плата за розрахунково-касове обслуговування та інші послуги банків;

- інші витрати загальногосподарського призначення.

Проведений аналіз свідчить, що визначення у П(С)БО 16 “Адміністративних витрат” доволі нечітке і не дозволяє у низці випадків прямо віднести їх елементи до витрат, наведених у стандарті. Є окремі неточності в структурі адміністративних витрат, що наведена в Рекомендаціях № 47. Так, неправомірним, з нашої точки зору, є віднесення до адміністративних витрат витрати на організацію прийомів, презентацій та свят, придбання і розповсюдження подарунків, включаючи безоплатну роздачу

зразків товарів або безплатне надання послуг (виконання робіт) з рекламними цілями, але не більш ніж 2% оподаткованого прибутку підприємства за попередній звітний квартал. Такі витрати доцільно включати до складу витрат на збут, оскільки вони пов'язані з реалізацією продукції.

Загальна методика обліку адміністративних витрат на підприємствах за елементами, аналогічна до методики побудови витрат виробничої діяльності або витрат на збут, тобто на першій стадії формуються елементи витрат – матеріальні витрати, витрати на оплату праці тощо, а на другій – проводиться їх списання на фінансові результати. За дебетом рахунка “Адміністративні витрати” відображаються відповідні витрати у кореспонденції з кредитом таких рахунків: “Виробничі запаси” (з наступним записом на субрахунки “Матеріали”, “Паливо”, “Запасні частини” тощо), “Знос (амортизація) основних засобів”, “Розрахунки з оплати праці”, “Розрахунки зі страхування” та ін. Загальна сума витрат, нагромаджена на дебеті рахунка “Адміністративні витрати” повністю списується в дебет рахунка “Фінансові результати” під час їх визначення. В аналітичному обліку доцільно адміністративні витрати обліковувати за статтями кошторису. Якщо мова йде про велике підприємство, то його власникам і апарату управління потрібна інформація про результати роботи кожного із відділів (бухгалтерії, виробничо-економічного, фінансового, маркетингу тощо). Отримання такої інформації можливе за умови відповідної організації управлінського обліку. До завдань управлінського обліку адміністративних витрат входять:

- 1) визначення фактичних адміністративних витрат в розрізі окремих статей, підрозділів, відділів тощо;
- 2) знаходження оптимального їх розміру з метою забезпечення ефективності процесу управління господарською діяльністю підприємств;
- 3) планування і нормування їх розміру в структурі витрат за договорами та витратами періоду;
- 4) визначення відхилень фактичних адміністративних витрат від нормативних, планових або стандартних;
- 5) складання внутрішньої звітності з адміністративних витрат.

Синтетичний облік адміністративних витрат ведеться на рахунку 92 “Адміністративні витрати”. Оскільки на цьому рахунку узагальнюються не лише витрати на утримання апарату управління, як правильно зазначає З. В. Задорожний, а й загальногосподарські витрати, доцільно було б змінити назву на “Адміністративно-господарські витрати” [3]. З метою забезпечення одержання необхідної детальної інформації менеджерами та засновниками щодо структури і витрат, на наш погляд, облік на рахунку 92 необхідно здійснювати в розрізі двох субрахунків: 921 “Загальноуправлінські витрати” та 922 “Загальногосподарські витрати”. Це дасть змогу без додаткових вибірок забезпечити відповідними даними проведення перспективного й ретроспективного аналізу структури та окупності адміністративних витрат, своєчасно виявляти резерви їх зниження. Другою важливою складовою витрат періоду операційної діяльності підприємств є витрати на збут.

За П(С)БО 3 (ст. 23), витрати на збут – продукції, послуг, товарів – формують окрему статтю звітності про фінансові результати, а це означає, що у бухгалтерському обліку необхідно передбачити відокремлене узагальнення цих витрат. Загальний підсумок на рахунку 93 дасть необхідну інформацію для заповнення фінансової звітності, зокрема форми № 2 “Звіт про фінансові результати”, а дані субрахунку 931 – декларації про прибуток підприємства.

Реформування бухгалтерського обліку в Україні, як вже зазначалося раніше, привело до докорінних змін в суті економічного терміну “витрати”. Якщо до 1 січня 2000 року низка витрат покривалася за рахунок залишкового прибутку та фондів економічного стимулювання, тобто не впливали на прибуток до оподаткування, то за П(С)БО 3 “Звіті про фінансові результати”, П(С)БО 16 “Витрати” більшість з них зменшують його величини. Основна частина таких витрат нині відноситься до інших операційних. Останні є витратами періоду, які в собівартість продукції (робіт, послуг) не включаються, а списуються щомісячно на зменшення фінансового результату від операційної діяльності.

Отже, вітчизняний облік інших операційних витрат, в основному відповідає міжнародним стандартам. Основним завданням вітчизняних науковців та практиків з бухгалтерського

обліку сьогодні є розробка напрямів максимального зближення цього обліку із податковим з метою зменшення трудозатрат працівників бухгалтерії.

Оскільки фактичну собівартість готових виробів можна визначити лише після узагальнення всіх витрат та калькулювання її фактичної собівартості, постає потреба в щоденному обліку наявності та руху готових виробів, визначення її вартісних характеристик. Цього можна досягти за формування потужної інформаційної системи з розгалуженими інформаційними відділами з обліку витрат, достатньо забезпеченими автоматизованими системами управління.

УДК 379.85

Камінська Діана

Науковий керівник: **Урбан Оксана**

Луцький національний технічний університет

ОСНОВНІ ПРИЧИНИ НЕСТІЙКОСТІ МАСОВОГО ТУРИЗМУ

Незважаючи на повільне, але постійне збільшення кількості підприємств, які заявляють, що вони відповідальні залишається факт, що існуюча система масового міжнародного туризму є абсолютно нестабільною.

Завдяки застосуванню тієї самої промислової моделі, розробленої для автомобілів, будинків і предметів споживання, міжнародний туризм вибухнув з початку 1950-х років і охопив практично кожен куточок планети, прання готівкових коштів, робочих місць, курсів для гольфу, аеропортів і величезні обсяги нерухомості.

За твердженням Світової організації туризму ООН, як стимулятора відновлення економіки, туризм, безсумнівно, є силою, з якою слід враховувати. Він генерує більше \$ 2,1 трічних доходів. У багатьох країнах та регіонах світу туризм є основним джерелом іноземної валюти, зайнятості та готівки.

Понад 1,8 мільярда мандрівників протягом найближчих 17 років, проте багато хто залишається в спробі заперечувати, що ця

галузь базується на кінцевому та обмеженому запасі пам'яток або доступних місць, багатих мальовничими красотами чи культурою.

Ця галузь нагадує високошвидкісний потяг, набитий пасажирами з дешевими квитками, гонки до краю скелі. Тому варто запитати, чому цей виклик генерує так мало дебатів у пресі та загальній ділової літературі.

Виклик виявиться набагато складнішим, ніж просто перспектива зростання об'ємного обсягу на кінцевій планеті. Багато секторів втілюються в основу фінансово, оскільки маржа зменшується. Тим часом, завдяки переважанню або надмірному використанню обмежених водних та земельних ресурсів, багато напрямків руйнують природні та культурні пейзажі та пам'ятки, від яких вони залежать.

Виділяється шість ключових причин того, чому поточна модель туризму є дорогою своєї першості і чому більшість з нас має зосереджуватися на створенні альтернатив:

1. Масове виробниче туризм ґрунтується на зборі, розподілі та споживанні упакованих продуктів, і, як наслідок, один продукт є замісним для іншого. Кодифікація того, що слід почитати як унікальну, ще більше ускладнюється застосуванням стратегій гомогенізації, стандартизації та автоматизації, спрямованих на скорочення промислових витрат, що дає змогу вилучити будь-які залишкові залишки різниці, не кажучи вже про містику. Туристи "роблять" місця і рідко отримують шанс стати в страху і дивуватися.

2. У більшості юнацьких напрямків низькі бар'єри входу та нульове регулювання сприяють швидкому зростанню та спекуляціям. І місцеві політики, і часто не так місцеві розробники користуються величезним способом від цього зростання, але рідко залишаються досить довго, щоб впоратися з кризами, спричинені перевитратами та нестабільним попитом.

3. Продукт швидко псується - це служба на основі часу і не може бути запакована. Тому, коли потенціал зростає та попит знижується, дисконтування цін є адаптивною тактикою вибору.

4. Технологічні сполучні та двигуни порівняння цін перемістили купівельну спроможність споживачам, переконавшись у повторних дисконтуваннях, що дешеві подорожі зараз є правотою, а не привілеєм. Це прискорює падіння тиску на ціни та доходи.

5. Жителі туристичних вулиць, які, можливо, вітали перший приплив гостей, незабаром з'ясують, що дешеві подорожі не зменшують їх витрат. Відвідувачі приносять ціни на землю, їжу, воду, житло та інфраструктуру, щоб збільшуватися за швидкістю, яка тісно співвідноситься зі зменшенням маржи туристичних операторів. На жаль, більше туризму часто означає меншу користь для приймаючих громад.

6. Будучи так важко боротись за визнання промисловості, спільнота туризму знову розкривається в окремих галузях, коли виникають проблеми з відходами, вуглецем, дефіцитом води та іншими "зовнішніми явищами". Авіакомпанії не платять податки на авіаційне паливо і десятиліттями боролись за когенераційні збори.

Тому, потрібно розвивати ідею свідомого пересування і почати уявляти собі кращу альтернативу. На жаль, немає магічної палички або срібної кулі; зміна повинна відбутися на низовому рівні, одне місце призначення одночасно.

УДК 657

Карпюк Тетяна

Науковий керівник: **Баула Олена**

Луцький національний технічний університет

ОСОБЛИВОСТІ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ВІТЧИЗНЯНОГО ТУРИСТИЧНОГО РИНКУ У СИСТЕМУ СВІТОВОГО РИНКУ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ

Індустрія туризму на сьогоднішній день являє собою основу розвитку національного ринку туристичних послуг.

Тому за доцільне буде розглянути особливості функціонування, туристичного ринку, яке варто розпочати з літературного огляду поняття туристичного ринку.

Туристичний ринок - це суспільно-економічне явище, що об'єднує попит і пропозицію для забезпечення процесу купівлі-продажу турпродукту у даний час у даному місці.

Задоволення туристичних потреб, які створюються на зовнішніх ринках, залежить від стабільності національного туристичного ринку, від його здатності створювати різноманітний туристичний продукт, стимулюючи попит. Таким чином,

національний туристичний ринок створюється внутрішнім та зовнішнім попитом і внутрішньою пропозицією, просторово-часова збалансованість між якими забезпечується національною індустрією туризму [2, с.234].

Вивчення суті туристичного ринку варто продовжити через розгляд елементів індустрії туризму. До яких належать підприємства та установи, мета та функціонування, яких полягає в задоволенні певних туристичних потреб (мотиваційних, змістовних, комфортності). Також сюди відносять послуги розміщення, харчування, страхування та інші додаткові послуги, необхідні туристу для повноцінного відпочинку, послуги, пов'язані з досягненням мети подорожування (екскурсійної, культурно-просвітницької, релігійної, ділової, лікувальної, наукової) та послуги дозвілля, які урізноманітнюють подорож. Зокрема, це відвідання казино, боулінгу, кінних прогулянок, театрів, музеїв, аквапарків, філармоній, тематичних закладів та гуртків, кіно, сауни чи басейну, або ж косметичних процедур чи масажу тощо. І це все, та ще багато іншого допомагає туристу покращити комфортно та якісно організувати свій відпочинок [1, с.25].

Головним призначенням підприємств туризму є організація та комфортне перебування; якісне забезпечення вимог туриста.

Національний туристичний ринок характеризується певним обсягом туристичного продукту, який за своїми якісними та кількісними параметрами не повинен бути гіршим за той, що існує в країні постійного проживання туриста і відповідати кон'юнктурним вимогам регіонального ринку, світовим стандартам до такого типу турпродукту [3, с.75].

До тенденцій розвитку підприємств готельної індустрії, що отримали розвиток в останні десятиліття, відносять: поглиблення спеціалізації готельних і ресторанних закладів, утворення міжнародних готельних і ресторанних ланцюгів, розвиток мережі малих підприємств, впровадження в індустрію гостинності комп'ютерних технологій [4,45].

Останнім часом поряд із традиційними повносервісними готелями й ресторанами все більше стали з'являтися спеціалізовані підприємства зі скороченим набором пропонованих послуг. Готелі можуть орієнтуватися на обслуговування представників певного сегмента туристичного ринку: наприклад, на клієнтів, що

присвячують свою відпустку грі в гольф, катанню на лижах, кінним турам, на туристів, що виїжджають на конгреси, виставки, ярмарки [5].

Отже, на теперішній час, індустрія туризму, в тому числі готельна, набули досить великого значення для розвитку економічних процесів країни. Почала зростати частка будівництва та удосконалення готельних мереж, ресторанів, закладів харчування, переміщення та відпочинку, все частіше і частіше люди подорожують і це стимулює ці сфери нарощувати свій потенціал. В свою чергу, туристичний ринок розвивається досить стрімко, стабільність на такому ринку залежить в першу чергу від потреб та уподобань туристів, чим більше турист прагне відвідати, тим швидше розвивається сфера туризму.

Література:

1. Черніна І.В. Міжнародний туризм як фактор соціально-економічного розвитку України: регіональний аспект [Текст]: автореф. дис. ... кандидата екон. наук / І.В. Черніна; Інститут економіко-правових досліджень НАН України. - Донецьк: [б. в.], 2000. - 35 с.
2. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). – К.: Альтерпрес, 2002. – 436 с.
3. Алієва-Барановська В. М. Міжнародний туризм : навч. посіб.-довід. / В. М. Алієва-Барановська, І. І. Дахно – К. : Центр учбов. літ., 2013. – 344 с.
4. Босовська М. В. Концепція інтеграційного розвитку туристичних підприємств / М. В. Босовська // Економіка та держава. – 2015. – № 3. – С. 43-47.
5. Туризм в Україні [Електронний ресурс] // Вікіпедія – вільна енциклопедія : сайт. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Туризм_в_Україні.

УДК 657

**Касіяничук Олена,
Семенишена Наталія**

Подільський державний аграрно-технічний університет

ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ

Основою стійкого росту та фінансової стабільності кожного підприємства виступає власний капітал, а основним джерелом, де зберігається та систематизується необхідна інформація, є бухгалтерський облік.

Питання обліку та відображення у звітності власного капіталу на сучасному етапі розвитку ринкової економіки відносяться до найбільш важливих економічних проблем, дозволяючи внутрішнім і зовнішнім користувачам бухгалтерської звітності визначити фінансові можливості підприємства на короткостроковий період та довгострокову перспективу. Ця проблема загострюється у зв'язку з відсутністю чіткого та однозначного визначення поняття власний капітал.

Економічну сутність капіталу в цілому та власного капіталу зокрема вивчали і вивчають багато зарубіжних та вітчизняних вчених, такі як: В.В. Бланк, К. Маркс, А. Сміт, Д. Рікардо, П. Самуельсон, Ж.Б. Сей, Ж. Тюрго, В.Я. Соколов, Ф.Ф. Бутинець, В.В. Сопко, С.Ф. Голов, Г.Г. Кірейцев, В.М. Івахненко та багато інших.

Власний капітал показує частину майна підприємства, яка фінансується за рахунок коштів власників і власних засобів підприємства. За своєю сутністю він є не тільки основою для створення підприємства, а й стабільністю і продовженням його господарської діяльності.

На думку Н.В. Семенишеної, капітал власників має певний ступінь незалежності і дозволяє вирішувати найважливіші стратегічні завдання розвитку; групування майна і капіталу в балансі здійснюється частково згідно з економічними, частково – з юридичними вимогами і коли під пасивами розуміють борги підприємства, то назва 1 розділу пасиву – «власний капітал», з точки зору автора - некоректна, оскільки означає вимогу засновників на власне ж майно [].

Проаналізуємо визначення власного капіталу в таблиці 1.

Таблиця 1

Погляди науковців на визначення власного капіталу

№ п/п	Автори	Визначення власного капіталу
1	І.А. Бланк, Ф.Ф. Бутинець, А.Г. Загородній, Г.Г. Кірейцев, М.Т. Білуха	Як загальна вартість за-собів підприємства, що належать йому на правах власності та використовуються для одержання прибутку
2	М.Г. Стоянова, Н.Г. Сичов	Як категорія, що виражає частку власників у засобах виробництва
3	Е.Р. Нікбахт, А.М. Гроппеллі, А.К. Ван Глен, Є.Ф. Брікхем, Л.А. Бернстайн	Як частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань
4	В.В. Сопко, С.Ф. Голов, Б.А. Райзберг, Д.Л. Міддлтон, Л.К. Чедвик	Як капітал, вкладений власниками (засновниками) підприємства
5	П.С. Безруких, Н.П. Кондратков, Л.П. Краснова, Г.В. Савицька	Як джерело утворення майна, основне джерело фінансування.

Розгляд поняття «власний капітал» в обліково-економічній літературі дає підстави стверджувати про дискусійність його визначення. Це зумовлено відсутністю єдиної теорії капіталу і, відповідно, трактування природи капіталу.

Вивчивши різні точки зору, було уточнено комплексне поняття «власний капітал» – це сукупність фінансових ресурсів суб'єкта господарювання, що належать йому на правах власності та були створені за рахунок коштів власників підприємства або у результаті його ефективного господарювання, наявність яких забезпечує фінансову стійкість підприємства, тобто можливість та безперервність господарської діяльності та зниження його фінансового ризику.

Література:

1. Безкоровайна Л.В. Особливості обліку власного капіталу на підприємствах / Л.В. Безкоровайна // Журнал МНУ ім. В.О.Сухомлинського. – 2015. – Вип. 4 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.global-national.in.ua/archive/4-2015/200.pdf>.

2. Бобяк А.К. Організаційно-методичні аспекти обліку власного капіталу на підприємствах / А.К. Бобяк // Теоретичні та прикладні питання економіки : зб. наук. праць. – К : Київський університет, 2011. – № 24. – С. 368–375.
3. Боднарчук А.В. Удосконалення комплексного економічно-го аналізу власного капіталу / А.В. Боднарчук // Бізнес-інформ. – 2013. – № 3 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.businessinform.net/pdf/2013/3_0/282_285.pdf.
4. Гуренко Т.О. Сучасний погляд на власний капітал / Т.О. Гуренко // Вісник НУБіП. – 2013. – № 20 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nubip.edu.ua/sites/default/files/гуренко%20т.о_сучасний%20погляд%20на%20власний%20капітал.pdf.
5. Каверзін О.О. Функції власного капіталу в умовах ринкової економіки / О.О. Каверзін // Вісник КПІ. – 2012. – № 5. – С. 138–139 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://vestnik.kpi.kharkov.ua/files/microcad/2011/s16/функції%20%20власного%20капіталу%20в%20умовах%20ринкової%20економіки.pdf>.
6. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене Наказом Міністерства фінансів України № 73 від 07.02.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
7. Семенишена Н.В. Комунікативна та інформаційно-аналітична функції бухгалтерської звітності сільськогосподарських підприємств : автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00. 09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності)». – Київ. – 2008. – 21 с.
8. Семенишена Н.В., Слободян В.Д. Вітчизняна бухгалтерська терміносистема: проблема якості національних стандартів. Облік і фінанси АПК. – 2007. – № 11–12. – С. 204–209.

УДК 657

Касян Ірина
Науковий керівник: **Жураковська Ірина**
Луцький національний технічний університет

СТАТИСТИЧНА ОЦІНКА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Промисловість є одною з основних галузей, які здійснюють суб'єкти господарювання в Україні.

Для оцінки ролі промисловості проаналізуємо один з показників його діяльності – обсяг реалізованої продукції. За

даними Міністерства статистики України обсяг реалізації промислової продукції в 2016 році склав 2 249 130,7 млн. грн., що становить 36,2% від загальної суми реалізованої продукції і є другим показником після оптової та роздрібною торгівлі. Отже, промисловість є однією з основних галузей економіки України, яка отримує значні доходи, а отже і сплачує значні суми податків в державний бюджет.

Проте, проаналізувавши тенденції щодо розвитку промисловості, можна зробити висновок про зменшення обсягів реалізованої промислової продукції за останні 4 роки. Також за підсумками перших трьох місяців 2017 р. зафіксовано уповільнення розвитку промисловості України. За даними Державної служби статистики України, індекс промислової продукції за січень-березень склав 99,3% (порівняно з аналогічним періодом минулого року).

Нарешті в 2016 р. намітився тренд до похвалення в галузі. На тлі низької порівняльної бази промисловість продемонструвала незначне відновлення – річний приріст тоді склав 2,8%. Однак підсумки першого кварталу 2017 р. поставили під сумнів оптимістичні сподівання щодо сталого зростання економіки в цілому, починаючи з 2016 р., і промисловості зокрема.

При цьому погіршення показників, порівняно з торішніми, продемонстрували як видобувна, так і переробна промисловість. У першій 4%-й зростання за перший квартал в 2016 р. змінилося на 7%-е падіння в 2017-му. Втім, у другій – спостерігалось підвищення. Але темпи зростання впали в 2 рази: замість приросту до 5,6% зараз маємо лише 3%.

На нашу думку, найперспективнішим вирішенням проблем реалізації продукції промисловими підприємствами є розширення ринків збуту продукції до Європейського Союзу та обсягів реалізації продукції.

2016-й став першим роком після набрання чинності економічною частиною Угоди про асоціацію та зону вільної торгівлі з Європейським Союзом. За цей рік відбулося зростання українського експорту в країни Європейського Союзу на 3,7%.

Позитивним показником є зміна структури експорту промисловими підприємствами, а саме значне зростання частки готової продукції порівняно з сировиною та напівфабрикатами.

Значно вищий темп на тлі загального зростання нашого експорту до Європейського Союзу показали електротехніка, суднобудування та виробництво машин і механізмів. Також значно зросли обсяги поставок продукції деревообробної та легкої промисловості.

Отже, в останні роки спостерігається зменшення обсягів реалізації продукції промисловими підприємствами. Проте саме промисловість є однією з найбільших та найперспективніших галузей економіки України. Процес асоціації України з Європейським Союзом відкриває значні можливості для розвитку експорту промислової продукції. Тому при подальшому розширенні ринків збуту українські промислові підприємства мають змогу значно збільшити обсяги реалізації своєї продукції, а отже і зробити значний вклад в економіку держави.

Література:

1.Обсяг реалізованої промислової продукції (товарів, послуг) за видами економічної діяльності у 2010-2016 роках [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

2.Індекси промислової продукції в Україні у 2010-2017 роках [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

УДК 339.9

Квас Ірина

Науковий керівник :**Савош Лариса**
Луцький національний технічний університет

РОЛЬ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ ТА ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

Сучасний туризм та його розвиток здебільшого залежить від розробки і впровадження інноваційних технологій, спрямованих на вдосконалення обслуговування клієнтів і розширення сервісних туристичних можливостей.

Безліч науковців стверджують, що сьогодні створення і впровадження нового – це умова виживання в найжорстокішій конкуренції між туристичними фірмами.

Питанням впровадження інноваційних технологій у розвиток міжнародного туризму та готельного господарства займалися такі вітчизняні та зарубіжні вчені: Новіков В.С., Фролова Т.А., Гуцол А., Чернікова В.І. та інші.

Метою написання наукових тез визначити яку роль відіграє впровадження інноваційних технологій у готельне господарство для розвитку міжнародного туризму.

Виклад основного матеріалу. На сьогоднішній день, міжнародний туризм - це той час, коли люди подорожують по всьому світу за межі свого регіону та своєї країни, в якій вони проживають, що означає тимчасове переміщення людей з місць постійного проживання в інше місце з метою відпочинку, оздоровлення, бізнесу. Використання інновацій як певних нововведень, нових ідей, технологій, процесу, або ж інновацій, які являють собою застосування кращих рішень, що відповідатимуть новим вимогам, а також новим або існуючим потребам ринку дасть змогу зменшити собівартість за рахунок використання відновлювальних джерел енергії та пом'якшити антропогенний вплив людства на навколишнє середовище.

Створення інновацій, зокрема у міжнародному туризмі, дасть можливість володіти більш ефективними продуктами, процесами, послугами, технологіями або новими ідеями, які будуть легко доступні ринкам, в нашому випадку туристичним ринкам, урядам та суспільству. Інновації як щось оригінальне та нове, що поширюється на ринок або суспільство та призводить до появи таких технологій, які у майбутньому матимуть великий вплив на покращення економіки країни [2, с.3].

Сучасні тенденції свідчать, що на туристичному ринку важливе значення мають розробка унікальної та інноваційної туристичної пропозиції, яка буде заснована на соціально відповідальному підході. Такий підхід базуватиметься на сталому розвитку міжнародного туризму, використовуючи відновлювальні джерела енергії, впроваджуючи зелені технології та екологічний підхід до розвитку бізнесу. Готельні компанії визнали необхідність планувати свій майбутній розвиток бізнесу на основі стійкості та використанні відновлюваних джерел енергії та інноваційних зелених технологій, які вже практикуються у всьому віті. Їх застосування в бізнес-процесах готелів та туристичних підприємств

надає значну можливість профілізації готельного туристичного підприємства екологічно чистих об'єктах [1, с.131].

На даний момент, це особливо важливо, беручи до уваги те, що туристи віддають перевагу залишатися в об'єктах, які приділяють значну увагу збереженню навколишнього середовища та поліпшенню якості життя.

Отже, роль інновацій у туризмі та готельному господарстві є значною, тому що саме інновації дозволяють надати конкурентні переваги на туристичному ринку, скоротити собівартість послуг, які надаються готелями тощо. Реалізація відновлювальних джерел енергії в туризмі та готельному господарстві є однією з основних інноваційних тенденцій як у всьому світі, так і в Україні. Особливість цієї інновації полягає у орієнтації на екологічність, а оскільки основним для туриста, як споживача, є охорона навколишнього середовища, то впровадження такої інновації є необхідним фактором для успіху.

Література:

1. Ljerka Cerović, Danijel Drpić, Vedran Milojića. Renewable Energy Sources in the Function of Sustainable Business in Tourism and Hospitality Industry: Volume 18, Issue 3.- 2014.- 130-139 p.
2. Новиков В. С. Инновации в туризме / В. С. Новиков. – М. : ИЦ «Академия», 2007. – 208 с.
3. Чернікова В.І. Особливості інновацій у туризмі/ В.І. Чернікова: Вісник ДІТБ. - 2012. - №16. - С.89-94.

УДК 658.15

Клепарський Юрій

Науковий керівник: **Ніколаєва Анжела**
Луцький національний технічний університет

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОБОРОТНОГО КАПІТАЛУ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

В сучасних умовах господарювання в процесі своєї діяльності підприємства будівельного комплексу стикаються з низкою проблем економічного порядку. Це і доволі низька рентабельність, різке скорочення платоспроможного попиту з боку замовників та

несвоєчасні платежі за етапи будівельних робіт, наявність високої дебіторської і кредиторської заборгованостей. В результаті цього на будівельних підприємствах не в достатньому обсязі здійснюється оновлення основних фондів, модернізація та реконструкція допоміжних виробництв; не вистачає фінансових ресурсів для освоєння нових технологій, виробництва нових будівельних матеріалів; спостерігається втрата у доходності. Значна частина фінансових ресурсів будівельних фірм інвестується в оборотний капітал. Тому раціональне і ефективне використання обігових коштів, як чинник підвищення ефективності їх діяльності, набуває все більшого значення.

Як правило, в літературних джерелах під оборотним капіталом розуміють сукупність майнових цінностей підприємства, що обслуговує господарський процес і повністю використовується впродовж одного операційного (виробничо-комерційного) циклу. У практиці бухгалтерського обліку до них відносять майнові цінності (активи) всіх видів зі строком використання менше від одного року або операційного циклу, якщо він перевищує рік [1].

Для будівельного комплексу оборотні кошти – це авансована будівельною організацією в оборотні фонди і фонди обігу (за вирахуванням амортизаційних відрахувань) сукупність грошових коштів, яка опосередковує їх рух у процесі кругообігу і забезпечує безперервність процесу виробництва та обігу будівельної продукції, будучи джерелом фінансування поточних і (частково) капітальних витрат будівельної організації, і складається з оборотних матеріальних і фінансових активів [2].

Як показало дослідження, у зарубіжній та вітчизняній літературі термін «оборотний капітал» часто замінюють суміжними поняттями, такими як «оборотні кошти», «поточні активи», «оборотні активи», «оборотні фонди» тощо, які мають однаковий економічний зміст. Основними елементами оборотних активів є запаси, поточна дебіторська заборгованість, поточні фінансові інвестиції, грошові кошти та їх еквіваленти.

У підрядних будівельних організаціях така складова оборотних активів як запаси включає в себе: виробничі запаси (основні матеріали; конструкції, деталі, блоки; допоміжні матеріали та паливо; МШП); незавершене виробництво будівельно-

монтажних робіт (БМР), незавершене виробництво допоміжних підприємств, готову будівельну продукцію, товари.

При цьому структура оборотних коштів в будівництві залежить від характеру БМР, їх трудо- і матеріаломісткості, організації виробництва і ступеня механізації робіт, обсягу застосування збірних конструкцій, форм і методів розрахунків із замовниками. Обсяги оборотних коштів, що знаходяться в будівельно-монтажних організаціях, можуть суттєво змінюватися у відповідних періодах їх діяльності.

Особливість кругообігу коштів в підрядних організаціях обумовлена характером будівельного виробництва. Будівельні організації виконують БМР на основі договорів із замовниками. Ця особливість виявляється в тому, що кругообіг коштів закінчується по мірі здачі замовнику виконаних БМР, тобто залежить від форм розрахунків за будівельну продукцію [3].

Отже, формування оборотного капіталу будівельних фірм має свою специфіку. Від ефективності використання оборотних коштів залежитиме ліквідність будівельного підприємства, його фінансова стійкість, платоспроможність та рентабельність.

Література:

1. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / М.Д. Білик, О.В. Павловська, Н.М. Питуляк, Н.Ю. Невмержицька. – К. : КНЕУ, 2005. – 592 с.
2. Економіка строительства: учеб. / под общей ред. И.С. Степанова. – 3-е изд., доп. и перераб. – М.: Юрайт-Издат, 2007. – 620 с.
3. Рогожин М.П. Економіка будівництва: підруч. / М.П. Рогожин, А.Ф. Гойко. – К.: Кондор, 2003. – 389 с.

УДК 658.7

Климовець Вадим

Науковий керівник: **Сергій Войтович**
Луцький національний технічний університет

ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ЛОГІСТИЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Цілями сучасної логістики є: надходження всіх матеріалів у відповідних кількостях, якості й асортименті до місця споживання; зміни запасів матеріалів у відповідь на інформацію про можливості їх швидкого придбання; зміна політики продажу вироблюваних товарів на політику виробництва товарів, що продаються; зменшення оптимального розміру партії постачання та обробки до одиниці; якісне виконання усіх замовлень у мінімальні строки.

Досягнення сукупності поставлених цілей – це ідеал, до якого слід прагнути і чим вищий виробничий та інфраструктурний потенціал, тим легше досягти цього ідеалу.

Концепція логістичного управління підприємством передбачає такі види діяльності [1, с. 22]:

- формування господарських зв'язків;
 - визначення потреби в об'ємах і напрямках перевезень продукції;
 - визначення послідовності проходження продукції через пункти складування;
 - оперативне регулювання поставок та перевезень;
 - формування і управління залишками товарів;
 - розвиток складського господарства;
 - надання комерційних і транспортно–експедиційних послуг.
- З огляду на вищесказане, можна виділити наступні переваги логістичної концепції управління над традиційною [2, с. 64]:
- забезпечення вищого рівня виробничої ієрархії;
 - логістична концепція забезпечує гнучкість підприємства;
 - забезпечення оптимізації матеріального потоку;
 - досягнення високої пропускної спроможності;
 - спрямування залишків у підвищення виробничої потужності;
 - виробництво орієнтоване на замовлення збоку клієнтів,

тобто попит.

Впровадження концепції логістичного управління на підприємстві забезпечує [3, с. 37]:

– скорочення кількості продажу, «втраченого» за відсутності запасів необхідної продукції, завдяки більш точному розміщенню запасів і контролю за ними. Тим самим досягається подвійна мета: збільшується обсяг продажу і забезпечується більш високий рівень обслуговування споживача;

– скорочення «циклу обслуговування споживачів» і, відповідно, скорочення запасів у них. Це дає підприємству–постачальнику переваги перед конкурентами в боротьбі за свою частку ринку;

– зміцненню зв'язків постачальника зі споживачем;

– ефективні методи «фізичного розподілу» дають істотну економію витрат, що можна поширити і на споживача у формі зниження оплати за доставку продукції тощо.

Концепція логістичного управління підприємством визначає чітку взаємодію попиту, поставок, виробництва, транспортування і розподілу продукції. Логістика починається з первинних джерел сировини, продовжується в обігу матеріалів і напівфабрикатів у рамках виробничого процесу підприємства і завершується доставкою готової продукції споживачу.

Діяльність у галузі логістичного управління має кінцеву мету, яка отримала назву «шість правил логістики»: продукт – необхідний продукт; якість – необхідна, потрібна якість; кількість – в необхідній кількості; час – потрібно доставити в необхідний час; місце – в потрібне місце; витрати – з мінімальними затратами.

Мета логістичного управління вважається досягнутою, якщо шість умов. виконані, тобто необхідний товар, необхідної якості, в необхідній кількості доставлений у потрібний час у визначене місце з мінімальними затратами.

Література:

1. Родніков А. Н. Основи логістичного менеджменту / А. Н. Родніков. – Т. : Економічна думка, 2008. – 239 с.
2. Крикавський С. В. Логістичне управління / С. В. Крикавський. – Л. : Вид-во НУ «Львівська політехніка», 2005 – 683 с.
3. Кальченко А. Г. Основи логістики : навч. посібник / А.Г. Кальченко. – К. : Тов-во «Знання», КОО, 2009. – 335 с.

УДК 378

Ковальчук Юлія
Чортківський навчально-науковий інститут
підприємництва і бізнесу ТНЕУ

ІНОЗЕМНА МОВА ЯК ЧИННИК ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ ТА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЕКОНОМІСТА

Сучасний етап постіндустріального розвитку суспільства відзначається незворотними процесами глобалізації політики, економіки, культури. Участь України в таких процесах здійснюється через міжнародні зв'язки і використання міжнародного досвіду в різноманітних сферах діяльності. Забезпечення таких зв'язків та споживання усередині країни результатів міжнародної кооперації, обміну технологіями та формування єдиного інформаційного простору вимагає від спеціалістів високого рівня опанування іноземною мовою.

Володіння іноземною мовою стає один з визначальних факторів у формуванні сучасного висококваліфікованого фахівця– це корисне вміння, яке дозволяє одержати доступ до іноземних сайтів і друкованих видань, створювати іншомовні презентації, відвідувати міжнародні конференції та тренінги, вести ділове листування. Такі знання іноземної мови роботодавець обов'язково оцінить. Це підвищує професійну кваліфікацію економіста і робить його більш конкурентоспроможним на ринку праці.

Знання іноземної мови значно розширює можливість застосовувати свої знання на користь людства, а також є засобом постійного розвитку, не лише професійного, а також особистісного

У зв'язку з розширенням міжнародних контактів, у ході яких відбувається інтенсивний обмін професійно значущою інформацією, іноземна мова стала засобом спілкування фахівців різного профілю. Саме тому в нашій державі все більше уваги приділяється іноземній мові, яка є основою підготовки

висококваліфікованих спеціалістів з урахуванням професійних потреб.

Важливість формування професійної компетентності у економістів визначається наступними чинниками:

Підвищення «вартості» на ринку праці. Щоб бути висококваліфікованим спеціалістом і конкурентоспроможним на ринку праці, треба володіти хоча б одною іноземною мовою.

Тренування пам'яті. Економісту необхідно знати багато інформації, а для цього потрібно мати пам'ять, яку можна тренувати при вивченні іноземних мов.

Перегляд відеороликів без перекладу. Маючи відповідні знання, можна дивитися відеоролики та відеофільми для збагачення своїх професійних знань мовою оригіналу.

Читання спеціальної літератури. Знання мови (навіть часткове) істотно підвищує можливості отримання потрібної інформації.

Розширення кола спілкування. Вміння орієнтуватися в іншомовному діловому середовищі значно розширюється завдяки знанням іноземної мови.

Урізноманітнити своє життя. Важливість вивчення іноземної мови визначається необхідністю формування у спеціалістів системи особистісних якостей та знань: діловитості, компетентності, мобільності, відповідальності, вміння аналізувати економічні та приймати обґрунтовані рішення.

Таким чином, володіння іноземною мовою стає не тільки засобом отримання інформації з оригінальних джерел, але й засобом професійної комунікації, адже працівникам економічного профілю доводиться спілкуватися із своїми зарубіжними партнерами, знайомитися з їх принципами, методами і прийомами роботи, обмінюватися досвідом.

Для кожної людини, яка прагне побудувати хорошу кар'єру, розширити межі свого спілкування, черпати новітню інформацію з першоджерел, відкрити нові життєві перспективи і врешті-решт урізноманітнити своє життя і зробити його більш цікавим, вивчення англійської мови є просто необхідним.

УДК 330.44

Кондратюк Ірина
Науковий керівник: **Сергій Войтович**
Луцький національний технічний університет

СУТНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Значення інновацій постійно зростає, оскільки практика бізнесу буквально заставляє кожен компанію впроваджувати різні новації і раціоналізувати виробництво. Необхідність інновацій диктує не тільки зовнішнє середовище, що змінюється, але і загроза старіння існуючих продуктів. Темпи зміни світу, що постійно прискорюються, – поява нових технологій, зміна переваг та смаків споживачів, загострення конкуренції – детермінують скорочення життєвого циклу товару. А тому, розробка та представлення нових товарів є сьогодні визначальною умовою ефективності функціонування вітчизняних підприємств.

Головна увага в управлінні інноваційною діяльністю має бути зосереджена на виробленні інноваційної стратегії і засобах її реалізації. Розроблення та виробництво нових видів продукції при цьому стає пріоритетним напрямом розвитку підприємства, оскільки саме виробництво визначає всі інші напрями розвитку організації.

Управління інноваційною діяльністю має бути, з одного боку, спрямоване на створення або оперативне залучення інновацій, що можуть забезпечити збереження та зміцнення ринкових позицій підприємства у тривалій перспективі, а з іншого боку – на систематичну й цілеспрямовану діяльність із вдосконалення існуючих технологій, прийомів і методів виконання роботи, з урахуванням інвестиційних можливостей вітчизняного підприємства.

Головною особливістю управління інноваційною діяльністю є забезпечення якісного прийняття рішень в умовах невизначеності й ризику. Але, для успішного виконання цього завдання потрібно створити ефективну організаційну структуру на підприємстві. Процес управління інноваційною діяльністю передбачає здійснення

певних функцій, пов'язаних з організацією, плануванням, мотивацією, регулюванням і контролем впровадження інновацій. Тобто, підвищення адаптивності та ефективності управління інноваційною діяльністю залежить від відповідної системи реалізації даних функцій, тому необхідно приділяти окрему увагу цій проблемі, як у теорії, так і на практиці, щоб підприємство мало змогу функціонувати та мати певні конкурентні переваги.

Механізм управління інноваційною діяльністю підприємства у сучасних умовах – це цілісна система основних структурних елементів, які регулюють весь процес управління його інноваційною діяльністю. До структури цього механізму належать ринкові механізми, елементи державного нормативно-правового регулювання, внутрішні механізми регулювання окремих аспектів управління інноваційною діяльністю, система методів і засобів їх здійснення, принципи та методи реалізації всіх взаємопов'язаних елементів механізму.

Основною відмінністю інноваційного управління від традиційного є орієнтація на інноваційний шлях розвитку підприємства, в основі якого представлена інноваційна ідея. У відповідності до методичного підходу Портера, підприємство може досягти першості на ринку або за ціновими параметрами, або за аспектами унікальності. А тому, саме інновації дозволяють підприємству створювати унікальність, із використанням інноваційних інструментів для задоволення потреб і запитів споживачів [22, с. 135].

Ефективність управління інноваційною діяльністю на будь-якому підприємстві слід визначати з урахуванням таких підходів:

- економічної ефективності нововведення стосовно підприємства, тобто як воно забезпечує свою конкурентоспроможність, прибуток і фінансову стабільність;
- ефективності управління, з погляду забезпечення неперервності інноваційного процесу і досягнення кінцевої мети одержання інновацій, які відповідають вимогам ринку;
- урахування часу, тобто здатність одержувати необхідні результати за визначений проміжок часу [2, с. 143].

Література:

1. Немцов В.Д. Менеджмент інноваційної діяльності. / Немцов В.Д., Довгаль Л.Є. – К. : Атіка. – 2007. – 559 с.
2. Фатхутдинов Р.А. Конкурентоспособность организации в условиях кризиса : экономика, маркетинг, менеджмент / Фатхутдинов – М. : Маркетинг, 2005. – 892 с.

УДК 657

Кондратюк Олександра
Науковий керівник: **Костякова Анна**
Таврійський державний агротехнологічний університет

КАЛЬКУЛЮВАННЯ ВИТРАТ ЗА СИСТЕМОЮ «ТОЧНО В СТРОК» – JUST IN TIME COSTING

Сьогодні в Україні спостерігається стійка тенденція до збільшення кількості фінансово неспроможних підприємств. Значущість теми зумовлена сучасною кризою виробничої сфери, основною ланкою якої є підприємство. Під час кризи на підприємстві виникають спонукальні мотиви до зниження витрат виробництва й збільшення прибутку, посилюється конкуренція.

Для правильного підходу до формування системи управління витратами необхідно враховувати специфіку діяльності підприємства та структуру його виробництва. Нашу увагу привернула система управління виробництвом «точно в строк» або «якраз вчасно» «Just In Time».

Система була досліджена зарубіжними вченими такими, як Л. Геловой [1, с. 205–223], Р. Чейз, Н. Екві–лайн, Р. Якобс [2, с. 272–291], Р. Купер та Р. Каплан [3, с. 177] та іншими. Також цю систему досліджували й вітчизняні вчені–науковці: І. Аверчев [7, с.158–159], В. Домбровський, Р. Коршикова [8, с. 269], С. Голов [9, с. 16], О. Каверина [10, с. 174–181], В. Керимов [11, с. 409–415] та інші.

Система організації виробництва «just in time costing» дозволяє переналадити більшість облікових систем у систему жорсткого режиму економії ресурсів на підприємстві. За цієї системи використовується концепція виробництва «в залежності від потреби», а не «на склад».

Поява цієї концепції відносять до кінця 1950-х років, коли японська компанія Тойота Моторс, а потім й інші автомобілебудівні фірми Японії почали активно впроваджувати мікрологістичну систему KANBAN. Первісним гаслом концепції «just in time costing» було потенційне виключення запасів матеріалів, компонентів і напівфабрикатів у виробничому процесі зборки автомобілів й їхніх основних агрегатів.

Основним напрямком діяльності системи управління виробництвом «just in time costing» є покращення якості, скорочення часу роботи обладнання, устаткування, машин, зміни технології виробництва, зниження матеріальних запасів тощо. Тому, нами було зроблено висновок, що вітчизняні підприємства приладобудування мають змогу впровадження системи «just in time costing» у рамках управлінського обліку непрямих витрат таким чином.

1. Зміна технології виробництва. Замість основних та допоміжних цехів з'являються виробничі ланки (центри витрат), в розрізі яких акумулюються прямі та непрямі витрати. Виробнича ланка представляє собою сукупність верстатів, розташованих в одній виробничій дільниці (на відміну від традиційного розташування верстатів у цехах на вітчизняних підприємствах). При цьому дуже важливо, що один продукт оброблюється одною виробничою ланкою. Допоміжні виробництва розгруповуються за виключенням найнеобхідніших структурних підрозділів, що свідчить про децентралізацію таких служб, як, наприклад, ремонтний, транспортний цех тощо, і прикріплення працюючих у них спеціалістів відбувається за об'єктами обслуговування. Крім того, при використанні системи організації виробництва «just in time costing» частина непрямих витрат підприємства переходить у розряд прямих. Наприклад, робітники основного виробництва (виробничих ланок), зайняті випуском продукції, зобов'язані проводити також технічне обслуговування, ремонт та налагоджувальні роботи, котрі при традиційних умовах виконуються іншими робітниками і відносяться до непрямих витрат. Це в свою чергу збільшує точність калькулювання собівартості одиниці продукції. Доцільно буде порівняти, як буде здійснюватися класифікація витрат на прямі та непрямі при

традиційній системі обліку та при системі обліку «just in time costing» (Рис. 1).

2. Відмова від формування запасів на складах. При використанні системи організації виробництва «just in time costing» сировина і матеріали та готова продукція не нагромаджуються на складах, а безпосередньо переміщуються відповідно в виробництво або до покупця.

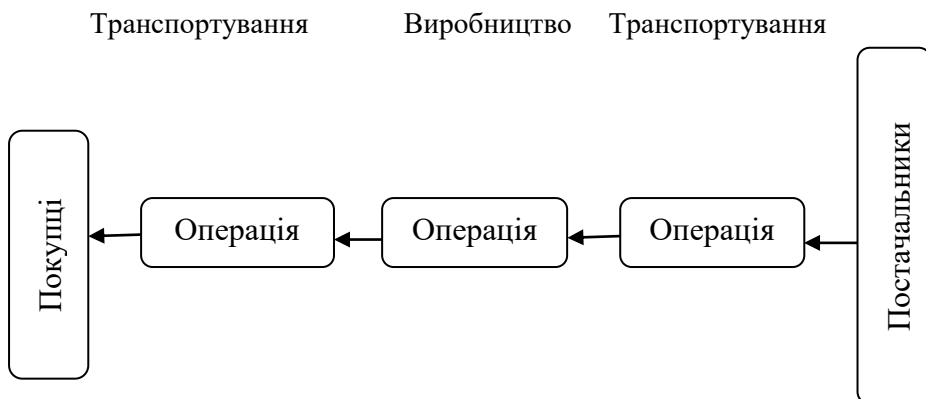

Рис. 1 Матеріальний потік «just in time costing»

3. Використання більш детальної системи вимірювання. Управлінський облік орієнтований на збір і обробку інформації з використанням нових нефінансових вимірників, котру пропонує система організації виробництва «just in time costing». Наприклад, замість максимального обсягу випуску готової продукції у заданий проміжок часу система організації виробництва «just in time costing» направлена на мінімізацію часу, за який потрібно виробити певну кількість готового продукту. Це, в свою чергу, зумовлює зменшення виробничого циклу, який потребує складання щоденних звітів та необхідність у здійсненні дієвого контролю за непрямыми витратами.

4. Складання внутрішньоуправлінських звітів. Система організації виробництва «just in time costing» приділяє увагу зменшенню виробничого циклу та оптимізації витрат на виконання замовлень і потребує представлення інформації про витрати в

реальному часі. Проводяться дослідження внутрішньо-управлінських звітів за допомогою такого інструменту, як фотографія робочого часу в управлінських, обслуговуючих та виробничих структурних підрозділах, що в свою чергу дає змогу підвищити контроль за непрямими витратами та застосовувати заходи для їх зменшення. Для розуміння черговості дій по оптимізації величини витрат розглянемо цикл виконання замовлення в ході бізнес-процесу.

Можна виділити п'ять груп операцій циклу проходження замовлення:

- 1) процес очікування обслуговування;
- 2) обробка замовлення;
- 3) контролю якості;
- 4) транспортування;
- 5) зберігання.

Групи операцій, пов'язаних з витратами на транспортування матеріалів від постачальників і готової продукції покупцям, не уникнути. Їх оптимізація може досягнутися вибором контрагентів, які розташовані на близькій відстані від підприємства; заохочення постачальників, які доставляють матеріали, та покупців за «самовивіз» продукції.

5. Запобігання втрат часу машин (обладнання). Вимірювання втрат часу при роботі машин (обладнання) здійснюється у виробничій ланці. Це свідчить про появу нового фактора, який впливає на величину непрямих витрат.

6. Зменшення кількості постачальників зі зменшенням витрат часу на переговори.

7. Використання довготермінових контрактів з покупцями та зниження витрат на укладання договорів.

Досвід показує, що стратегія ЛТ не є універсальною і застосовується не завжди. Її реалізацію стримують такі важливі фактори, як незадовільна якість продукції, порушення термінів постачання й оплати за товар, помилки і збої в передачі інформації між замовником і постачальниками. Успіх у реалізації стратегії залежить також від кількості та територіальної дислокації постачальників, рівня їх відповідальності під час виконання договірних зобов'язань. Тому величезні витрати, пов'язані з реалізацією методу закупівель “точно у термін”, ефективні тільки в

стабільно працюючих економічних системах за умови довгострокових господарських зв'язків [11].

Отже, використовувати систему «just in time costing» як систему організації виробництва для підприємств промисловості, зокрема підприємств приладобудування, є можливим і доцільним. Це, в першу чергу, стосується підприємств з крупносерійним виробництвом продукції. Система організації виробництва JIT дозволяє переналадити більшість облікових систем у систему жорсткого режиму економії ресурсів, тобто дозволяє суттєво оптимізувати непрямі витрати. При цьому більшість непрямих витрат при традиційній системі організації виробництва за умови застосування системи JIT є прямими. Це, в свою чергу, зменшує затрати часу, необхідні для розподілу непрямих витрат, та збільшує точність калькулювання собівартості одиниці продукції.

Література:

1. Гэлловэй Л. Операционный менеджмент / Л. Гэлловэй. – СПб.: Питер, 2001. – 320 с.
2. Чейз Р. Б. Производственный и операционный менеджмент: 8-е издание / Чейз Ричард Б., Еквілайн Николас Дж., Якобс Роберт Ф. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2001. – 704 с.
3. Каплан Р. С. Функционально–стоимостный анализ: практическое применение: Пер с англ. / Каплан Роберт С., Купер Робин. – М.: ООО «И.Д. Вильямс», 2008. – 352 с.
4. Друри К. Управленческий и производственный учет: Учебник / Колин Друри; пер. с англ. В. Н. Егорова. – М.: ЮНИТИ–ДАНА, 2002. – 1071 с.
5. Хенсен Д. Р. Управлінський облік / Дон Р. Хенсен, Мерієн М. Моувен, Небіл С. Елліас, Девід У. Сенкв. / Пер. з англ. – К.: Міленіум, 2002. – 974 с.
6. Стивенсон У. Д. Just-in-time: разработка и внедрение / Уильям Дж. Стивенсон // Менеджмент и менеджер. – 2007. – № 4. – С. 50–57.
7. Аверчев И. В. Управленческий учет и отчетность. Постановка и внедрение / И. В. Аверчев. – М.: Вершина, 2006. – 512 с.
8. Добровський В. М. Управлінський облік: Навч. посіб. / Домбровський В. М., Гнилицька Л. В., Коршикова Р. С. – К.: КНЕУ, 2005. – 278 с.
9. Голов С. Ф. Управлінський облік: Підручник – 4-те вид. / Сергій Федорович Голов. – К.: Лібра, 2008. – 704 с.
10. Каверина О. Д. Управленческий учет: системы, методы, про–цедуры / О.Д. Каверина. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 352 с.
11. Каримов В.Э. Управленческий учет: Учебник. – 3-е изд., изм. и доп. / В. Э. Каримов – М.: Издательско–торговая корпорация «Дашков и К», 2004. – 460 с.
12. Соколов А. Ю. Управленческий учет накладных расходов / Андрей Юрьевич Соколов. – М.: Финансы и статистика, 2004. – 448 с.

УДК 657

Косенко Мар'яна

Науковий керівник: **Дацюк Альона**
Ковельський промислово-економічний
коледж Луцький національний технічний університет

СУТНІСТЬ СОБІВАРТОСТІ ПРОМИСЛОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

Кожне підприємство, що виготовляє продукцію несе при цьому різні витрати. Це пов'язано з технологією виробництва, а також умовами діяльності кожного окремого підприємства.

Метою визначення собівартості продукції є підрахунок загальної суми витрат на виробництво продукції, систематизація їх за видами діяльності, отримання інформації про ефективність виробництва конкретних видів продукції, а також контроль за використанням матеріальних, трудових і грошових ресурсів.

У сучасних умовах господарювання собівартість має важливе значення. Управління витратами і собівартістю дає можливість робити обґрунтовані рішення про доцільність виробництва окремих видів продукції, визначення цін на вироби, обчислення рівня рентабельності, побудову внутрішньогосподарських відносин, необхідність застосування організаційно-технічних заходів тощо.

З метою належного обліку та контролю за процесами використання ресурсів та формування собівартості продукції (робіт, послуг) важливе значення має вивчення суті собівартості та складу витрат, які формують собівартість на підприємстві.

Садовська І.Б., Божидарнік Т.В., Нагірська К.Є. вважають, що собівартість продукції (робіт, послуг) – це вартісне вираження витрат, пов'язаних з використанням у технологічному процесі виробництва продукції (виконання робіт, надання послуг) природних ресурсів, сировини, матеріалів, палива, енергії, основних виробничих засобів, нематеріальних активів, спеціалізованого оснащення, інструменту, інвентарю, трудових і фінансових ресурсів, а також інших затрат на виробництво і збут готової продукції, включаючи встановлені державою як обов'язкові відрахування, податки і платежі [1, с.566].

На думку, Кулинина М.Б. собівартість – це вартісна оцінка ресурсів, які використовуються для виробництва і реалізації продукції з метою отримання економічної вигоди [2, с.7].

В залежності від мети і завдань підрахунку витрат, розрізняють виробничу, реалізаційну, технологічну, галузеву, нормативну та інші види собівартості продукції (робіт, послуг).

Ткаченко Н.М. акцентує увагу на трактуванні поняття виробничої собівартості, стверджуючи, що виробнича собівартість промислової продукції (робіт, послуг) – це виражені в грошовій формі поточні витрати підприємства на її виробництво. Показник «виробнича собівартість» промислової продукції(робіт, послуг) – один із основних показників підприємства. Виходячи з принципу історичної собівартості, виробнича собівартість вироблених на підприємстві активів (готової продукції, робіт, послуг) складається з витрат підприємства, виражених у грошовій формі. Усі витрати на виробництво включаються до собівартості окремих видів продукції, робіт, послуг або груп однорідних виробів [3, с.537-538].

Собівартість є узагальнюючим показником, який характеризує рівень використання матеріальних і трудових витрат, управління і організації виробництва. Обчислення собівартості необхідне для підрахунку загальної суми витрат з метою визначення економічної доцільності виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг. Собівартість використовується для обчислення фінансових результатів діяльності підприємства, прийняття рішень щодо ціноутворення, контролю за використанням усіх видів матеріальних, трудових і фінансових ресурсів; планування діяльності підприємства, прийняття рішень щодо номенклатури та асортименту виробництва

Завданням кожного виробника є пошук шляхів і мобілізація резервів зниження собівартості продукції, оскільки із зниженням собівартості підвищується прибуток підприємства.

Література:

1. Бухгалтерський облік: навч. посіб. /Л.Б. Садовська, Т. В. Божидарнік, К.Є. Нагірська. – К.: «Центр учбової літератури», 2013.– 688 с.
2. Кулинич М.Б. Процеси формування собівартості продукції: [монографія] / Кулинич. М.Б. – Луцьк: РВВ «Вежа» Волинського держ.ун-ту ім. Лесі Українки, 2006.- 204 с.

3. Ткаченко Н. М.· Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник. – 6-те вид. допов. і перероб. – К.: Алерта, 2013. – 982 с.

УДК 336.71

Кот Наталья

Брестский государственный технический университет

ЗНАЧЕНИЕ ЭКОНОМИЧЕСКОГО ПОТЕНЦИАЛА ПРЕДПРИЯТИЯ ДЛЯ ЕГО УСТОЙЧИВОГО ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ

В настоящее время особенно важно, чтобы организация могла продемонстрировать свои потенциальные возможности, посредством которых будет обеспечено преодоление кризисного состояния и увеличение доходов с помощью модернизации. Большое значение в этой связи имеет оценка использования экономического потенциала организации, раскрывающая информацию о реальных используемых финансовых возможностях организации, что возможно определить при помощи финансового потенциала, который, в свою очередь, является основой для определения возможностей достижения устойчивого функционирования организацией, в том числе при осуществлении модернизации. Несмотря на значимость данного вопроса, проблемы оценки экономического потенциала организации в современной экономической литературе рассматриваются недостаточно. До настоящего времени не существует комплексной методики оценки использования экономического потенциала экономического субъекта. Применяющиеся методики оценки экономического функционирования организации и использования его финансовых возможностей затрагивают некоторые этапы исследования экономического потенциала, но не формируют комплексного подхода к оценке его использования. Недостаточно изученным до настоящего времени остается и само понятие экономического потенциала.

Стоит отметить, что производственный потенциал выступает подпотенциалом экономического потенциала организации.

Категория производственного потенциала появилась в науке раньше, чем категория экономического потенциала. Категории

производственного потенциала уделяется внимание во многих трудах ученых-экономистов [1,2].

Немаловажным фактом при использовании производственного потенциала является определение их влияние на окружающую среду. Становится все более очевидным, что в лучшем положении на рынке конкуренции оказываются те организации, которые не только проводят политику в области охраны окружающей среды, ресурсосбережения, снижения экологических рисков, а также изначально в своей деятельности отказались от использования материалов, основных средств и производства продукции, наносящих вред экологии. Изучение трудов ученых-экономистов в области экономического потенциала, позволило определить, что только Валеева Ю. С., Исаетова Н. С. и Самарская Н. А. выделяют в качестве отдельного структурного элемента в системе экономического потенциала экологический потенциал [3].

Таким образом, модернизация выступает одним из ключевых механизмов для достижения и обеспечения устойчивого экономического роста как организации, так и в целом страны. Национальной стратегией устойчивого социально-экономического развития Республики Беларусь на период до 2020 г., предусмотрено осуществление модернизации и реструктуризации отраслей реального сектора, технологического и организационного обновления производств с целью их приспособления к внутренним и внешним условиям. Целесообразность и возможность проведения модернизации организаций предлагается определить с помощью расчета показателя финансового потенциала организации, который, при факте проведения модернизации, служит критерием определения эффективности модернизационного процесса.

Литература:

1. Свободин В. А. Определение величины и эффективности производственного потенциала предприятия // Экономика сельского хозяйства. - 1987. №9. - С. 73 – 78
2. Шевченко Д. К. Проблемы эффективности использования экономического потенциала. - Владивосток: Из-во Дальневост.университета. - 1984. - 192 с.
3. Дуванова Ю. Н., Дмитриева, Л. Н. Структурные составляющие экономического потенциала предприятия. Режим доступа: <http://www.lerc.ru/?part=bulletin&art=44&page=6>. Дата доступа: 27.01.2016.

УДК 336.64

Котяш Іванна

Науковий керівник: **Ніколаєва Анжела**
Луцький національний технічний університет

МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ФІНАНСОВО- ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ

У період, коли ринкові відносини в Україні розвиваються, спостерігається нестача фінансових ресурсів у існуючих суб'єктів господарювання. Це пов'язано із тим, що підприємства втрачають власні ресурси у результаті збиткової роботи, недосконалістю оподаткування та значним зростанням інфляції в країні або високою вартістю залучених позикових коштів. Нестача фінансових ресурсів негативно впливає на виробничо-господарську діяльність підприємства. Тому на сучасному етапі господарювання потрібно знаходити нові підходи до механізмів формування та підвищення ефективності використання фінансових ресурсів.

Вивчення різних літературних джерел дало зрозуміти, що на даний момент в економічній літературі є багато різних точок зору на визначення поняття «фінансових ресурсів», при цьому кожна точка зору має право на існування. Зокрема, на думку Поддєрьогіна А.М., фінансові ресурси – це грошові засоби, які є в розпорядженні підприємства, а саме грошові фонди, а також частина грошових засобів в не фондовій формі [1]. Опарін В.М. указує, що фінансові ресурси – це сума коштів, які спрямовані в оборотні і необоротні активи підприємства [2]. Отже, проаналізувавши і узагальнивши визначення різних авторів, було розроблено авторський підхід до даного визначення: фінансові ресурси – це частина коштів, а також певні надходження підприємства, що формуються у результаті розподілу виготовленої продукції, також можуть залучатись з інших джерел, акумулюються у грошові фонди і можуть трансформуватися у інші види ресурсів, спрямовуються на розвиток свого підприємства, створення резервів, і на своє споживання.

Джерела формування фінансових ресурсів різноманітні. Вони залежать від форми власності, на основі якої створюється підприємство. В більшості літературних джерел основні джерела формування фінансових ресурсів підприємства переважно поділяються на власні, позикові і залучені.

Механізми формування фінансових ресурсів підприємства можуть включати в себе багато елементів. Наприклад, фінансові стимули, важелі та інструменти, а також форми і способи регулювання економічних процесів і відносин. На думку вчених, саме фінансова політика, яка є складовою загальної стратегії підприємства, є основою механізму формування фінансових ресурсів підприємництва. Зазначимо, що механізми формування фінансових ресурсів розробляється з урахуванням конкретних умов функціонування підприємства, характеристик зовнішнього середовища та тієї стратегічної мети, яку визначено керівництвом [3].

Для підвищення ефективності використання фінансових ресурсів на підприємстві необхідно розробити спеціальну фінансову політику. Вона повинна бути направлена на залучення фінансових ресурсів з різноманітних джерел для розвитку підприємства у майбутньому. Політика формування фінансових ресурсів є частиною загальної фінансової стратегії підприємства і полягає в тому, щоб забезпечити необхідний рівень самофінансування його виробничого розвитку.

Результат ефективного використання фінансових ресурсів сприятиме покращенню умов господарювання в загальному на ринку. Також, це позитивно вплине на працівників підприємства і, звісно, на його споживачів. Таким чином, в процесі своєї господарської діяльності перед підприємствами постає важливе завдання – це постійно визначати рівень забезпечення фінансовими ресурсами власного бізнесу, їх склад, структуру та оптимальний розмір для забезпечення своїх потреб.

Література:

1. Поддєрьогін А.М. Фінанси підприємств: навч. посіб. / А.М. Поддєрьогін. – [4-те вид., перероб. і доповн.]. – К.: КНЕУ, 2009. – 571 с.
2. Опарін В.М. Фінанси – інституціональна структура суспільства / В.М. Опарін // Фінанси України. – 2008. – № 8. – С. 24–31.

3. Телишевська Л.І. Управління фінансовими ресурсами підприємства в межах його інвестиційної діяльності / Л.І. Телишевська, О.В. Птащенко, А.В. Белоус // Економіка. – 2014. – № 8. – С. 273–276.

УДК 338

Кравцова Марина

Научный руководитель: **Зазерская Виктория**
Брестский государственный технический университет

ПУТИ ПОВЫШЕНИЯ ПРИБЫЛИ НА ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ

В современных условиях трансформирующегося рынка, в котором конкурентоспособность и выживаемость предприятия выходит на первый план, грамотная и эффективная политика ведения финансово-хозяйственной деятельности организации является основой управления. Затянувшаяся кризисная ситуация в экономике негативно влияет на развитие регионов, снижая их возможности по выполнению своих социальных обязательств. В таких условиях управление финансами нуждается в жестком контроле, постоянном мониторинге тенденций, как внешней среды рынка, так и внутренних финансовых процессов. Одними из главных объектов такого контроля являются основные результативные показатели любой коммерческой деятельности, в том числе и прибыль.

Прибыль – одна из важнейших финансовых категорий, которая отражает результат финансовой хозяйственной деятельности предприятия, т.е. ее эффективность.

Роль прибыли полно отражает эффективность производства, объём и качество произведенной продукции. Она является неоднозначной, поскольку:

- 1) является главной целью предпринимательской деятельности и создаёт экономическую базу для развития государства в целом;
- 2) является основным внутренним источником формирования финансовых ресурсов предприятия.

Анализ и оценка эффективной деятельности предприятия, и как следствие верное прогнозирование его финансового

благополучия базирується на расчётах показателей рентабельности и прибыльности производства.

Анализ деятельности организаций по Брестской области показал среднегодовой рост выручки от реализации в 12%, при этом чистая прибыль снизилась в 6 раз. Наибольшее снижение произошло в сельском хозяйстве, обрабатывающей промышленности, строительстве, образовании, здравоохранении и прочих видах деятельности.

Существует два основных способа увеличения прибыли:

- 1) увеличение заработка с неизменными затратами;
- 2) уменьшение затрат с увеличением заработка.

Рассмотрим наиболее актуальные пути увеличения прибыли:

1. Увеличение уровня цен при неизменной затратной части.

В данном случае можно пойти несколькими путями: увеличить цену на продукцию, увеличить разницу между стоимостью и ценой товара, увеличить объем продаж.

2. Уменьшение затратной части при неизменном значении прибыли. Отказ от ручного труда и введение новых технологий, усовершенствование производства – способы уменьшения суммарных затрат. Многие предприятия вводят новые методы управления (например, совместная работа нескольких подразделений, бригад и т.д.). Необходимо помнить, что за снижением затрат, качество товара не должно измениться.

3. Уменьшение себестоимости с увеличением цен. Данный способ возможен в условиях массового производства. Рост объема производства является основным принципом увеличения прибыли.

Для повышения максимальной прибыли предприятиям Брестского региона необходимо:

- наиболее полно использовать свои ресурсы;
- поддерживать своевременность обновления основных средств;
- повышать уровень квалификации персонала;
- повышать уровень концентрации, специализации и комбинирования производства;
- внедрять новую технику и прогрессивные технологии;
- совершенствовать организацию производства и труда с целью сокращения потерь рабочего времени и т.д.

Таким образом, местные органы власти должны способствовать формированию благоприятной для хозяйственной деятельности среды, ориентируя тем самым предприятия на максимальное получение прибыли. Только совокупность усилий государства и предприятий может обеспечить высокую экономическую эффективность любого производства.

УДК 657.05

Кузьмич Вероніка

Науковий керівник: **Олександр Шубалий**
Луцький національний технічний університет

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНА СИСТЕМА ЯК ОСНОВА ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасні підприємства потребують гнучких систем оцінки й аналізу діяльності як своїх підрозділів, так підприємства в цілому. Техніко-економічні, фінансові та інші показники виробничо-фінансової діяльності, які використовуються в обліково-аналітичній практиці, так як і методи їх оцінки і використання в системі ефективного управління підприємством, мають суттєві недоліки. В даних умовах найбільш важливим елементом управління господарською діяльністю є бухгалтерський облік.

Облікова та аналітична інформація повинна забезпечувати досягнення поставлених цілей і завдань, які використовуються на різних рівнях управління підприємством. Для цього необхідно сформувати та реалізувати обліково-аналітичну систему.

Важливим етапом освоєння системи обліку має аналіз досвіду та напрацювань вітчизняної і закордонної обліково-аналітичної школи, теорії і практики менеджменту та чітке розуміння завдань та потреб, що стоять перед системою бухгалтерського обліку в умовах ринкової економіки [1].

Бухгалтерський облік може розглядатися як елемент господарської інформаційної системи, яка генерує та інтерпретує всю базу інформаційного потоку, надану різними системами для ефективного управління. Поряд з тим, облікова система є

автономною, елементи якої можуть виступати в якості систем більш низького порядку [3, с. 16-18].

Необхідно відмітити, що система обліково-аналітичного забезпечення є складовою загальної системи управління, вона базується тільки на даних бухгалтерського обліку і здійснюється працівниками бухгалтерії. Її суть полягає в об'єднанні облікових та аналітичних операцій в один процес, проведення оперативного мікроаналізу, забезпеченні безперервності даного процесу і використанні його результатів при формуванні рекомендацій для прийняття управлінських рішень. При цьому загальна методологія і нормативні положення обліку і аналізу удосконалюються для раціонального використання в єдиній обліково-аналітичній системі [2, с. 8-15].

Інформація, яка необхідна для управління підприємством представляє собою різні повідомлення економічного, технологічного, соціального та іншого змісту. Управлінською розуміють інформацію, що обслуговує процеси виробництва, розподілу, обміну та споживання матеріальних благ і забезпечує вирішення завдань організаційно-економічного управління підприємством [3, с. 89].

АРМ фахівця у сфері управління персоналом та економіки праці на підприємстві можна розглядати як масовий засіб автоматизації праці управлінців, які виконують функції регулювання, регламентування, планування, контролю, обліку й аналізу трудових показників, і є функціональною спеціалізованою людино-машинною системою, яка містить програмно-технічний комплекс, інформаційне, методичне і організаційне забезпечення та вможливує автоматизоване виконання фахівцями з праці операцій конкретної стадії і функції процесу управління нею.

Отже, інформаційним забезпеченням управління діяльністю підприємства повинна стати належним чином побудована обліково-аналітична система, яка являє собою сукупність облікової інформації та отриманих на її базі аналітичних даних, які сприяють прийняттю управлінських рішень на макро- і мікро- рівнях. Основним принципом, що забезпечує ефективність функціонування обліково-аналітичної системи, є безперервність взаємодії її складових: обліку, аналізу та аудиту в сфері управління персоналом.

Література:

1. Обліково-аналітична система – інформаційне забезпечення управління підприємством [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://magazine.faaf.org.ua/oblikovo-analitichna-sistema-informaciynne-zabezpechennya-upravlinnya-pidpriemstvom.html>
2. Попова П.В. Основные теоретические принципы построения учетно-аналитической системы / П.В. Попова, Б.Г. Маслов, И.А. Маслова // Финансовый менеджмент. – 2003. -№ 5. – С. 8-15.
3. Інформаційні системи бухгалтерського обліку: Підручник / Ф.Ф. Бутинець, С.В. Івахненко, Т.В. Давидюк та ін. – Житомир: ПП «Рута», 2002. – 544 с.

УДК 338

Кульчицька Надія

Чортківський навчально-науковий інститут
підприємництва і бізнесу ТНЕУ

МОДЕЛЬ ОБҐРУНТУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ КОМПАНІЙ НЕФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ

В сфері визначення видів фінансових ризиків, що впливають на діяльність українських підприємств нефінансового сектору, їх оцінки, розробки практичних рекомендацій щодо підвищення якості управління ними, постає вирішення наукової задачі, яка вимагає ідентифікації фінансових ризиків, факторів, що визначають розробку пропозицій щодо ефективної реалізації превентивних заходів, які знижують ймовірність настання ризикових подій в умовах модернізації української економіки.

Ризикова ситуація взаємозв'язана із статистичними процесами і характеризується трьома умовами, що співіснують: наявністю невизначеності, необхідністю вибору, альтернативи і можливістю при цьому якісної і кількісної оцінки вірогідності здійснення того або іншого варіанту.

Ризик визначається наявністю альтернативних рішень ситуації та можливістю розрахунку вірогідності їх настання - ці чинники визначають його суб'єктивну сторону.

За впливом на діяльність організації ризики можна розділити на: фінансові, операційні і бізнес-ризики.

Для вибору оптимальних методів управління ними потрібна побудова системи, яка дозволить правильно оцінити ризики і вибрати оптимальні шляхи вирішення поставлених завдань.

В рамках оцінки фінансових ризиків спочатку здійснюється якісна оцінка ризиків, тобто, виявляються можливі області ризику, практичні вигоди і можливі негативні наслідки, які можуть наступити при реалізації рішень.

В якості домінуючих серед фінансових ризиків виділимо процентний, інфляційний і валютний зважаючи на особливості тієї макроекономічної ситуації, що склалася і фінансового стану компаній нефінансового сектору економіки.

Доведено, що компанії нефінансового сектору найбільшою мірою схильні до інфляційного, валютного і процентного ризику.

У найбільшій мірі аналіз річних звітів вибраних компаній показує їх високу схильність до процентного ризику при використанні позикового капіталу.

Розроблена модель управління фінансовими ризиками компанії повинна включати:

1) аналіз галузі, в результаті якого сформульовані висновки про компанію і її вплив на конкуренцію в галузі;

2) аналіз фінансового стану компанії;

3) аналіз чинників фінансових ризиків;

4) побудова фінансової моделі для оцінки впливу фінансових ризиків, за результатами якого менеджмент компанії повинен сформувати позицію про те, наскільки висока вірогідність, реалізації несприятливих сценаріїв відносно фінансових ризиків і наскільки значним буде збиток компанії у разі реалізації несприятливого сценарію, а також визначити заходи по зниженню ідентифікованих ризиків;

5) вибір прийомів управління фінансовими ризиками;

6) аналіз досягнутих результатів після реалізації заходів по управлінню фінансовими ризиками;

7) методичні рекомендації оцінки фінансових ризиків компаній нефінансового сектору;

8) алгоритм зниження фінансових ризиків, з допомогою оптимізації структури капіталу.

Таким чином, розроблені теоретичні, методичні положення

по формуванню концептуальних основ оцінки фінансових ризиків українських компаній нефінансового сектору і практичного використання фінансового інструментарію в цілях більш ефективної роботи системи фінансового менеджменту організацій дають можливість покращити умови модернізації української економіки.

УДК 657.6

Куницька Ірина

Науковий керівник: **Буковський Василь**

Новоград-Волинський промислово-економічний технікум

ОСОБЛИВОСТІ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Існує безліч тлумачень терміну «аудит» наприклад, що аудит — це процес, за допомогою якого компетентний, незалежний працівник нагромаджує і оцінює свідчення про інформацію, яка піддається кількісній оцінці і стосується специфічної господарської системи, з тим, щоб визначити і виразити у своєму висновку ступінь відповідності цієї інформації установленим стандартам.[1]

Але неправильне трактування тих чи інших термінів, стандартів, законів зазвичай призводить до ряду помилок, недосконалості, та як наслідок до не якісного надання тих чи інших послуг. Тому метою цієї публікації, є відображення проблем та пошук шляхів вдосконалення аудиторської діяльності в Україні.

В сучасних умовах існування аудиторська діяльність відіграє важливу роль в економіці України. Аудит є незмінною частиною цивілізованого функціонування ринкової економіки. Сучасний аудит – це незалежна експертиза фінансової звітності підприємства на основі перевірки дотримання порядку ведення бухгалтерського обліку, відповідності господарських і фінансових операцій законодавству України, повноти і точності відображення у фінансовій звітності діяльності підприємства.

Аудиторська діяльність має декілька проблемних питань, але впровадження аудиту попри всі негаразди та спроби його скасувати, або навіть зробити додатком до ревізії - свідчить про те, що аудит склався як професійна діяльність і має перспективи.

Український аудит сьогодні не гірше ніж в інших країнах. Обов'язковою умовою економічної інтеграції України в світове господарство було вихід національного аудиту на міжнародний рівень. Але після переходу України до Міжнародних стандартів аудиту проблеми які були, залишились. Це тому що навіть дослівний переклад міжнародних стандартів який зробила Аудиторська палата України з англійської мови на українську, без урахування нашого досвіду та своєрідного ведення обліку не вирішить цих проблем. Взагалі дотримання цих стандартів є дуже складним завданням не лише для аудиторських фірм України. Аудиторська палата України нічим не допомагає аудиторським фірмам, адже їм головне абсолютне дотримання «міжнародних стандартів», а питання якості надання послуг аудиту їх не хвилює.

Говорячи простіше, це як домогосподарку яка пере одяг за допомогою пральної дошки змусити працювати за тими ж стандартами, що використовує General Electric при виробництві високотехнологічних пральних машин, адже і те і інше – пристрої для прання. Але у всьому світі є загальноприйняті стандарти в яких зазначено що потрібно розробити інструкцію, зробити підбір сировини, підвищити свою кваліфікацію, перевірити свій товар на якість та практичність. При тому що собівартість від цього пральної дошки нічим не буде меншою за високотехнологічну пральну машинку. Крім того, яка кількість була вироблена за рік така і залишиться, тому що ці дошки ніхто не збирався виставляти на розвинені ринки і призначені вони лише для місцевих жителів. Тобто, суть та стандарти за якими ведеться аудит в Україні і за її межами однаковий, але рівень якості набагато гірше.

Також ще однією із проблем є вартість наданих послуг. В Україні діють понад 200 фірм що надають аудиторські послуги. Найбільше з них знаходиться в м. Києві та Київській області. Наприклад, вартість послуг які надала аудиторська фірма «ПКФ Аудит-Фінанси» яка знаходиться в м. Києві ПАТ «Укрпошта» склали 906900,00 гривень. Також ця фірма виграла в 16 тендерах на суму 2956200,00 гривень.[2]

Отже аудит в Україні вимагає насамперед змін в самих реформах при яких вимоги до аудиторської діяльності не тільки відповідали міжнародним стандартам але й відповідали потребам економіки України. Необхідно щоб аудиторська палата проводила

сертифікацію аудиторів більш якісно і не допускала не кваліфікованих працівників до аудиторської діяльності. А клієнтам можна порадити, щоб звертали увагу не на ціну та термін виконання послуг, а на практичний досвід та кваліфікацію аудитора.

Література:

1. Радська В.В «Аудит» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://lubbook.org/book_676_glava_1_Audit.html.

2. Офіційний сайт «Аудиторська палата України» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.apu.com.ua/>

УДК 657

Лагановський Власлислав

Науковий керівник: **Тлущкевич Наталія**
Луцький національний технічний університет

ОБЛІК ЗА ЦЕНТРАМИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ: ГАЛУЗЕВИЙ АСПЕКТ

Виділення центрів відповідальності є основою при створенні на підприємстві системи управлінського обліку. Наявність центрів відповідальності - важлива умова функціонування внутрішньогосподарського обліку і контролю, що дозволяє найбільш раціонально пов'язати між собою та реалізувати основні функції управління - організацію, мотивацію, облік, аналіз, контроль, планування тощо.

Метою обліку по центрах відповідальності є задоволення інформаційних потреб внутрішнього управління. Він дозволяє оперативно контролювати витрати і результати на різних рівнях управління організації, оцінювати роботу окремих менеджерів та підрозділів на основі узгоджених планів діяльності, оперативності надання взаємопов'язаної звітної інформації, а також первинного аналізу.

У системі управлінського обліку центри відповідальності виділяють як об'єкти обліку з метою значно більшої деталізації витрат, посилення контролю за їх рівнем і підвищення точності калькулювання. Це також сприяє більш точному розподілу

непрямих витрат (особливо витрат на утримання і експлуатацію машин і обладнання), списання їх на аналітичні рахунки цих центрів відповідальності шляхом прямого віднесення. Останнє в свою чергу, створює умови для їх прямого віднесення на аналітичні рахунки носіїв витрат або більш точного розподілу за об'єктами калькулювання.

Витрати на виробництво продукції (р., п.) формуються за центрами відповідальності й об'єктами обліку, планування та калькулювання собівартості продукції (р., п.). Але на практиці облік за центрами відповідальності ведуть частково і їх як таких не виділяють.

Більшість науковців виділяють 4 типи центрів відповідальності, керівник кожного з яких відповідає за свої показники: центри витрат, доходів (надходжень), прибутку та інвестицій.

На сільськогосподарських підприємствах одні і ті самі структурні підрозділи можуть виступати різними центрами відповідальності залежно від рівня контролю в них тих чи інших показників.

Виділення центрів відповідальності на сільськогосподарських підприємствах з застосуванням трансфертного ціноутворення дозволить підвищити зацікавленість керівників і працівників структурних підрозділів підприємства у покращенні результатів їх діяльності та розширить інформаційну базу, для прийняття управлінських рішень.

Література:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку. - Затв. наказом Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
2. Типове положення з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості. Затверджене Постановою КМУ від 26 квітня 1996 р. № 473.

УДК 657

Липка Євгенія

Науковий керівник: **Жураковська Ірина,**
Луцький національний технічний університет

ВПРОВАДЖЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ В БАКТЕРІОЛОГІЧНИХ ЛАБОРАТОРІЯХ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ

Внутрішньогосподарський облік виготовлення продукту бактеріологічного походження в державних лабораторіях не передбачає складання фактичних калькуляцій. Бактеріологічні лабораторії ведуть лише облік згідно норм використання запасів, які передбачені нормативно-правовими актами. При цьому можна стверджувати, що ведення управлінського обліку, як системного підходу для прийняття управлінських рішень, не передбачено.

Аналізуючи інформацію з інтернет-джерел про ДУ «Волинська обласна фіто санітарна лабораторія», ДУ «Волинська обласна державна лабораторія ветеринарної медицини» та Волинський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України [1], бачимо, що їх фінансовий стан незадовільний. Однією з причин може бути невідслідковування собівартості послуг. Адже ціни встановлюються централізовано по Україні, не враховуючи індивідуальних витрат лабораторій на електрику, утримання приміщень, комунальні послуги і т.д. В регіонах витрати на надання послуг різні, тому і фактична собівартість послуг різниться, але це ніяким чином не впливає на ціни послуг лабораторії.

Управлінський облік використовується управлінською ланкою для планування, оцінки і контролю всередині установи та для забезпечення відповідного підзвітного використання ресурсів. Він являється базою для стратегії розвитку установ, в тому числі може бути впроваджений в державних лабораторіях по Україні [2].

Впровадження управлінського обліку в бактеріологічних лабораторіях державного сектору забезпечить виконання таких завдань:

- 1) обчислення калькуляції собівартості;
- 2) прогнозування витрат і доходів;

3) оцінку ефективності використання засобів праці.

Це дозволить:

1) визначити точні затрати фінансових та трудових ресурсів на кожну послугу;

2) аналізувати показники рентабельності і розробляти плани по мінімізації витрат;

3) оцінювати корисність засобів праці і ефективність їх використання.

Література:

1. Посібники статі та книги для студентів [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://posibniki.com.ua/catalog-upravlinskiy-oblik---dobrovskiy-vm>

УДК 339.743.2

Лубник Вікторія

Научный руководитель: **Кот Наталья,**

Брестский государственного технического университета

АКТУАЛЬНОСТЬ ПРОГНОЗИРОВАНИЯ ВАЛЮТНОГО КУРСА ДЛЯ БАНКОВСКОГО СЕКТОРА

Валютный рынок нашей страны непрерывно развивался, усложнялся и приспособлялся к новым условиям. Вместе с развитием и совершенствованием валютного рынка развивались и совершенствовались валютно-обменные операции. Их осуществлением занимаются все банки страны, имеющие лицензию на осуществление операций в иностранной валюте.

Валютно-обменные операции прочно заняли свое место среди других банковских услуг. Многие банки значительную часть доходов получают благодаря осуществлению обменных операций с иностранной валютой. Поэтому очевидно значение валютно-обменных операций, а также роль банков в их осуществлении.

Для успешного проведения банками валютных операций, которые во многом зависят от валютного прогнозирования, целью которого является снижение валютных рисков, можно использовать предложенную методiku моделирования. Прогнозирование дает возможность сделать правильный выбор относительно валюты-цены и валюты-платежа во внешнеторговых контрактах; валюты

международного кредита и платежа; валюты, в которой ведется счет корпораций в банке; денежной единицы, в какой деноминируются заграничные активы банка.

Важнейшими факторами, прямо или косвенно воздействующими на валютный курс, являются: ставка рефинансирования, объем валового внутреннего продукта, сальдо внешней торговли товарами и услугами, сальдо платежного баланса, цена золота, цена нефти, широкая денежная масса, индекс потребительских цен на товары и услуги, золотовалютные резервы, государственный долг.

В качестве инструмента, позволяющего повысить точность прогнозирования валютного курса с учетом множественности курсообразующих факторов, можно использовать методику моделирования, где результирующим показателем будет выступать официальный курс белорусского рубля по отношению к доллару.

Методика моделирования состоит из следующих этапов:

1. Установление наличия корреляционной связи между значением валютного курса и каждым рассматриваемым фактором.

2. Оценка влияния факторов модели друг на друга для устранения мультиколлинеарности.

3. Построение уравнения зависимости и проверка его значимости.

Уравнение зависимости обменного курса белорусского рубля к доллару представлено в следующем виде (формула 1):

$$Y = 0,867495 - 0,004692 \times X_1 + 0,000037 \times X_2 \quad (1)$$

где Y – обменный курс белорусского рубля к доллару, X_1 – цена нефти, X_2 – государственный долг.

Значимость уравнения оценивалась на основе вычисления критерия Фишера. По данным расчетов $F = 440,89$. Табличное значение F -критерия при доверительной вероятности 0,99 равно 5,78. Так как $F > F_{\text{табл.}}$, уравнение зависимости следует признать статистически надежным и пригодным для цели исследования [1].

Использование корреляционно-регрессионных моделей при прогнозировании курса национальной валюты позволяет учесть специфику курсообразования в Республике Беларусь в условиях привязки к корзине валют и повысить эффективность действующего механизма валютного регулирования.

Предложенный подход может быть использован коммерческими банками Республики Беларусь для управления валютными рисками, а также центральным банком для определения и дальнейшей реализации стратегических целей денежно-кредитной и валютной политики на основе прогнозов макроэкономических показателей на конкретный период.

Литература:

1. Орлова И.В. Экономико-математические методы и модели: компьютерное моделирование: учеб. пособие // И.В. Орлова, В.А. Половников. – М.: ИНФА-М, 2007. – 365 с.

УДК 338.24

Лысюк Раиса

Брестский государственный технический университет

ОСОБЕННОСТИ УПРАВЛЕНИЯ ЛЕСНЫМ КОМПЛЕКСОМ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

Основные направления регионального развития Республики Беларусь отражены в Национальной стратегии устойчивого социально-экономического развития Республики Беларусь на период до 2020 года, а также в Программе социально-экономического развития Республики Беларусь на 2016–2020 годы. В основе региональной политики лежит механизм перехода от равномерного развития регионов к стратегии концентрации государственных и частных инвестиционных ресурсов в центрах экономического роста, имеющих наиболее высокие характеристики инвестиционной привлекательности и наилучшие предпосылки для получения значимых экономических эффектов.

Структура хозяйства и уровень социально-экономического развития регионов (областей) Республики Беларусь различен,

однако основной экономической потенциал любого региона является промышленность. На текущий момент наиболее актуальным является развитие лесного комплекса в том числе и на региональном уровне. Лес является одним из основных возобновляемых природных ресурсов. По состоянию на 2017 год лесистость территории Республики Беларусь составляет 40,3%, что на порядок выше, чем в странах Западной Европы [1, с.163].

Лесной комплекс Республики Беларусь, как на отраслевом, так и на региональном уровне обладает достаточным потенциалом для развития. Однако, на текущий момент в лесном комплексе существует ряд проблем: нерациональная породная структура лесов; низкий удельный вес спелых древостоев; невысокая развитость глубокой переработки древесного сырья; малоэффективная структура управления лесным хозяйством и др.

Во многом, низкая конкурентоспособность лесного комплекса определяется структурой управления. Зарубежный опыт показывает, что для экономики региона роль точек роста могут играть кластеры. Региональные кластеры представляют собой сконцентрированные по географическому признаку группы взаимосвязанных компаний, специализированных поставщиков, поставщиков услуг, фирм в соответствующих отраслях, а также связанных с их деятельностью организаций в определенных областях, конкурирующих, но вместе с тем и ведущих совместную работу» [2, с.206].

На текущий момент лесной комплекс представляет собой сложную структуру управления и структурно состоит из лесохозяйственного и лесопромышленного комплексов. Лесохозяйственный комплекс в регионах построен по территориально-производственному принципу. Основным объединением государственных юридических лиц, ведущих лесное хозяйство является государственное производственное лесохозяйственное объединение (ГПЛХО), в состав которого входят лесхозы, которые в свою очередь подразделяются на лесничества [3]. Лесопромышленный комплекс представлен, в основном, Белорусским производственно-торговым концерном лесной, деревообрабатывающей и целлюлозно-бумажной промышленности «Беллесбумпром».

В лесном комплексе применение кластерной формы управления на региональном уровне позволит углубить кооперацию и интеграцию со смежными отраслями народного хозяйства, такими, как химическая, строительная, топливно-энергетическая; будет способствовать созданию новых инновационных производств; будет содействовать развитию научно-исследовательского потенциала региона. Таким образом, реформирование структуры управления лесным комплексом по аналогии с зарубежными странами позволило бы повысить конкурентоспособность как национальной, так и региональной экономики.

Литература:

1) Статистический сборник, Охрана окружающей среды в Республике Беларусь / Национальный статистический комитет Республики Беларусь. – Минск, 2017. – 235 с.

2) Портер, М.Э. Конкуренция / М.Э. Портер, – М. Издательский дом «Вильямс», 2001 – 495 с.

3) Сайт Министерства лесного хозяйства Республики Беларусь [Электронный ресурс]. – 2017. – Режим доступа: <http://www.mlh.by> – Дата доступа: 16.11.2017.

УДК 657.1

Ляхович Галина

Івано-Франківський навчально-науковий інститут
менеджменту Тернопільського національного економічного
університету

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПОКАЗНИКІВ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО АУТСОРСИНГУ

У сучасних умовах господарювання для українських підприємств визначальною стає така філософія управління, яка вимагає від них не лише утримання своїх позицій на ринку і збереження ефективності діяльності, але й удосконалення бізнес-процесів, які підтримують життєздатність підприємства та його розвиток як за сприятливих, так і несприятливих змін у ринковому середовищі.

Враховуючи сучасні потреби в якісних послугах професійних фахівців при мінімальних витратах, актуальним напрямом адаптації

підприємств до мінливого ринкового середовища при посиленні конкуренції, підвищеному комерційному ризику та виникненні кризових ситуацій в економіці країни, є застосування аутсорсингу як способу управління, що сприяє оптимізації витрат.

Враховуючи різні цілі, які висуваються керівництвом підприємства-замовника при виборі бухгалтерського аутсорсингу як форми організації обліку, доволі складно визначити єдину методику до оцінки ефективності даного процесу. Все ж таки переважна частина науковців дотримується позиції, що аутсорсинг доцільно використовувати виходячи з розміру отриманої економії. Разом з тим, слід враховувати, що використання лише кількісних показників оцінки ефективності аутсорсингу не дозволяє врахувати комплексну ефективність його застосування. Тому, вважаємо, що при оцінці ефективності застосування аутсорсингу маркетингового аналізу необхідно використовувати в комплексі кількісні та якісні показники оцінки ефективності.

Адже саме якісні параметри дозволяють оцінити, наскільки покращилася діяльність підприємства з точки зору якісної складової його функціонування. При визначенні складу кількісних показників оцінювання ефективності аутсорсингу слід враховувати мету переходу на аутсорсинг та визначенні кількісні вимоги до очікуваних результатів.

Пропонуємо використовувати наступні показники якісної оцінки ефективності бухгалтерського аутсорсингу:

- збереження комерційної таємниці;
- забезпечення комплексної обробки поточної інформації;
- налагодження оптимальних та безперервних інформаційних потоків;
- оперативність, точність та релевантність наданої інформації для прийняття управлінських рішень;
- своєчасне надання звітних документів про обсяги наданих послуг з ведення бухгалтерського обліку;
- відсутність / зменшення штрафних санкцій за несвоєчасне подання звітності тощо.

Щодо кількісної оцінки ефективності застосування бухгалтерського аутсорсингу, то вона повинна базуватися на співвідношенні двох показників – економічного ефекту у вигляді економії, отриманої від організації і ведення бухгалтерського

обліку в умовах аутсорсингу, та витрат, понесених для його отримання. Таке співвідношення пропонуємо назвати коефіцієнтом ефективності бухгалтерського аутсорсингу.

При цьому, економічний ефект бухгалтерського аутсорсингу полягає в отриманні економії витрат при залученні для бухгалтерського обліку зовнішніх суб'єктів порівняно зі веденням бухгалтерського обліку власними силами. Відповідно, економічний ефект бухгалтерського аутсорсингу є позитивним результатом залучення зовнішніх суб'єктів для ведення бухгалтерського обліку, який виражається в економії витрат.

Вочевидь, якщо розрахований коефіцієнту ефективності бухгалтерського аутсорсингу менше нуля, то витрати на аутсорсинг перевищують отриманий ефект від його використання, тому доцільніше бухгалтерський облік вести власними силами (керівником, бухгалтером, бухгалтерською службою); якщо даний коефіцієнт більше нуля, то тоді доцільно бухгалтерський облік віддати на аутсорсинг; якщо ж коефіцієнт дорівнює нулю, то доцільність здійснення бухгалтерського обліку на умовах аутсорсингу визначатиметься на основі якісної оцінки ефективності бухгалтерського аутсорсингу.

Використання запропонованого методичного підходу до оцінки ефективності застосування бухгалтерського аутсорсингу дає змогу визначити доцільність вибору форми організації бухгалтерського обліку.

УДК 657.1

Маліновська Софія
Науковий керівник: **Писаренко Тетяна**
Луцький національний технічний університет

ЕТАПИ АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

На сьогоднішній день залишаються питання щодо методики аудиту фінансової звітності, оскільки відсутні чіткі вимоги щодо застосування аудиторських процедур при аудиті цих видів звітності.

Питання методичних аспектів аудиту фінансової звітності досліджувалися у працях відомих вітчизняних та зарубіжних науковців, серед яких: М.Ф. Огійчук, С.В. Візіренко, С.С. Макаріхін, Р.Л. Хом'як, І. Л. Цюцяк, А.Л. Цюцяк та інші. Не зважаючи на значну кількість публікацій, у практикуючих бухгалтерів залишаються питання щодо методики проведення аудиту фінансової звітності.

Аудит фінансової звітності – це процес, внаслідок якого аудитор може сформулювати власну думку щодо того, чи правильно підготовлена звітність і чи відповідає вона чинному законодавству. Фінансова звітність підприємства, перш за все, повинна відповідати: Міжнародним стандартам фінансової звітності, Національним стандартам обліку, іншим нормативним актам, що визначають порядок заповнення і подання вказаних фінансових звітних форм [3].

У процесі перевірки аудитор набирає достатню кількість потрібних доказів, для формування висновків щодо аудиторської перевірки з метою обґрунтування власної думки.

Етапи процесу аудиту фінансової звітності:

- планування;
- вивчення;
- оцінювання;
- встановлення достовірності;
- звітування [1].

На першому етапі планування аудиту необхідно розробити стратегію та тактику проведення перевірки звітності, обліку, визначити строки і обсяги перевірки.

На етапі вивчення перед аудитором постає завдання здійснити попередній огляд бухгалтерського обліку і звітності замовника аудиту. За допомогою опитування, вивчення та аналізу обліку аудитор здійснює збір необхідних даних.

Одним з найбільш важливих етапів аудиту фінансової звітності виступає етап оцінки, на якому аудитор повинен отримати якомога більше інформації про об'єкт дослідження, провести його аналіз та дати оцінку для подальшого формування загальної думки про достовірність звітності замовника.

Зібрані необхідні дані для їх оцінки здійснюються за допомогою таких процедур аудиту як перевірка, моніторинг, контроль, запит, підтвердження, аналітичні процедури.

Якщо аудитор знаходить можливі докази фальсифікації фінансової звітності та помилок у ній, він повинен вивчити потенційний вплив на неї та провести додаткові процедури контролю.

Етап встановлення достовірності передбачає визначення достовірності відображення у системі рахунків бухгалтерського обліку та звітності інформації про активи, зобов'язання, власний капітал, а також про доходи, витрати і фінансові результати господарюючого суб'єкта. Аудитор повинен переконатися, що інформація в звітності не є викривленою і є достовірною.

Останній етап звітування передбачає формулювання думки аудитора з таких питань:

– чи відповідає система бухгалтерського обліку підприємства вимогам чинного законодавства;

– чи достовірно відображається в обліку та у фінансовій звітності інформація про активи, зобов'язання, власний капітал доходи, витрати і фінансові результати клієнта [2].

Результатом проведення перевірки є аудиторський висновок, у якому аудитор зазначає достовірність даних звітності.

Отже, одним із основних завдань аудиту звітності, яке постає перед аудитором є перевірити правильність заповнення звітів, співставність даних з первинними документами, та, головне, достовірність даних у звітності.

Література:

1. Візіренко С. В. Методичні аспекти аудиту фінансової звітності підприємства / С. В. Візіренко, С. С. Макаріхін // Сталий розвиток економіки. - 2015. - № 4. - С. 170-176. – [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sre_2015_4_26

2. Хом'як Р. Л. Організація та методика аудиту фінансової звітності суб'єктів господарювання / Р. Л. Хом'як, І. Л. Цюцяк, А. Л. Цюцяк // Вісн. Нац. ун-ту "Львів. політехніка". - 2008. - № 623. - С. 259-264.

3. Огіччук М.Ф. Аудит: організація і методика: навчальний посібник для вузів. – К.: Алерта, 2010.- 584 с.

УДК 657

Маркулич Марія

Науковий керівник: **Сичук Світлана**

Волинський коледж НУХТ

ЕЛЕКТРОННІ ДЕРЖАВНІ ЗАКУПІВЛІ

Одним з найбільш перспективних напрямів електронної комерції є так звані електронні закупівлі, що набирають все більшого поширення на ринках державних закупівель розвинутих країн, зокрема Спільного ринку Європейського Союзу.

На сьогодні Україна здійснює активне реформування національної економіки, в тому числі у сфері державних закупівель. Державні закупівлі становлять значну частину державних витрат, що здійснюються органами державної влади та органами місцевого самоврядування на забезпечення суспільних потреб і власної діяльності. Відповідні правила та процедури здійснення державних закупівель зумовлюють забезпечення нашого суспільства товарами, роботами та послугами належної якості й достатньої кількості вчасно та на прийнятних договірних відносинах [1].

Досить часто помилково вважається, що електронні державні закупівлі є окремим видом процедур закупівлі або що вони є абсолютною новизною у закупівельному процесі, ще гірше – коли електронні закупівлі ототожнюються з електронним аукціоном.

Найбільш стрімкою та інформаційно-відомою ініціативою на сьогодні є автономна система електронних торгів «ProZorro». Дана система загалом складається з єдиної бази даних, яка використовує

відкритий код NOSQL, та єдиної централізованої системи електронних аукціонів, доступ до якої здійснюється через шість окремих комерційних майданчиків, які отримують дохід за рахунок зборів, які сплачують суб'єкти господарювання-учасники аукціонів.

Електронна система державних закупівель «ProZorro» на сьогодні знаходиться на етапі її реформування «2016+». Цей етап включає в себе поетапний перехід на систему електронних закупівель, інтеграцію відкритих державних реєстрів, розвиток моніторингу з боку громадськості та введення професійної освіти у сфері закупівель.

Наступним кроком стане розгортання системи до національного масштабу. Але масштабування полягає не в тому, щоб додати кілька серверів. В Україні налічується близько 15 тис. державних закупівельників та близько 25 тис. тендерних комітетів. Система має витримувати їх одночасну роботу, впоратись із перевантаженнями й бути добре захищеною [2].

Але веб-портал «ProZorro» – це лише інформаційна система, на якій можна знайти інформацію про всі торги, які на цей момент відбуваються на сертифікованих електронних майданчиках, і нормативні документи, затверджені Мінекономрозвитку та ДП «Зовнішторгвидав України».

На сьогодні Україна має позитивні зрушення в системі здійснення державних закупівель та відповідності встановленим стандартам ЄС. До позитивних результатів належать такі елементи, як прозорість та відповідність чітким вимогам під час здійснення державних закупівель, спрощення тендерної процедури та відсутність корупції у цій сфері [1].

У результаті зазначених змін передбачається, що наша держава буде цілеспрямовано використовувати власний бюджет і цим самим покращувати національну економіку країни.

Але для того, щоб досягти поставлених цілей, органам влади потрібно звертати увагу не лише на створення нових ефективних, за свої змістом, нормативно-правових актів, а й чітко контролювати їх виконання для досягнення максимального результату, унеможливити корупцію та зловживання у сфері державних закупівель.

Література:

1. Шатковський О. Автоматизація обліку державних закупівель та шляхи його вдосконалення / О. Шатковський, Г.Файвеш [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://eupublicprocurement.org.ua/e-procurement-finding-a-way-for-ukraine.html?lang=RU>
2. Офіційний сайт електронної системи публічних закупівель «ProZorro» VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://prozorro.gov.ua>.

УДК 336.226.12 (477)

Мартиненко Валентина

Університет державної фіскальної служби України

ДО ПРОБЛЕМИ ОПТИМІЗАЦІЇ ОПОДАТКУВАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

В умовах трансформації податкової системи держави набуває актуальності проблема співвідношення між податковим навантаженням на економіку та обсягом податкових надходжень до бюджету. При цьому виникає класичний конфлікт інтересів, за якого Уряд прагне максимізувати дохід держави, а платники податків мінімізувати податкові витрати. Проте, в умовах розвиненого громадянського демократичного суспільства та високого рівня економічної грамотності населення антагоністичність інтересів суб'єктів оподаткування нівелюється у зв'язку з пріоритетністю суспільного інтересу. Натомість, в умовах суспільно-економічних трансформацій, що мають місце в Україні, такий конфлікт ускладнюється і поглиблюється ухилянням від сплати податків, офшорними схемами, високим рівнем тіньової економіки, корупцією.

Для вирішення окресленого конфлікту інтересів в період суспільно-економічних трансформацій виникає потреба у знаходженні оптимального рівня оподаткування, за якого забезпечується максимальний обсяг податкових надходжень до бюджету через готовність платників податків їх сплачувати, т. з. «ефект кривої Лаффера» [1]. Сутність цього ефекту виявляється через знаходження оптимального рівня податкової ставки, за якої надходження від податку до бюджету будуть максимальними.

Моделювання «ефекту кривої Лаффера» для податку на прибуток підприємств в Україні проведемо шляхом побудови

графіку, де незалежною змінною візьмемо значення податкової ставки (T – tax rates), а залежною – відповідні річні надходження до Зведеного бюджету від податку (GR – government revenues) на прибуток. Потім, застосовуючи стандартну опцію Excel «Додати лінію тренда», одержуємо рівняння параболи другого порядку і рівень апроксимації ряду динаміки (рис. 1). За даними на рис. 1 знайдемо координати точки екстремуму одержаного рівняння:

$$(-1,2238T^2 + 51,52T - 484,06)' = -2,4476T + 51,52 = 0 \Rightarrow T \approx 21\%. \quad (1)$$

Тоді максимальний обсяг надходжень до Зведеного бюджету України складе:

$$GR = -1,2238 \cdot 21^2 + 51,52 \cdot 21 - 484,06 = 58,16 \text{ млрд грн.} \quad (2)$$

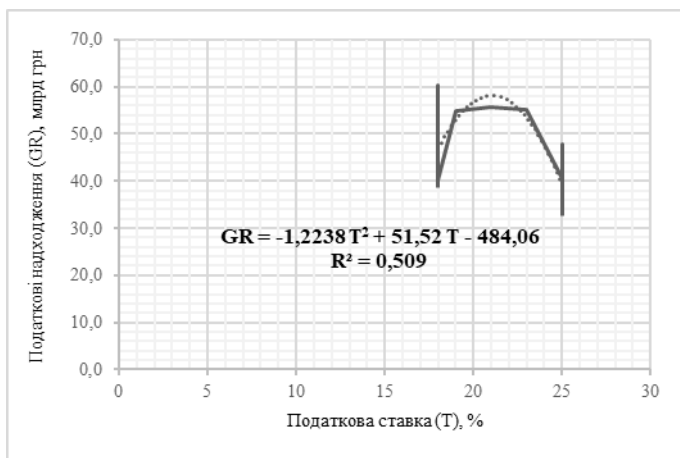

Рис. 1. Результати моделювання «ефекту кривої Лаффера» податку на прибуток підприємств для України за 2007-2016 рр.

Джерело: сформовано та проведено розрахунки за даними, наведеними у [2; 3; 4].

Отже, за одержаною моделлю «ефекту кривої Лаффера», побудованою за офіційними даними протягом 2007-2016 рр., доведено, що оптимальною ставкою податку на прибуток, яка забезпечить максимальні надходження до бюджету, має бути 21%, замість 18%, яка нині встановлена законодавчо.

Література:

1. Laffer, Arthur B. (2004). The Laffer Curve: Past, Present, and Future. *Backgrounder*, No. 1765, 1-16. Retrieved from http://s3.amazonaws.com/thf_media/2004/pdf/bg1765.pdf.

2. Про оподаткування прибутку підприємства [Електронний ресурс] / Закон України N 335/94-ВР від 28.12.94 р. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/334/94-%D0%B2%D1%80>.

3. Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010 р. [Електронний ресурс] (зі змінами та доповненнями). – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

4. Виконання державного бюджету [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Державної казначейської служби України. – Режим доступу : <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/publish/category/23593>.

УДК 657

Мартинюк Наталія

Луцький національний технічний університет

СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ ТА ЦІННІСТЬ МЕТОДУ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ЯКІСТЬ

Метод обліку витрат на якість не належить до традиційних облікових методів. Він зорієнтований на специфічну площину вирішення певного кола завдань в сфері управління якістю.

Засновником методу є видатний американський науковець-практик Арманд Фейгенбайм (Feigenbaum). Наприкінці 50-х років він запропонував класифікацію витрат на якість за трьома категоріями: превентивні витрати або витрати на попередження (prevention costs), витрати на оцінку (appraisal costs) та втрати (failure costs), розподіляючи їх на внутрішні і зовнішні. Згодом дана класифікація лягла в основу моделі, відомою під назвою PAF, скорочено від відповідних англійських слів prevention, appraisal та failure і набула визнання та розповсюдження.

Дослідження доводять, що його імплементація в облікову систему підприємства значно підвищує інформативність облікових даних [1]. За свідченнями задокументованих досліджень метод активно застосовується підприємствами економік розвинутих країн, зокрема, Сполучених штатів, Австралії, Скандинавії та Британії [2], проте, в Україні він ще не набув значного поширення.

На даний час, економічну сутність витрат на якість дослідники розглядають як підхід до вимірювання, управління та контролю дефектами якості [2]. Г. Тагучі витрати на якість трактує як втрати, здійснені внаслідок низької якості [4, 94]. В рекомендаціях з міжнародної практики управлінського обліку

Міжнародної федерації бухгалтерів «Управління покращенням якості» в пункті 91 витрати на якість визначені виміром того, що підприємство витрачає загалом на якість.

Переваги методу впливають безпосередньо з практичної площини застосування даного облікового інструменту та охоплюють широке коло питань.

Головною перевагою методу є те, що він дає можливість аналізувати ефективність програм якості, виявляти і оцінювати втрати в частині браку, непродуктивних витрат, а також, витрат тих видів діяльності, що не додають вартості. Він формалізує рівень низької якості у формі витрат і формує оцінки в контексті якості результатів діяльності, процесів, систем підприємства. Основна цінність методу полягає у тому, що він дозволяє виявити зв'язок між витратами та якістю [2].

Б. Дж. Дейл підкреслює, що наявність інформації про витрати на якість в обліковій системі підприємства допомагає виявляти проблемні моменти низької якості та запускає механізм постійного покращення. Крім того, дослідник конкретизує ефекти від застосування даних щодо витрат на якість. Вони можуть використовуватися для прийняття рішень щодо скорочення витрат, покращення реалізації окремого проекту, управління часом і ресурсами, прийняття корегуючих заходів та встановлення цільових показників скорочення витрат [1, 151].

Дж. Кампанелла називає інформацію про витрати на якість інструментом, який дозволяє (1) обґрунтувати заходи з покращення якості, (2) оцінювати їх ефективність та (3) приймати рішення щодо скорочення витрат, пов'язаних з якістю [3]. Також, метод може використовуватись в мотиваційних цілях при оцінці роботи підрозділів, бригад, ділянок, цехів, тощо.

Отже, переваги методу впливають безпосередньо з практичної площини застосування даного облікового інструменту та охоплюють широке коло питань. Це підкреслює функціональне значення методу і його актуальність для діяльності вітчизняних підприємств.

Література:

1. Dale B.G., Plunkett J.J. Quality Costing. / B. Dale, J. Plunkett. London: Gower Publishing Limited, 1999. – 236p.

2. Hall, M. & Tomkins, C., 2001. A cost of quality analysis of a building project: towards a complete methodology for design and build. *Construction Management and Economics*, 19(7), pp. 727-740.

3. Кампанелла, Д., 2005. Экономика качества. Основные принципы и их применение. М.: РИА «Стандарты и качество».

4. Maguad, B. A., & Krone, R. M. (2012). Managing for quality in higher education: A system's perspective. An instructional text for teaching the quality sciences. Retrieved November 14, 2017 from: bookboon.com.

УДК 657

Мартынюк Александра

Научный руководитель: Зазерская Виктория

Брестский государственный технический университет

УЧЕТНО–АНАЛИТИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ ОРГАНИЗАЦИЕЙ

Современные экономические отношения, в которых функционируют организации, требуют использования эффективных управленческих технологий, способствующих сохранению их финансовой устойчивости и платежеспособности. В такой ситуации принятие управленческого решения как тактического, так и стратегического характера базируется на достоверной оперативной информации в необходимых аналитических разрезах, обеспечить которую традиционная система бухгалтерского учета не может.

Принятие обоснованного управленческого решения должно базироваться на адекватном учетно-аналитическом обеспечении (Рисунок 1).

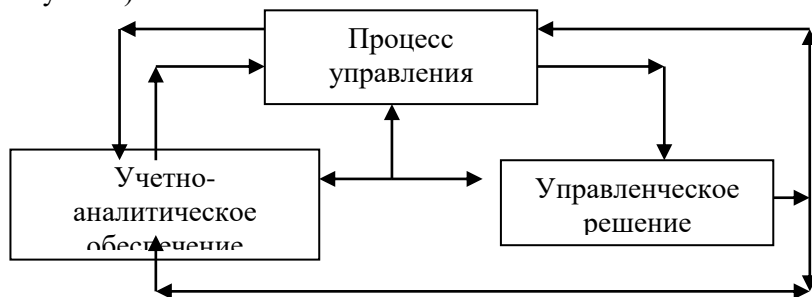

Рисунок 1.

Значимость учетно-аналитической системы в принятии научно обоснованных управленческих решений в условиях быстро меняющейся внешней среды, неопределенности поведения хозяйствующих субъектов рынка существенно возрастает и зависит от качества учетно-отчетного пространства.

Учетно-аналитическое обеспечение позволяет эффективно реализовать основные функции управления, под которыми понимают обособленные направления управленческой деятельности, отличающиеся по видам и объемам управленческого труда, а также срокам их выполнения. Конкретное содержание и последовательность данных видов управленческой деятельности определяется различными авторами не однозначно, но основными функциями управления определены следующие взаимосвязанные элементы (этапы, блоки единого процесса управления) — бухгалтерский учет и отчетность, контроль и регулирование, анализ и планирование, представляющие собой процесс непрерывных, взаимосвязанных действий, образующих замкнутый цикл управления.

Для обеспечения процесса управления хозяйствующими субъектами эффективной информационной базой выступает управленческий учет и контроль затрат. Управленческий учет — сложная система, объединяющая совокупность форм и методов планирования, учета, контроля и анализа, и предназначенная для информационного обеспечения процесса принятия управленческих решений.

Управленческий учет базируется на методиках, тесно связанных с функциональными процессами на предприятии. Чаще всего на практике обычно используются отдельные элементы управленческого учета, поэтому важно, чтобы они были объединены в единую систему, ориентированную на достижение главного результата — повышение качества управления организацией.

Таким образом, управленческий учет, как составная часть системы управления предприятием, помогает формировать информацию для стратегического планирования и тактики функционирования предприятия в целом; осуществления отдельных хозяйственных операций; оптимизации использования материальных, трудовых и финансовых ресурсов; оценки

ефективности деятельности в целом и в разрезе подразделений; выявления степени рентабельности отдельных видов продукции (работ, услуг); корректировки управляющих воздействий на ход производства и реализации продукции (работ, услуг).

Литература:

1. Вахрушина М. А. Бухгалтерский управленческий учет: Учебник / М. А. Вахрушина. — М.: Омега — Л, 2007. -576 с.
2. Ивашкевич В. Б. Бухгалтерский управленческий учет. Учебник — М.: Магистр, 2008.- 574 с.
3. Кондраков Н. П. Бухгалтерский (финансовый, управленческий) \ учет: Учебник / Н. П. Кондраков. — М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2008. — 448 с.
4. Кукукина И. Г. Управленческий учет: Управление затратами. Управленческий анализ: Учебник/ И. Г. Кукукина.- М.: Высшее образование, 2008.- 418 с.
5. Шеремет А. Д. Управленческий учет: Учеб. пособие / Под ред. А. Д. Шеремета. — М.: ИД ФБК ПРЕСС, 2000. — 510 с.
6. Калущая Н. А. Учетно-аналитическое обеспечение в системе управления организацией // Молодой ученый. — 2013. — №6. — С. 341-344.

УДК 343.102:343.148

Марченко Світлана

Науковий керівник: **Михальчишина Лариса**
Вінницький національний аграрний університет

ПРИНЦИПИ ВЗАЄМОДІЇ СЛІДЧОГО З ЕКСПЕРТАМИ-ЕКОНОМІСТАМИ

В даний час жодна пов'язана з економічною злочинністю будь-яка судова справа (кримінальна, цивільна чи господарська), не може бути якісно розслідувана без проведення судової експертизи експертом-економістом. Дана експертиза вважається одним із джерел доказів по справі й призначається у тих випадках, коли для вирішення відповідних питань по цих справах необхідні спеціальні знання.

Економічна експертиза включає дослідження документів бухгалтерського, податкового обліку і звітності; дослідження документів про економічну діяльність підприємств і організацій, дослідження документів фінансово-кредитних операцій, і

призначається на стадіях як попереднього дізнання (слідчим), так і судового розгляду справи [1].

Аналіз наукової літератури [2, 3] дозволив виділити наступні принципи взаємодії слідчого з експертом-економістом та іншими учасниками досудового слідства в процесі розслідування злочинів:

1. Точне й неухильне дотримання суб'єктами вимог чинного законодавства.

2. Процесуальній самостійності слідчого і експерта-економіста, невтручання в їх процесуальну діяльність [2].

3. Ситуаційність взаємодії слідчого з експертом. Залучення експерта-економіста слідчим залежить від слідчої ситуації.

4. Доцільність залучення експерта-економіста в конкретній слідчій ситуації, якщо обставину вчинення злочину можливо встановити тільки шляхом проведенням економічної експертизи.

5. Планування процесу взаємодії. Планування взаємодії слідчого й експерта становить невід'ємну частину планування всього процесу розслідування господарських злочинів і здійснюється слідчим у трьох напрямках: планування діяльності самого слідчого; планування діяльності експерта; планування спільної діяльності слідчого й експерта (наприклад, проведення допиту обвинувачуваного при участі експерта).

Зауважимо, що принцип планування експертом-економістом своєї діяльності на практиці практично не реалізується, адже в процесуальному законі визначаються терміни експертиз і терміни виконання клопотань експерта, і планування в прямому сенсі здійснюватись не може.

6. Дотримання комплексності використання засобів слідчим і експертом-економістом при здійсненні узгодженої діяльності.

7. Чітке розмежування компетенції суб'єктів взаємодії. Експерт не вправі здійснювати невластиві йому процесуальні дії – самостійно збирати матеріали для дослідження або опитувати учасників кримінального провадження.

8. Чітко налагоджений інформаційний обмін між суб'єктами взаємодії (у межах, припустимих законом).

9. Правильне розуміння слідчим і експертом завдань, які необхідно вирішити у процесі взаємодії.

10. Належне виконання кожним суб'єктом взаємодії своїх функцій. Експерт не має права обмежити обсяг запропонованого

йому дослідження. За наявності великої кількості однорідних об'єктів (наприклад, партія недоброякісної продукції) слідчий або суд повинні розглянути питання щодо доцільності вибіркового дослідження. [3]. На наш погляд, цей принцип не є доречним саме для економічної експертизи, адже експерт повинен повністю дослідити всі надані йому документи по справі.

Отже, можна зробити висновок, що взаємодія слідчого із експертом-економістом повинна здійснюватись тільки в рамках слідчої дії та під керівництвом відповідного слідчого згідно його обов'язків та прав.

Література:

1. Гуцаленко Л. В., Михальчишина Л. Г., Сидорчук В. М., Пентюк І. К. Судово-бухгалтерська експертиза. Навч. посіб.– К.: Центр учбової літератури, 2011. – 352 с.

2. Марушев А. Д. Принципи взаємодії слідчого з спеціалістами-економістами / А. Д. Марушев // Форум права. - 2013. - № 1. - С. 662-665. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/3831/1/Marushev.pdf>

3. Марушев А. Д. Принципи взаємодії слідчого з експертами – економістами / А. Д. Марушев // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Право. - 2014. - № 1137, вип. 18. - С. 200-203. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhIPR_2014_1137_18_53

УДК 330.142

Мирончук Наталія

Науковий керівник: **Потьомкіна Олена**
Луцький національний технічний університет

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ КАДРОВИХ СЛУЖБ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

У сучасному світі, за рахунок глобальних змін у системі виробництва, динамічного розвитку науки і техніки, виникає необхідність у ефективності підбору висококваліфікованого персоналу.

Питання щодо набору та підбору персоналу, а також удосконалення діяльності кадрових служб розглядалися багатьма ученими та висвітлені у ряді літературних джерел, зокрема [1, 2, 3, 4, 5]. Проте заходи щодо якісної роботи відділу з підбору персоналу розроблені у недостатньо, що обумовило напрям дослідження.

Варто відзначити, що саме люди підбирають людей, тому від їх професійних, комунікативних та організаційних навичок значною мірою залежить даний процес. Отже, працівникам кадрових служб мають бути притаманні наступні характеристики [1, 2, 3, 4]:

1. Знання бізнесу. Персонал кадрових служб повинен мати чітке уявлення щодо діяльності підприємства, сфер його діяльності та особливостей задля складання вимог до потенційного претендента на ту чи іншу посаду.

2. Освіченість та досвід у сфері управління персоналом. Саме ця риса є запорукою ефективної роботи не лише кадрової служби, а й підприємства в цілому. Основні знання специфіки управління персоналом відповідають головним елементам системи менеджменту персоналу – підбір, адаптація, розвиток та професійне навчання працівників, оцінка роботи та мотивація працівника.

3. Лідерство та саморозвиток. Служб, що зайнята підбором працівників на відповідні посади, є основою управління сучасним підприємством. Тому даним спеціалістам необхідно мати професійні навички в сферах ефективної комунікації, планування, прийняття рішень та вирішення конфліктів.

4. Знання у сфері психології. Кадрові служби тісно пов'язані з плануванням, підбором та управлінням персоналу, тому спілкування з людьми – це одна з головних функцій такого працівника. Для раціонального використання переваг та характерних особливостей кожного потенційного працівника, спеціалісту-кадровику необхідно мати навички стосовно аналізу його психологічних особливостей. Вони дозволяють не лише виявити доцільність надавати певну посаду претенденту відповідно до його особистісних та професійних характеристик, а й попередити, уникнути чи вирішити певні конфліктні ситуації, які можуть виникнути на підприємстві.

5. Здатність до професійного навчання та розвитку. Ця характеристика є одною з основних у галузі людських ресурсів, оскільки людина, що управляє процесом розвитку вмінь та навичок персоналу неодмінно повинна володіти цим мистецтвом сама.

У процесі відбору кандидатів працівники кадрової служби, зважаючи на всесвітній розвиток ринку, постійні зміни зовнішнього середовища, обов'язково необхідно звертати увагу на наступні якості потенційного претендента на посаду: лідерство, різносторонність, самореалізація та здатність до саморозвитку, креативність та неординарність мислення, вміння переконувати, відстоювати свою думку, аналізувати ту чи іншу ситуацію. Враховуючи вищеперелічені особистісні та професійні характеристики людини, кадрова служба матиме можливість створити ефективний, результативний колектив, здатний досягнути цілі підприємства [4].

Література:

1. Шекшня С. В. Управление персоналом в современной организации : [учеб.-практ. пособ.]. – изд. 5-е, перераб. и доп. / С. В. Шекшня. – М. : ЗАО «Бизнес-школа «Интел-Синтез», 2002. – 368 с.
2. Галенко В. П. Управление персоналом і ефективність підприємств : [навч. посібн.] / В. П. Галенко. – Спб.: Спбуеф, 1994. – 167 с.
3. Управление персоналом организации // Под ред. П. Я. Кибанова. – М. : Справа, 2000. – 215 с.
4. Аманшаева Д. М. Кадровая и социальная политика – как элемент эффективного управления персоналом / Д. М. Аманшаева // [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.rusnauka.com/11_EISN_2010/Economics/63948.doc.htm
5. Потьомкіна О.В. Управление персоналом предприятия: [навч. посібн.] / О. В. Потьомкіна. – Луцьк: РВВ ЛНТУ, 2013. – 228 с.

УДК 657

Михалевич Світлана

Ковельський промислово-економічний
коледж Луцький національний технічний університет

СУТЬ ДАВАЛЬНИЦЬКОЇ СИРОВИНИ У ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИНАХ

В практиці багатьох підприємств досить часто виникали ідеї, втілення в життя яких було неможливим через відсутність необхідних виробничих потужностей або нестачу оборотних засобів.

Тому однією з форм ефективної економічної діяльності стало використання операцій з давальницькою сировиною, що дозволило розширити економічні зв'язки, знизити рівень витрат на виробництво продукції, залучити наявні у нерезидентів сировину і матеріали для переробки на вітчизняних підприємствах, що стимулювало розвиток національних галузей України.

Проведений аналіз наукової та довідкової економічної літератури дає можливість стверджувати, що дослідженням питань, пов'язаних з операціями з давальницькою сировиною займається значна кількість вітчизняних та іноземних вчених. Так, методику бухгалтерського обліку операцій з давальницькою сировиною досліджували такі науковці, як О.Н. Біліченко, В.С. Житний, В.О. Іваненко, О.Р. Кіляр, Н.О. Козіцька та ін.

Не менш дискусійним є питання щодо економічної суті давальницької сировини у зовнішньоекономічних відносинах.

В Україні операції з давальницькою сировиною регулюються Законом України «Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах» № 327/95-ВР від 15.09.1995 р. Відповідно до даного законодавчого документу під давальницькою сировиною необхідно розуміти сировину, матеріали, напівфабрикати, комплектуючі вироби, енергоносії, ввезені на митну територію України іноземним замовником (чи закуплені іноземним замовником за іноземну валюту в Україні) або вивезені за її межі українським замовником для використання у виробленні готової продукції.

У ст. 14 Податкового Кодексу України № 2755-VI від 02.12.2010 р. знаходимо дещо інше визначення давальницької сировини, а саме: це сировина, матеріали, напівфабрикати, комплектуючі вироби, енергоносії, що є власністю одного суб'єкта господарювання (замовника) і передається іншому суб'єкту господарювання (виробнику) для виробництва готової продукції, з подальшим переданням або поверненням такої продукції або її частини їх власникові або за його дорученням – іншій особі.

Бабіч І.В. давальницьку сировину трактує як вихідну сировину, матеріали, напівфабрикати, комплектуючі вироби, енергоносії, передані виконавцеві замовником у натурі без оплати їх вартості для безпосереднього використання у виробництві готової продукції, що належить та повертається замовнику, які визначають основні (ідентифікаційні) властивості готової продукції або характер процесу (процесів) її виробництва.

Ряд інших вчених суть давальницької сировини розглядають виключно у зовнішньоекономічних відносинах перераховуючи, при цьому, її складові елементи. Так, Кузьмінський Ю.А., Козак В.Г., Лук'яненко Л.І., Зінь Е.А., Дука Н.С. зазначають, що давальницька сировина – це сировина, матеріали, напівфабрикати, комплектуючі вироби, енергоносії, ввезені на митну територію України іноземним замовником (чи закуплені іноземним замовником за іноземну валюту в Україні) або вивезені за її межі українським замовником для використання у виробництві готової продукції з наступним поверненням продукції повністю або частково до країни власника (чи реалізацією в країні виконавця замовником або за його дорученням виконавцем) чи вивезенням до іншої країни.

Бутинець Ф.Ф. дає визначення давальницької сировини у зовнішньоекономічній діяльності підприємств, визначаючи, що нею є сировина, матеріали, напівфабрикати, комплектуючі вироби, енергоносії, ввезені на митну територію України іноземним замовником (чи закуплені іноземним замовником за іноземну валюту в Україні) або вивезені за її межі українським замовником для використання у виробництві готової продукції з наступним поверненням продукції повністю або частково в країну власника (реалізації в країні виконавця замовником або за його дорученням виконавцем), або вивезенням в третю країну.

Цікавим є підхід С.В. Мочерного, Я.С. Ларіної, О.А. Устенко та С.І. Юрія, які ототожнюють поняття «давальницька сировина» з поняттям «давальницький продукт».

Наявність різних підходів щодо визначення досліджуваної категорії свідчить про те, що питання є не до кінця вивченим.

УДК 340.69:657.92

Михальчишина Лариса

Романович Людмила

Вінницький національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ СУДОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ В РОЗКРИТТІ ТА РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ У ЕКОНОМІЧНІЙ СФЕРІ

Сьогодні, в процесі становлення ринкових відносин та складних змін, які відбуваються в сфері економіки в Україні, здійснювати протидію вчиненню злочинів у сфері господарювання можна лише за умови використання правоохоронними органами спеціальних знань у формі судових економічних експертиз. Судово-економічна експертиза досліджує економічну діяльність підприємств з різною формою власності в разі допущення збитків, нестачі, крадіжки матеріальних цінностей чи грошових коштів, а також виявлення інших негативних явищ, які стали об'єктом розслідування правоохоронних органів чи судового розгляду.

Процесуальний порядок призначення експертиз регулюється ст. 242–245 Кримінального процесуального кодексу України (далі - КПК). Після прийняття нового Кримінального процесуального кодексу відбулися деякі зміни, а саме почало діяти декілька принципових нововведень, що стосуються судової експертизи: зокрема, експертне дослідження наразі може призначатися також за клопотанням сторони захисту та економічна експертиза стала обов'язковою, та й загалом, список випадків обов'язкового призначення судової експертизи значно розширився. Згідно з ч. 1 ст. 242 КПК України, експертиза проводиться експертом за зверненням сторони кримінального провадження або за дорученням слідчого судді, суду, якщо для з'ясування обставин, що мають значення для кримінального провадження, необхідні

спеціальні знання, адже не допускається проведення експертизи для з'ясування питань права.

Відповідно до п. 6 ч. 2 ст. 242 КПК України, слідчий або прокурор зобов'язаний звернутися до експерта для проведення експертизи щодо визначення розміру матеріальних збитків, шкоди немайнового характеру, шкоди довкіллю, заподіяної кримінальним правопорушенням. За наявності підстав експерта можуть залучати як сторона обвинувачення, так і сторона захисту (ст. 243 КПК України) шляхом направлення клопотання на розгляд слідчому судді (ст. 244 КПК України) [1].

Отже, під час судового розгляду кримінального провадження про злочини у сфері економіки, як доказ може бути одночасно надано два висновки, які виконані різними експертами з одних і тих питань за дорученням як сторони обвинувачення, так і сторони захисту. Поряд із тим у разі залучення експерта стороною захисту самостійно або за її клопотанням слідчим суддею на вирішення експерту можуть бути поставлені й інші питання, які мають значення для кримінального провадження [2].

Злочини, що вчиняються на підприємствах різноманітних форм власності у економічній сфері, характеризуються сукупністю ознак правопорушень та складним механізмом учинення, а саме факти, що свідчать про заняття господарською чи іншою діяльністю, котра не передбачена установчими документами, порушення порядку управління підприємством, обліку, звітності, котрі передбачені нормативно-розпорядчими актами та установчими документами [3].

Таким чином, запобігання злочинам у економічній сфері зумовлює потребу використання спеціальних економічних знань. Під час досудового розслідування найбільш поширеною формою використання таких знань є призначення судово-економічної експертизи слідчим чи прокурором. Користувачі таких спеціальних знань повинні враховувати відмінності в предметі різних видів судово-економічної експертизи, колі вирішуваних цими експертизами питань, а також враховувати їх значення для доказування в кримінальному судочинстві.

Література:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012р. № 4651-VI [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651>.
2. Чернявський С.С. Актуальні проблеми призначення судово-економічних експертиз та документальних ревізій у кримінальному провадженні / С.С. Чернявський, М.С. Цуцкірідзе // Матер. міжвід. наук.-практ. семінару «Актуальні питання використання можливостей позапланових документальних ревізій та інших перевірок у кримінальному судочинстві»/ред. кол.: В.В. Черней, С.С. Чернявський, А.П. Запотоцький та ін. – К.: Нац. акад. внутр. справ, 2016. – С. 123–127.
3. Софілканич О.В. Актуальні проблеми судово-економічної експертизи у кримінальних провадженнях про економічні злочини [Електронний ресурс] / О. В. Софілканич // Вісник Академії адвокатури України. - 2013. - Число 1. - С. 169-174. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vaau_2013_1_28.

УДК 657

Міогло Олена

Науковий керівник: **Кубік Валентина**,
Одеський національний економічний університет

ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ СТАНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Будь-які зміни в економічній структурі ведуть до кардинальних змін в економічних процесах. Так, в умовах переходу до ринкової економіки відбулися зміни й в оплаті, які одночасно залежать від результатів праці робітників та від ефективної організаційної структури підприємства.

Взагалі, проблема використання трудових ресурсів і оплата праці досить актуальна на сучасному етапі. Слід зазначити, що облік праці та її оплати є одною з найважливіших і складних ділянок обліку, які потребують точності та оперативності у своїй роботі. Головним її елементом є заробітна плата, яка виступає не тільки основним джерелом доходів працівників, а також найсильнішим мотивуючим інструментом трудового потенціалу більшості населення.

Перед підприємствами постає питання самостійного встановлення форми і системи заробітної плати, умов преміювання, чисельності та складу працівників. Для успішного вирішення

основних завдань бухгалтерського обліку праці та її оплати необхідно визначити проблемні ділянки:

- регламентація організації праці на підприємстві;
- контроль за використанням робочого часу та забезпечення зростання продуктивності праці;
- своєчасне і правильне визначення сум нарахованої заробітної плати й відрахувань органам соціального страхування та віднесення їх на собівартість продукції (робіт, послуг), а також на інші витрати; здійснення у встановлені терміни всіх розрахунків з працівниками і службовцями із заробітної плати та інших виплат;
- облік і контроль за використанням фонду заробітної плати та іншими грошовими коштами, які виділяють для оплати праці працівників підприємства;
- впровадження мотивації праці працівників.[1]

Проблемам обліку з розрахунків оплати праці на сучасному етапі присвячені праці багатьох вітчизняних і зарубіжних вчених, значний внесок у дослідження даної проблеми зробили: Сопко В.В., Хомин П.Я., Гарасим П.М., Шара Є.Ю., Жук Н.Л., Андрієнко О.М., Жидеева Л.І., Дорош Н.І., Петрик О.А. та ін.

Як вже зазначалось вище, процес обліку розрахунків з оплати праці потребує відповідальності та чіткої організації через свою трудомісткість, в зв'язку з обробленням великої кількості первинної інформації, наявністю багатьох однотипних операцій, здійснення яких потребує багато часу. Тому саме в цій області законодавство України є найбільш нестабільним та потребує від бухгалтерів постійного оновлення нормативної бази, яку вони використовують у процесі поточної роботи.

На підприємстві регламентація оплати праці повинна бути зафіксована в наказі про облікову політику. На жаль, безліч підприємств складають облікову політику лише для того, щоб дотримати букву закону [2]. Аналіз сутності та ролі облікової політики переконує в тому, що вона повинна формуватись, орієнтуючись на цілі керуючої системи для досягнення необхідного стану об'єкта управління (підприємства). Це підкреслює необхідність здійснювати основний акцент при розробці облікової політики на чіткому встановленні стратегічних, поточних та оперативних цілей і завдань розвитку підприємства, а також на вивченні реальних

характеристик та особливостей об'єкта управління та використання отриманих знань для підвищення ефективності управління об'єктом [3].

Через свою нестабільність та багато лазівок в законодавстві виникає так звана заробітна плата «у конвертах», що призводить до зменшення надходжень до бюджетів та державних соціальних фондів, тому цей момент потребує чіткого вивчення та вдосконалення вже існуючих підходів.

З дослідження, проведеного Українським інститутом майбутнього, випливає, що тільки 39.5%, тобто 790 українців з 2000 зізнаються, що більшість їхніх знайомих отримують всю заробітну плату офіційно [4].

Станом на 1 січня 2017 року мінімальна заробітна плата на території України складає 3200 грн. Це збільшення можна розглядати з двох сторін: з одного боку повинен зрости благоустрій українців, з іншого – все ж постає питання збільшення заборгованості із виплати заробітної плати через нестачу грошей у державному бюджеті країни (рис.1) [5].

Але ми спостерігаємо, що збільшення мінімальної заробітної плати призвело до росту цін, заморожування більшості заробітних плат та скорочення штату на підприємствах, особливо на малих приватних підприємствах.

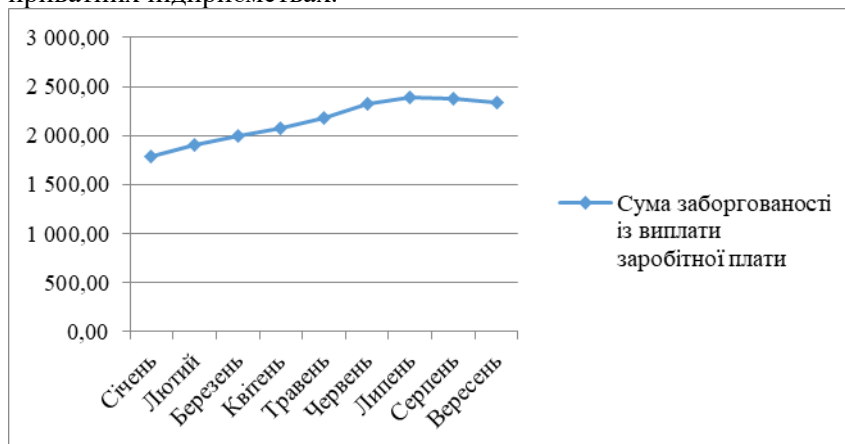

Рис.1. Динаміка суми заборгованості виплати заробітної плати у державному секторі за 2017 рік

Вищезазначені проблеми державного рівня так чи інакше впливають на процес організації обліку з оплати праці. На нашу думку, заробітна плата повинна виплачуватися в першочерговому порядку перед іншими платежами.

Заробітна плата виконує відтворювальну, регулюючу та стимулюючу функції, що пропорційно впливають на обсяги виробництва та взагалі на усю діяльність підприємства.

Досвід країн з розвиненими ринковими відносинами свідчить про те, що важливою складовою загального механізму управління господарською діяльністю підприємств є уміло сформована облікова політика [2].

Облік оплати праці необхідно організувати таким чином, щоб він сприяв підвищенню продуктивності праці та раціональному використанню робочого часу. Здійснюючи побудову або удосконалення організації обліку оплати праці, підприємства мають підходити до цього питання обґрунтовано, враховуючи доцільність та використовуючи результати наукових досліджень. Не останню роль у правильності розрахунків відіграє автоматизація обліку, яка сприяє уникненню помилок, оперативності розрахунків та зниженню трудомісткості робіт. Від правильної організації обліку оплати праці залежить рівень витрат підприємства та якість і своєчасність розрахунків з персоналом з оплати праці. Отже, на сучасному етапі розвитку української економіки механізм оплати праці є недосконалим, і тому необхідно здійснити перехід від моделі дешевої до високооплачуваної конкурентоспроможної національної робочої сили, яка забезпечить мотивацію працівників до високоефективної праці та підвищення рівня доходів населення.

Література:

1. Сторожук Т.М. Проблемні аспекти організації обліку розрахунків з оплати праці [Електронний ресурс] / Т.М. Сторожук, Н.В. Конькова, В.В. Фурманець // Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ, Серія: Економічні науки. – 2014. – № 7. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/12_KPSN_2014/Economics/7_166659.doc.htm
2. Кубік В. Д. Облікова політика підприємства та її роль в організації обліку [Електронний ресурс] / В. Д. Кубік // Збірник наукових праць Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту. Серія: Економічні науки. – Хмельницький: ХКТЕІ, 2015. – № 9. – С. 201-204.– Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/3619>

3. Кубік В. Д. Проблеми формування облікової політики підприємств: інституціональний аспект [Електронний ресурс] / В. Д. Кубік // Сучасні проблеми і перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в умовах глобалізації економіки: матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф. (05 грудня 2015 р.) / відп. ред. І.Б. Садовська. – Ч. 1. – Луцьк: РВВ Луцький національний технічний університет, 2015. – С. 86-88. – Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/4340>

4. Опитування Українського інститута майбутнього: Довіра українців до фінансової системи України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://uifuture.org/uk/products/0>

5. Динаміка суми заборгованості із виплати заробітної плати. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

УДК 657

Мудрицька Ольга

Науковий керівник: **Ніколаєва Анжела**
Луцький національний технічний університет

ОБЛІК ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Сучасні умови господарювання вимагають вирішення цілого ряду проблем, однією з яких є гармонізація ведення обліку дебіторської заборгованості вітчизняними підприємствами за міжнародними стандартами та вимогами. Адже, повернення коштів дебіторами є однією з основних проблем підприємства. Зростання обсягів дебіторської заборгованості призводить до погіршення стану ліквідності підприємств, тим самим збільшуючи ризик банкрутства.

Дослідженням організації обліку розрахунків з дебіторами в Україні та закордоном займалися такі вітчизняні науковці, як М.Д. Білик, Ф.Ф. Бутинець, Б.І. Валуєв, С.Ф. Голов, В.І. Єфіменко, В.М. Костюченко, М.В. Кужельний, Ю.Я. Литвин, В.В. Сопко, Н. М. Ткаченко та багато інших.

В зарубіжних країнах дебіторська заборгованість, як об'єкт обліку, не має суттєвих відмінностей щодо визначення. В міжнародному обліку під дебіторською заборгованістю компанії (receivables) розуміють зобов'язання покупців або інших контрагентів бізнесу перед компанією. В цілому, вона поділяється на поточну, яка має бути погашена протягом одного року, або

одного операційного циклу, залежно від того, що триваліше, і непоточну (довгострокову) заборгованість. Останню в окремих країнах (наприклад, країнах ОАЕ) поділяють на середньострокову та довгострокову [2, с. 24].

У вітчизняній практиці відповідно до П(С)БО 10 дебіторська заборгованість – це сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату. Відповідно, дебітори – це юридичні та фізичні особи, які внаслідок минулих подій заборгували підприємству певні суми грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів [4].

В зарубіжній практиці щодо класифікації дебіторської заборгованості в балансі існують лише загальні правила, які носять рекомендаційний, а не директивний характер. Зазвичай дебіторська заборгованість в балансі зарубіжної компанії, зокрема в країнах англо-американської системи обліку класифікується: рахунки до отримання – вид дебіторської заборгованості, яка існує в результаті надання короткострокового кредиту продавцем покупцю; векселі до отримання; дебіторська заборгованість, не пов'язана з реалізацією. В естонському балансі відображається також: дебіторська заборгованість дочірніх та материнських підприємств; дебіторська заборгованість пов'язаних підприємств; розрахунки з акціонерами; інша короткострокова дебіторська заборгованість [3, с. 154].

У міжнародній практиці оцінка дебіторської заборгованості здійснюється на дату її виникнення, дату погашення або на дату складання балансу.

Отже, облік дебіторської заборгованості у зарубіжних країнах має свої особливості та є дещо відмінним від вітчизняної практики. Експерти виділяють такі відмінності між вітчизняним і зарубіжним обліком: в Україні оцінка дебіторської заборгованості відбувається за первісною вартістю, у зарубіжних країнах – за справедливою. Також в Україні величина резерву сумнівних боргів визначається із розрахунку абсолютної суми сумнівної заборгованості або з використанням коефіцієнта сумнівності. У міжнародній практиці, крім того – ще у відсотковому відношенні від виручки при можливому розподілі дебіторів на декілька груп. Для гармонізації обліку на сучасному етапі глобалізації актуальним є приведення цих протиріч у відповідність.

Література:

1. Герман Я.Ю. Облік дебіторської заборгованості: вітчизняний і зарубіжний досвід / Я.Ю. Герман. – Донецьк: ДонНУЕТ. – 2016. – С. 21-26.
2. Глушач Ю.С. Особливості обліку дебіторської заборгованості в зарубіжних країнах/ Глушач Ю.С. // Вісник НТУ «ХП». – 2015. – № 1.(957). – С.152-158.
3. П(С)БО № 10 «Дебіторська заборгованість» /Затв. наказом міністерства фінансів України від 8 жовтня 1999 р. № 237.

УДК 657.1

Намазило Анна
Науковий керівник: **Калюга Євгенія**
Національний університет біоресурсів
і природокористування України

РОЛЬ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В СУЧАСНОМУ ДІЛОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Сучасне ділове середовище суттєво змінилося за короткий час. Бізнес-технології розширюють бізнес-функції та операції до рівнів, які раніше вважалися неможливими. Роль бухгалтерського обліку та бізнесу є, мабуть, однією з найбільш надійних функцій у бізнесі.

Вагомий внесок у дослідження бухгалтерського обліку в діловодстві приділили такі вчені як О. С. Бакаєв, Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Голов, Л.Г. Ловінська, Є.В.Калюга І.Д. Лазаришина тощо.

Мета більшості підприємств – отримати максимально прибуток. Інформація, сформована в бухгалтерському обліку дозволяє власникам бізнесу записувати, звітувати та аналізувати фінансову інформацію своєї компанії. Бухгалтерський облік надає інформацію, що стосується доходу, вартості реалізованої продукції, витрат, активів, зобов'язань та власного капіталу.. Фінансові звіти, як правило, є остаточним результатом ведення бухгалтерського обліку. Ці заяви включають сукупну фінансову інформацію компанії за звітний період.

Бухгалтерський облік надає власникам бізнесу потенційні орієнтири для порівняння своєї компанії з галузевим стандартом. Власники та менеджери часто використовують аналіз фінансового співвідношення, щоб деталізувати фінансові показники своєї

компанії. Ці співвідношення забезпечують показники або відсотки для порівняння з конкуруючою компанією в бізнесі. Компанії з фінансовими показниками або відсотками зазвичай потребують вдосконалення бізнес-операцій. Коефіцієнти пропонують координаційні центри, щоб власники бізнесу знали, з чого почати, коли здійснювати вдосконалення.

Власники малого бізнесу часто використовують бухгалтерську інформацію для забезпечення банківських кредитів або фінансування інвесторів для свого бізнесу. Багато малих підприємств вимагають стартового капіталу на початку господарських операцій.

Бухгалтери, які ведуть управлінський облік фіксують фінансову інформацію для своїх компаній, яка використовується керівництвом для надання допомоги у процесі прийняття рішень. Індустрія бухгалтерського обліку за останні кілька років спостерігала значне зростання. Державні бухгалтерські фірми та індивідуальні сертифіковані бухгалтери пропонують професійні послуги з бухгалтерського обліку для малого та великого бізнесу. Зростання значення бухгалтерського обліку часто пояснюється збільшенням державного регулювання, кількістю нових підприємств у економічному середовищі та все більш складними фінансовими ситуаціями.

У діловому середовищі існують два типи методів бухгалтерського обліку: касовий та метод нарахування. Касовий метод визнає та фіксує фінансові операції, коли готівка змінює отримувача між сторонами. Нагромадження обліку визнає та фіксує фінансові операції, коли вони відбуваються, незалежно від того, коли готівка зміниться.. Малі підприємства часто застосовують бухгалтерський облік на касових операціях, оскільки це спрощений метод обліку. Більші компанії часто використовують облік накопичення, тому що це вимагається у багатьох галузях промисловості та урядовими установами.

Важливою особливістю касового методу є те, що він забезпечує точний облік грошових потоків компанії. Але облік на касовій основі не підтримує точності в тенденціях продажу.

Використання автоматизованої системи управління бухгалтерською книгою може допомогти компаніям вести облік фінансової інформації. Кілька програм можна адаптувати до малих

підприємств або великих корпорацій. Ці програми дозволяють компаніям створювати електронні бухгалтерські звіти, якими можна маніпулювати легше, ніж традиційними. Компанії також можуть мати можливість передавати цю інформацію в електронному вигляді своєму професійному бухгалтеру для його перегляду та проведення аналізу.

Отже, професійні бухгалтери в бізнесі є важливою точкою опори в глобальній професійній діяльності. Досягнення успіху на всіх цих напрямках сприятиме подальшому визнанню с професійних бухгалтерів у бізнесі. Це формує тривалий успіх бухгалтерській професії в цілому.

УДК 657.631.6

Нежива Марія
Київський національний
торговельно-економічний університет

ПРАКСЕОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ АУДИТУ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

За останні роки важливість аудиту невпинно зростає, що засвідчує і збільшення кількості замовлень аудиторських перевірок (3,77 %), і зростання середньої вартості аудиторських послуг (15,04 %). Крім того, зростає професіоналізм аудиторів, про що свідчить повнота застосування інструментів отримання аудиторських доказів та формулювання неупередженого аудиторського судження.

Невизначеність та ризику, які притаманні діяльності суб'єктів господарювання викликають потребу у проведенні аудиту, який дозволяє прийняти своєчасні управлінські рішення. Головним завданням аудиту ефективності економічних відносин є своєчасне виявлення відхилень в процесі формування управлінських рішень та з'ясування способів їх подолання. Застосування аудиту ефективності економічних відносин дозволить дослідити ефективність прийнятих управлінських рішень, виявити відхилення, запропонувати шляхи підвищення їх ефективності,

оцінити результат від впровадження управлінських рішень та розробити рекомендації щодо їх посилення.

Потреба у розробці методології аудиту ефективності економічних відносин набуває суттєвого значення, оскільки комплекс завдань, що виконуються аудитором спрямовані не лише на підтвердження достовірності фінансової інформації, а надання замовнику інформацію, щодо суттєвих для нього показників (виконання узгоджених процедур та консалтингу).

Аудит ефективності економічних відносин має певні розбіжності з фінансовим аудитом. Опитування аудиторських компаній підтверджує, що аудит ефективності економічних відносин має бути сконцентрований на результатах діяльності суб'єкта господарювання, визначенні конкретних відповідей на те, чого змогли досягти, а що не зуміли, і забезпеченні досягнення встановлених соціально-економічних результатів та надання рекомендацій щодо ефективності прийняття відповідних управлінських рішень.

Постулати аудиту ефективності економічних відносин суб'єктів господарювання мають базуватися на основі аналізу практики його проведення, а саме:

- контроль здійснюється за ходом реалізації управлінських рішень, а не за процесом їх прийняття;

- аудит ефективності економічних відносин суб'єктів господарювання проводиться задля дослідження ефективності.

Аудит ефективності економічних відносин суб'єктів господарювання регламентується МССП 4400 «Завдання з виконання узгоджених процедур стосовно фінансової інформації» [1], в рамках якого необхідно чітко оцінювати прийнятність критеріїв, суттєвість і ризики, процедури, достатність і відповідність доказів, процес документування, подальші події, спосіб висловлення формалізованої думки у формі звіту за результатами перевірки.

Аудит ефективності економічних відносин може проводитися як у процесі аудиту фінансової звітності, так і під час проведення окремої незалежної перевірки чи надання консультаційних послуг. Аудитори проводять оцінку ефективності прийняття управлінських рішень, в результаті чого можуть надати ряд застережень користувачам та рекомендації. Висновок про ефективність

економічних відносин має оціночний характер. Остаточне рішення приймається виключно замовником на основі наданих рекомендацій. Аудит є доцільним, якщо суб'єкт господарювання зацікавлений у незалежній оцінці ефективності прийнятих управлінських рішень для розкриття підтвердженої інформації.

Таким чином, аудит ефективності економічних відносин передбачає максимальне забезпечення прозорості та прогнозованості діяльності суб'єктів господарювання, дозволяє виявляти недоліки та запропонувати шляхи підвищення ефективності прийняття управлінських рішень.

Література:

1. Supplement to the Handbook of International Quality Control, Auditing, Review, Other Assurance, and Related Services Pronouncements. 2015 Edition. Volume II. – New York: International Federation of Accountants, 2016 – 532 p.

УДК 657

Ніколов Олександр

Науковий керівник: **Шерер Ігор**

Одеський національний економічний університет

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АУДИТУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Аудит є одним з основних векторів контролю над економічною діяльністю будь-яких установ, він допомагає підтвердити достовірність їх фінансової звітності. В умовах Євроінтеграції всі галузі суспільної діяльності в Україні вимагають трансформаційних процесів, для того щоб діяльність будь-якої установи відповідала європейським стандартам. Безперечно, це стосується й удосконалення аудиторської діяльності. З одного боку здійснення аудиторського обліку та контролю відповідають стандартам та вимогам українського законодавства, регулюються відповідно до Закону України «Про аудиторську діяльність», а з іншого боку інтеграційні умови вимагають трансформації аудиторського механізму.

Проблемою розвитку аудиту в сучасних умовах та адаптації його до міжнародних стандартів займаються такі вчені: С. Столярова, С. Голов, Ю. Прозов, Б. Усач, В. Рудницький, В. Жук, С. Канигін. Існує низка проблем які перешкоджають розвитку аудиту на даному етапі становлення, такі як: стан економіки в умовах залежності від війни; глобальна криза в країні; коливання валютного курсу; перебої поставок палива та енергоресурсів на територію країни; відсутня система страхування аудиторських ризиків; відмінність українських та міжнародних стандартів аудиторської діяльності; мала кількість навчальної літератури, що в свою чергу спричиняє отримання неякісних знань у фахівців; недостатній рівень підготовки аудиторів; відсутність адаптованих технологічних продуктів та систем [3].

Поряд із рядом проблем також існують і перспективи розвитку галузі. По-перше, уряд країни повинен залучати компанії міжнародних аудиторів для того щоб наші фахівці могли перейняти досвід роботи, навички, покращити ефективність своєї роботи. Це дасть змогу підвищити рівень довіри вітчизняних керівників компаній до аудиторів. Вони будуть запрошувати їх на незалежні перевірки щоб впевнитися у достовірності звітності підприємства. По-друге, була створена Палата аудиторів України, діяльність якої орієнтована на європейські стандарти. Результатом її діяльності має бути розроблення концепцій нових реформ, та можливих змін до Закону України «Про аудиторську діяльність». Врегулювання законодавства це досить важливий момент, оскільки являється однією з головних вимог євроінтеграції [2]. По-третє, необхідність створення санкцій щодо аудиторської діяльності, тобто введення контролю. Це можуть бути стягнення штрафів з аудиторів, які порушують стандарти або проводять неякісні перевірки. По-четверте, необхідність введення єдиної ціни на послуги. Всі фірми, які надають аудиторські послуги будуть змушені покращувати якість послуг і головним конкурентним фактором буде лише якість. По-п'яте, обов'язковість надання аудитором висновку по закінченню перевірки. Висновок це документ, який засвідчує результат перевірки, та особу аудитора, в разі виявлення неякісної роботи можна звернутися до контролюючих органів і вимагати відшкодування.

Отже, можна підсумувати, що такі інфраструктурні елементи як аудиторські компанії в Україні мають як низку проблем, які потребують нагального вирішення, так і перспективи можливого розвитку. Тому для ефективного їх функціонування слід створити відповідно до міжнародних стандартів нормативні акти, створити державні інституції, які будуть тримати контроль над цією сферою діяльності, забезпечити оптимальну комбінацію механізмів регулювання [4].

Література:

1. Про аудиторську діяльність [Електронний ресурс] : Закон України № 3125-ХІІ від 22.04.1993 р. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3125-12>
2. Книжник Л. Аудит в Україні виклики та перспективи розвитку в умовах євроінтеграції [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://www.lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/edu_44/fail/ch_2/9.pdf
3. Рудницький В.С. Контроль якості незалежного аудиту в Україні [Електронний ресурс] / В.С. Рудницький, О.В. Рудницька – Режим доступу: <http://rep.polethu.by/bitstream/123456789/5121/1/83.pdf>
4. Шалімова Н.С. Соціально-економічні аспекти аудиту: теорія і практика [Текст]: монографія / Н.С. Шалімова. - Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2012.

УДК 336.276

**Новак Оксана,
Маврін Едуард**

Житомирський державний технологічний університет

ВПЛИВ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК КРАЇНИ

На сьогодні наявність державного боргу в країні є звичайною ситуацією. Вважається, що позики, у тому числі державні, сприяють нарощенню обсягів ВВП, впровадженню інновацій у різних галузях економіки, які неможливо профінансувати за рахунок звичайних доходів. Однак, чи всі кошти, які отримують у своє користування уряди країн йдуть на реалізацію високоєфективних проектів та яким чином державний борг впливає на економічний розвиток країни? Ці питання залишаються дискусійними та потребують особливої уваги.

Державний борг – це загальна сума боргових зобов'язань держави з повернення отриманих та непогашених кредитів (позик) станом на звітну дату, що виникають внаслідок державного запозичення. Структура державного боргу формується з прямого боргу (безпосередні державні запозичення) та гарантованого державою боргу (загальна сума боргових зобов'язань суб'єктів господарювання - резидентів України щодо повернення отриманих та непогашених станом на звітну дату кредитів (позик), виконання яких забезпечено державними гарантіями). У БКУ також зазначено, що державні запозичення здійснюються з метою фінансування державного бюджету [1].

Лідером серед країн світу за обсягом державного боргу є США, чий борг складає на сьогодні понад 20 трлн. дол. США [2]. Найбільшими боржниками після США є Японія, Китай, Німеччина, Італія та інші. Якщо звернути увагу на рівень розвитку зазначених країн та прив'язати його до показника державного боргу, то напрашується висновок: чим більший державний борг – тим вищі показники розвитку економіки. Однак, в Україні обсяги державного боргу стрімко зростають, а темпи приросту ВВП критично падають.

Вся справа в тому, що закономірність високий борг – високі темпи розвитку спрацьовує за умови, що лівова частка державного

боргу має бути залучена всередині країни; процентні ставки за кредитами мають бути мінімальними, а частка коштів, що спрямовується на обслуговування боргу в поточному році має бути мізерною по відношенню до ВВП та доходів державного бюджету.

Якщо взяти структуру державного боргу США, то лише третина загальної суми боргу – це зовнішня заборгованість. Процентні ставки за кредитами в США рекордно низькі, зокрема, останній раз облікова ставка ФРС підвищилася в червні 2017 р. з 0,75-1,0 % до 1-1,25%. Для порівняння, в Україні облікова ставка НБУ складає 13,5 % [3], що робить обслуговування навіть внутрішнього боргу дорогим. Крім того, зростання реального ВВП за останні роки в США складало не менше 3 %. В Україні, за даними Річного звіту НБУ, у 2016 р. ВВП зріс на 2,3 %, а темп інфляції коливався на рівні 12% +/- 3 п.п., при цьому облікова ставка НБУ протягом року знижувалась з 22 % до 14 % [4]. Крім того, частка витрат на обслуговування державного боргу з 2014-2017 р.р. зросла з 5% ВВП до 9 % ВВП.

Наведені статистичні дані свідчать про те, що Україна продовжує занурюватись у боргову яму. Така тенденція негативно впливає на рівень національної безпеки, та, по суті, робить державу залежну від політики кредиторів. На сьогодні, концепцію пенсійної, медичної, земельної реформ нав'язують Україні представники МВФ та інших кредиторів. Таким чином, нарощуючи зовнішні кредити, держава втрачає всі важелі впливу на економічну ситуацію. На нашу думку, суму державного боргу необхідно зменшувати й шукати внутрішні резерви для забезпечення видатків бюджету. Якщо керівництво держави не зробить цього свідомо, то ці ж заходи змусять здійснити кредитори, але за такого сценарію левову частку доходів бюджету необхідно буде направляти на обслуговування державного боргу.

Література:

1. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
2. National debt clocks.org [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://www.nationaldebtclocks.org/debtclock/unitedstates>
3. Облікова ставка НБУ [Електронний ресурс] / Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=53647
4. Річний звіт НБУ за 2016 рік [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=49064031>

УДК 657

Осіпчук Анна

Науковий керівник: **Московчук Алла**
Луцький національний технічний університет

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ПОЛІГРАФІЧНОЇ ГАЛУЗІ

Ефективність діяльності підприємств в значній мірі залежить від організації обліку, важливою складовою якої є нормативно-правове регулювання. Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку – це система законодавчих і нормативних актів, відповідно до яких підприємство здійснює господарсько-фінансову діяльність і забезпечує ведення її бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку готової продукції є важливою складовою регулювання системи обліку підприємств в цілому.

Ведення бухгалтерського обліку готової продукції визначається різними суб'єктами та може бути представлене п'ятьма рівнями: міжнародний, загальнодержавний, загально-обліковий, галузевий (відомчий), внутрішньогосподарський.

Нормативно-правове забезпечення обліку готової продукції для підприємств поліграфічної галузі, згідно з існуючим групуванням, наведене на рис.1.

Проведене дослідження нормативної бази показало, що у законодавчих документах є розбіжності щодо трактування поняття «готова продукція» та потребує подальшого вдосконалення галузевий аспект обліку готової продукції.

Нормативно-правові документи України, що регулюють ведення обліку готової продукції, постійно перебувають в полі зору науковців, практикуючих економістів та бухгалтерів. Результатом їх напрацювань є удосконалення діючої нормативної бази шляхом періодичного внесення змін та доповнень, а також формування абсолютно нових документів.

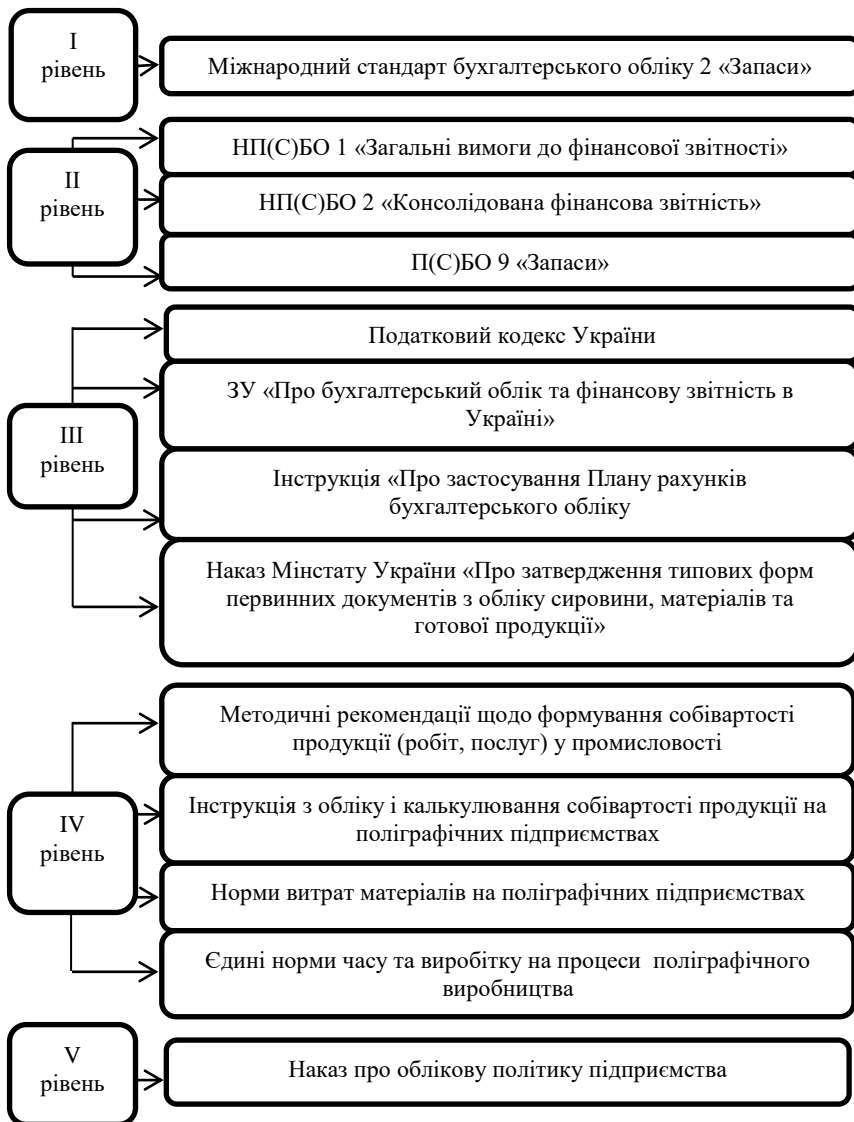

Рис. 1. Групування нормативно-правових документів обліку готової продукції для підприємств поліграфічної галузі

В Україні розроблені нормативно-правові засади бухгалтерського обліку, які дають змогу підприємствам самостійно вирішувати питання щодо його введення, і створена відповідна база для обчислення показників економічного розвитку за системою національних рахунків.

Оцінка та критичний аналіз стану нормативно-правового забезпечення обліку готової продукції сприятиме підвищенню його ефективності.

УДК 330

Палій Микола

Науковий керівник: **Помаз Юлія**

Полтавська державна аграрна академія

ДЕРЖАВНІ ПЕРСПЕКТИВНІ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ МІСТА

На сьогоднішній день місто – це невід’ємна складова адміністративно-територіального устрою країни; територія, де зосереджені частина національного багатства та джерела доходу. Жителі міста формують своєрідне «економічно-інтелектуальне ядро» внаслідок того, що займаються діяльністю, відмінною від сільськогосподарської. Досить вдале визначення можемо знайти у роботах французького урбаніста П. Мерлена. Він бачить місто як центр зв’язків, завдяки чому воно стає місцем концентрації та кооперації людей та їх діяльності [1, с. 18].

Для того, щоб місто прогресувало, необхідно розробляти і слідувати певній програмі розвитку. Нині стратегічний план можна сформувавати на основі: якісної мобілізації наявних ресурсів та залучення зовнішніх ресурсів. Реалізація першої складової частини буде залежати від конкурентоспроможності промисловості, сфери послуг, а для другої необхідно створити інвестиційно привабливе середовище.

За визначенням Н. А. Леонової конкурентоспроможність міста – це здатність урбанізованої території змагатись на рівних із аналогічними територіями на ринку інвестиційних ресурсів, конкурувати на ринку товарів та послуг, які відповідають вимогам світового та національного ринків, являють більш високу цінність у

порівнянні з аналогічними продуктами, що виробляються на території інших міст, а також можливість створювати в результаті сприятливі умови для життя мешканців міста [3].

Станом на сьогодні, програму розвитку міста можна розділити на кілька аспектів.

По-перше, потрібно підтримувати і розвивати наявний у місті бізнес. Наприклад, розробити і поетапно впровадити спрощену систему отримання дозволів і погоджень, скоротити число необхідних погоджень задля покращення обслуговування представників бізнесу [2]. Також, необхідно покращити кадрове забезпечення. Це можна зробити шляхом розвитку та удосконалення мережі навчальних закладів, їх переорієнтації відповідно до потреб ринку праці; розробивши систему курсів підвищення кваліфікації та перекваліфікації.

По-друге, необхідно стимулювати надходження інвестицій до міста. Для цього необхідно розробити пакет документів, який би засвідчував наявні ресурси та перспективи щодо їх експлуатації. Потім цю інформацію можна розміщувати на різних міжнародних форумах та грантових проектах, програмах, перемога в яких надала б необхідну фінансову допомогу.

По-третє, перебування в місті потрібно зробити якомога комфортнішим та приємнішим. Тобто, потрібно провести ремонтно-реставраційні роботи, реконструювати і розвинути інфраструктуру. Також потрібно приділити увагу наявній історичній спадщині, яка в подальшому може стати туристичним центром, а отже і «економічною жилою».

Реалізація проекту сприятиме привабливості міста, як місця з комфортними умовами для проживання та ведення бізнесу, розвинутою туристичною інфраструктурою та сталим економічним добробутом.

Література::

1. Мерлен П. Город. Количественные методы изучения / П. Мерлен. – М. : Мысль, 2007. – 183 с.
2. Стратегічний план розвитку Чернівців [Електронний ресурс].—Режим доступу: <https://goo.gl/gI9vRd>
3. Теоретичні аспекти управління конкурентоспроможністю міст // Марченко О. В. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [file:///C:/Users/Home/Downloads/Траєв 2014 1\(1\) 19.pdf](file:///C:/Users/Home/Downloads/Траєв 2014 1(1) 19.pdf)

УДК 332. (1-83) (477)

Панченко Ірина
Науковий керівник: **Помаз Юлія**
Полтавська державна аграрна академія

ТРАНЗИТНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ ТА ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ

Одним із основних засобів побудови економічно розвиненої і демократичної держави є посилення європейських інтеграційних процесів. Географічне положення України дає значний потенціал щодо інтеграції країни у світову транспортно-логістичну.

За оцінками британського інституту Rendall Україна має найвищий в Європі транзитний рейтинг – 3,15 бала з урахуванням значної протяжності сухопутних і морських кордонів [3, с. 38].

Під транзитом розуміють перевезення вантажів або пасажирів з однієї держави до іншої або з одного пункту до іншого через проміжні пункти. Загальне поняття транзиту передбачає різні перевезення та наявність пунктів відправлення, проміжного та кінцевого. Закон України «Про транзит вантажів» звужує поняття транзиту до міжнародних перевезень через територію України, оскільки визначає транзит вантажів як «перевезення транспортними засобами транзиту транзитних вантажів під митним контролем через територію України між двома пунктами або в межах одного пункту пропуску через державний кордон України» [2].

Транспортна система України включає понад 22 тис. км залізничних колій, що взаємодіють із залізницями 7 сусідніх країн і на яких функціонує 40 міжнародних залізничних переходів, близько 170 тис. км автомобільних доріг, 30 аеропортів, де діє 130 злітних смуг, 18 державних морських торговельних портів загальною технологічною потужністю понад 170 млн. т, 4 рибних порти, 13 приватних портових пунктів і причалів, понад 42 тис. км нафтогазопроводів. Щодо вітчизняної транспортної системи перевозить близько 2,2 млн. т вантажів і понад 19 млн. пасажирів [3, с. 48].

У світі Україна посідає 4 місце (після США, Росії, Канади) за показником експлуатаційної довжини залізничних колій загального користування. Залізнична мережа України в Європі є однією з

найпотужніших, ще в 1990-х вона за вантажонапруженістю займала перше місце [3].

Серед основних причин скорочення транзитних потоків можна виділити:

- техніко-технологічні. Динаміку і масштаби розвитку транспортної інфраструктури України неможливо порівнювати зі стрімким розвитком у країнах Європи та Азії;

- геополітичні. Складна ситуація, тому пріоритетними є більш північні та більш південні маршрути через територію сусідніх країн;

- інституційні. Недосконалість законодавчої бази та відсутність зваженої державної політики щодо розвитку транзитного потенціалу України [1, с. 49].

В Україні досі відсутнє стратегічне бачення конкурентних переваг транспортно-дорожнього комплексу України порівняно з іншими країнами, перспектив розвитку транзитних вантажопотоків з урахуванням світової кон'юнктури ринку і глобальної виробничої спеціалізації країн.

Україна має всі необхідні гео економічні та геополітичні передумови для формування сучасної транзитної системи, яка відповідала б європейським стандартам. Але відсутність необхідної державної підтримки, затяжна економічна криза та складна політична ситуація в країні не дають використовувати наявний транзитний потенціал в повній мірі. Збереження та розвиток такого важливого ресурсу дозволить нашій країні не лише одержати додатково значні фінансові кошти але й посісти гідне місце в світовій економіці.

Література:

1. Прейгер Д. Реалізація транзитного потенціалу України як фактор зміцнення економічних зв'язків між Європою та Азією / Д. Прейгер, Я. Жаліло, О. Собкевич, О. Ємельянова // Економіка України. – 2012. – № 4. – С. 47–59.

2. Про транзит вантажів: Закон України від 20 жовтня 1999 р. №1172- XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – ст. 446 (із змінами та доповненнями).

3. Смирнов І. Г. Транспортна логістика: [навч. пос.] / І. Г. Смирнов, . В. Косарева. – К.: Центр учбової літератури, 2015. – 224 с.

УДК 657.1

Пацюк Анастасія

Науковий керівник: **Жураковська Ірина**
Луцький національний технічний університет

ПОДАРУНКОВІ СЕРТИФІКАТИ ТА ЇХ ОБЛІК

Подарунковий сертифікат – це документ вільної форми, який дає право його пред'явнику на отримання товару (послуг) в майбутньому.

Поняття «подарунковий сертифікат» порівняно недавно з'явився у нашому суспільстві. Для одного підприємства — це інструмент, який дозволяє збільшити обсяги продажу та стимулювати попит на свою продукцію, інше підприємство використовує його як елемент соціальної політики у відносинах із працівниками. Розглянемо облікові аспекти, які виникають під час випуску та обігу сертифікатів.

Наявність у покупці подарункового сертифікату, по суті, підтверджує здійснення попередньої оплати за товар. У бухгалтерському обліку реалізацію подарункового сертифікату покупцям доцільно відображати як отримання попередньої оплати за товар. Відповідно, визнання доходів відбуватиметься після передачі покупцям ризиків і вигід, пов'язаний із правом власності на товар це підтверджується П(С)БО 15 «Дохід» п.8. Продавцеві також доведеться визнати дохід і в разі списання суми перевищення номіналу подарункового сертифікату над ціною товару. Така різниця не підлягатиме поверненню покупцеві і фактично вже буде подарунком продавцю [1].

Усі витрати, пов'язані із випуском подарункових сертифікатів, можна відображати на рахунку 93 «Витрати на збут», адже їх можна вважати стимулюванням попиту на товар П(С)БО 16 «Витрати» п.19. Визнання доходів і витрат з метою розрахунку податку на прибуток відбувається за правилами бухгалтерського обліку. Щодо податку на додану вартість, то за загальними правилами першої події на дату реалізації подарункового сертифікату має відобразитись податкове зобов'язання. Якщо ж частину коштів за такий подарунковий сертифікат повернуть покупцеві або спишуть, то визнані за правилом першої події

податкові зобов'язання з податку на додану вартість потрібно відкоригувати.

Отримані продавцем бланки подарункових сертифікатів оформляють проводкою Дт 209 Кт 631 на суму без ПДВ, Дт 641 Кт 631 – на суму ПДВ. Оплата вартості бланків подарункових сертифікатів відображається записом Дт 631 Кт 311. Реалізацію подарункових сертифікатів (по номіналу) відображають записами Дт 311 Кт 361 та Дт 643 Кт 641. Списання собівартості реалізованих сертифікатів обліковують записом Дт 93 Кт 209. При реалізації товарів в обмін на сертифікат роблять кореспонденцію рахунків Дт 361 Кт 702 та Дт 702 Кт 643.

Облік сертифікатів у покупця залежить від того, яким чином вони будуть використані надалі. Один із варіантів — придбання сертифікатів для роздачі своїм працівникам [2].

Видання подарункових сертифікатів має бути оформлене наказом керівника підприємства. У ньому слід вказати мету придбання подарункових сертифікатів, їх кількість і вартість, конкретний перелік працівників, яким вони будуть видані.

Якщо існує можливість персоніфікувати отримувачів сертифікатів податок з доходів фізичних осіб та військовий збір буде нараховуватись, якщо ж персоніфікувати не можливо то об'єкт оподаткування відсутній.

Необхідно документально обґрунтувати відсутність можливості персоніфікувати отримувачів сертифікатів. В той же час не слід забувати про норму пп. 165.1.39 Податкового кодексу України, згідно з якою вартість подарунків, що не перевищує 25 % мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня звітного року (у 2017 р. - 800,00 грн.), не включається до складу оподаткованого доходу.

Оскільки видача сертифікатів відбувається у не грошовій формі, то ст.164 п.5 Податкового кодексу України вимагає застосовувати «натуральний» коефіцієнт. Базою оподаткування є вартість такого доходу, розрахована за звичайними цінами, правила визначення яких встановлені згідно з Кодексом, помножена на коефіцієнт, який обчислюється за такою формулою: $K = 100 : (100 - \text{Сп})$, на 2017 рік $K=1,21951$.

У формі 1-ДФ вартість сертифікатів, що не перевищують 25% від мінімальної заробітної плати відображають за ознакою

доходу «160», для більш дорожчих передбачена ознака доходу «126». Подарункові сертифікати можуть бути роздані партнерам підприємства, іншим особам, з якими воно контактує, але які не є штатними працівниками [2].

Література:

1. Трегубова О. Подарункові сертифікати: юридичні аспекти / О. Трегубова. // Все про бухгалтерський облік. – 2015. – №21. – С. 4–7.
2. Осавул А. Подарункові сертифікати: особливості обліку / А. Осавул. // Все про бухгалтерський облік. – 2015. – №21. – С. 7–9.

УДК 657

Петрук Максим

Науковий керівник: **Дацюк Альона**

Ковельський промислово-економічний коледж

Луцький національний технічний університет

РОЛЬ АНАЛІТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В УПРАВЛІННІ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Ефективне управління діяльністю підприємства забезпечується шляхом отримання як зведених так і оперативних даних про господарські процеси, що відбуваються на підприємстві.

Для прийняття оптимально – ефективних управлінських рішень необхідна оперативна аналітична інформація щодо діяльності підприємства.

Основою інформаційного забезпечення має стати обліково-аналітичне забезпечення, яке передбачатиме формування обліково-аналітичної інформації внаслідок збору та обробки зовнішньої та внутрішньої інформації, для розроблення на її основі тактичних та стратегічних завдань в управлінні господарською діяльністю підприємства.

Штангерт А.М. вважає, що обліково-аналітична система – це система, що ґрунтується на даних оперативного, статистичного, фінансового й управлінського обліку, включаючи оперативні дані, і використовуючи для економічного аналізу статистичну, виробничу, довідкову та інші види інформації шляхом застосування аналітичних і економіко-математичних методів дослідження, що уможливорює формування інформаційної бази для прийняття

адекватних до ситуації рішень, зокрема в межах системи економічної безпеки підприємства.

Єдиною інформаційною системою, яка фіксує всі господарські операції на підприємстві є система бухгалтерського обліку. В ній здійснюється узагальнення інформації про господарську діяльність підприємства за відповідний звітний період.

В основі діяльності промислових підприємств лежить виробництво продукції. Процес виробництва нерозривно пов'язаний з витратами, які складають основну частину в складі витрат промислового підприємства.

Згідно з П(С)БО 16 «Витрати», витрати – це зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками) за звітний період.

Система обліку надає керівництву підприємств узагальнену інформацію щодо фактичного розміру і складу витрат, які формують собівартість продукції. При цьому недостатньо уваги приділяється його аналітичності, яка необхідна для відображення інформації у звітності, проведення якісного аналізу й оперативного використання одержаної інформації для планування і прийняття управлінських рішень.

Як правило, при формуванні звітності промислових підприємств, витрати ресурсів в процесі виробництва відображаються загальними сумами, без окремої деталізації інформації щодо розміру витрат, понесених у різних структурних підрозділах підприємства (основних, допоміжних, обслуговуючих), які відображаються в складі собівартості продукції.

На думку Садовської І.Б. основними завданнями обліково-аналітичної системи підприємства повинні бути:

- аналіз діяльності підприємства за вказаними напрямками;
- облік господарських операцій за цільовими напрямками на базі бухгалтерського обліку з додаванням нефінансових показників;
- контроль за використанням матеріальних та нематеріальних ресурсів, за правильним відображенням усіх господарських операцій на етапах планування, обліку та за достовірністю аналітичних даних;

- планування діяльності підприємства, зокрема господарських операцій; видів діяльності: операційної, інвестиційної, фінансової, податкової; центрів відповідальності та підприємства загалом;

- формування аналітичних бюджетів як джерел акумулювання планової, облікової та аналітичної інформації.

Задоволення інформаційних потреб користувачів є головним завданням обліково-аналітичної системи. Створення відповідних форм аналітичної звітності щодо діяльності окремих підрозділів підприємства надасть можливість отримувати оперативну та якісну інформацію про хід виробничого процесу, про величину та склад понесених витрат для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

УДК 657

Пірожик Наталія

Науковий керівник: **Михалевич Світлана**
Ковельський промислово-економічний коледж
Луцький національний технічний університет

РОЛЬ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ ТА ЗАМОВНИКАМИ У СКЛАДІ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

У процесі діяльності підприємств виникають розрахункові відносини з покупцями та замовниками за відвантаженою продукцією, товари чи послуги. Така заборгованість відображається у складі дебіторської, становлячи вагому її частину.

Дебіторська заборгованість означає, що кошти даного підприємства тимчасово знаходяться у інших підприємств (організацій) чи осіб, але підлягають обов'язковому поверненню при закінченні певного строку.

Кошти, які заборгували підприємству інші господарюючі суб'єкти, не беруть участі у господарському обороті підприємства, і тому наявність великої дебіторської заборгованості негативно впливає на його фінансовий стан.

Питання обліку дебіторської заборгованості та його вдосконалення досліджували такі вчені як Бланк І.О., Бутинець Ф.Ф., Завгородній В.П., Лишиленко О.В., Лігоненко Л.О., Матицина Н., Сопко В.

Важливим об'єктом контролю у складі дебіторської заборгованості є величина розрахунків з покупцями та замовниками.

Для їх обліку діючим Планом рахунків призначено активний рахунок 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками» за такими субрахунками:

- 361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями»;
- 362 «Розрахунки з іноземними покупцями»;
- 363 «Розрахунки з учасниками ПФГ»;
- 364 «Розрахунки за гарантійним забезпеченням».

Проте вчені, як правило, трактують суть дебіторської заборгованості у загальному її складі, не виділяючи, при цьому, вагому роль саме розрахункам з покупцями і замовниками.

Так Бланк І.О. дебіторську заборгованість визначає як суму заборгованості на користь підприємства у вигляді фінансових зобов'язань юридичних та фізичних осіб.

Бутинець Ф.Ф. вважає, що дебіторська заборгованість – це заборгованість інших підприємств чи окремих осіб з платежів даному підприємству.

Завгородній В.П. трактує дебіторську заборгованість як заборгованість підприємства, працівників і фізичних осіб даному підприємству. Боржники підприємства називаються дебіторами.

На думку ж, Лишиленко О.В. дебіторська заборгованість – це сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату.

Цікавим є трактування дебіторської заборгованості, запропоноване Лігоненко Л.О., а саме: дебіторська заборгованість – це включені до складу майна підприємства його майнові вимоги до інших осіб, що є його боржниками в правовідносинах, які виникають за різних обставин.

Сопко В. дотримується точки зору, що об'єктом обліку дебіторської заборгованості є суми боргових вимог (заборгованостей), які утворилися у різних юридичних та фізичних осіб перед підприємством у процесі діяльності.

Матицина Н. асоціює дебіторську заборгованість з величиною (розміром) неспроможності суб'єкта підприємницької діяльності виконати грошові зобов'язання перед підприємством після настання встановленого договором строку їх оплати.

Основним документом, що регулює порядок визнання, оцінки та відображення в обліку є П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість», яким передбачено, що дебіторська заборгованість є сумою заборгованості дебіторів на певну дату, а дебіторами, в свою чергу, визнаються юридичні та фізичні особи, які внаслідок минулих подій заборгували підприємству певні суми грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів.

Податковий кодекс не містить визначення дебіторської заборгованості, а лише трактує дебіторів як особу, у якої внаслідок минулих подій утворилася заборгованість перед іншою особою у формі певної суми коштів, їх еквіваленту або інших активів.

Аналіз літературних джерел свідчить про те, що вчені при трактуванні дебіторської заборгованості не виділяють у її складі заборгованість покупців і замовників, як основного і вагомого її елементу. А тому, дане питання є не до кінця вивченим і потребує додаткових досліджень.

УДК 657

Покропивна Ангеліна

Науковий керівник: **Король Світлана**

Київський національний торгово-економічний університет

РОЗВИТОК ЕЛЕКТРОННИХ ПЛАТЕЖІВ: ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ

Розвиток нових технологій, особливо в наш час є дуже стрімким. Можливість інтернет-продажу та потреба у скороченні часу на здійснення розрахунків призвели до виникнення нових способів платежу, таких як електронні гроші. Розвиток електронної торгівлі невеликий у часовому проміжку, проте бурхливий і насичений інноваціями. Багато проблем та перспектив пов'язано з останньою, проте приваблюючою світовою тенденцією є всі більше поширення та проникнення мережі Інтернет і мобільного зв'язку у життя людей, навіть з найменш розвинутих країн. Електронна торгівля – найдинамічніша сфера економіки, що постійно вдосконалюється та змінюється. Інтенсивний розвиток електронних платежів в Україні з кожним днем набуває більшого значення.

Велика кількість вчених зацікавлена у вивченні і розв'язання проблем обліку обігу грошових коштів електронних грошових коштів. Зокрема, зарубіжні економісти: Вудфорд М., Кінг М., Фрідман М. та вітчизняні вчені – Кравець В.М., Гришук Н., Цветкова Н., Крилова В., Савчук Д., Савлука С., Овсєєнко В., Міщенко О., Махаєва А., Мороз М., Пуховкіна Н., Дмитрика А., Лебедева С., Маслова І. та інші. Не зважаючи на проведені дослідження, залишається ще багато недосліджених аспектів проблеми, зокрема щодо повного розуміння терміну «електронні гроші», пошук кращих шляхів їх широкого впровадження в українську економіку, вивчення та спроба запровадження іноземного досвіду щодо використання електронних грошей, відображення їх в бухгалтерському обліку.

Електронні платежі дозволяють набагато швидше, а головне – безпечно оплачувати такі розповсюдженні в мережі Інтернет види товарів, робіт, послуг та сервісів:

- замовлення товарів в Інтернет-магазинах;
- послуги зв'язку через комунікаційні системи, наприклад Viber;
- послуги фінансового характеру (операції на біржах, інвестиції у НУІР-фонди, зокрема Forex Club, Forex4you, Kf-forex.ru та інші);
- інформаційні та довідкові послуги (платні пошукові послуги).
- оплата використання додатків в інтернеті (покупка ігор в Play Market), тощо.

В зв'язку з розвитком електронних платежів, змін зазнала загалом вся платіжна система країни, що є одним із головних понять в діяльності як національної економіки в цілому, так і в банківській системі, оскільки вона є каналом взаємозв'язку у загальній системі товарообігу країни.

На сьогоднішній день, в Україні існують такі платіжні системи: WebMoney, "Яндекс.Деньги", RBK Money, E-Gold, LiqPay, Z-Payment, Paypal, Liberty Reserve, Moneybookers, Mosst тощо [2]. Розвиток ринку електронних грошей є свідченням еволюції вітчизняного бізнесу, його поступового наближення до світових

стандартів. Але широкому застосуванню електронних платіжних засобів в Україні перешкоджають певні труднощі.

В Україні намагаються модернізувати, пришвидшити та покращити безготівкові розрахунки між підприємствами. Зокрема Національний банк України 3 листопада 2017 року впровадив у експлуатацію нове модернізоване покоління державної системи електронних міжбанківських розрахунків – Системи електронних платежів Національного банку України (далі – СЕП). Тобто сьогодні СЕП впроваджується як єдина системно важлива платіжна система в Україні, яка на сьогодні повністю задовольняє потреби вітчизняної банківської системи в міжбанківських переказах у національній валюті.

Станом на 1 жовтня 2017 р. учасниками СЕП були 187 установ, із них 93 – банки України; 66 – філії банків України; 27 – Державна казначейська служба України та її органи; 1 – Національний банк України, в той час як станом на 01.01.1995 р. загальна кількість учасників СЕП – 1901 установ, а станом на 01.01.1999 р. – 2325 установ. Зменшення кількості учасників СЕП обумовлено оптимізацією банками своєї філіальної мережі з метою підвищення ефективності управління коштами. Нині СЕП забезпечує 98% міжбанківських розрахунків країни.

Зважаючи на те, що електронні платежі є новим способом розрахунків, в обліку електронних грошей виникають питання. Слід зазначити, що на сьогодні є низка суттєвих невідповідностей у нормативно-правових актах, що регулюють порядок використання електронних грошей як між собою, так і щодо порядку їх обліку. На сьогодні Національним банком України не визначено окремих правил здійснення в банках бухгалтерського обліку операцій з електронними грошима. Розвиток сучасних банківських послуг пропонує суб'єктам господарювання широкі можливості організації та здійснення розрахунків, вибору платіжних інструментів, способів їх використання, додаткового обслуговування, і підприємство змушене самостійно визначається з порядком їх обліку.

Згідно з доповненнями до Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку, внесеними Наказом МФУ «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Мінфіну України з бухгалтерського обліку» від 27.06.2013 р. № 627, для

обліку електронних грошей, номінованих в національній валюті, впроваджено окремий однойменний субрахунок 335 в складі рахунку 33 «Інші кошти». Так, операції з електронними грошима, які здійснюються комерційними агентами та користувачами, відповідно до нормативно-правових актів НБУ та правил використання електронних грошей, узгоджених з НБУ, повинні відображатись на субрахунку 335 «Електронні гроші, номіновані в національній валюті». Сальдо по даному субрахунку необхідно наводити у статті активу Балансу «Гроші та їх еквіваленти».

Також слід зазначити, що низка авторів схиляється до думки щодо обліку нових платіжних засобів у складі зобов'язань, зважаючи саме на визначення, яке наведене у Положенні про електронні гроші в Україні: електронні гроші – одиниці вартості, які зберігаються на електронному пристрої, приймаються як засіб платежу іншими, ніж емітент особами, і є грошовим зобов'язанням емітента [3].

У той же час професійний аудитор Т. Горячун (аудиторська компанія «Аудит-Альянс») дотримується протилежної думки і пропонує обліковувати електронні гроші на додатковому субрахунку до рахунку 33 «Інші кошти» (наприклад, субрахунок 335 «Електронні гроші»). У випадку, коли зазначені платіжні засоби надходять до агента на підставі агентського договору, що не передбачає переходу прав власності на кошти, для обліку електронних грошей Т. Горячун рекомендує використовувати позабалансовий рахунок (наприклад, рахунок 033), на якому вести облік таких коштів за номінальною вартістю [4].

В бухгалтерському обліку рахунок 335 використовується для відображення інформації про електронні гроші як такі, що записані, тобто зберігаються на електронному платіжному засобі та використовуються суб'єктом господарювання в обмін на безготівкові кошти і лише для розрахунків з торговцями за товари в електронному вигляді, придбані на виробничі (господарські) потреби, що виражені в гривнях. Навіть при безпосередньому придбанні товару за допомогою картки з використанням електронних грошей застосовується субрахунок 372, згідно з Інструкцією про застосування Плану рахунків [6], рахунки 30, 31, 33 не кореспондують з рахунками 2-го класу, рахунок 33 не

кореспондує з рахунком 64, для відображення сплати податків. Таким чином, суттєво обмежено використання субрахунку 335.

Україна наполегливо працює над адаптацією свого законодавства у сфері платіжних систем до європейських практик, в зв'язку з наміром стати членом Європейського Союзу. Використання електронних грошей значно полегшує життя, оскільки з їх допомогою можна здійснювати миттєві перекази грошей на будь-який рахунок, легко відстежувати та аналізувати свій фінансовий стан і обсяг обігових коштів та заощаджень, які залишаються на рахунку.

На основі проведеного аналізу чинного законодавства, що регулює порядок використання та обліку електронних грошей, можна стверджувати, що впровадження нового субрахунку 335 „Електронні гроші, номіновані в національній валюті” не вирішило суперечностей в питаннях сутності та обліку електронних грошей.

Для успішного розвитку електронних платежів в Україні необхідним є: впровадження правової регламентації для підтримки їхнього розвитку; застосовувати досвід розвинених країн у формуванні напрямів удосконалення обліку електронних грошей суб'єктами господарювання в Україні.

Література:

1. Колесник В.М. Проблеми становлення та перспективи розвитку електронних грошей в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://global-national.in.ua/archive/17-2017/135.pdf>
2. Електронні гроші в українському інтернеті [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.yd.dp.ua/elektronni-groshe-v-ukrainskomu-interneti.html>
3. Положення про електронні гроші в Україні: затв. постановою Правління НБУ від 04.11.2010 р. № 481 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1336-10>
4. Горячун Т. Бухгалтерський облік операцій з розповсюдження електронних грошей / Т. Горячун – 2012 [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://audit-alliance.com.ua/buxgalterskij-oblik-operacij-z-rozpovsyudzhennya-elektronix-groshej/>;
5. Положення «Про електронні гроші в Україні», затверджене постановою НБУ від 04.11.2010 р. № 481 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1336-10>
6. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та Інструкція: Затв. МФУ від 30.11.99р. № 291.// [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>

УДК 658

Поліщук Віта

Науковий керівник: **Томчук Олена**

Вінницький національний аграрний університет

ПОНЯТТЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ (СТАБІЛЬНОСТІ) ПІДПРИЄМСТВА

В умовах ринкової економіки, важливою характеристикою фінансово-економічної діяльності підприємства є платоспроможність та фінансова стійкість. Фінансова стійкість є основним інструментом фінансового стану підприємства.

Фінансова стійкість формується в процесі всієї виробничої діяльності підприємства. Для того, щоб зрозуміти, наскільки правильно підприємство управляє своїми ресурсами, необхідно провести аналіз фінансової стійкості.

Питання аналізу фінансової стійкості підприємств завжди були об'єктом вивчення науковців. Значний вклад у вирішення цих проблем внесли такі відомі науковці, як: Г. В. Савицька, Ю. С. Цалко, Є. А. Уткін, О. С. Стоянова, М. Д. Білик та багато інших.

Визначення меж фінансової стійкості належить до найбільш важливих економічних проблем тому, що недостатня фінансова стійкість може призвести до неплатоспроможності підприємства й відсутності засобів для розвитку виробництва, а надлишкова буде перешкоджати розвитку, формуючи на підприємстві зайві запаси і резерви.

Оскільки існують різні підходи до трактування сутності фінансової стійкості підприємства, то відсутній уніфікований підхід відносно показників цього поняття. В економічній літературі пропонують різноманітні коефіцієнти оцінки фінансової стійкості як показника фінансового стану підприємства. Найчастіше як показник фінансової стійкості називають платоспроможність, ліквідність, фінансова незалежність (автономія). Вважаємо, що фінансова стійкість є результативністю розміщення фінансових ресурсів на основі зростання прибутку та активів при збереженні кредитно- та платоспроможності.

Фінансову стійкість підприємства характеризують наступні чинники:

1. фінансова забезпеченість безперервності діяльності;
2. фінансова незалежність від зовнішнього фінансування;
3. здатність вільно маневрувати грошовими коштами;
4. забезпечення покриття затрат на розширення виробництва;
5. стабільне перевищення доходів над витратами [1].

Фінансово стійким можна вважати таке підприємство, яке за рахунок власних коштів спроможне забезпечити запаси й витрати.

Таким чином, слід зазначити, що фінансова стійкість є основною характеристикою фінансово-економічної діяльності підприємства в умовах ринкової економіки. В разі, якщо вона носить фінансово-стійкий характер, то підприємство володіє перевагою перед іншими підприємствами аналогічного профілю, а також у залученні інвестицій, у отриманні кредитів, у виборі постачальників і в підборі кваліфікованих кадрів. Воно не вступає в конфлікт з державою і суспільством. Це пов'язано з тим, що підприємство виплачує своєчасно податки в бюджет, внески в соціальні фонди, заробітну плату працівникам, дивіденди – акціонерам [2].

Отже, виходячи з вище зазначеного потрібно сказати, що фінансова стійкість підприємства є чи не найголовнішим показником його діяльності. Фінансова стійкість показує як підприємство розпоряджається своїми фінансовими ресурсами і як це може відобразитися на його діяльності у майбутньому зважаючи на економічне середовище в якому воно функціонує. Що ж стосується зовнішніх користувачів відкритої інформації підприємства, то фінансова стійкість дає їм змогу оцінити перспективи діяльності підприємства у майбутньому, а це в першу чергу стосується потенційних інвесторів.

Література:

1. Партин Г. О. Особливості впливу основних чинників на фінансову стійкість підприємства в умовах фінансово-економічної кризи / Збірник науково-технічних праць Національного лісотехнічного університету України. - 2010. - № 10 - С. 276–279
2. Балабаш О. С. Фінансова стійкість підприємства, її сутність та фактори / О. С. Балабаш, М. О. Ніколасенко // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні системи економічних та суспільно-політичних відносин». – 2010. – С. 334-336.

УДК 336.71

**Потьомкіна Олена,
Дорош Вікторія**
Луцький національний технічний університет

АНАЛІЗ І ОЦІНКА АКТИВІВ ТА ПАСИВІВ БАНКУ У ПРИЙНЯТТІ ЕФЕКТИВНИХ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

На сучасному етапі забезпечити ефективність управлінських рішень, орієнтованих на майбутній розвиток, неможливо без використання новітньої інструментальної бази і системності, що притаманно контролінгу як функції менеджменту [1]. Оцінити дієвість побудованої системи управління пропонується через отримання результату господарювання досліджуваних банківських установ і на цій основі виявити «вузькі місця» з метою впливу на них.

Аналізу підлягала фінансова діяльність банків, зокрема, ПАТ КБ «ПриватБанк» [2] та ПАТ «Ідея Банк» [3] щодо формування їх активів і пасивів. У ході дослідження виявлено, що у ПАТ КБ «ПриватБанк» найбільшу частку активів становлять кредити та аванси клієнтам, які становлять 13966 млн. грн. (70,69%), 161830 млн. грн. (70,66%) та 189147 млн. грн. (73,23%) відповідно у 2013 р., 2014 р., 2015 р. Пасиви збільшились на 60707 млн. грн. відносно 2013 року, та на 45464 млн. грн. відносно 2014 року, що становить 30,73% та 21,36% відповідно. Це зумовлено ростом зобов'язань відносно 2013 року 56043 млн. грн., що становить 32,07%, та відносно 2014 року 45464 млн. грн., що становить 22,55%. У ПАТ «Ідея Банк» загальний обсяг активів зменшився у 2015 році відносно 2013-2014 рр. приблизно однаково на 8%, а саме: гроші та їх еквіваленти у 2015 році відносно 2013 року збільшились у 1,3 рази, а 2014 року – у 2,2 рази, питома вага кредитного портфелю у структурі активів становить у 2013 році – 76%, у 2014 році – 78%, у 2015 році – 79%, що є відносно стабільним, темп приросту в обох роках становить -7%. Загальна сума пасивів зменшилась, на що не вплинуло збільшення зобов'язань, розмір зростання яких у 2015 році відносно 2013-2014 рр. є незначним.

За допомогою інструментарію контролінгу визначено, що управлінська діяльність ПАТ «Ідея Банк» здійснюється не

достатньо виважено і відбувається хаотична політика стосовно збалансування активів та пасивів та неоптимальне використання ресурсів.

Провівши дослідження, пропонуються наступні заходи щодо покращення управління стосовно фінансової діяльності банківських установ:

- для ПАТ КБ «ПриватБанк» і надалі підвищувати частку дохідних активів у загальних активах банку та шляхом ефективного управління співвідношенням «прибуток-ризик»;

- для ПАТ «Ідея Банк» збільшувати комісійні, процентні та непроцентні доходів; зменшувати витрати за рахунок залучення більш дешевих ресурсів; підвищувати частку дохідних активів у загальних активах; нарощувати обсяг власного капіталу; здійснювати контроль за співвідношенням «прибуток-ризик».

Виходячи з результатів дослідження фінансової діяльності банківських установ та опрацьованої теорії можна запропонувати наступні напрями управлінського впливу на результати господарювання [4]:

- аналіз тенденцій в динаміці окремих груп балансових даних з подальшим прогнозом розвитку структури активів і пасивів банку;

- збір та обробка інформації про ринкові відсоткові ставки за пасивними та активними операціями в банківській системі й по конкретному регіону;

- розробка методів управління співвідношенням банківських активів (короткострокові цінні папери, позики, надані піл плаваючі процентні ставки, короткострокові вкладення на грошовому ринку тощо) і пасивів (деPOSITNІ сертифікати, які погашаються протягом року, депозитні рахунки грошового ринку, зобов'язання банку з плаваючими процентними ставками);

- формування та перевірка стратегій щодо ефективності процесу управління активами та пасивами банку.

Література:

1. Лавінський Г. Банківський контролінг/ Г. Лавінський, В. Галіцин, І. Бушуєва // Вісник НБУ. – 2004. – №1. – С. 34–37.
2. Офіційний веб-сайт ПАТ КБ «ПриватБанк» / Фінансова звітність // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://privatbank.ua/>

3. Офіційний веб-сайт ПАТ «Ідея Банк» / Фінансова звітність // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.ideabank.ua/>

4. Омельченко Г. В. Контролінг як складова системи управління фінансовою діяльністю банку / Г. В. Омельченко // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/VUbsNbU/2009_1/VUBSNBU4_p118-p125.pdf

УДК 339.56

Проноза Катерина

Науковий керівник: Ольга Зелінська

Луцький національний технічний університет

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Організація ЗЕД – дуже складна і клопітка робота. Вона вимагає уважного опрацювання таких питань як кон'юнктура ринку, потенціальні покупці і продавці, встановлення ділових контактів з ними, проведених переговорів, підписання угод і т.д. Тому, для ефективного керівництва ЗЕД на рівні підприємства, необхідна адекватна до умов його роботи структура управління, яка відображає побудову системи управління в даній сфері, тобто органи, служби, апарат, що здійснює управління ЗЕД [1, с.69].

Організаційна структура управління ЗЕД визначається тією метою і завданнями, які вона покликана вирішувати. Організаційна структура управління ЗЕД, повинна постійно розвиватися і вдосконалюватися, пристосовуватися до змін у зовнішньому середовищі і сфері управління. Її форми і методи не можуть залишатися незмінними.

Організувавши вихід на іноземні ринки, підприємство може значно підвищити ефективність ЗЕД. Однак при цьому необхідно добре знати умови діяльності в даній країні, її законодавчо-правову базу. На основі дослідження, оцінки й вибору іноземних ринків, повинна розроблятися товарна, цінова, збуту та інші види політики, тобто заходи маркетингового комплексу, що входять в стратегічну маркетингову програму. Дуже важливо визначити країну, в яку найбільш вигідно експортувати чи з якої найбільш вигідно імпортувати товар (послуги). При порівнянні варіантів з виходу на

ринок різних країн керівництво підприємства повинно брати до уваги такі чинники: політична та економічна стабільність; витрати виробництва; транспортна інфраструктура; державні пільги й стимули; наявність як кваліфікованої, так і відносно дешевої робочої сили; ємність ринку даної країни; наявність торгових обмежень; наявність необхідних постачальників сировини, матеріалів. Крім економічних критеріїв, важливо враховувати й характер торгово-політичних відносин з даною країною. Перевага повинна надаватись тій, з якою налагоджені взаємовигідні ділові відносини, підтверджені договірною-правовою основою.

Процес підготовки та успішного здійснення зовнішньоторгової операції повинен вимагати детального вивчення не лише потенційних контрагентів, а й фірм-партнерів. Вивчення діяльності майбутніх фірм-партнерів являється складовою частиною зовнішньоторгової операції. Тому даному питанню всі учасники міжнародної торгівлі повинні приділяти значну увагу.

На нашу думку, в ринкових умовах підприємство, окрім класичних показників, має використовувати для оцінки ефективності ЗЕД показники економічної безпеки підприємства, що дасть змогу визначити вплив зовнішньоекономічних факторів на його фінансове становище, загальну ефективність діяльності, а також на його платоспроможність. Визначення ефективності зовнішньоекономічних операцій проводиться для обґрунтування не лише окремих пропозицій щодо закупівлі та продажу певних товарів. Ці дані можуть бути використані при розробці планів експорту та імпорту в масштабах країни, при оцінці структури та напрямів зовнішньоторговельного обігу. Подібні розрахунки виконуються як у національній, так і в іноземній валюті. З економічної точки зору показник ефективності господарської діяльності підприємства при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності – прибуток, являється одним з основних. Зростання цього показника, як і показника рівня рентабельності, свідчить про підвищення економічної ефективності господарської діяльності підприємства.

Література

1. Козак Ю.Г. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств / Ю. Г. Козака, Н. С. Логвінової, І. Ю. Сіваченка. – Київ : Центр навчальної літератури, 2009. – 792 с.

2. Шкурпій О. В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навчальний посібник /О. В. Шкурпій, О. В.Гончаренко, І. А.Артеменко–К. : Центр учбової літератури, 2012 – 248с.

УДК: 657:338.2

Песьота Вікторія

Житомирський державний технологічний університет

РЕФОРМАЦІЯ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ

Протягом останнього десятиліття Україна прагне наблизитися до європейських стандартів державного управління. Після підписання угоди України про Асоціацію з Європейським Союзом від 27 червня 2014 року значному реформуванню підлягали нормативно-правові акти у сфері державних закупівель відповідно до вимог директив ЄС. Метою реформувань було розробка та введення в дію прозорої нормативно-правової бази для здійснення державних закупівель, створення ефективної інфраструктури для здійснення державних закупівель та забезпечення підзвітності органів виконавчої влади у використанні бюджетних коштів. Після схвалення Закону України «Про публічні закупівлі» 25 грудня 2015 року відбувся поступовий перехід процедури проведення закупівель з паперової на електронну систему проведення торгів.[1]

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.05.2015 року №501-р «Про реалізацію пілотного проекту щодо впровадження процедури електронних закупівель товарів» було започатковано проведення електронних закупівель з використанням автоматизованої системи. Така електронна система державних закупівель отримала назву ProZorro, до складу якої входять веб-портал Уповноваженого органу, авторизовані електронні майданчики, між якими забезпечено автоматичний обмін інформацією та документами. Авторизований електронний майданчик – це інформаційно-телекомунікаційна система, що є частиною електронної системи закупівель та забезпечує реєстрацію осіб, автоматичне розміщення, отримання і передачу інформації та документів під час проведення процедур закупівель, користування

сервісами з автоматичним обміном інформацією, доступ до якої здійснюється за допомогою мережі Інтернет. [2]

Метою роботи будь-якого майданчика є сприяння в здійсненні державними замовниками вигідних закупівель, а також допомога постачальникам у здійсненні продажів. Усі майданчики мають однакові функції. Різниця між майданчиками тільки у зручності їх використання, якості та різноманітності додаткових сервісів, зручності інтерфейса з точки зору користувача. Користувач має право зареєструватися на декількох майданчиках для порівняння зручності та простоти розміщення інформації, оцінки якості роботи та служби підтримки. Особливістю є те, що розпочати і завершити процедуру закупівлі можна лише на одному майданчику. З часом у системі буде реалізована система міграції між майданчиками.

Впровадження на законодавчому рівні електронного режиму державних закупівель, проведення електронних аукціонів та електронної оцінки закупівель сприяє відкритості та прозорості на всіх етапах закупівель, запобігає корупційним діям та зловживанням. Одночасно виникає добросовісна конкуренція серед учасників ринку закупівель, відбувається неупереджена та об'єктивна оцінка тендерних пропозицій. Протягом тривалого періоду державні закупівлі були інструментом для відмивання грошових коштів з державного бюджету. Після прийняття нової законодавчої бази появилась можливість проводити відкриті торги, без застосування корупційних схем та неоднозначних домовленостей. Крім того, закупівлі стали біль зручними, відпала необхідність збирати великі пакети документів оскільки все відбувається у вигляді електронного документообігу.

Наряду з позитивними факторами можна виділити і недоліки, це стосується насамперед існування демпінгу цін. Цьому сприяє поява недобросовісних учасників торгів, які маніпулюють ціновими пропозиціями та вступають у змову з іншими учасниками для здобуття перемоги у публічних закупівлях. Таким чином, наряду з позитивними моментами реформування тендерних закупівель залишаються проблеми, які потребують постійної уваги з боку законодавчих та контролюючих органів.

Література:

1. Закон України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015р. №922-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
2. Наказ Міністерства економічного розвитку «Про визначення веб-порталу Уповноваженого органу з питань закупівель у складі електронної системи закупівель та забезпечення його функціонування» від 18.03.2016 р. №473 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>

УДК 657

Птачик Юлія

Науковий керівник: **Бегун Світлана**

Східноєвропейський національний університет імені Лесі
Українки

**ВИКОРИСТАННЯ КОРЕЛЯЦІЙНО-РЕГРЕСІЙНОГО
АНАЛІЗУ ПРИ ДОСЛІДЖЕННІ УРОЖАЙНОСТІ**

Від розвитку сільського господарства значною мірою залежить життєвий рівень населення і продовольча безпека країни. Ситуацію, що нині склалася в агропромисловому комплексі, без перебільшення можна назвати небезпечною. Нечіткі і мінливі офіційні повідомлення, з яких важко дізнатися, чи є резерв зерна, чи комори держави порожні, невтішна інформація стосовно майбутніх урожаїв, подальше зuboжіння селянських господарств – усе викликає занепокоєння, адже під загрозою опинилася продовольча безпека населення країни.

У зв'язку з тим, що на результат сільськогосподарського виробництва впливає багато факторів, потрібно вчасно та правильно аналізувати статистичну інформацію про залежність результату від факторів середовища, які існують на той момент. Для цього існує ряд методів і методик, які допомагають цього досягнути. Тому актуальність даного дослідження висока.

Мета дослідження – показати зв'язки між факторами, які формують результати урожайності сільськогосподарських культур.

За ступенем залежності одного явища від іншого розрізняють два види зв'язку: функціональний (пов'язаний) і кореляційний (не повний, або статистичний). Функціональним називають зв'язок, при якому кожному значенню факторної ознаки, що характеризує

певне явище, відповідає одне або кілька значень результативної ознаки.

При дослідженні взаємозалежності масових соціально-економічних явищ, які формуються під впливом різноманітних факторів, використовують кореляційні зв'язки, які носять ймовірний характер. За напрямом зв'язок між корелюючими величинами може бути прямим і зворотним. При прямому зв'язку факторна ознака змінюється в тому самому напрямку, що й результативна, наприклад зв'язок між внесенням добрив та врожайністю сільськогосподарських культур.

На основі сформованої кореляції і її розв'язку взаємозв'язок урожайності від кількості внесених добрив, наприклад, можна визначити такі параметри залежності:

- 1) середні значення внесених добрив на ділянку і середню врожайність культури;
- 2) теоретичний середній розмір урожайності при внесенні вказаної кількості добрив і порівняння з фактичним;
- 3) форми зв'язку між внесеними добривами і урожайністю культури (прямі, непрямі);
- 4) еластичність зв'язку, що показує, на скільки зміниться результативна ознака при зміні факторної ознаки на 1%;
- 5) щільність зв'язку між факторною і результативною величиною;
- 6) вплив інших факторів на урожайність і їх міру впливу;
- 7) сезонні коливання урожайності;
- 8) розрахувати залежності не для одного господарства, а для господарств галузі (галузевий принцип) чи регіону (територіальний принцип).

Таким чином, вивчення кореляції результатів господарювання дає змогу використовувати її не лише для виявлення відхилень в даний момент часу, а будувати ймовірнісні моделі на основі фактичних даних з високою точністю, виявляти «вузькі місця», усувати знайдені проблеми.

Література:

1. Бегун С. І. Застосування регресійного аналізу для моделювання прибутку підприємств, що виробляють контрольно-вимірвальні прилади [Текст] / С. І. Бегун, В. В. Ляшук // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – № 10. – С. 1021-1024

2. Грубер Й. Економетрія: Вступ до множинної регресії та економетрії: У 2 т. / Й. Грубер. – К. : Нічлава, 2009. – 125 с.
3. Корольов О. А. Економетрія : Навч. посіб. / О. А. Корольов. – К. : Європейський ун-т, 2012. – 660 с.

УДК 657

Редько Мар'яна
Науковий керівник: **Руда Тетяна**
Національний університет «Львівська політехніка»

АВТОМАТИЗАЦІЯ КОНТРОЛЬНО-РЕВІЗІЙНОГО ПРОЦЕСУ

В період динамічного розвитку інформаційних технологій, особливо актуальним є питання впровадження їх в усі сфери суспільної діяльності. Не винятком цього є фінансово-облікова сфера.

Нині, жодне підприємство не уявляє здійснення власної господарської діяльності без застосування комп'ютерних технологій, які в першу чергу стосуються бухгалтерського обліку. В наслідок цього змінилася й методика проведення ревізій органами державної контрольно-ревізійної служби. Комп'ютер став головним інструментом, який дозволяє ревізору не тільки скоротити час і засоби при проведенні перевірок, але й здійснити більш детальне вивчення об'єктів.

Крім того, спостерігається зниження трудомісткості контрольно-ревізійних процедур, що дає можливість більше уваги приділяти контролю за вірогідність показників первинних документів, поглибити економічний аналіз, а також дослідити причини, які сприяють проявам недоліків [1].

Під час проведення перевірки ревізор опрацьовує надзвичайно великий обсяг контрольної інформації, що включає в себе різні дані ревізій, тематичних перевірок, сигнали правоохоронних органів, друку (про виконання плану за декілька років на об'єктах ревізії, про проведені інвентаризації, виявлені недостачі і крадіжки в різних розрізах, про відшкодування матеріальних збитків тощо).

Застосування комп'ютерної техніки при проведенні ревізії має ряд переваг, які відображено на рис. 1.

При цьому ведення автоматизованого обліку здебільшого само собою запобігає неправильному рознесенню первинних даних на облікові реєстри, а також здійсненню помилок при визначенні кінцевих результатів діяльності підприємства, в наслідок контролю бухгалтерських записів, за допомогою спеціального програмного забезпечення.

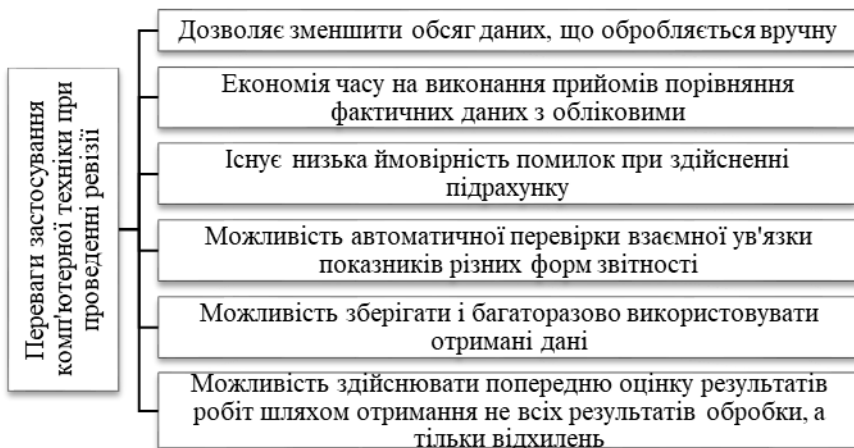

Рис. 1. Переваги застосування комп'ютерної техніки при проведенні ревізії

Проте, можлива ситуація, коли помилки виникають у разі неправильного визначення економічної суті господарських операцій. В цьому випадку ревізорові, насамперед, слід добре ознайомитися з обліковою політикою підприємства, яке він перевіряє та з'ясувати правильність відображення тих чи інших господарських операцій працівниками бухгалтерії [2].

Незважаючи на високу ефективність комп'ютерних технологій, все ж таки не всі контрольно-ревізійні дії піддаються автоматизації. Не слід забувати, що комп'ютери не можуть мислити чи проникати в суть проблеми, що є важливим для компетентного контролю. Так, одержання різних пояснень, довідок, виявлення причин порушень і зловживань, а також більшість дій з фактичного контролю вимагають особистих творчих зусиль ревізора [3, с. 291].

Таким чином, можна сказати, що використання комп'ютерних технологій, в процесі здійснення контрольно-

ревізійних процедур, є запорукою майбутнього розвитку та вдосконалення організації ревізійної роботи, забезпечення якості і своєчасності підготовки вихідних документів, достатності ревізійних дій, що в кінцевому випадку дозволить значно прискорити процес оброблення та систематизації отриманої інформації та донесення її до керівників підприємства для прийняття ефективних управлінських рішень.

Література:

1. Євдошак В. І. Шляхи удосконалення контролю і ревізії в нових умовах господарювання / В. І. Євдошак // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. - 2010. - Вип. 2. - С. 312-318.

2. Бабчук Г. // Ревізія в умовах застосування комп'ютерних технологій: переваги та недоліки. Матеріали наукової конф. / Чернівецькій торговельно-економічний ін.-т.

3. Яремко С. А., Данильчук Ю. М., Мухомора Ю. О. Застосування інформаційних систем і технологій в контрольно-ревізійному процесі як запорука його удосконалення та ефективного функціонування. / С. А. Яремко, Ю. М. Данильчук, Ю. О. Мухомора // Міжвузівський збірник Вінницького торговельно-економічного інституту. Комп'ютерно-інтегровані технології: освіта, наука, виробництво – 2011. Вип. 4.

УДК 657

Романенко Єлизавета
Науковий керівник: **Анна Костякова**
Таврійський державний агротехнологічний університет

БАЛАНС (ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН): ПОРІВНЯННЯ СКЛАДАННЯ БАЛАНСУ ЗА НАЦІОНАЛЬНИМИ ТА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ

Основним джерелом інформації для аналізу фінансового стану суб'єктів господарювання є баланс (Звіт про фінансовий стан) (форма № 1 фінансової звітності). Його вагомість підтверджується тим, що аналіз фінансового стану називають аналізом балансу. Тому важливо вміти читати баланс, тобто знати зміст кожної статті, спосіб її оцінювання, якісну характеристику, взаємозв'язок з іншими статтями.

Сучасна економіка України, як і багатьох країн світу, переживає наслідки фінансово-економічної кризи, відповідно з метою отримання повноцінної, достовірної інформації основним джерелом інформації про економічну й фінансову діяльність підприємства залишається форма фінансової звітності Баланс (Звіт про фінансовий стан). Ризики власників, потенційних інвесторів, кредиторів напряму залежать від достовірної звітності, яка є основою для прийняття оптимальних управлінських рішень та розробки перспективних стратегій. Формування достовірних даних балансу як основної форми фінансової звітності можливе завдяки раціональній організації системи бухгалтерського обліку й звітності, адже баланс відображає підсумки роботи всього підприємства та надає відповідну облікову інформацію всім зацікавленим користувачам.

В Україні триває реалізація програми реформування бухгалтерського обліку та фінансової звітності за вимогами МСФЗ, що передбачає підвищення прозорості облікових принципів обліку та звітності. Відповідно до змін визначився перелік вітчизняних підприємств, для яких ці зміни стали обов'язковими. Решта підприємств самостійно визначалась між вітчизняними й міжнародними правилами ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. Незалежно від обраних правил

підприємства повинні були складати Баланс, затверджений вітчизняним НП(С)БО 2 «Баланс», із традиційно фіксованим складом статей та невеликою кількістю додаткових (вписуваних) рядків. Так, виникла невідповідність, адже МСФЗ дозволяють бухгалтерам більш широкий простір для професійних суджень і більше гнучкості під час формування цього звіту.

Національний стандарт, здебільшого, відповідає вимогам застосування міжнародних стандартів. Він уніс кардинальні зміни до складання Балансу (звіту про фінансовий стан): з'явилися оновлена форма фінансового звіту, удосконалено підходи до його складання. Загальні правила складання та подання Балансу фактично не змінилися. У другому розділі національного стандарту визначено Баланс (звіт про фінансовий стан) у складі фінансової звітності, як її елемент. Звіт складають на кінець останнього дня звітного періоду в тисячах гривень без десяткових знаків. Баланс має датуватися 31 грудня звітного року. НП(С)БО 1 не заперечує проміжну (місячну й квартальну) звітність.. Зазначимо, що для підприємств, які ведуть облік за вітчизняними НП(С)БО, наповнення вищезазначених розділів також змінилось. Так, у новій формі Балансу обов'язкових (стаціонарних) рядків значно зменшилось, вписуваних – збільшилось. За економічним змістом фінансовий звіт містить дані про активи, зобов'язання та власний капітал підприємства на певну дату. Активи та зобов'язання розкривають у Балансі за наявності умов для їх визнання: можливість достовірної оцінки та очікуване отримання економічних вигод у майбутньому внаслідок їх використання. Власний капітал у звіті показують одночасно з активами й зобов'язаннями, які призводять до його зміни. Активи, зобов'язання та власний капітал розкривають у статтях Балансу (звіту про фінансовий стан). Обов'язковий перелік статей є у самій формі Звіту, наведеній у додатку 1 до НП(С)БО 1, однак деякі із них підприємства можуть не розкривати в річному звіті, якщо немає інформації до розкриття та вона була відсутня в попередньому звітному періоді. Також підприємства можуть самостійно додавати статті із збереженням їх назви й коду рядка з переліку додаткових статей фінансової звітності, наведених у додатку 3 до НП(С)БО 1 [1].

Підприємства, які використовують МСФЗ і подають першу річну фінансову звітність за міжнародними стандартами, у балансі наводять інформацію на початок і кінець звітного періоду, а також на дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності (відповідно до МСФЗ 1 «Перше застосування міжнародних стандартів фінансової звітності»). Під час складання звітності за міжнародними стандартами виникає питання щодо правомірності та достовірності відображення інформації, не передбаченої у чинних формах фінансової звітності [4].

Подвійна назва звіту Баланс (звіт про фінансовий стан) не суперечить МСБО 1, який передбачає можливість використовувати підприємством іншу назву звітів, ніж ті, що зазначені стандартом. Зі змісту самого Звіту про фінансовий стан можна зробити висновок, що його наповнення істотно так і не наблизилось до вимог МСФЗ. Перш за все, до таких невідповідностей можна віднести те, що в МСФЗ немає такого окремого об'єкта обліку, як незавершені капітальні інвестиції. Відповідно до національного стандарту в Балансі ці об'єкти подані окремою статтею (рядок 1005) замість того, щоб увійти до складу основних засобів, як це і передбачено МСБО 16 «Основні засоби». Окреме подання зносу або накопиченої амортизації для розкриття у самому Звіті про фінансовий стан не є обов'язковою вимогою МСФЗ. Такі рядки достатньо деталізувати в Примітках до рядків 1000 «Нематеріальні активи» та 1010 «Основні засоби». Зважаючи на МСФЗ, підприємства такі статті можуть наводити або одним рядком – за залишковою вартістю, розкриваючи ці показники у Примітках, – або двома рядками – окремо первісна вартість та в дужках нарахований знос. Обов'язкові рядки в Балансі за національним стандартом для відображення зносу 1012 та накопиченої амортизації 1002 позбавляють підприємства альтернативи вибору. Відповідно до МСФЗ стаття оборотних активів «Витрати майбутніх періодів» має розглядатись як видані аванси, тому її окреме наведення не передбачено. Що стосується правої частини Звіту про фінансовий стан, то, відповідно до МСФЗ, її більш доречною назвою була б «Капітал і зобов'язання». Показник статті «Зареєстрований капітал», рядок 1400, повинен відповідати установчим документам, а його зміни – відображатись в інших рядках. Є ще багато невідповідностей. Наприклад, стаття «Цільове

фінансування» у складі довгострокових зобов'язань і забезпечень, яка не відповідає МСФЗ. За МСБО 20 «Облік державних грантів і розкриття інформації про державну допомогу» може бути довгостроковою частиною таких грантів. Позитивним моментом є поява статті «Довгострокові забезпечення», рядок 1520, яка відкриває підприємствам можливість створення гарантійних резервів, передбачених міжнародними стандартами.

Поточні зобов'язання з кредиторської заборгованості наближені до вимог МСФЗ. Не вписується в ці вимоги рядок 1625 «Розрахунками зі страхування». Разом з розрахунками з оплати праці вони складають розрахунки з персоналом. Стаття «Поточні забезпечення» дозволить відображати забезпечення на оплату відпусток із нарахуваннями або інші поточні забезпечення за виплатами персоналу. Необхідність формування фінансової звітності за МСФЗ в деякій мірі пояснюється посиленням зростанням інтересу широкого кола вітчизняних і, особливо, зарубіжних груп користувачів до обліково-аналітичної інформації суб'єктів господарювання.

Отже, питання гармонізації фінансової звітності в Україні з вимогами МСФЗ і надалі залишатиметься досить актуальним. Проведений аналіз змісту НП(С)БО 1 підтвердив, що існує багато невідповідностей щодо складання Балансу (звіту про фінансовий стан) за національним стандартом та складанням цієї форми звітності за МСФЗ. Формування звіту за наявності розбіжностей між НП(С)БО 1 і МСФЗ можуть привести до перекручування даних та стати основними чинниками ризиків для аудиторів та інших користувачів фінансової звітності. Звіт про фінансовий стан, основна ідея якого полягала в лібералізації для цілей МСФЗ, хоч і наблизився до МСФЗ, але показав, що універсальної форми так і не одержали, а глобальних змін так і не відбулось. Необхідно врахувати вимоги МСФЗ та адаптувати до них діючу в Україні форму Балансу, що полегшить роботу обліковцям та не дозволить втратити суттєву інформацію для користувачів звітності.

Література:

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» / Затверджено наказом Міністерства фінансів України № 73 від 07.02.2013 р. [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>.

2. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності / Затверджено наказом Міністерства фінансів України № 433 від 28.03.2013 р. [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>.

3. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999р. № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.

4. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3332-17>.

5. Міжнародний стандарт фінансової звітності 1 «Перше застосування міжнародних стандартів фінансової звітності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.yurincom.com/ua/order-blank-skachat-besplatno/msby/msfz-1>.

УДК 336.77

Руденко Дарья

Научный руководитель: **Макарук Дмитрий**
Брестский государственного технического университета

РЕНОВАЦИИ РОЛИ БАНКОВ ПРИ РАЗВИТИИ P2P-КРЕДИТОВАНИЯ

Современные финансовые инструменты динамично развиваются: банки постепенно уходят в онлайн, денежные средства приобретают электронный оттенок и в финансовую сферу приходят IT компании, так называемые FinTech компании. Фаворитом волны финансовых инноваций и что характерно, одним из самых популярных трендов финансовых технологий, без сомнения, можно считать P2P-кредитование.

Термин P2P кредитование (в полном звучании – «peer to peer», в переводе «друг другу») – вид предоставления в пользование денежных средств за определенный процент. [2]

К ключевым характеристикам P2P-кредитования относится следующее:

- займы предоставляются на коммерческих условиях;
- отсутствие связи между кредиторами и заемщиками.

Главное достоинство работы заключается в виртуальном режиме, а это – существенная экономия временного и финансовых ресурсов.

Также есть большой выбор специализированных площадок, отзывы о которых можно прочитать на просторах интернета в большом количестве.

Платформы P2P-кредитования находятся в более выгодном положении по сравнению с банками из-за отсутствия жестких регуляторных требований. Основной задачей, которую решают создатели P2P-платформ, является минимизация издержек, связанных с привлечением клиентов.

Для этого я предлагаю белорусским банкам перестроить, упростить и популяризовать свою кредитную деятельность с помощью P2P-платформ.

Целями банка, использующего данный механизм кредитования, будут являться:

1. Увеличение оборота банка с помощью p2p-платформы;
2. Привлечение вкладчиков даже с малыми суммами денежных средств;
3. Предоставление наиболее выгодных условий, как для заемщика, так и для инвестора;
4. Упрощение, увеличение прозрачности, а также обновление процесса кредитования.

Среди возможных способов взаимодействия классических банков и P2P-платформ я бы выделила следующие направления:

1. Агентская модель взаимодействия.
2. Кобрендинговая программа.
3. Со-финансирование.
4. Самостоятельная организация коммерческим банком процесса P2P-кредитования. [3]

Несмотря на то, что рынок P2P-кредитования является достаточно молодым, можно отразить те черты P2P-платформ, которые будут наиболее понятны и востребованы банками:

1. Наличие модели оценки рисков, понятной и приемлемой для банков.
2. Наличие IT-платформы с необходимым уровнем автоматизации.
3. Опыт и профессионализм команды P2P-платформы. [3]

Для подтверждения эффективности взаимодействия коммерческих банков и P2P-платформ рассчитаем годовой эффект

банка от использования P2P-платформ на основе условий кредитования российских P2P-площадок.

Высокая доходность p2p-кредитов компенсируется рисками невозврата. Так, по данным РБК, доля невозвращенных кредитов у P2P-площадок составляет в среднем 17%. [1]

По результатам расчетов можно сделать вывод, что средняя годовая процентная моржа коммерческого банка с учетом доли невозвращенных кредитов составляет 472,85%.

Литература

1. Новости информационных технологий [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.pvsm.ru>
2. Свободная энциклопедия [Электронный ресурс] – Режим доступа: <https://ru.wikipedia.org>
3. Финансово-экономический журнал – «Forbes Russia» [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.forbes.ru>

УДК 659

Саган Юлія

Науковий керівник: **Захарчук Ірина**

Новоград-Волинський

промислово-економічний технікум

ОСОБЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКОГО КРАУДФАНДИНГУ

В наш час дуже поширеною проблемою для більшості винахідників, тих хто створює нові проекти, програми, є неможливість реалізації власних творінь, через брак інвесторів та відсутність можливості фінансування своїх проектів. І взагалі для України ця проблема є надзвичайно актуальною; людина яка в своїй голові може генерувати все нові та нові ідеї просто зневірюється у власних силах та своєму таланті, бо багато з проектів не реалізуються саме через брак коштів. І таким чином ми можемо втратити цвіт нації, людей за якими справді майбутнє нашої країни.

Тому щоб цього не сталося потрібно швидше впроваджувати краудфандинг в нашій країні.

Краудфандинг в перекладі з англійської «народне фінансування». Суть якого полягає в тому, що створивши новий проект чи програму ви розміщуєте її на спеціальній краудфандинг-платформі в інтернеті. Для того, щоб на проект звернули увагу можна відзняти відеоролик, в якому розповісти чому саме у вашу ідею потрібно вкласти гроші. Автор проекту визначає винагороду, яку за успішного фінансування одержить кожний учасник, а також строки її доставки. Наприклад щойно створений пристрій, комп'ютерна гра чи програма. Але винагорода за пожертвовані кошти не є обов'язковою умовою, тобто на розсуд автора проекту. Розмістити свій проект на інтернет платформі може кожен бажаючий. Для цього потрібно зареєструватися і розмістити проект, також вказати час збору коштів і суму на втілення вашої ідеї в життя.

На даний час найуспішнішою платформою в світі є «Kickstarter». За допомогою цієї платформи було реалізовано проект розумний годинник Pebble, який зібрав більше 10 мільйонів доларів і на даний момент є найуспішнішим краудфандинговим проектом. Також за допомогою «Kickstarter» був реалізований український проект – Petcube, за допомогою якого можна дивитися за своїми домашніми тваринами, навіть тоді коли вас немає вдома.

Якщо ми, українці, вирішимо спробувати свої сили на «Kickstarter», то стикнемося з двома проблемами. Перша це те, що усі проекти проходять модерацію і якщо вирішать, що проект завідома невдалий, то його не пропустять. Друга проблема в тому, що для переказу коштів необхідно мати акаунт в американському банку. Другим після «Kickstarter» являється «Indiegogo», який на даний час має щоденну відвідуваність майже 9 мільйонів людей. Великою відмінністю від «Kickstarter» є те, що сайт не містить чітких розділів і обмежень по типу проекту, що приваблює велику кількість благодійних проектів. Щодо фінансування, то для українців тут кращі перспективи, тому що фінансування проходить через PayPal і потрібно мати рахунок в будь якому банку. Також безперечний плюс цієї платформи це те, що можна забрати гроші, навіть якщо твій проект не набрав 100% підтримки. [1]

Станом на сьогодні в Україні діє дві краудфандинг-платформи. Перша має назву «Спільнокошт». Основними вимогами на цій платформі є надання повної, точної, достовірної інформації

про проект, термін збору коштів не більше 100 днів, обов'язкове надання фінансового звіту про використання отриманих коштів. В правилах прописано, що кожен спонсор має отримати винагороду від автора. Найвідоміший реалізований проект на Спільнокошті це підтримка Громадського телебачення у безперебійній роботі у 2014 році. [1] Його започаткувала група журналістів, котрих не влаштувала підконтрольність більшості українських медіа. Проект зібрав трохи більше, ніж 1,2 мільйони гривень. [1] Друга платформа називається «NA-STARTE». Вона трішки відрізняється від Спільнокошту, оскільки на цій платформі не заборонена благодійність, тобто винагородою може бути проста подяка. Також, на мою думку, важливим є те, що на даному сайті існує школа по розробці проектів. Де надається інформація, як перетворити ідею на проект, створити цей проект, яким чином просувати його надалі та реалізувати. Я думаю, саме на цій вітчизняній платформі можна створювати та навчатися правильно просувати і реалізовувати свої проекти.

Отже, на мою думку впровадження краудфандингових платформ є на даний час дуже актуальним та доречним. Дві платформи ми вже маємо, які доречі вдало функціонують. Тому, не зволікайте і втілюйте свої ідеї в життя!

Література:

1. Блог: Краудфандинг, що воно таке і чим корисне для України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://keddr.com/2014/12/kraudfanding-shho-vono-take-i-chim-korisnk-dlya-ukrayini/>

2. «Все про бухгалтерський облік» - професійна бухгалтерська газета. – 2017р. - №87. - С.34

УДК 336.71

Сварищевич Вікторія
Науковий керівник: **Ніколаєва Анжела**
Луцький національний технічний університет

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Становлення й розвиток ринку фінансових послуг є однією з передумов ефективного функціонування всіх сфер і ланок економіки країни. Ринок фінансових послуг є ринком, на якому здійснюється обмін фінансовими ресурсами, надання кредиту й мобілізація капіталу. Актуальність дослідження зумовлена тим, що ринок фінансових послуг є одним із механізмів забезпечення конкурентоспроможності економіки країни, саме це дозволяє спрямувати інвестиційні потоки у найбільш привабливі сегменти економіки і тим самим сприяти економічному зростанню.

Сьогодні на цьому ринку склалася низка тенденцій і напрямів розвитку, що суттєво впливають на якість і специфіку послуг фінансових установ. До них, зокрема, можна віднести домінування банківського сектора над усіма іншими на фінансовому ринку. Крім того, спостерігається тенденція до універсалізації фінансових установ, що збільшує конкуренцію й вимагає шукати нові напрями розвитку власного бізнесу [1, с. 30].

На думку експертів, проблема українського ринку фінансових послуг полягає у відсутності в нього фінансових ресурсів для забезпечення інвестиційного попиту з боку реального сектору економіки. Відповідно вирішення цієї проблеми передбачає створення умов, які б дозволили додатково залучити внутрішні фінансові ресурси, а також створити привабливі умови для іноземних інвесторів.

Серед основних недоліків функціонування ринку фінансових послуг вчені-економісти виділяють: нерозвиненість правової бази, неадекватність її сучасним вимогам діяльності на ринку фінансових послуг; недостатню ліквідність фондового ринку; переважання державних цінних паперів; недостатню прозорість діяльності емітентів та професійних учасників ринку; низький технологічний рівень функціонування ринкової інфраструктури; низький рівень

корпоративної культури; недостатню обізнаність більшої частини населення з питань фінансового ринку [2, с.92].

Головними завданнями для підвищення ефективності функціонування ринку фінансових послуг є забезпечення зростання ліквідності ринку фінансових інструментів і привабливості довгострокових інвестицій, збільшення переліку операцій і фінансових послуг, які створюють умови для продуктивного функціонування ринку фінансових послуг як механізму залучення інвестиційних ресурсів у розвиток економіки держави. Для оптимізації розвитку національного ринку фінансових послуг слід використовувати світовий досвід, проте варто враховувати особливості і вітчизняної економіки.

Вітчизняний ринок фінансових послуг потребує значних перетворень. Основними шляхами оптимізації роботи ринку фінансових послуг, на думку експертів, є: удосконалення законодавства, що регулює ринок фінансових послуг; формування конкурентоспроможних ринків фінансових послуг в Україні; підвищення рівня прозорості, капіталізації та ліквідності ринків фінансових послуг; удосконалення інфраструктури ринків фінансових послуг; формування сприятливого податкового клімату для учасників ринків із метою збільшення обсягів інвестицій; створення інформаційної бази для потенційних учасників ринку; сприяння тісній співпраці учасників ринку; розвиток інститутів колективного інвестування [3, с.79].

Отже, першочерговим завданням для України в умовах інтеграції ринків фінансових послуг є формування адекватної фінансової політики, а також забезпечення функціонування конкурентоспроможного ринку фінансових послуг, що дасть можливість збільшити залучення іноземних інвестицій та вихід вітчизняних інвесторів на міжнародний фінансовий ринок.

Література:

1. Беленький П. Розвиток системи фінансових посередників України в умовах посилення глобалізаційних процесів / П. Беленький, О. Другов. // Вісник НБУ. – 2011. – №12. – С. 30–33.
2. Полотенко Д.В. Банківська система України в умовах функціонування іноземних банків // Фінанси України. – 2010. – №5. – С. 91-94.
3. Кириченко О.М. Діяльність українських інвестиційних банків // Банківська справа. – 2010. – №2. – С. 57.

УДК 657

Семенюк Анна

Науковий керівник: **Тлущкевич Наталія**
Луцький національний технічний університет

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ (РОБІТ, ПОСЛУГ)

Собівартість є поняттям, яким фактично користуються в плануванні, обліку та аналізі. Саме тому існує різне розуміння сутності та специфічних ознак собівартості, її призначення і місце в системі економічних показників.

Дослідженням суті собівартості продукції (робіт, послуг) займалися такі вітчизняні та зарубіжні вчені як: Ф.Ф. Бутинець, М.І. Маниліч, О.В. Миронюк, В.П. Завгородній, М.А. Болюх, В.З. Бурчевський, Й.С. Мацкевічюс, В.М. Пархоменко та інші.

На думку Ф.Ф. Бутинця собівартість продукції (робіт, послуг) – це грошове вираження витрат підприємства, пов'язане з виробництвом та реалізацією продукції, виконанням робіт, наданням послуг [1, с. 165].

Такі вчені як М.І. Маниліч і О.В. Миронюк визначають собівартість як виражені в грошовій формі затрати на витрачені засоби виробництва, оплату праці та соціальні заходи. Тобто вони вважають собівартість сумою всіх витрат на виготовлення продукції, вираженою у грошовій формі, водночас зазначаючи, що собівартість продукції є об'єктивною економічною категорією, а її існування зумовлене тим, що кожне підприємство має відшкодувати витрачені ним ресурси у межах собівартості для безперервного процесу виробництва [2].

В. П. Завгородній зазначає, що всі затрати на виробництво і збут продукції, які виражені в грошовій формі, складають собівартість продукції. Одночасно він вважає собівартість важливим показником використання ресурсів [3, с. 583].

Собівартість як основний якісний показник роботи підприємства розглядається М. А. Болюхом та В. З. Бурчевським. Рівень собівартості відображає досягнення і недоліки роботи підприємства в цілому і кожного структурного підрозділу [4, с. 43].

Найбільш ґрунтовним визначенням собівартості є визначення В.М. Пархоменка, який говорить, що собівартість продукції (робіт, послуг) – це вартісне вираження витрат, пов'язаних з використанням у технологічному процесі виробничої продукції (виконання робіт, надання послуг) природних ресурсів, сировини, матеріалів, палива, енергії, основних виробничих фондів, нематеріальних активів, спеціалізованого оснащення, інструменту, інвентарю, трудових і фінансових ресурсів, а також витрат на виробництво і збут готової продукції, включаючи встановлені державою обов'язкові відрахування, податки й платежі [5].

Отже, різні вчені по-різному трактують суть собівартості продукції (робіт, послуг), але це ніяк не впливає на її значення та її функції. Оскільки вона є важливим економічним показником, який використовують для оцінки рівня діяльності підприємства, контролю за ефективністю використання ресурсів, впровадження заходів для забезпечення ефективнішого процесу господарювання, розробки і встановлення цін на продукцію тощо.

Література:

- 1.Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський управлінський облік / Ф.Ф. Бутинець, Т.В. Давидюк, Н.М. Малога, Л.В. Чижевська ; за ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – 2-е вид., перероб. і доп. – Житомир : Рута, 2002. – 480 с.
- 2.Манілич М.І. Собівартість продукції: теоретичний аспект [Електронний ресурс] / М.І. Манілич, О.В. Миронюк. – Режим доступу http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum%20/ZnpEn/2012_8/01SPTA.pdf.
- 3.Завгородній В.П. Бухгалтерський учет в Україні : учебно- практическое пособие / В.П. Завгородній. – 4-е изд., перераб. и доп. – К. : А.С.К., 1999. – 864 с.
- 4.Болюх М.А. Економічний аналіз : Навч. посібник / М.А. Болюх, В.З. Бурчевський, М.І. Горбатов та ін. ; За ред. акад. АНУ, проф. М.Г. Чумаченка. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – К. : КНЕУ, 2003. – 556 с.
- 5.Скрипник М. Собівартість продукції як економічна категорія [Електронний ресурс] / М. Скрипник. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum./Ecan/2010_7/pdf/skrypnyk.pdf.

УДК 657

Серафинюк Дмитро
Науковий керівник: **Михалевич Світлана**
Ковельський промислово-економічний коледж
Луцький національний технічний університет

СУТЬ РЕМОНТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ І ЙОГО ВИДИ

В сучасних умовах господарювання важливим резервом підвищення ефективності суспільного виробництва є поліпшення використання основних виробничих засобів, а саме їх активної частини – машин, будівель і обладнання.

Основні засоби складаються з великої кількості деталей, які виготовлені з матеріалів різної міцності. Кожна деталь має різні експлуатаційні навантаження, внаслідок чого відбувається нерівномірне їх спрацювання. Звідси виникає необхідність заміни або відновлення спрацьованих деталей, тобто здійснення ремонту основного засобу.

Аналіз нормативно-законодавчих документів свідчить про те, що суть ремонту основних засобів та видів його проведення трактується неоднозначно.

У листі Держбуду України «Про віднесення ремонтно-будівельних робіт до капітального й поточного ремонтів» від 30.04.2003 р. дано визначення двох видів ремонту – поточного і капітального. Так, поточний ремонт визначається як комплекс ремонтно-будівельних робіт, що передбачає систематичну й своєчасну підтримку експлуатаційних якостей і попередження передчасного зношування конструкцій та інженерного устаткування. А капітальний ремонт як комплекс ремонтно-будівельних робіт, що передбачає заміну, відновлення й модернізацію конструкцій і устаткування будов у зв'язку з їх фізичною зношеністю й руйнуванням, поліпшення експлуатаційних показників, а також поліпшення планування будови і благоустрою території без зміни будівельних габаритів об'єкта.

Положення про технічне обслуговування і ремонт дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту, затвердженому наказом Мінтрансу України від 30.03.98 р. містить визначення ремонту як комплексу операцій з відновлення справності або

робото спроможності виробів та відновлення ресурсів виробів або їх складових. У даному Положенні поточний ремонт трактується як ремонт, який виконується для забезпечення або відновлення робото спроможності виробу і полягає в заміні та відновленні окремих частин, а капітальний ремонт – як ремонт, який виконується для відновлення справності та повного або близького до повного відновлення ресурсу виробу із заміною чи відновленням будь-яких частин, у тому числі базових.

Як часткове відновлення основних засобів підприємства з метою підтримання їх у робочому стані, визначає ремонт основних засобів Жевтяк П.Н. В бухгалтерському обліку розрізняють поточний і капітальний ремонти. Витрати на поточний ремонт враховується до витрат виробництва, а витрати на капітальний ремонт відшкодовують.

С.Ф. Покропивний суть ремонту визначає у тому, що він призводить до усунення тимчасового фізичного спрацювання конструктивних елементів у натуральній формі та забезпечення, таким чином, постійної дієздатності засобів праці впродовж усього періоду їх експлуатації.

Ломакін В.О. вказує, що ремонт – це сукупність техніко-економічних заходів, пов'язаних із підтриманням і частковим або повним відновленням споживної вартості основних фондів (засобів виробництва) або предметів особистого споживання. Цю ж думку підтримує і О.К. Антонов.

Більш повно характеризують об'єкти ремонту О.М. Бандурка, М.Я. Коробов, П.І. Орлов та К.Я. Петрова. Вони зазначають, що ремонт – це спосіб відтворення основних засобів (поряд із новим будівництвом, реконструкцією, введенням у дію нових об'єктів), який полягає в ліквідації ушкоджень, поломок, дефектів засобів праці і об'єктів соціального призначення.

С.Є. Коменіцер у своєму трактуванні сутності ремонту наводить перелік видів основних засобів, що підлягають ремонту, а саме: технологічне та силове обладнання, прилади, механізми, транспортні засоби, комунікації, будівлі і споруди.

В. Даль вбачає проведення ремонту у поладженні, виправленні, яких з року в рік потребує будинок чи який-небудь заклад; різні витрати на підтримання чого-небудь; у кінноті – заготівля коней.

Отже, ремонт основних засобів є важливим об'єктом бухгалтерського обліку, так як його проведення передбачає збільшення витрат підприємства відразу, або через величину нарахованої амортизації.

УДК 338

Серенкова Полина

Научный руководитель: **Зазерская Виктория**
Брестский государственный технический университет

ОЦЕНКА И ПРОГНОЗИРОВАНИЕ ОБЪЕМА ПРОДАЖ

Одна из важных составляющих успеха компании - качественное прогнозирование продаж. Правильно рассчитанный прогноз позволяет сформировать оптимальную производственную программу и расширить необходимые запасы продукции на складе.

Прогноз всегда имеет под собой определенную базу, он никогда не делается из предположений. **Прогнозирование** - это научное определение вероятных путей и результатов предстоящего развития экономической системы и оценка показателей, характеризующих это развитие в более или менее отдаленном будущем.

Цель прогнозирования объема продаж - позволить менеджерам заранее планировать деятельность наиболее эффективным образом.

Прогнозирование объемов продаж состоит из нескольких этапов:

1. Оценка рентабельности и маржи, а также и финансовых показателей фирмы на данный момент.
2. Анализ продаж за прошедший временной отрезок.
3. Прогноз уровня сбыта на основе пункта 1 и 2.
4. Разработка мероприятий, для достижения спрогнозированного объема продаж.

На основе прогноза объема продаж и результатов мониторинга рынка сбыта, компания проводит планирование всей деятельности с распределением ресурсов компании. При этом, компания может прогнозировать свой объем продаж либо

ориентуясь на потребителя, либо на свои производственные мощности.

Существует 3 метода прогнозирования объемов продаж:

- методы экспертных оценок;
- методы анализа и прогнозирования временных рядов;
- казуальные (причинно-следственные) методы.

Базой для методов экспертных оценок является субъективная оценка определенной группы экспертов, которые имеют свое видение текущей ситуации и перспектив развития. Эти методы целесообразно использовать для конъюнктурных оценок, особенно в случаях, когда невозможно получить непосредственную информацию о каком-либо явлении или процессе.

Достоинствами этих методов являются: простота организации; использование статистической обработки; возможность охвата больших групп. Недостатки: нет гарантий, что полученные оценки в действительности достоверны; имеются определенные трудности в проведении опроса экспертов и обработке полученных данных.

В основе методов анализа и прогнозирования временных рядов лежит наличие информации о продажах за предыдущие периоды. Эти данные позволяют выявить долгосрочные тенденции и повторяющиеся циклические колебания. Изучив эти тенденции можно перенести их на будущий период (экстраполировать), в рамках которого тенденция может сохраниться. Недостатки: тенденции могут не сохраниться в будущем, колебания могут носить не циклический, а случайный характер.

В основе казуальных методов лежит попытка найти факторы, определяющие поведение прогнозируемого показателя.

На продажи влияют различные факторы, например: сезонность; инфляция; налоговая система в стране; политическая ситуация в стране и в мире; законы.

Поиск этих факторов приводит собственно к экономико-математическому моделированию - построению модели поведения экономического объекта, учитывающей развитие взаимосвязанных явлений и процессов.

Таким образом, прогнозирование объема продаж должно включать систематическую проверку ресурсов компании. Для успешного функционирования, компания должна постоянно

слідить за динамікою об'єма продаж і альтернативними можливостями розвитку ринкової ситуації с тем, чтобы наилучшим образом распределять имеющиеся ресурсы и выбирать наиболее целесообразные направления своей деятельности.

УКД 339.727.22

Сидоренко Лариса

Науковий керівник: **Помаз Юлія**

Полтавська державна аграрна академія

ПРОБЛЕМИ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ

Проблема інвестування є актуальною для багатьох країн світу, Україна не є виключенням. Адаже без залучення іноземних інвестицій ми не зможемо вирішити дану проблему, адже в країні нестача власних фінансових ресурсів, необхідних для ефективного функціонування національної економіки, стабільного економічного розвитку країни, забезпечення структурних зрушень у національному господарстві, прискорення науково-технічного прогресу, підвищення добробуту населення [1, с. 12].

Збільшення обсягів залучення іноземних інвестицій протягом багатьох років є пріоритетним напрямом розвитку економіки України. Інвестиції формують виробничий потенціал на новій науково-технічній базі та зумовлюють конкурентні позиції на світових ринках, є основою для розвитку підприємств, окремих галузей та економіки України.

Іноземні інвестиції в умовах кризи сприяють: залученню іноземних коштів в економіку, які сприятимуть розвитку суміжних галузей; створенню нових робочих місць; надходженню новітніх товарів та послуг на внутрішні ринки; використанню власної сировинної бази для виробництва готової продукції; акумуляції додаткових коштів в бюджет [2].

За даними Держстату у 2016 році в економіку України іноземними інвесторами вкладено 4405,8 млн. дол. США прямих інвестицій (акціонерного капіталу) проти 3763,7 млн. дол. США у 2015 році. Станом на 31.12.2016 найвагоміші обсяги надходжень прямих інвестицій були спрямовані до установ та організацій, що здійснюють фінансову та страхову діяльність –

10 324,4 млн. дол. США та підприємств промисловості – 9 550,2 млн. дол. США.

До основних країн-інвесторів належать: Кіпр – 9691,6 млн. дол. США, Нідерланди – 5753,9 млн. дол. США, Російська Федерація – 4349,8 млн. дол. США, Велика Британія – 2046,3 млн. дол. США. Провідними сферами економічної діяльності, за обсягами залучення капітальних інвестицій у січні-грудні 2016 року залишаються: промисловість – 33,3 %, будівництво – 12,6 %, сільське, лісове та рибне господарство – 13,8 %, інформація та телекомунікації – 4,8%, оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів – 7,7 %, транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність – 7,6 %, державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування – 5,9 %. Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій, як і раніше, залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких у січні-грудні 2016 року освоєно 69,4 % капіталовкладень. Частка коштів іноземних інвесторів становила 2,9 % усіх капіталовкладень, частка коштів населення на будівництво житла – 8,9 %. Інші джерела фінансування становлять 2,3 % [3].

Для усунення негативних тенденцій і стимулювання іноземного інвестування в економіку України доцільно дотримуватися таких принципів: диференційованого підходу до податкових та інших пільг іноземним інвесторам з огляду на обсяги іноземних інвестицій, види, форми й сфери інвестування та з урахуванням відповідних пріоритетів розвитку економіки України; надійного, доступного й оперативного організаційного й інформаційно-медичного забезпечення, залучення та здійснення іноземних інвестицій [4].

Одним із реальних та істотних чинників оздоровлення економіки має стати низка інвестиційно-забезпечувальних заходів, а також створення на основі чинного законодавства, з урахуванням практичного досвіду та аналізом впливу попередніх нормативних актів, такої правової бази, яка б забезпечила сприятливий режим іноземного інвестування України.

Література:

1. Іванюк О. О. Проблеми інвестування економіки України та шляхи вирішення їх / О. О. Іванюк // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – № 11. – С.

12-17.

2. Феська І. М. Іноземні інвестиції в Україні: чи готова Україна до боротьби за інвестиції у нових економічних умовах? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kredobank.com.ua>.

3. Офіційний сайт Державного комітету статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.

4. Вільгурська Н. М. Проблеми інвестування економіка України та шляхи їх вирішення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://s-journal.cdu.edu.ua>.

УДК 657.658

Сидорук Іван

Науковий керівник: Ніколаєва Анжела

Луцький національний технічний університет

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ДЕФІНІЦІЇ «КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА»

Капітал є одним із найважливіших понять функціонування та розвитку економічної системи. Капітал посідає головне місце в системі розподілу і перерозподілу, а також споживання матеріальних благ, тому що саме йому належить ця функція. Упродовж багатьох століть науковці трактують поняття «капітал» як складну, неоднозначну категорію, еволюція якої відобразила історичний процес розвитку суспільства. Проте нове значення вона набула лише в умовах ринкових відносин.

Економічна категорія «капітал» досліджувалась багатьма вітчизняними і зарубіжними вченими, серед яких І.Т. Балабанов, О.І. Бідник, О.Г. Біла, С.В. Юшко, І.А. Бланк, Є.Ф. Брігем, Л.І. Катан, С.М. Клименко, Т.А. Черемісова, Г.О. Крамаренко, А.М. Поддєрьогін, В.О. Подольська, В.В. Селєзньов, О.О. Суярова та ін., але тема капіталу залишається актуальною в процесі динамічного розвитку економіки.

Головна роль поняття «капітал» визначається змістовим значенням цієї категорії, воно походить від латинського слова «capitalis» і означає головний, основний, ґрунтовний, дуже важливий.

На сучасному етапі розвитку суспільства представники західної економічної науки ототожнюють капітал з благами тривалого використання, що створюються людиною для

виробництва інших товарів і послуг. Зміна умов господарювання створює передумови для удосконалення визначення категорії «капітал». Саме тому сучасні дослідники по-різному трактують визначення цієї категорії.

Отже, різні джерела формують неоднозначні визначення терміну «капітал», крім того вони не завжди повні, інколи обмежені, але усі вони доповнюють одне одне. Одна група визначень фіксує фінансову сторону, інша – натуральну.

Так, І.Т. Балабанов розглядає капітал як перетворену форму фінансових ресурсів. На мою думку, дане тлумачення є досить загальним та неповним, оскільки автор визначає капітал лише як фінансові ресурси у грошовій формі [1].

У своїх дослідженнях І.А. Бланк формує найповніше визначення аналізованого поняття з точки зору врахування структури грошових активів, проте не зазначається цільове використання засобів [2].

Трактування категорії «капітал» С.М. Клименком є одним із найбільш повних та обґрунтованих, визначення представлено автором зрозуміло, конкретно, розкрито достатньо, щоб зрозуміти сутність [4].

А.М. Поддєрьогін стверджує, що капітал – це кошти, якими володіє підприємство для здійснення своєї діяльності з метою отримання прибутку. На мою думку, визначення автором даної категорії є досить чітким та повністю зрозумілим, окрім того, зазначається мета вкладення капіталу [3].

Проведене дослідження сутності поняття «капітал» дозволяє стверджувати, що капітал – категорія неоднозначна і аналіз її виключно з фінансової точки зору та особливостей отримання доходу неприйнятно. Будучи змінною величиною, вона не перебуває у спокої, постійно знаходиться в русі, часі і просторі, проявляючи всі ознаки не тільки економічного, але і, значною мірою, соціально-економічного, і навіть демократичного феномена.

Література:

1. Балабанов И.Т. Основы финансового менеджмента [Текст]: учебное пособие / И.Т. Балабанов. – М. : Финансы и статистика, 1998. – 477.
2. Бланк И.А. Управление формированием капитала [Текст] / И.А. Бланк – К.: «Ника-Центр», 2008. – 656.

3. Поддєрьогін А.М. Фінансовий менеджмент [Текст] : підручник / Кер.кол.авт. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. – К.: КНЕУ, 2008. –536 с.

4. Клименко С.М. Управління конкурентоспроможністю підприємства [Текст]: навч. посіб. / С.М. Клименко. – К: КНЕУ, 2008. – 520 с.

УДК 657

Симонік Анастасія

Науковий керівник: Михалевич Світлана

**Ковельський промислово-економічний коледж Луцький
національний технічний університет**

СУТЬ ВИТРАТ ДЛЯ НАЛЕЖНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ

Витрати підприємства мають прямий вплив на фінансовий результат підприємства. Чим більші витрати, тим вищою є собівартість, а виготовлена продукція є дорожчою і користується меншим попитом. А тому, питання витрат є дуже актуальним у сучасному світі.

Питання економічної сутності витрат є дискусійним, про що свідчить значна кількість публікацій.

Даному питанню приділяли значну увагу такі вчені як: Бланк О., Брю С.Л., Бутинець Ф.Ф., Лившиц А.Я., Макконелл К.Р., Мочерний С.В. і Шим Дж.К.

Основний нормативний документ з обліку витрат П(С)БО 16 «Витрати» не містить їх визначення, а визначає лише умови їх визнання.

Податковий кодекс України трактує витрати як суму будь-яких витрат платника податку у грошовій, матеріальній або нематеріальній формах, здійснюваних для провадження господарської діяльності платника податку, в результаті яких відбувається зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, внаслідок чого відбувається зменшення власного капіталу(крім змін капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власником).

Згідно з П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» витрати — це зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками).

Не менш дискусійними є визначення суті витрат у працях вчених.

Так, Ф.Ф. Бутинець визначає витрати як спожиті ресурси або гроші, які необхідно заплатити за товари, роботи і послуги.

М.И. Бухалков під витратами розуміє вартість усіх видів матеріалів, що витрачаються, та послуг, що надаються.

А.М. Поддєрьогін та О. Бланк дають визначення витрат як таких, що виражені у грошовій формі, які підприємство проводить у процесі здійснення своєї господарської діяльності з тією різницею, що О. Бланк деталізує ці витрати на трудові, матеріальні, нематеріальні і фінансові.

Ю.С. Цал-Цалко трактує витрати за визначенням, що наведене у П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».

Західні економісти при з'ясуванні сутності витрат передбачають обмеженість ресурсів і можливості їх альтернативного використання. Продуктивні сили (засоби виробництва і працівників) називають економічними ресурсами. Їх вважають обмеженими або рідкісними, але не тому, що їх надто мало, а тому, що їх недостатньо для задоволення безмежних потреб кожної людини.

Крім того, вони запровадили термін «вмінені витрати» — справжні витрати виробництва на той чи інший товар, що визначаються як найвища корисність тих благ, котрі суспільство може отримати при оптимальному використанні економічних ресурсів.

К.Р. Макконелл і С.Л. Брю стверджують, що витрати — це виплати, які фірма повинна зробити, або доходи, які фірма повинна забезпечити постачальнику ресурсів для того, щоб відволікти ці ресурси від використання в альтернативних виробництвах.

Як сумарну вартісну оцінку природних, виробничих, трудових, фінансових і інших ресурсів, що використовуються у процесі виготовлення й збуту товарів, розглядає витрати А.Я. Лившиц.

За умови досконалої конкуренції витрати виробництва виявляють вирішальний вплив не лише на розмір прибутку підприємства і можливість розширення виробництва, але й на те, чи залишиться фірма на даному ринку взагалі, чи буде змушеною покинути його.

У сучасному світі існує проблема поліпшення керування витратами, доцільне використання ресурсів для забезпечення конкурентоспроможності продукції.

Як показує аналіз літературних джерел при визначенні економічної суті витрат вчені покладають різні класифікаційні ознаки. Це свідчить про те, що дане питання залишається дискусійним і не до кінця вивченим.

УДК 336

Синиця Катерина

Науковий керівник: **Галтман Тетяна**

Горохівський коледж

Львівського національного аграрного університету

БАНКІВСЬКА СИСТЕМА УКРАЇНИ: ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Банківська система є однією із найважливіших складових фінансової системи України. Від її стабільності та рівня розвитку залежить функціонування всієї національної економіки. Основним завданням банківського сектору є перерозподіл фінансових ресурсів з метою найбільш ефективного їх використання. Банківський сектор в Україні концентрує понад 90% усіх фінансових послуг. Проте, світова фінансова криза, несприятливі політичні та військові події, скорочення виробництва, інфляційний тиск на економіку, зниження інвестиційної активності, суттєво послабили банківський сектор та значно ускладнили умови його функціонування. Програма реформ оздоровлення банківської системи, запропонована Національним банком України, призвела до суттєвого зменшення кількості банків та до радикальних змін у функціонуванні найбільш важливих системних банків.

Метою дослідження є аналіз сучасного стану, основних проблем та перспектив розвитку банківської системи України.

Аналізуючи сучасний стан банківської системи України, слід відмітити, що криза у фінансовій сфері розпочалася ще у 2008-2009 роках. Згодом, з початком виснажливого збройного конфлікту на сході країни і анексією Криму, під тиском значних макроекономічних та політичних шоків проблеми банківської

системи поступово призвели до системної банківської кризи 2014-2016 років та негативних наслідків для економіки. Девальвація гривні невпинно руйнувала банківську систему, банки банкрутували один за одним внаслідок непрофесійного управління або шахрайських дій менеджерів та власників.

Впродовж 2014-2017 років українська банківська система суттєво змінилася. Ліквідація банків в Україні сягнула вражаючих масштабів. За перші два роки (2014-2016) 90 банків, активи яких склали третину активів всієї банківської системи, були визнані неплатоспроможними. У 2015 році зі 158 банків залишилося на ринку 117. У 2016-му ліквідація банків продовжилася – і їх лишилося 96. Станом на початок літа 2017 року функціонувало лише 90 банків – із них 38 з іноземним капіталом. [3]

Усі ці кризові явища в економіці зумовили комплекс проблем у банківській системі:

- зменшення депозитів та відповідно зменшенням ресурсів банків;
- наявність великої частки проблемних кредитів (понад 50%) у структурі кредитного портфеля банків; [2]
- збільшення витрат банків та зростання збитковості діяльності банківських установ в цілому. За підсумками 2016 року в Україні збиток банківського сектору становив майже 159 млрд. грн., з яких майже 136 млрд. грн. (майже 80%) припадає на Приватбанк;[1]
- загострення проблеми недостатнього рівня капіталізації банків;
- недотримання показників статутного і регулятивного капіталу банків;
- зниження довіри до банківської системи.

Згідно з оцінками Ради Національного банку України прямі фіскальні витрати України на подолання наслідків кризи банківського сектору вже сягнули 14% ВВП, а загальні втрати економіки від кризи становлять 38% ВВП.[3]

Для стабілізації умов функціонування банківської системи необхідно забезпечити вдосконалення банківського законодавства, підвищення рівня капіталізації банківського сектора, диверсифікацію банківських активів, впровадження нових депозитних програм, удосконалення процедур санації, реорганізації та ліквідації банків, виконання та дотримання нормативів НБУ, що регулюють діяльність комерційних банків, створення сприятливого інвестиційного клімату.

Література:

1. Аналітичний огляд банківської системи України за результатами 2016 року // Національне рейтингове агентство «Рюрік» [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

http://rurik.com.ua/documents/research/bank_system_4_kv_2016.pdf

2. Огляд банківського сектору.- листопад 2017р. // НБУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=58539308>

3. Оцінка Радою НБУ діяльності Правління НБУ щодо розвитку банківської системи та окремих нормативних актів з питань банківської діяльності // Рішення Ради НБУ від 04 липня 2017 року №29-рд [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=51452711>

УДК 332.145

Сокіл Олег

Таврійський державний агротехнологічний університету

СИСТЕМА ОЦІНКИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Методичне забезпечення обліку й розрахунку показників сталого розвитку окремих підприємств та галузей економіки представлено всебічно, водночас низка питань, пов'язаних із методиками вимірювання рівня сталого розвитку сільськогосподарських підприємств та сільського господарства в цілому залишаються нерозкритими.

У роботах М.З. Згуровського, С.Н. Бобильова, А.Ш. Ходжаєва панує думка, що розроблення показників сталого розвитку є комплексною й вартісною процедурою, яка ускладнюється або унеможливується отриманням релевантної інформації. В цьому контексті, вельми переконливим є застосування двох підходів до побудови індексів та індикаторів:

1) побудова інтегрального, агрегованого індикатора, що зазвичай здійснюється на основі трьох груп показників: еколого-економічних, еколого-соціально-економічних та власне екологічних;

2) використання окремих показників підсистем: економічних, екологічних, соціальних та інституціональних окремо [3, с. 68].

Інтегральний еколого-економічний індикатор сільського господарства на макрорівні є досконалим інструментом для обліку

екологічного чинника в складі загального розвитку країни. Виключно за рівнем такого показника постає можливість визначення міри сталого розвитку країни чи окремих регіонів. Тобто цей показник може бути своєрідним аналогом ВВП, ВНП, національного доходу, за якими прийнято вимірювати успішність економічного розвитку та економічний добробут. Проте, через методологічні й статистичні проблеми, складності у розрахунку, загальновизнаного в світі інтегрального індикатора ще немає [1].

На наш погляд, запропонована М.А. Зайгановою класифікація індикаторів сталого розвитку є досить всеосяжною, що містить у собі ступінь агрегованості: інтегральний і приватний; сферу застосування: індикатори соціальних, економічних, екологічних і інституціональних аспектів сталого розвитку; територіальне охоплення: глобальні, національні, регіональні й локальні; рівень застосування: макроекономічні, секторальні (галузеві) і мікроекономічні (на рівні підприємств); характер віддзеркалення чинника часу: статичні і динамічні [2, с. 3].

У процесі нашого дослідження було проаналізовано різні методики оцінки рівня сталого розвитку аграрного сектору на мікро- та макрорівні та систематизовано за наступними класифікаційними ознаками: віддзеркаленням аспектів сталого розвитку (екологічного, економічного, соціального); цілями методики; видами екологічної дії, що приймаються до обліку; рівнем вивчення та можливості застосування (локальний або глобальний); за підходом; способом агрегації.

Автором узагальнено методи оцінки сталого розвитку сільськогосподарських підприємств та аграрних регіонів на основі наведених класифікаційних ознак, які характеризуються різноманітністю аспектів сталості, типів показників та екологічних ризиків. Переважна більшість методів враховують тільки екологічний аспект, інші — еколого-економічний. Комплексними є методики оцінки еколого-економічного й соціального розвитку. На наш погляд, актуальним та нагальним є розроблення й використання універсальної методики оцінки сталого розвитку сільськогосподарських підприємств та регіонів, що розглядає всі три складові розвитку та застосовує систему комплексних показників.

Література:

1. Бобылев С. Н. Экономика природопользования: Учебник/ С. Н. Бобылев, А. Ш. Ходжаев. - Москва, 2003. - 567 с.
2. Зайганова М. А. Теоретические основы устойчивого развития хозяйственных систем. Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата экономических наук. Специальность 08.00.01 - Экономическая теория. На правах рукописи. - 18 с.
3. Згуровский, М.З. Сталий розвиток у глобальному і регіональному вимірах: аналіз за даними 2005р. [Текст] / М.З. Згуровский. – К. : НТУУ «КПІ», ВПІ ВПК «Політехніка», 2006. – 84 с., с. 6; Бобылев С. Н. Экономика природопользования: Учебник/ С. Н. Бобылев, А. Ш. Ходжаев. - Москва, 2003. - 567 с.

УДК 368

Старцева Вікторія

Науковий керівник: Бігдан Інна

Харківського державного університету харчування та торгівлі

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ РИНКУ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ В УКРАЇНІ

Протягом усього життя кожна людина стикається з низкою ризиків, обумовлених дією факторів як зовнішнього так і внутрішнього середовища. Особливо це стосується сьогоденних умов, коли збільшується кількість злочинів, зокрема, ДТП, вбивства, нещасні випадки як на виробництві так і в побуті, нервові та психологічні навантаження, зумовлені умовами праці, проживання людини, вимушеною міграцією через військовий конфлікт тощо. Це призводить до зменшення тривалості життя або до смерті людини. Отже, для захисту свого життя актуальними постають питання його страхування.

У розвинутих країнах захист життя є вже відомим поняттям, а ринок страхування життя займає вагоме місце на страховому ринку.

Що стосується українського ринку страхування, він не отримав в країні належного розвитку через низку проблем, серед яких недостатня інформованість суспільства та нерозуміння необхідності даних послуг.

Безперечно, перевагами страхування життя є:

– формування капіталу для додаткових пенсійних виплат;

- страхова виплата, яка у декілька разів перевищує страховий платіж;
 - гарантована виплата страхової суми;
 - можливість звільнення від сплати платежів у разі повної непрацездатності;
 - оптимальні умови внесення страхового платежу;
- можливість отримання податкового кредиту особами, які склали договір страхування життя не менш ніж на 5 років;
- повне збереження власних коштів від арешту, конфіскації та розподілу при розлученні;
 - особливий порядок спадкування у разі смерті страхувальника [1].

Нормативне регулювання ринку страхування життя здійснюється відповідно до Закону України «Про страхування» [2], в рамках якого страхові компанії не можуть зникнути з ринку, доки не виконають усіх зобов'язань перед страхувальниками, що на них покладені. Крім того, кожна страхова компанія життя має свого перестраховальника. Закон повністю виключає неправомірну можливість втрати населенням своїх коштів, що є також значною перевагою у порівнянні з іншими фінансовими інституціями.

Дослідження стану ринку страхування життя [3] показало, що на 1 липня 2017 року кількість страхових компаній складає 36 од., що менше рівня 2014 року на 21 од. В рейтингу страхових компаній за кількістю договорів страхування, що включає накопичувальну систему, лідирують 4 компанії - «МЕТЛАЙФ», «АСКА ЖИТТЯ», «ТАС», «УНІКА ЖИТТЯ». За вартістю активів - «ТАС», «МЕТЛАЙФ», «УНІКА ЖИТТЯ».

У зв'язку з реформуванням пенсійного забезпечення в Україні страховим компаніям відкривається можливість зайняти певну нішу в пенсійному страхуванні життя. Сьогодні лише незначна їх кількість здійснює такі послуги на ринку страхування. Серед вище зазначених компаній за кількістю договорів пенсійного страхування лише одна страхова компанія «ТАС» практично займає цю нішу (91,3%), на «АСКА ЖИТТЯ» припадає менш як 0,1% договорів.

Для розвитку ринку страхування життя необхідно перш за все підвищити рівень довіри серед населення шляхом удосконалення законодавчої бази, підвищення прозорості ринку, розповсюдження

рекламної продукції, проведення роз'яснювальної роботи щодо змісту, ролі системи страхування та переваг довгострокового страхування життя.

Література:

1. Ванчек Ш. Страхування життя [Електронний ресурс] / Ш. Ванчек // Фориншурер. – Режим доступу до ресурсу: <http://forinsurer.com/public/15/02/25/4712>.

2. Закон України «Про страхування» [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/85/96-п>.

3. Статистика страхового ринку України [Електронний ресурс] // Фориншурер. – Режим доступу до ресурсу: <http://forinsurer.com/stat>.

УДК 657:336.27:339.7

Стецюк Тетяна

Науковий керівник: **Калюга Євгенія**,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ОБЛІКУ ПОТОЧНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

Важливою умовою успішного функціонування підприємств в ринкових умовах є оптимізація зобов'язань, які виникають внаслідок минулих операцій чи подій. Зобов'язання є однією із складових Балансу і розглядаються як джерела формування фінансових ресурсів для фінансування операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємств. У майбутньому заборгованість за зобов'язаннями має бути погашена шляхом передачі кредиторам певних активів або послуг.

Поточні зобов'язання – зобов'язання, які будуть погашені протягом операційного циклу підприємства або повинні бути погашені протягом дванадцяти місяців, починаючи з дати балансу.

Поточна вартість визначає облікові дані реалістичнішими, придатнішими для прийняття управлінських рішень. Поточна вартість за методами визначення поділяється на поточну вартість придбання, експертну оцінку, справедливую оцінку. Своєю чергою, поточна вартість придбання відрізняється від історичної вартості тим, що враховує чинник інфляції, а також динаміку цін на такі активи.

В зарубіжних країнах, існує декілька положень щодо регулювання кредиторської заборгованості: МСБО 1 «Подання фінансових звітів», МСБО 10 «Події після дати балансу», МСБО 12 «Податок на прибуток», МСБО 19 «Виплати працівникам», МСБО 20 «Облік державних грантів і розкриття інформації про державну допомогу» МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання», МСБО 37 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи»

У міжнародній практиці оцінку зобов'язань оцінюються за однією з чотирьох видів вартості: історичною, поточною, вартістю реалізації та теперішньою. Однак найчастіше основою оцінки, яку приймають суб'єктами господарювання для складання фінансових звітів, є історична собівартість. Вона, як правило, комбінується з іншими видами оцінки. Наприклад, запаси у міжнародній практиці, як правило, відображаються за найнижчою з двох оцінок – собівартістю або чистою вартістю реалізації, а пенсійні зобов'язання - за їхньою теперішньою вартістю.

За міжнародними стандартами первісною оцінкою фінансових та інших зобов'язань і їх відображення у фінансовому обліку та фінансовій звітності є їх справедлива вартість за додаванням витрат за операцією.

Сума, визнана як забезпечення, має бути найкращою оцінкою видатків, необхідних для погашення існуючого зобов'язання на кінець звітного періоду.

У Великобританії до короткострокових зобов'язань належать письмово оформлені і забезпечені позики, кредити банків та овердрафти, аванси отримані, торгові кредити, переказні векселі до оплати, заборгованість перед іншими компаніями, в яких є частки участі, інші кредитори, в тому числі заборгованість по податках та соціальному страхуванню, доходи майбутніх періодів та інвентаризація.

В Люксембурзі кредити відображають в сумі, яка належить до фактичного погашення, тобто суми кредиту, які з будь-яких причин не будуть погашені, списуються на рахунок нерозподіленого прибутку. Якщо первісно отримані суми кредиту менші, ніж суми, належні до повернення, то різницю відображають в балансі та списують в міру погашення кредиту.

Відповідно до загальноприйнятих принципів бухгалтерського обліку США короткострокові або поточні зобов'язання визначаються як зобов'язання, для ліквідації яких використовуються ресурси, що класифікуються як поточні активи, чи прийняття інших, поточних зобов'язань.

Таким чином, узагальнення проведеного дослідження дозволяє дійти висновку, що впровадження міжнародних стандартів обліку у вітчизняну практику вимагає передусім узгодженості між вітчизняними та зарубіжними системами обліку на основі уточнення на законодавчому рівні економічної сутності окремих складових господарських засобів підприємств і джерел їх формування, статей балансу, методів оцінки, порядку відображення на рахунках. Для наближення національних стандартів до міжнародних доцільно ввести додаткову класифікаційну ознаку поділу зобов'язань за ступенем відповідальності, що допоможе в подальшому збільшити інформативність управління підприємствами.

УДК 657

Терещук Максим

Науковий керівник: **Михалевич Світлана**
Ковельський промислово-економічний коледж
Луцький національний технічний університет

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ТА ЇЇ РОЛЬ У ДОСТОВІРНОСТІ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ТА ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

В сучасних умовах прогресивного розвитку суспільства, економічної інтеграції та, як наслідок, утворення удосконалених умов господарювання виникає потреба відображення достовірної інформації про фінансовий стан підприємства.

Про важливість відображення в обліку достовірної інформації про господарські процеси, що відбуваються на підприємстві, говориться у Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Зокрема визначено, що однією з основних вимог, що висуваються до бухгалтерського обліку, є достовірність його показників.

Це забезпечується багатьма способами, одним з яких є інвентаризація.

Отже, обов'язком підприємств є проводити інвентаризацію, під час якої перевіряються і документально підтверджуються наявність, стан і оцінка його активів і зобов'язань, дані якої використовуються для забезпечення достовірності показників бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Інвентаризація - це один із методів бухгалтерського обліку. Як зазначає Ілляшенко О.В., інвентаризація досить давно була визначена науковцями як невід'ємна частина бухгалтерського обліку та господарського контролю, оскільки лише за наявності даних інвентаризації можна впевнено стверджувати, що звітність є достовірною.

Однак і нині проведення інвентаризації залишається прийомом, який не знайшов широкого застосування передусім через недосконалість законодавчої бази, а по-друге, у зв'язку з перекручуванням сутності контролю.

На підтвердження цього відзначимо наявність випадків порушень строків і порядку проведення інвентаризацій, несвоєчасного відображення їх результатів у бухгалтерському обліку.

Перелічені недоліки і порушення свідчать про формальне та неякісне виконання працівниками бухгалтерії і членами постійно діючих комісій своїх прямих обов'язків.

Наукові дослідження порядку організації та методики проведення інвентаризації відтворені науковцями у статтях та навчально-методичній літературі.

Конкретизацією видів, об'єктів, функцій інвентаризації займалися такі фахівці, як: С.В. Бардаш, Чудовець В.В, Бутинець В.В. , Н.Г. Белов, Н.Я. Дондик, Л.В. Нападовська, А.В. Хмелевська та інші вчені.

Зокрема Бутинець Ф.Ф. визначає інвентаризацію як перевірку та оцінку фактичної наявності об'єктів контролю, яка здійснюється шляхом спостереження, вимірювання, реєстрації з подальшим порівнянням отриманих даних з обліковими показниками.

Чудовець В.В. інвентаризацію трактує як метод обліку і контролю, за допомогою якого здійснюється перевірка і

документальне підтвердження наявності, стану й оцінки активів, власного капіталу та зобов'язань підприємства для забезпечення достовірності даних обліку і звітності, контролю за збереженням майна.

У економічному словнику інвентаризація визначається як перевірка і документальне підтвердження наявності та стану, оцінка активів та зобов'язань (майно, вкладення підприємства у статутні фонди інших підприємств, розрахунки з дебіторами і кредиторами) підприємства.

Особливо важливим об'єктом для проведення інвентаризації є виробничі запаси.

«Саме тому виникає потреба у інвентаризації виробничих запасів на підприємстві, адже вони є джерелом достовірної інформації про стан підприємства», - зазначає Безверхий К.

Проте дослідження теоретичних положень та наявної практики бухгалтерського обліку та контролю виробничих запасів дало змогу визначити низку невирішених проблем, які гальмують процес управління і знижують ефективність використання вказаних активів.

Таким чином, інвентаризація є тим інструментом, який забезпечує достовірність даних бухгалтерського обліку і фінансової звітності підприємств..

УДК 657.338

Ткачук Тетяна

Науковий керівник: **Гаврилюк Ольга**
Луцький національний технічний університет

СТРАТЕГІЧНИЙ ОБЛІК В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СИСТЕМІ ПІДПРИЄМСТВА

Стратегічний облік – це інформаційна модель, що поєднує в рамках єдиної системи фінансовий і управлінський облік і забезпечує фахівців підприємства виробничою інформацією для прийняття ефективних рішень, а також забезпечує інвесторів інформацією для оцінки діяльності підприємства.

Основні завдання стратегічного обліку:

1. стратегічне планування;

2. визначення критичних показників стратегічних планів;
3. визначення вузьких і пошук слабких місць управлінських рішень;
4. визначення основних підконтрольних показників відповідно до стратегічних цілей;
5. порівняння планових і фактичних значень підконтрольних показників з метою виявлення причин і наслідків даних відхилень;
6. аналіз впливу відхилень на виконання стратегічних планів.

Управління діяльністю підприємства є складним і комплексним процесом. Система обліку, що відповідає вимогам управління, також складна і складається з множини процедур. До того ж, склад елементів системи стратегічного обліку може змінюватись залежно від цілей управління.

Стратегічний облік пов'язує на практиці процес стратегічного управління з обліковим процесом, тому що має з ним ті ж самі об'єкти: фінансові та виробничі ресурси, фінансово-господарські процеси і результати діяльності. В інформаційній системі підприємства об'єкти стратегічного обліку розкриваються за допомогою специфічних прийомів і способів. Він складається з наступних елементів: звітність, оцінка, групування, планування, аналіз, контроль. Кожен елемент впливає на об'єкт обліку не ізольовано, а в системі організації внутрішніх зв'язків, спрямованої на рішення цілей стратегічного управління. Вона діє за умови дотримання нижчезазначених принципів. Принцип достатності інформації. Цей принцип означає, що у кожній приватній моделі повинна використовуватися тільки відома з необхідною точністю для моделювання результатів діяльності підприємства. Виконання принципу достатності дає можливість перейти від загальних моделей до більш докладних. Принцип інваріантності інформації. Цей принцип вимагає щоб вхідна інформація, яка використовується в моделі, була незалежна від параметрів моделювання системи. Принцип наступності. Суть цього принципу полягає в тому, що кожна наступна модель не повинна порушувати властивості об'єкта та критерії.

Принцип достовірності та зіставності інформації. Цей принцип дозволяє забезпечити найбільш наближені розрахунки до реальних результатів моделювання. Проблеми, пов'язані з вимогами достовірності та зіставності при формуванні інформації,

досліджені у роботах В.Д. Новодворського, О.Н. Хоріна. Вимоги достовірності тісно пов'язані з вимогою зіставності. Так, наприклад, "... у безумовно позитивному аудиторському висновку думка аудиторської фірми про достовірність бухгалтерської звітності економічного суб'єкта означає, що ця звітність підготовлена таким чином, щоб забезпечити у всіх суттєвих аспектах відображення активів і пасивів економічного суб'єкта на звітну дату і фінансові результати його діяльності за звітний період виходячи з нормативного акта, що регулює бухгалтерський облік і звітність...". Однак, як справедливо зазначає О.Н. Хорін "...само по собі дотримання цієї вимоги не вирішує проблеми формування якісної інформації.

Звітні показники можуть відповідати критеріям достовірності, але при цьому не мати властивість корисності та суттєвості для користувачів". Принцип ймовірності помилок. Цей принцип дозволяє відстежувати помилки, що виникають у процесі моделювання. О.В. Єфімова відзначає, що "використання в аналізі неповних або перекручених даних може нанести більше шкоди, ніж їх відсутність". У більшості країн з ринковою економікою існують офіційні національні стандарти з підготовки фінансових прогнозів та їх наступної перевірки. Стратегічний облік базується на даних ризик-менеджменту, який являє собою систему оцінки ризику, управління ризиком і фінансовими відносинами. У зв'язку з цим важливого значення в сучасних умовах у стратегічному обліку набуває аналіз і облік невизначеності і ризиків, який направлено на відстеження, прогнозування кризових тенденцій, запобігання та зниження ризику виникнення на підприємстві кризової ситуації.

Література:

1. Ефимова О.В. О прозрачности и аналитичности бухгалтерской отчетности. // Бухгалтерский учет. – 1998. – № 7. – С. 69-75.
2. Хорин А.Н. О достоверности и существенности показателей бухгалтерской отчетности // Бухгалтерский учет. 1999. – № 11. – С. 60-62.
3. Энциклопедия общего аудита. – М.: Международная школа управления. Т. 2, 1999. – 569 с.

УДК 336.76

Тупало Вікторія
Науковий керівник: **Ніколаєва Анжела**
Луцький національний технічний університет

ІННОВАЦІЙНІ ІНСТРУМЕНТИ У РОЗВИТКУ РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

Однією з рушійних сил прогресу, без якої неможливий розвиток, в тому числі й механізмів ринкової економіки, є впровадження інновацій. Розвиток фінансового ринку також підпадає під це загальне правило. Актуальність теоретико-методологічного дослідження ролі фінансових інновацій зумовлена необхідністю активації розвитку національної економіки в цілому й фінансового ринку зокрема, високим рівнем взаємозалежності запровадження інновацій та темпів розвитку вітчизняного фінансового ринку. Тому не дивно, що проблема інновацій загалом та фінансових інновацій зокрема, є дуже популярною серед провідних науковців, серед яких ми виділили Н.М. Пантелєєву, Ю.Я. Кравченка, О.М. Мозгового, І.О. Школьника та інших.

Динамічність процесів фінансового ринку як системи обумовлює те, що фінансовий ринок сам по собі є інновацією, а постійні фінансові інновації – його невід’ємною частиною [1].

Нововведеннями на ринку цінних паперів є нові інструменти ринку, нові системи торгівлі цінними паперами, нова інфраструктура ринку.

Новими інструментами є, передусім, різноманітні види похідних цінних паперів, причому процес створення нових цінних паперів, їхніх видів і різновидів не припиняється. Від 1980-х років набули поширення різноманітні форми фінансових інновацій – опціони, ф’ючерси, свопи тощо.

Яскравим прикладом інноваційних інструментів фінансового ринку є гібридні фінансові інструменти. Цей термін здебільшого означає фінансові інструменти, що поєднують характеристики ринку акцій та облігацій. Наприклад, конвертована облігація, як борговий інструмент з вбудованим опціоном, що дає право обміняти її на акції корпорації-емітента [2].

Нові системи торгівлі – це системи, засновані на використанні комп'ютерів і сучасних засобів зв'язку. Вони дають змогу вести торгівлю цілковито в автоматизованому режимі, без посередників і особистих контактів між продавцями й покупцями.

Нова інфраструктура ринку – це сучасні інформаційні системи, системи клірингу і розрахунків, депозитарного обслуговування ринку цінних паперів. Рушійною силою процесу вдосконалення інфраструктури ринку цінних паперів є насамперед споживачі послуг – інвестори та емітенти. За цих умов між інститутами ринку розгортається жорстка боротьба за клієнтів. Про це передусім свідчать зростання числа професійних учасників ринку, прискорений розвиток і постійне вдосконалення торговельних майданчиків, поліпшення якості наданих послуг і зниження їхньої вартості [3].

Україна вступила на шлях реформування суспільства наприкінці ХХ ст., коли у світі триває глобалізація всіх процесів, зокрема й економічних. Досвід розвинених країн зумовлює потребу переймати їхній досвід для підвищення життєвого рівня населення і збільшення можливостей держави.

На нашу думку, при стимулюванні розвитку ринку через інноваційні фінансові інструменти максимальну увагу необхідно приділити заходам, спрямованим на забезпечення максимальної прозорості нових фінансових інструментів і належного контролю над їх ринками з боку регулятора. Необхідно більш ретельно вивчати зарубіжний досвід нових інструментів ринку цінних паперів, інноваційних систем торгівлі, технологічного та функціонального вдосконалення інфраструктури ринку на предмет їх імплементації з урахуванням макроекономічних факторів та об'єктивних реалій розвитку національної економіки та ринку цінних паперів.

Література:

1. Пантелєєва Н.М. Ринок фінансових інновацій: основи формування та розвитку /Н.М. Пантелєєва // Вісник Університету банківської справи НБУ. – 2011. – № 2 – С. 82 – 86.
2. Енциклопедія ризику / Конвертовані облігації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.riskglossary.com>
3. Інноваційні механізми стратегії фінансового управління / редкол.: Т.І. Єфименко (голова) та ін. – К. : ДНУ “Акад. фін. управління”, 2016. – 1302 с.

УДК 351.862:354.61

Вавдіюк Наталія

Урбан Оксана

Луцький національний технічний університет

Урбан Дарина

Волинський обласний ліцей-інтернат Волинської обласної
ради

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Трансформація всієї системи міжнародних економічних відносин, що склалася після Другої світової війни, супроводжувалася посиленням агресивного націоналізму, релігійної нетерпимості, зростанням кількості та інтенсивності конфліктів на етнічному ґрунті, зростанням міграційних потоків. Трансформувалося і саме по собі поняття "безпека", змінилося його сприйняття. До традиційного "збройно-силового" наповнення, додалися такі не менш важливі у новітній час аспекти як політичний, економічний, екологічний, культурний, та інформаційний фактори безпеки на сучасному етапі.

Міжнародну безпеку можна розглядати як стан міжнародних відносин, при якому створюються умови, необхідні для існування та функціонування держав при забезпеченні їх повного суверенітету, політичної та економічної незалежності, можливості опору військово-політичному тиску та агресії, їх рівноправних відносин з іншими державами. Разом з тим, міжнародна безпека - це політика, яка сприяє ефективному створенню гарантій миру як для окремої держави, так і для світової системи в цілому.

Характерною рисою підходів до забезпечення безпеки у новітній період є відхід від традиційного її сприйняття виключно у військово-політичному вимірі. За протистояння по лінії Схід-Захід політика безпеки включала в себе такі аспекти як оборона, та розбудова засобів довіри спільно з потенційними противниками.

По завершенні "холодної війни" світ стикнувся з близько 140 збройних конфліктів та локальних сутичок, під час яких понад 90% втрат складає цивільне населення (для порівняння - під час першої світової війни співвідношення між цивільними та військовими

жертвами становило 5% до 95%, під час другої світової війни - 75% до 25%).

З середини 90-х рр. ХХ ст. НАТО, ОБСЄ, ЄС, Рада Європи тощо постійно стикаються з проблемою визначення нових загроз та ризиків, а також знайдення оптимальних шляхів розбудови ефективної та дієздатної системи безпеки на континенті. При цьому основними (та частково похідними від них) загрозами безпеці Європи протягом останніх півтора десятиріч можна вважати:

- політичну нестабільність, пов'язану з неоднозначними наслідками антитоталітарних перетворень на Сході Європи;
- економічну нестабільність та соціальну напруженість, що виникла внаслідок переходу від планової економіки до ринкової;
- активізацію етнічних та релігійних конфліктів, які підсилюються відсутністю самовпорядкованих інститутів, здатних вирішувати проблеми етнонаціональних, мовних та релігійних груп;
- воєнно-стратегічну нестабільність, адже відсутність довіри між сусідніми (передовсім великими) державами може призводити до виникнення гіпертрофованої стурбованості щодо власної безпеки і до дестабілізуючої гонки озброєнь;
- екологічну небезпеку, яка створюється насамперед небезпечними ядерними енергетичними об'єктами та застарілими хімічними виробництвами.

У зв'язку з цими загрозами, перед учасниками системи європейської безпеки стоять такі проблеми як: по-перше, вироблення шляхів попередження фрагментації безпеки в Європі та наступної ренаціоналізації політики безпеки в умовах, коли вже не існувало єдиної реальної загрози для Європи; по-друге, узгодження політики різних інституцій у справі вироблення стратегії щодо вирішення кризових ситуацій, попередження та врегулювання конфліктів, розробка механізмів раннього їх попередження в межах окремих держав; по-третє, запобігання розповсюдженню технологій для вироблення зброї масового знищення та засобів її доставки, а також тенденції до нарощування арсеналів звичайних озброєнь в усьому світі, що передбачає вироблення ефективної політики щодо інших регіонів світу. На жаль, протягом вже півтора десятиліття залишається невирішеною проблема чіткого і збалансованого "розподілу функцій" між головними безпековими

інституціями Європи. При тому, що становлення системи безпеки на європейському континенті відверто тяжіє до НАТО-центричної моделі, це жодним чином не применшує ролі й відповідальності ОБСЄ, Європейського Союзу (разом із ЗЄС), Ради Європи.

УДК 657

Федина Оксана

Науковий керівник: **Грицай Ольга**

Національний університет «Львівська політехніка»

ПРОБЛЕМИ КЛАСИФІКАЦІЇ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ В СУЧАСНИХ РИНКОВИХ УМОВАХ

У процесі фінансово-господарської діяльності підприємства часто виникає потреба в проведенні розрахунків зі своїми контрагентами. Відвантажуючи виготовлену продукцію, підприємство, як правило, не отримує оплату одразу, тобто відбувається кредитування покупця. Від моменту відвантаження продукції до моменту надходження платежу, засоби підприємства знаходяться у вигляді дебіторської заборгованості.

Дебіторська заборгованість визнається активом, якщо існує ймовірність отримання підприємством майбутніх економічних вигід та може бути достовірно визначена її сума [1].

Розглядаючи дебіторську заборгованість важливим є розгляд питання її класифікації як об'єкта бухгалтерського обліку. Від того, наскільки правильно здійснено поділ об'єктів обліку, а також обрано класифікаційні ознаки, залежить і сам порядок обліку як групи, так і окремого об'єкта. Поділ повинен бути заснований на економічному критерії і виходити з економічного та цільового призначення речей.

Класифікація дебіторської заборгованості за різними ознаками потрібна для забезпечення подання тієї облікової інформації, яка необхідна користувачам фінансової звітності для прийняття ефективних управлінських рішень. Поширеною є класифікація дебіторської заборгованості з урахуванням наступних критеріїв: термін погашення та зв'язок з нормальним операційним циклом; об'єкти, за якими виникла дебіторська заборгованість; своєчасність погашення.

За терміном погашення визначають:

– довготермінову дебіторську заборгованість – сума дебіторської заборгованості, яка не виникає в процесі нормального операційного циклу та буде погашена після дванадцяти місяців з дати балансу;

– короткотермінову (поточну) дебіторську заборгованість – сума дебіторської заборгованості, яка виникає в процесі нормального операційного циклу або буде погашена протягом дванадцяти місяців від дати балансу [2].

З плином часу можлива зміна статусу заборгованості дебіторів. Поточна заборгованість повинна бути переведена в довгострокову, якщо по ній відстрочена дата погашення та у зв'язку із цим вона настає після закінчення строку, що перевищує дванадцять місяців з дати балансу. За довгостроковою заборгованістю з часом відбувається природний процес переходу в короткострокову, оскільки рано чи пізно строк погашення такої заборгованості (у повному обсязі або частково) стає менше дванадцяти місяців з дати балансу [3].

Важливим критерієм класифікації дебіторської заборгованості є об'єкти, щодо яких виникають зобов'язання. Використання даної ознаки надасть можливість прослідкувати порушення фінансово-розрахункової дисципліни, виявити їх причини та усунути недоліки шляхом прийняття відповідних управлінських рішень.

Не менш важливою класифікаційною ознакою є також ступінь важливості дебіторів. Адже більше уваги повинно приділятися управлінню заборгованістю дебіторів, котрим притаманний високий ступінь важливості.

Здійснення даного розподілу дозволить або зовсім уникнути або скоротити обсяги сумнівної та безнадійної заборгованості на підприємстві.

Отже, розподілення розміру дебіторської заборгованості повинне носити не директивний, а рекомендаційний характер та встановлюватися індивідуально кожним підприємством з обов'язковим зазначенням даного розподілу в наказі про облікову політику підприємства.

Література:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість», затверджений наказом Міністерства фінансів України від 31.03.1999 р. №87.

2. Соловей Н. В. Проблеми обліку дебіторської заборгованості. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/PPEI/article/view/514>

3. Акімова Н.С. Облік та аналіз дебіторської заборгованості в системі управління підприємств оптової торгівлі: монографія /Н.С. Акімова, О.В. Топоркова, Т.О. Євлаш, О.О. Говоруха. – Х.: ХДУХТ, 2016. – 285 с.

УДК 658.15:005.915

Федорова Юлія

Науковий керівник: **Виговська Наталія**

Житомирський державний технологічний університет

**СТРАТЕГІЧНИЙ ТА ОПЕРАТИВНИЙ КОНТРОЛІНГ У
СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ**

Фінансовий контролінг – це важлива економічна система, яка пов'язана із прогнозуванням, аналізом та обліком на підприємстві. Фінансовий контролінг завдяки реалізації поставлених завдань, розробленню управлінських рішень допомагає передбачити всі можливі несприятливі економічні ситуації та уникнути їх.

Значну кількість праць вітчизняні та зарубіжні науковці приділили дослідженню класифікації фінансового контролінгу: А. Дайле, Е. Мейер, Д. Хан, С.В. Данилочкіна та інші. Як результат аналізу цих досліджень можна сказати, що більшість науковців виділяють два види контролінгу: стратегічний і оперативний.

Незалежно від поставлених завдань та виконуваних цілей, фінансовий контролінг, поділяють за часовою ознакою на оперативний та стратегічний. Кожен з них включає різні інструменти та процеси планування, крім того вони досить тісно взаємозв'язані між собою і трансформуються один в одного.

Цільовим орієнтиром стратегічного контролінгу є забезпечення життєздатності підприємства у довгостроковому періоді (три і більше років) на основі управління існуючим потенціалом і створення додаткових чинників успіху. Головна мета – проведення антикризової політики, недопущення виникнення банкрутства, досягнення успіху підприємства. Стратегічний

контролінг орієнтований на внутрішнє і зовнішнє середовище та довгострокові перспективи.

Фінансова стратегія визначена в рамках стратегічного контролінгу, є основою для оперативного фінансового контролінгу. Систему оперативного контролінгу використовують для підтримки оперативних рішень по недопущенню кризового стану. Мета цього контролінгу – забезпечення прибутковості і ліквідності підприємства шляхом виявлення причинно-наслідкових зв'язків при співставленні виручки від реалізації і затрат. Оперативний контролінг орієнтований на внутрішнє середовище підприємства.

Отже, різниця між стратегічним і оперативним контролінгом полягає в тому, що стратегічний орієнтований на тенденції майбутнього, а оперативний – на теперішній час. Порівняльну характеристику оперативного та стратегічного фінансового контролінгу наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Характеристика видів фінансового контролінгу

Ознака	Оперативний фінансовий контролінг	Стратегічний фінансовий контролінг
Об'єкт	Доходи, витрати, прибуток	Вартість підприємства
Орієнтація	Забезпечення економічності бізнес-процесів на підприємстві	Адаптація підприємства до факторів зовнішнього середовища
Рівень планування	Оперативне планування, бюджетування	Стратегічне планування
Акценти	Доходи/витрати. Надходження/видатки	Шанси/ризики Сильні/слабкі сторони
Цільові величини	Кількісні показники прибутку, ліквідності	Забезпечення життєздатності, конкурентоспроможності
Інструменти	Бюджетування, бюджетний контроль, фінансовий аналіз, репортинг, CVP-аналіз, директ-костинг	Система збалансованих показників (BSC), метод ABC, бенчмаркінг, SWOT-аналіз, GAP-аналіз, PIMS-аналіз

Взаємозв'язок оперативного та стратегічного фінансового контролінгу проявляється в тому, що без забезпечення прибутковості роботи підприємства на даний момент неможливо

забезпечити його функціонування у майбутньому. Таким чином, стратегічний фінансовий контролінг повинен допомагати підприємству ефективно використовувати наявні в нього переваги і створювати нові потенціали успішної діяльності у майбутньому, а оперативний фінансовий контролінг повинен бути спрямований на інформаційне забезпечення та координацію інструментів прийняття поточних рішень.

Література:

1. Терещенко О.О. Фінансовий контролінг: навч. посіб. / О.О. Терещенко, Н.Д. Бабяк. — К.: КНЕУ, 2013. — 407 с.

УДК 657

Хілуха Олена

Науковий керівник: **Зеленко Сергій**
Луцький національний технічний університет

УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК ЗА ТЕОРІЄЮ ОБМЕЖЕНЬ

В умовах процесів глобалізації економіки та підвищення конкуренції, вміння передбачити ситуацію на підприємстві, приймати міри, тим самим забезпечувати виконання поставлених завдань і отримання прибутку є дуже важливим. На сьогодні, складається досить дискусійна ситуація, так як управлінський облік не зазнав практичних зрушень, і як наслідок, інформація, яку він надає, втрачає свою корисність.

Завдяки чому підприємства торгівлі стикаються з низкою проблем, яких можна було б уникнути: дефіцитом топових товарів і, як наслідок, зменшенням обсягу продажу; надлишками запасів за неходовими позиціями і збитками від їх псування; зменшенням прибутку і низькою лояльністю клієнтів. Одним з перспективних напрямків розвитку управлінського обліку є управління на основі теорії обмежень (Theory of constraints, TOC) – методу обліку чистого грошового доходу.

Сьогодні TOC - популярна бізнес-філософія. Серед українських науковців TOC досліджують науковці С. Гвоздьов, М. Колісник. Дослідженню TOC присвячені роботи С. Брега [2], Д.

Галловея і Д. Валдрона [3], К. Друрі [4], Е. Норіна, Д. Сміта, Дж. Маккея, [5].

Під час проведення даного дослідження, ми поставили перед собою наступні завдання: розглянути і дослідити процес становлення управлінського обліку за ТОС; дати загальну характеристику ТОС; розкрити методологію прийняття рішень на основі аналізу методами ТОС.

Історія ТОС починається з 70- х років ХХ століття, коли фізик Еліяху Голдратт зіткнувся з проблемами виробничої логістики. У нього не було жодного досвіду роботи в бізнесі, тому для вирішення проблем виробничої логістики він спробував застосувати методи вирішення завдань, відомі йому з фізики [1].

Теорія обмежень, перш за все, є системою управління з невід'ємною складовою – процесом мислення, що спрямований на постійне вдосконалення. Отже, її впровадженню передують ряд складнощів пов'язаних з традиціями управління та формуванням облікового забезпечення. Теорія обмежень базується на припущенні, що в діяльності підприємства існують певні обмеження. Будь-яка система має щонайменше одне обмеження, інакше прибуток компанії був би нескінченно великий.

ТОС сформулювала процес систематичного управління через обмеження. Він відомий як «5 фокусуєчих кроків»:

1. Знайти обмеження системи;
2. Вирішити, як максимально використовувати обмеження системи;
3. Підпорядкувати всі останні елементи системи цьому рішенню;
4. Розширити обмеження системи;
5. Повернутися до кроку 1, якщо обмеження усунене попередніми кроками.

Отже, ми вважаємо, що в будь-якого підприємства є мінімум одне обмеження, для поліпшення роботи підприємства потрібно вміти управляти цими обмеженнями. Вирішенню проблем буде сприяти вчасне налагодження систем управління та відповідність їх рівню конкуренції, що дозволить посилити контроль над виробничими процесами, виконанням замовлень, тощо.

Можемо зробити висновок, що при розвитку підприємства, діяльність краще спрямовувати на:

- розробку стратегії підприємства, яка базується на класичному управлінському обліку;
- аналіз роботи за допомогою інструментів ТОС;
- доповнення стратегії управлінського обліку.

Література:

1. Голдрат Элияху М. Критическая цепь / Голдрат Элияху М. – Москва: ТОС Центр, 2013. – 240 с.
2. Bragg S.M. Throughput accounting : a guide to constraint management. – John Wiley & Sons, Inc. – 2007.
3. Galloway, D. Waldron, D. Throughput accounting – 1: The need for a new language for manufacturing / Galloway D. & Waldron D. // Management accounting. – 1988. – P. 34–35.
4. Друри К. Управленческий и производственный учет : учеб. / К. Друри ; пер. с англ. В.Н. Егорова. – 6-е изд. – М. : ЮнитиДана, 2007р. – 1401.
5. Noreen E., Smith D., Mackey J.T. The theory of constraints and its implications for management accounting / E. Noreen, D. Smith, J.T. Mackey // The North river press. – 1995. – 124 p.

УДК 336

Хомина Ирина
Тернопільський національний
економічний університет

ЦІНА ТОВАРУ В КОНТЕКСТІ ТЕОРІЙ ЇЇ ФОРМУВАННЯ

До наших днів дійшов антагонізм двох теорій ціноутворення – авторства А. Сміта, класика економічної теорії, точніше політичної економії, як у ті часи з подачі Монкретьєна називали цю науку, згідно з якою ціна товару визначається попитом-пропозицією на нього, й так званої трудової теорії вартості, у викладі К. Маркса, який стверджував, нібито ще Д. Рікардо указував, що вартість товару, повною мірою залежить від „відносної кількості праці, необхідної для його виробництва”, а тому не може бути й мови про якісь інші чинники, що можуть впливати на ціну.

Насправді підстав для категоричного: „Отже, *величина вартості даної споживчої вартості визначається лише кількістю праці, або кількістю робочого часу* (курсив наш – І. Х.), суспільно необхідного для її виготовлення” [1, с. 48], немає, бо в Д. Рікардо

мова йшла лише про „ранні ступені суспільного виробництва”, за яких „мінова вартість ... товарів, як правило, ... залежала майже винятково від порівняльної кількості праці, витраченої на кожний з них” [3, с. 34].

Проте у вітчизняній економічній теорії утвердилась думка, що саме є теорія трудової вартості є єдино вірною, й таке становище виглядає парадоксом, подібним до того, якби один кілограм якогось товару мав залежати не від його маси, а від густини. Адже на пізніх ступенях цивілізації, коли на арену економічних відносин виходить капітал, зв'язок між вартістю й затратами виробництва більш складний. Більш того, Д. Рікардо підкреслив, що ринкові коливання цін визначаються, з одного боку, масою товарів, доступних для продажу, і, з іншого боку, потребами й бажаннями людей [3, с. 61]. Тобто можна стверджувати, що й він визнавав: ціна обміну товарів зумовлена взаємним впливом попиту-пропозиції та витрат виробництва, а спроби виокремити їх за принципом aut-aut, є хибними.

Водночас не можна вважати, що поєднання цих теорій вичерпно вирішує проблему формування ціни товару, й на це пізніше вказував А. Маршалл: „І „ринкові” ціни, і „нормальні ціни” утворюються під впливом безлічі факторів, у тому числі одні спочивають на етичному ґрунті, а інші – на фізичній основі, причому з останніх деякі носять конкурентний характер, а інші ні” [2, с.307-308].

Таким чином, настав час вирішення цього парадокса, позаяк подальший дуалізм таких точок зору не дає можливості рухатися вперед, а тупцювання на місці не може бути визнане науковим пошуком розв'язання будь-якої проблеми, тим більш такої практично значимої, як окреслена, оскільки це в неمالій мірі є причиною безсилля при спробі впливу на ціноутворення, що засвідчує перманентна інфляція практично в кожній країні й цінові „вибухи”, які періодично спостерігаються від часів „шокової терапії” 90-х років до новітніх, зокрема, цін 2013 року, коли їхній індекс, не дивлячись на марні спроби втримати їх на помірній позначці, стрибнув в 1,4 разу.

Передусім, зважаючи на поведінку цін не на абстрактних, а конкретних нинішніх місцевих і столичних ринках, завжди знайдемо невідповідності не тільки принципу aut-aut, але й

їхньому симбіозу. Скажімо, в Києві ціни зазвичай вищі, ніж у Тернополі чи Луцьку тощо, й це засвідчує наявність принаймні ще якогось третього чинника, наразі не взятого під увагу в економічній теорії. На нашу думку, в якості такого фігурує рівень доходів мешканців цих міст, хоча й ця тріада факторів не може охопити всього розмаїття з їхньої безлічі, підкресленої вже згадуваним А. Маршаллом. Втім, це лише авторські дедуктивні міркування, які можуть бути дискусійними.

Література:

1. Маркс К. Капитал. Критика политической экономии. (Пер. И. И. Скворцова-Степанова). Т. I. Кн. I. Процесс производства капитала. – М.: Политиздат, 1978. – 907 с.
2. Маршалл А. Основы экономической науки. – М.: Эксмо, 2008. – 832 с.
3. Риккардо Д. Начала политической экономии и налогового обложения. Избранное /Д. Риккардо; [пер. с англ.; предисл. П. Н. Клюкина]. – М.: Эксмо, 2007. – 960 с.

УДК 336

Чекаловська Галина

Чортківський навчально-наукового інститут
підприємництва і бізнесу ТНЕУ

МИТНА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

У сучасних умовах господарювання, що характеризуються нестабільністю соціально-економічних процесів значна увага науковців приділяється питанням формування дієвої системи безпеки. Не є виключенням і митна безпека, яка передбачає обов'язкове врахування фінансових ризиків.

Метою системи митної безпеки є досягнення усталеної та передбаченої роботи митної служби, достатнього рівня сприяння зовнішньоекономічній діяльності в нестабільних зовнішніх і внутрішніх умовах, забезпечення зниження ризиків, а також виявлення та нейтралізації ризик-чинників, які безпосередньо впливають на стан реалізації митної справи й опосередковано – на зовнішньоекономічну діяльність та її ефективність [1]. Виходячи з

мети, митну безпеку можна визначити як стан захищеності митних інтересів держави [2].

Водночас митна безпека – це стан захищеності економічних інтересів держави, який забезпечує у зовнішньому і внутрішньому вимірах незалежно від будь-яких загроз:

- переміщення через митний кордон України товарів і транспортних засобів;
- здійснення митного регулювання, пов'язаного з установленням розмірів митних платежів та повнотою їх справляння;
- застосування митних процедур, заходів митно-тарифного й нетарифного регулювання;
- боротьбу з контрабандою та порушеннями митних правил;
- виконання інших покладених на митні органи завдань.

Митна безпека є складовою економічної безпеки і безпосередньо пов'язана з зовнішньоекономічною безпекою, а здійснення зовнішньоекономічної діяльності відбувається за участі суб'єктів ЗЕД.

Виділимо основні етапи реалізації митної безпеки:

- формування та затвердження митної політики щодо гарантування митної безпеки;
- формування системи митного регулювання у взаємозв'язку з економічними інтересами і цілями держави, які впливають на визначення орієнтирів митного регулювання;
- застосування обраних методів регулювання та контролю щодо товарів, котрі переміщуються через митний кордон;
- моніторинг системи митного регулювання.

Головним завданням митної служби в секторі безпеки є виявлення, розпізнавання та нейтралізація загроз. Такі виявлення, розпізнавання та нейтралізація здійснюються митною службою в межах виконання правозастосовної та правоохоронної функцій.

Література

1. Пісной П. Я. Управління митними ризиками як один із методів забезпечення митної безпеки держави [Текст] / П. Я. Пісной // Вісник Національної академії державного управління. – 2008. – № 2. – С. 177–186.

2. Пашко П. В. Умови та чинники забезпечення митної безпеки [Текст] / П. В. Пашко // Митна справа. – № 1 (67). – 2010. – С. 5–16.

УДК 657.1

Червінська Вікторія
Науковий керівник: **Слесар Тетяна**
Національний університет біоресурсів і природокористування
України, м. Київ

КАЛЬКУЛЯЦІЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ САДІВНИЦТВА

Незважаючи на те, що в науковій літературі існує багато методів та прийомів калькулювання, науковці не знайшли єдності щодо визначення терміну «калькуляція».

Основним нормативно-правовим документом, що регулює облік витрат та калькулювання собівартості продукції, є Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», в якому визначено методологічні основи обліку витрат виробництва, надано визначення витрат, умови їх визнання і порядок віднесення до собівартості продукції [1]. Нормативно-правова база регулює лише основні положення ведення обліку витрат та калькулювання собівартості продукції, проте повною мірою не враховує особливості кожної галузі сільського господарства, зокрема садівництва.

Серед вчених-економістів немає одностайної думки щодо визначення об'єктів калькулювання. Вважаємо, що в сільському господарстві, особливо в садівництві, від одного об'єкта виробництва можуть одержувати один, два і більше видів продукції, тому об'єкти обліку витрат і об'єкти калькуляції тут зазвичай не співпадають.

В плодово-ягідному виробництві згідно Методичних рекомендацій № 132 виділяють такі об'єкти обліку витрат, як види багаторічних насаджень (насіннячкові, кісточкові, ягідники тощо). Для спеціалізованих садівничих підприємств таке групування є досить узагальненим, оскільки воно не відображає реальної собівартості окремих порід насаджень. Одним із способів вирішення даної проблеми є виділення сортів як об'єктів обліку витрат. Проте на практиці це призводить лише збільшення

кількості об'єктів обліку витрат, тому що в розрізі кожного виду насаджень виділяють досить велику кількість сортів. [2].

Зазвичай об'єктами калькулювання продукції садівництва виступають плоди, ягоди, живці, вуса, відсадки. Однак садівничі господарства можуть встановлювати та затверджувати власну номенклатуру об'єктів калькулювання продукції, особливо за наявності значних відмінностей у виробничому напрямі. Враховуючи особливості вирощування продукції садівництва, крім плодів і живців, можливо здійснювати калькулювання видів робіт (догляд за насадженнями, збір урожаю), та проводити його не тільки в кінці року, а й в кожному технологічному періоді. Це дозволяє визначити частку витрат, понесених на кожен етап виробничого циклу, а також контролювати їх розмір. Дана класифікація в садівництві дозволить обчислювати собівартість як одиниці продукції, так і виконаних робіт, відокремити загальні технологічні витрати в межах одного об'єкта виробництва. Однак, складна технологія виробництва та різний асортимент одержаної продукції садівництва обумовлюють існування кількох методів калькулювання собівартості продукції, які суттєво різняться один від одного.

Практика ведення бухгалтерського обліку в садівничих підприємствах показала, що, не дивлячись на прийняття ПСБО 30 «Біологічні активи», де не передбачається калькулювання собівартості продукції, спеціалізовані садівничі господарства продовжують її здійснювати в кінці року, а також оцінювати продукцію впродовж року за плановою собівартості, із подальшим коригуванням відхилень.

Література:

1. П(С)БО 16 «Витрати» Затверджено наказ Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. N 318. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO3.aspx>.
2. Облік і звітність за міжнародними стандартами: навч. посіб. / З.В.Задорожний [та ін.] ; Терноп. нац. екон. ун-т. - Тернопіль: ТНЕУ, 2014. - 445 с.

**Чопик Олександр,
Прокопишак Олег**

Львівський національний університет імені Івана Франка

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ

З приводу реформування спрощеної системи оподаткування ведеться чимало дискусій в Україні, проте до єдиного погляду так і не дійшли. Міністерство фінансів України висунуло пропозицію реорганізувати групи платників податків і переглянути питання ставок, проте законодавчі органи на цей крок піти не наважились ще і не відомо чи зможуть зробити такі зміни реальними в найближчому майбутньому. Так, вбачалось за необхідне з 4 груп платників сформувати лише три, а саме [1]: група А - фізичні особи-підприємці, які не використовують найманих працівників та обсяг річного доходу яких не перевищує 300000 грн.; група В - фізичні особи-підприємці, кількість найманих працівників яких не перевищує 10 осіб, а сума річного доходу – 2млн грн; група С - сільськогосподарські виробники, частка сільськогосподарського виробництва яких не менше 75%, а річний обсяг доходу, отриманий за попередній звітний період (рік) не більше 2 млн грн. Зміни повинні стосуватися не лише перерозподілу суб'єктів господарювання за групами сплати єдиного податку, а й самих умов його нарахування. Так, базою оподаткування для першої групи повинен стати розмір мінімальної заробітної плати, затверджений законодавством станом на 1 січня відповідного періоду. Для другої групи єдиноплатників об'єктом оподаткування стане дохід, що його отримав підприємець протягом звітного періоду, а базою в такому разі вважатиметься розмір оподатковуваного доходу скорегований коефіцієнтом, що враховуватиме витрати та обов'язкові платежі платника. Крім того показник даного коефіцієнта визначатиметься на відповідний рік окремо, прогнозні показники такі: 2017 рік – 0,8; 2018 рік – 0,6; 2019 рік – 0,4; наступні роки – 0,4. Третя група буде оподатковуватися відповідно до чинних умов сплати єдиного податку для четвертої групи платників єдиного податку. Ставки податку також очікується змінити. Перша група буде сплачувати

податок за ставкою 20% від розміру мінімальної заробітної платі, при тому сплачуючи ЄСВ в розмірі 20% від мінімальної заробітної платі. Друга група – також за ставкою 20%, проте від бази оподаткування з отриманого доходу. Для третьої групи буде встановлена ставка від 0,09% до 1,35% від нормативної оцінки землі, залежно від їх виду [1].

МВФ висловив своє бачення щодо оподаткування малого бізнесу в Україні при здійсненні другого перегляду економічної програми в рамках угоди про Механізм розширеного фінансування. Експерти МВФ вбачають спрощену систему недоцільною через протиріччя які виникають при її застосуванні, опираючись на те, що проведені реформи мають позитивний ефект і до кінця 2016 року в умовах реформування податковий тиск на працівників знизився на 9% відносно періоду, що передував реформі. Про це свідчить і рейтинг, в якому рівень фіскальної свободи становить 78,6%, що перевищив ряд інших високорозвинених країн.

Отже, державна підтримка фінансування розвитку малого підприємництва є вкрай важливою і, часто, забезпечує кращий ефект, аніж податкові знижки чи пільги. Україні варто розробити власні програми розвитку малого бізнесу, забезпечивши допомогу суб'єктам господарювання хоча б в окремих сферах діяльності, котрі мають для держави стратегічно важливе значення. Така ситуація дозволить вивести малий бізнес та економіки країни на новий рівень і призведе до поштовху вперед від креативного, активного, інноваційно спрямованого сектору, котрий в нашій державі становить більше 95% всього бізнесу.

Література:

1. Спрощена система оподаткування у баченні Мінфіну: вивчаємо проект податкової реформи / «Дебет-Кредит» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://news.dtki.ua/ua/simple/common/36579>

УДК 657

Чудовець Віталій
Луцький національний технічний університет

ВИМОГИ ДО ПЕРВИННИХ ДОКУМЕНТІВ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ТА ПОДАТКОВОМУ ОБЛІКУ

Практика проведення перевірок органами Державної фіскальної служби України показує численні випадки визнання правочинів нікчемним. Внаслідок виявлення фактів відсутності чи дефектного оформлення договорів та первинних документів,

Відповідно до листа Вищого адміністративного суду України від 02.06.2011 р. №742/11/13-11 з метою однакового застосування адміністративними судами окремих приписів Податкового кодексу України та Кодексу адміністративного судочинства України Вищий адміністративний суд України звертає увагу на таке.

Згідно з пунктом 44.1 статті 44 Податкового кодексу України для цілей оподаткування платники податків зобов'язані вести облік доходів, витрат та інших показників, пов'язаних з визначенням об'єктів оподаткування та/або податкових зобов'язань, на підставі первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку, фінансової звітності, інших документів, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків і зборів, ведення яких передбачено законодавством.

Платникам податків забороняється формування показників податкової звітності, митних декларацій на підставі даних, не підтверджених документами, що визначені абзацом першим цього пункту.

Водночас статтею 1 Закону України від 16.07.99 №996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» визначено, що первинний документ – це документ, який містить відомості про господарську операцію та підтверджує її здійснення.

Отже, будь-які документи (у тому числі договори, накладні, рахунки тощо) мають силу первинних документів лише в разі фактичного здійснення господарської операції.

Відповідно до п.2 статті 9 Закону «первинні та зведені облікові документи можуть бути складені на паперових або машинних носіях і повинні мати такі обов'язкові реквізити:

- назву документа (форми);
- дату і місце складання;
- назву підприємства, від імені якого складено документ;
- зміст та обсяг господарської операції, одиницю виміру господарської операції;
- посади осіб, відповідальних за здійснення господарської операції і правильність її оформлення;
- особистий підпис або інші дані, що дають змогу ідентифікувати особу, яка брала участь у здійсненні господарської операції».

Відсутність таких реквізитів може призвести до визнання документів недійсними, а операції такої, що не відбулася із відповідними податковими наслідками.

Однак, якщо ж фактичного здійснення господарської операції не було, відповідні документи не можуть вважатися первинними документами для цілей ведення податкового обліку навіть за наявності всіх формальних реквізитів таких документів, що передбачені чинним законодавством.

З урахуванням викладеного для підтвердження даних податкового обліку можуть братися до уваги лише ті первинні документи, які складені в разі фактичного здійснення господарської операції.

Згідно з пунктом 138.2 статті 138 Податкового кодексу України витрати, які враховуються для визначення об'єкта оподаткування, визнаються на підставі первинних документів, що підтверджують здійснення платником податку витрат, обов'язковість ведення яких передбачено правилами ведення бухгалтерського обліку.

При цьому відповідно до підпункту 139.1.9 пункту 139.1 статті 139 Податкового кодексу України не включаються до складу витрат витрати, не підтверджені відповідними розрахунковими, платіжними та іншими первинними документами, обов'язковість ведення яких передбачена правилами ведення бухгалтерського обліку та нарахування податку.

УДК 657

Чупрікова Юлія

Науковий керівник: **Яцунська Олесья**

Одеський національний економічний університет

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ СКЛАДАННЯ ЗВІТНОСТІ ЩОДО СУМИ НАРАХОВАНОГО ЄДИНОГО СОЦІАЛЬНОГО ВНЕСКУ

Всі без виключення суб'єкти підприємницької діяльності в Україні, які мають найманих працівників, повинні нараховувати внески на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та щомісяця подавати до контролюючих органів звіт щодо суми нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – звіт з ЄСВ) [1].

Питанням, що пов'язані з обліком і звітністю за ЄСВ, присвячені праці Г. Аніщенка, К. Безверхого, О. Бондаренко, М. Демченко, А. Зубченко, Н. Ткаченка, Ю. Цветова, Ю. Шевченка та інших. Однак, деякі питання складання звіту з ЄСВ залишилися поза увагою дослідників та є нормативно неврегульованими.

Порядок формування та подання звіту з ЄСВ затверджено наказом Мініфіну від 14.04.15 р. № 435 [2]. Але, у цьому нормативному документі недостатньо опрацьованим залишилося питання відхилень від місячної норми робочого часу.

Так, у таблиці 6 звіту в графі 15 «Кількість календарних днів перебування у трудових відносинах протягом звітного місяця» вказується фактична календарна кількість днів, протягом яких працівник перебував у трудових відносинах з роботодавцем. У свою чергу, графи 13 «Кількість календарних днів тимчасової непрацездатності», 14 «Кількість календарних днів без збереження заробітної плати» та 16 «Кількість календарних днів відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами» відображають невідпрацьований час за звітний місяць з певним кодом категорії застрахованої особи.

Однак, згідно таблицю обліку використання робочого часу, затвердженого наказом Держкомстату України від 05.12.08 р. № 489, може бути ще одна причина відхилень — «неявки з нез'ясованих причин», яка може суттєво вплинути на суму місячного доходу працівника [3]. Тобто, за існуючою формою звіту

в такій ситуації не зрозуміло чому у працівника, який нібито відпрацював цілий робочий місяць, такий низький рівень отриманого доходу.

Також, формуючи звіт з ЄСВ за допомогою програми «1С: Зарплата та управління персоналом для України» деякі дані відображаються некоректно та суперечать законодавству, а саме: всі неявки з таблицею обліку робочого часу потрапляють до графи 14 «Кількість календарних днів без збереження заробітної плати», де вказується тільки відпустка без збереження заробітної плати згідно ст. 25-26 Закону України «Про відпустки» від 15.11.1996 р. № 504/96-ВР, і така відпустка не може тривати більше 15 календарних днів на рік.

Отже, підсумовуючи результати здійсненого дослідження, можна зробити такі висновки:

1. Визначено необхідність доопрацювання форми звіту з ЄСВ, що обумовлено недостатньою методичною розробкою нормативних документів та неурегульованістю деяких питань щодо відображення даних первинного обліку робочого часу у звітності.

2. З метою подолання визначеної нормативної неурегульованості пропонуємо додати в таблицю 6 звіту з ЄСВ графу «Кількість календарних днів неявок з нез'ясованих причин», що дозволить співставити дані первинного обліку відпрацьованого часу й звітної інформації щодо сум нарахованого доходу застрахованих осіб. Та, як наслідок, сприятиме наданню реальної інформацію Пенсійному фонду України, який здійснює обмін відомостями з іншими контролюючими органами.

Література:

1. Порядок формування та подання страхувальниками звіту щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування затверджений наказом Мініфіну від 14.04.15 р. № 435 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0460-15>

2. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 р. № 2464-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>

3. Наказ Держкомстату України «Про затвердження типових форм первинної облікової документації зі статистики праці» від 05.12.2008 р. № 489 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/norm_doc/2008/489/489_2008.htm

4. Закон України «Про відпустки» від 15.11.1996 р. № 504/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/504/96-вр>

Шафета Дмитро

Науковий керівник: **Урбан Окасна**

Луцький національний технічний університет

ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Міжнародна торгівля була історично першою і до певного часу головною сферою міжнародних економічних відносин. Лише наприкінці ХХ століття провідну роль в системі міжнародної економіки почали відігравати різноманітні форми фінансових операцій, але значення міжнародної торгівлі і тепер надзвичайно суттєве, і полягає в тому, що підґрунтям міжнародної торгівлі є важливі чинники та доцільність міжнародного обміну товарами та послугами.

Зовнішня торгівля України регулюється ЗУ «Про зовнішньоекономічну діяльність». Методи регулювання зовнішньої торгівлі України поділяються на тарифні і нетарифні. Основним тарифним методом регулювання є мито. Нетарифні методи регулювання поділяються на економічні і адміністративні. Перші – включають паратарифні інструменти та заходи стимулювання експорту, а другі – заборону, кількісні обмеження, правові режими, торговельні угоди і інші різноманітні види контролю.

Негативно на зовнішню торгівлю України значною мірою впливає ряд чинників, серед яких недосконале законодавство, військово-політичні конфлікти з Росією, недостатній розвиток малих і середніх підприємств, низька конкурентоспроможність вітчизняних товарів на світовому ринку, коливання валютних курсів, окупація регіонів Донбасу.

Для розвитку зовнішньої торгівлі Україна має значний експортний потенціал, під яким розуміється здатність національної економіки виробляти конкурентоспроможні товари та реалізовувати їх на міжнародних ринках за умов постійного зростання ефективності використання природних ресурсів, розвитку науково-технічного потенціалу, валютної і фінансово-кредитної систем.

Україна володіє унікальними природними ресурсами, має вигідне географічне розташування, кваліфіковану і порівняно

дешеву робочу силу, співпрацює з високорозвиненими країнами Європи, і розвиває такі галузі промисловості, як металургійна, хімічна, сільське господарство, високі технології тощо.

Зовнішня торгівля товарами і послугами відіграє важливу роль у формуванні ВВП країни, стимулюванні розвитку економіки України. Відтак, заходи щодо її розвитку посідають важливе місце у системі заходів щодо подолання кризових явищ та посткризового відновлення економіки. Місце експорту у формуванні економічної динаміки є значним, а отже, він має перетворитися на чинник структурної перебудови вже у коротко- та середньостроковій перспективах

Розвиток зовнішньої торгівлі України та з її допомогою економіки країни в найближчій перспективі залежить від виваженої політики уряду щодо стимулювання власного виробництва, зниження кризових явищ та зміцнення національної валюти.

На сьогодні практично для всіх економік світу, незалежно від типу та стратегій їх економічного розвитку спостерігається спільна закономірність – зі зростанням рівня доходів на душу населення одночасно зростає частка сектору послуг у структурі ВВП та зменшуються частки секторів промисловості та сільського господарства. В той же час, повноцінний розвиток світового ринку послуг є неможливим без постійного вдосконалення регулювання торгівлі послугами, оскільки послуги як предмет такого регулювання є динамічним елементом міжнародної торгівлі.

Слід відзначити, що світова торгівля послугами протягом багатьох років регулювалась на двосторонній основі, основними учасниками таких відносин були або суверенні держави, або є держава та іноземна компанія. Проте, в результаті появи світової мережі послуг, що базуються на застосуванні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, ефективність такого регулювання значно знизилась. В результаті, зростала потреба пошуку нових механізмів та інструментів регулювання, що повною мірою сприяли би повній реалізації економічного потенціалу досягнень. Дані питання були певною мірою вирішені шляхом створення універсального міжнародного механізму щодо координації зовнішньоторговельних відносин у сфері послуг у вигляді ГАТС-СОТ.

Для досягнення максимальних вигод від участі в світовій торгівлі послугами необхідна комплексна програма розвитку даного ринку в Україні з переорієнтацією на наукомісткі галузі та державна підтримка вітчизняних виробників, особливо телекомунікаційних, інформаційних, ділових та комп'ютерних послуг.

УДК 657

Шворак Тетяна

Науковий керівник: **Світлана Михалевич**
Ковельський промислово-економічний коледж
Луцький національний технічний університет

РОЛЬ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ І ПІДРЯДНИКАМИ У СКЛАДІ КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

У процесі поточної діяльності у підприємства виникають зобов'язання, що становлять собою кредиторську заборгованість. Для забезпечення ефективної діяльності підприємства, дуже важливим є управління кредиторською заборгованістю.

Особливе місце в кредиторській заборгованості займають численні розрахунки з постачальниками і підрядниками. Зобов'язання підприємства за розрахунками з постачальниками та підрядниками – це короткострокові зобов'язання, що виникають при постачанні продукції чи наданні послуг.

Дані зобов'язання повинні погашатися згідно договорів про купівлю-продаж товарів, що укладаються з постачальниками чи підрядниками. В цих договорах обумовлюються відповідальність та зобов'язання сторін, а також зазначається предмет, строк дії та ціна договору.

Облік кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги ведеться на рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками».

Цей рахунок має три субрахунки другого порядку:

631 – «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»;

632 – «Розрахунки з іноземними постачальниками»;

633 – «Розрахунки з учасниками ПФГ».

Аналіз літературних джерел свідчить про те, що вчені в основу суті кредиторської заборгованості покладають різні класифікаційні ознаки.

На думку Ю.А. Бабаєвої кредиторська заборгованість - це заборгованість організації іншим юридичним і фізичним особам, що з'являється в результаті розриву в часі між наданням товарно - матеріальних цінностей, наданням послуг, надходженням попереднього грошового авансу й датою їх фактичної оплати й виконання зобов'язань перед сторонніми особами.

Н.М. Ткаченко стверджує, що кредиторська заборгованість - це тимчасово залучені об'єктом у власне користування грошові кошти, які підлягають поверненню юридичній або фізичній особі.

І.В. Ковальчук відносить до кредиторської заборгованості зобов'язання підприємства перед постачальниками ресурсів, за розрахунками з бюджетом або перед іншими кредиторами.

О.В. Лишиленко визначає кредиторську заборгованість як заборгованість підприємства перед іншими суб'єктами підприємницької діяльності (постачальниками, підрядниками, покупцями) за поставлені від них засоби і предмети праці, виконані роботи або отриману передоплату.

Ряд вчених визначають розрахунки з постачальниками і підрядниками як вагому і основну частину кредиторської заборгованості підприємства.

Зокрема Ф.Ф. Бутинець та Л.Л. Горецька ототожнюють кредиторську заборгованість з формою розрахунку за товари та послуги, придбані під час регулярно повторюваних операцій підприємства та використовувані для переробки (як сировина) або для подальшого перепродажу.

В.Г. Гетьман асоціює кредиторську заборгованість, перш за все, як борги організації перед постачальниками за товари й послуги, по випущених векселях, додаючи, що до цієї ж групи відноситься заборгованість своїм працівникам по нарахованій, але не виплаченій заробітній платі, що виникає в зв'язку з тим, що миттєві нарахування не збігаються в часі. «Таким же є механізм утворення заборгованості перед органами соціального страхування й забезпечення по внесках єдиного соціального податку, перед бюджетом по податках», - продовжує вчений.

Згідно з П(С)БО 11 «Зобов'язання» зобов'язання - це існуюче зобов'язання суб'єкта господарювання, яке виникає в результаті минулих подій і погашення якої, як очікується, призведе до вибуття ресурсів суб'єкта господарювання, що втілюють у собі економічні вигоди.

Діяльність підприємства тісно пов'язана із виникненням кредиторської заборгованості. Одне із важливих завдань для підприємства є ефективне управління кредиторською заборгованістю з постачальниками і підрядниками, з метою недопущення прострочення термінів платежу та доведення заборгованості до штрафних санкцій.

УДК 657

Шимчук Анна

Науковий керівник: **Московчук Алла**
Луцький національний технічний університет

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОБ'ЄКТА ОБЛІКУ

Діяльність підприємств здійснюється в умовах ринкової конкуренції. Саме тому основною метою діяльності є одержання найбільшого прибутку, величина якого прямо залежить від розміру отриманого доходу. Необхідно зазначити, що дохід підприємства залишається економічною категорією, яка продовжує досліджуватися і науковцями, і практиками.

Проаналізувавши публікації, у яких розглядається сутність доходу, можна підсумувати, що єдиного підходу у сучасних економістів до його трактування немає. Внаслідок цього існує декілька типових характеристик категорії доходу, які властиві їй у реальних економічних відносинах суб'єктів господарювання. Найважливішими з них є наступні: 1) дохід підприємства - це економічний результат його господарської діяльності за певний період часу, що ідентифікується для визначення чистого прибутку або збитку за відповідний період; 2) формування доходу характеризує процес одержання підприємством конкретних економічних вигод, які спрямовуються на збільшення його

власного капіталу; 3) дохід являє собою результат використання підприємством своїх економічних ресурсів; 4) дохід характеризує певний рівень підприємницької активності суб'єкта господарського життя в умовах невизначеності; 5) рівень доходу підприємства формується враховуючи рівень конкурентних переваг, які базуються на його інноваційній активності; 6) формування доходу підприємства відбувається у взаємозв'язку з його конкурентним (монопольним) становищем на певному секторі ринку товарів та послуг.

Найбільш прийнятним визначенням доходу, з огляду на його використання у термінології, можна прийняти визначення Н.М. Шмиголь: «Дохід підприємства – це збільшення економічних вигід внаслідок надходження активів або погашення зобов'язань, внесків учасників (власників майна), та отримане внаслідок використання у господарському залучених для цього економічних ресурсів та конкурентних переваг в умовах прийнятного рівня підприємницького ризику» [2, с. 223]. Подане роз'яснення суті доходу повністю відповідає діючому законодавству та бере до уваги значення в розширенні діяльності підприємства.

В бухгалтерському обліку формування інформації про доходи підприємства та розкриття її у фінансовій звітності здійснюється на основі методичних вказівок, які визначені П(С)БО 15 «Дохід», відповідно до якого дохід визнається під час збільшення активу або зменшення зобов'язання, що спричиняє зростання власного капіталу (за виключенням його збільшення за рахунок внесків учасників), за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена.

Згідно з П(С)БО 15 «Дохід», доходи підприємства класифікують за певними ознаками. Однією з них є класифікація, яка використовується для визнання доходу та визначення його суми. Відповідно до неї виділяють дохід від реалізації продукції, товарів, інших активів, які придбані задля продажу; надання послуг, виконання робіт; користування активами підприємства іншими фізичними або юридичними особами, результатом чого є одержання відсотків, дивідендів.

В бухгалтерському обліку дохід відображається в сумі справедливої вартості активів, які отримані або будуть отримані.

Для узагальнення інформації про доходи від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства використовуються рахунки класу 7 «Доходи та результати діяльності».

Впродовж звітного року по кредиту рахунків 7 класу відображається сума загального доходу разом із сумою непрямих податків, зборів (обов'язкових платежів), які включено до ціни продажу. По дебету цих рахунків здійснюється щомісячне відображається належної суми непрямих податків, зборів (обов'язкових платежів), щорічне або щомісячне віднесення суми чистого доходу на рахунок 79 «Фінансові результати».

У фінансовій звітності підприємства інформація про доходи відображається у наступних формах: Баланс (Звіт про фінансовий стан) (ф. № 1), Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) (ф. № 2), Примітки до річної фінансової звітності (ф. № 5).

Література:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід», затверджений наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. №290
2. Шмиголь Н.М. Економічна суть доходів та доходності в системі управління підприємством / Н.М. Шмиголь // Держава та регіон : наук.-виробн. журнал. – Сер.: Економіка та підприємництво. – Запоріжжя : Вид-во Класичного приватного університету. – 2009. – № 7. – С. 221-225.

УДК 657

Шлапак Надія

Науковий керівник: Шелін Станіслава

Горохівський коледж ЛНАУ

ШЛЯХИ ПОЛПШЕННЯ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Здійснюючи господарську діяльність, підприємства отримують певний фінансовий результат – прибуток чи збиток. Основою формування фінансового результату є правильність та достовірність його визначення в обліку та звітності, оскільки на основі звітних даних здійснюється розробка управлінських рішень. На сьогодні проблемним залишається питання щодо узгодженості класифікації видів діяльності та субрахунків

бухгалтерського обліку, на яких формуються і визначаються фінансові результати.

Слід зазначити, що існує певна невідповідність між ознаками видів діяльності, доходів та формування фінансових результатів. Для того щоб уникнути такої невідповідності у віднесенні операцій до того чи іншого виду діяльності, необхідно чітко розмежувати вид діяльності та операції, які до них відносяться. Відповідно до П(С)БО 15 «Дохід» доходи отриманні від основної діяльності, обліковують на рахунок 70 «Дохід від реалізації», але на нашу думку рахунок 70 доцільно перейменувати на «Дохід від основної діяльності».

Така невідповідність існує між фінансовою та інвестиційною діяльністю й отриманими від них доходів. Тому пропонуємо отримані від інвестиційної діяльності доходи обліковувати на рахунок 74, який перейменувати з «Інші доходи» на «Доходи від інвестиційної діяльності», а рахунок 793 «Результат іншої звичайної діяльності» назвати «Результат інвестиційних операцій», рахунок 72 «Дохід від участі в капіталі» назвати «Дохід від фінансової діяльності».

Таким чином, пропонується змінити назву субрахунку 793 «Результати іншої звичайної діяльності» на «Результат інвестиційної та іншої звичайної діяльності», на якому визначатиметься фінансовий результат від інвестиційної та іншої звичайної діяльності; на субрахунок 792 «Результат фінансових операцій» закрити рахунки доходів і витрат від фінансової діяльності (73 «Інші фінансові доходи», 95 «Фінансові витрати»), при цьому рахунок 73 можна назвати відповідно до його функціонально призначення, як «Фінансові доходи»; внести зміни стосовно включення рахунку 74 «Інші доходи» до частини закриття рахунку доходів від інвестиційної та іншої звичайної діяльності на субрахунок 793 «Результат іншої звичайної діяльності» та виключення списання рахунків доходів і витрат від інвестиційної діяльності (рахунок 72 «Доходи від участі в капіталі» та 96 «Витрати від участі в капіталі») при зазначенні їх в частині списання на субрахунок 792 «Результат фінансових операцій», який призначений для визначення результату від фінансової діяльності підприємства. Такий підхід, дозволить вести більш правильний облік доходів і витрат від діяльності підприємства .

Згідно вимог П(С)БО 9 «Запаси» в обліку запаси слід відображати за найменшою з двох оцінок: за первісною вартістю або за чистою вартістю реалізації. В ході дослідження виявляється, що ця вимога в практичній діяльності підприємств часто ігнорується, що призводить до завищення валюти балансу, тобто до перекручування звітності.

Отже, пропонується, якщо запаси втратили свої початкові якісні характеристики, їх потрібно уцінити. Витрати, пов'язані зі зміною оцінки запасів, потрібно відобразити у складі операційних витрат на субрахунку 946 «Витрати від знецінення запасів». Відповідно, якщо через певний час ціна реалізації раніше уцінених запасів зросте, то підприємство зможе відобразити цю суму збільшення чистої вартості реалізації у складі операційного доходу на субрахунку 716 «Відшкодування раніше списаних активів».

Також, проблемою при формуванні фінансових результатів виявляється, те що багато підприємств не створюють резерв сумнівних боргів за дебіторською заборгованістю, що також перекручує звітність.

Необхідно враховувати соціальний аспект. Нехтування соціальними питаннями може негативно відобразитися на роботі підприємства та призвести до зменшення його прибутковості у зв'язку зі зниження продуктивності праці працівників

Література:

1. П(С)БО 16 «Витрати»: затв. Наказом Міністерства Фінансів України від 31.12. 1999 р. № 318, із змінами та доповненнями.
2. П(С)БО 15 «Дохід»: затв. Наказом Міністерства Фінансів України від 29.11. 1999 р. № 290, із змінами та доповненнями.

УДК 331.2

Шубалий Олександр

Луцький національний технічний університет

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ЗАКОНОМІРНОСТІ ЗМІНИ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ У РЕГІОНІ

Питання забезпечення достойного рівня заробітної плати та подальшого її підвищення мають важливе значення не тільки для кожного працівника, а й для окремого міста, району та регіону в цілому. Тому вирішувати проблеми, пов'язані із виплатою заробітної плати потрібно комплексно, врахувавши інтереси не тільки працівників, а й роботодавців, органів державної влади та місцевого самоврядування.

У Волинській області сформовано систему органів державної влади, місцевого самоврядування та недержавних структур, які здійснюють регулювання рівня заробітної плати. Волинська область порівняно з Львівською та Рівненською областями протягом аналізованого періоду не забезпечувала належного рівня заробітної плати, який був на 150-300 грн. був нижчим.

За даними [1; 2] рівень заробітної плати у регіоні протягом останніх понад як 15 років значно збільшився – з 150 грн. у 2000 році до 4047 грн. у 2016 році (або у 27 разів). При цьому спостерігається рівномірне щорічне зростання рівня заробітної плати. Можна також відзначити паралельне зростання співвідношення між рівнем заробітної плати та рівнем прожиткового мінімуму. На основі проведеного ранжування адміністративно-територіальних одиниць Волинської області за рівнем середньомісячної заробітної плати у 2016 році та порівняння його з 2010 роком виявлено, що найнижчим рівнем середньомісячної заробітної плати як у 2010 році, так і у 2016 році характеризувався Турійський район. Тоді як у 2016 році лідерство за рівнем заробітної плати від м. Нововолинська та Любомльського району перейшло до Луцького району, який досягнув найвищого рівня цього показника за увесь період – 5750 грн.

За результатами ранжування та порівняння рівня заробітної плати у 2016 р. до 2010 р. за видами економічної діяльності у Волинській області виявлено, що найвищий рівень

середньомісячної заробітної плати у 2016 році досягнула сфера фінансової та страхової діяльності (6561 грн.), яка утримувала першість і у 2010 році (3720 грн.). Також значно покращили позиції протягом аналізованого періоду і сфера сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство, а також промисловість, що свідчить про відновлення стабільності роботи виробничої галузей сфери. Загалом на основі порівняння зміни середньомісячної номінальної заробітної плати та валового регіонального продукту у розрахунку на одну особу у Волинській області за 2004-2015 рр. виявлено, що ВВП зростає більшими темпами, ніж рівень заробітної плати.

На основі побудованої лінії регресії проведено оцінку взаємозв'язку між рівнем середньомісячної заробітної плати на валовим регіональним продуктом на 1 особу у Волинській області на основі даних за період 2004-2015 рр. Тобто, підвищення рівня середньомісячної заробітної плати у регіоні до 5000 грн. (або у 1,5 рази до рівня 2015 року) дозволить забезпечити підвищення валового регіонального продукту у розрахунку на 1 особу до 52755 грн. (або у 1,7 рази до рівня 2015 року).

Реформа заробітної плати на регіональному рівні має носити комплексний характер, охоплювати ринковий і неринковий сектори економіки переслідувати ряд важливих цілей. Одним із пріоритетних напрямів державної та регіональної політики у сфері праці є детінізація заробітної плати, чого можна досягти за рахунок реалізації системи пріоритетних заходів.

Основними заходами щодо детінізації заробітної плати можна вважати: мінімізація (викорінення) корупції у фіскальних органах; зменшення та перерозподіл податкового навантаження; перерозподіл доходів; застосування високих штрафів за недотримання чинного законодавства та розроблення заходів щодо підвищення податкової моралі; зменшення диференціації доходів населення; введення податків на розкіш, прогресивного оподаткування доходів.

Література:

1. Головне управління статистики у Волинській області / Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lutsk.ukrstat.gov.ua>.
2. Праця Волині-2015: статистичний збірник / За ред. В.О. Грабаровської. – Луцьк: Головне управління статистики у Волинській області, 2016. – 117 с.

УДК 336

Шуляр Олена
Вінницький торговельно-економічний
інститут КНТЕУ

ПРОПАГАНДА ОХОРОНИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

Державна політика в галузі охорони праці базується на принципах пріоритету життя і здоров'я працівників, повної відповідальності роботодавця за створення належних, безпечних і здорових умов праці. Тому необхідність дослідження пропаганди охорони праці зумовлюється необхідністю державного регулювання безпеки умов праці, оскільки для забезпечення здорових і безпечних умов праці необхідно таке облаштування об'єктів виробничої діяльності, така організація робіт й такі технологічні процеси, за яких виключалися б потенційні причини виробничого травмування й професійних захворювань.

Дослідженням питання пропаганди охорони праці в нашій державі займались: А.А. Абрамову, О.Т. Барабаша, М.І. Бару, І.В. Зуба, А.Я. Кисельова, В.Г. Ротаня, Г.І. Чанишеву, М.В. Гришук, Б.М. Коржик та інших. Але фундаментальної наукової роботи щодо дослідження правових проблем охорони праці в нашій державі, на жаль, не існує.

Метою даного дослідження є визначення основних аспектів пропаганди охорони праці в Україні в сучасних умовах.

Пропаганда охорони праці – це інформаційний і емоційний вплив на працюючих з метою розвинути у них якості, що сприяють безпечній роботі [3].

Для здійснення пропаганди охорони праці використовуються різноманітні форми, методи і засоби. Формами пропаганди охорони праці є: семінари, школи передового досвіду, радіо- і телепередачі, екскурсії, виставки тощо.

Методи пропаганди охорони праці (прийоми передачі інформації) включають: розповідь, показ, демонстрацію натурних зразків, передових прийомів праці, лекції, бесіди, консультації і т. п.

Засобами пропаганди охорони праці служать: кіно, телебачення, плакати, фотографії, правила, інструкції, настінні газети, книги.

Виділяють наступні закономірності у ставленні працівників до тих чи інших засобів пропаганди охорони праці:

- робочі, які цікавляться питаннями безпеки, вважають ефективним засобом впливу плакат, а ті, хто байдужий до цих питань, воліють кінофільми;

- бесіди вважають корисними тільки ті робітники, колеги та начальники яких позитивно ставляться до питань безпеки;

- літературу вважають корисним засобом ті робітники, які цікавляться питаннями безпеки праці, а також члени трудових колективів, в яких високий інтерес до питань безпеки. Одним з ефективних шляхів виховання в галузі охорони праці є підключення широкого кола керівників середньої та нижньої ланки, аж до бригадирів, а також самих робітників до оцінки рівня безпеки праці в їх колективі і вишукування коштів для його підвищення [4, с. 66].

Науково-популярні і навчальні кінофільми з техніки безпеки, виробничої санітарії, технічної естетики та інших питань є ефективним засобі пропаганди.

До ефективних форм пропаганди питань охорони праці відносяться лекції, доповіді, бесіди.

Лекції з охорони праці повинні проводитися як за загальними, так і з конкретних питань. Завданням лекцій з загальних питань є розширення кругозору слухачів і залучення уваги до питань охорони праці для активізації роботи в цій області.

Лекції на конкретні теми охорони праці повинні пропагувати комплекс заходів або окремі заходи, що сприяють поліпшенню умов праці в цехах і на виробничих ділянках.

Теми лекцій слід викладати з урахуванням специфічних особливостей відповідного виробництва, його обладнання, умов праці. Необхідно на прикладах стану охорони праці та аналізу конкретних недоліків давати рекомендації щодо їх усунення. Лекції доцільно супроводжувати показом наочних посібників - креслень, схем, плакатів, фотографій.

В якості доповідачів повинні виступати керівники цеху, фахівці, уповноважені (довірені) особи з охорони праці або

державні інспектори з охорони праці, лікарі органів санітарно-епідеміологічного нагляду, фахівці органів управління охороною праці та ін.

Бесіди з питань охорони праці призначені, головним чином, для працівників окремих виробничих дільниць.

Темою розмов може бути нещасний випадок, який стався на ділянці (з аналізом причин та викладом необхідних профілактичних заходів), а також окремі випадки порушення робітниками інструкцій з безпечним способом роботи або розбір змісту інструкції з охорони праці.

Основна мета бесіди – мобілізувати слухачів на усунення конкретних причин нещасних випадків і професійних захворювань. Бесіди повинні бути короткими, виразними, з конкретними прикладами.

Служби охорони праці, а за наявності кабінети охорони праці, повинні регулярно інформувати працівників підприємств про нові книги в області охорони праці, періодичних виданнях, роботах науково-дослідних інститутів, нормативних правових актів з охорони праці, плакатах з охорони праці та ін..

Для своєчасної інформації про досвід роботи та новітніх досягненнях підприємств та інших організацій у галузі охорони праці на підприємстві повинні влаштовуватися невеликі виставки епізодичного характеру.

Для пропаганди питань охорони праці на підприємстві слід використовувати радіопередачі через радіовузол. Передачі по радіо мають бути присвячені окремим питань охорони праці у цехах підприємства. При цьому наводяться як позитивні, так і негативні приклади з відповідними висновками.

Служби охорони праці, а за наявності кабінети охорони праці, повинні організовувати пропаганду матеріалів з охорони праці через заводську багатотиражку.

Варто зазначити, що в Україні рівень пропаганди охорони праці надзвичайно низький, за останні п'ять років з Державного бюджету кошти на наведені заходи не виділяються у зв'язку з нестачею коштів. Проте, відповідно чинного законодавства у виконання статутних функцій та обов'язків Фонду соціального страхування від нещасних випадків щодо запобігання нещасним випадкам покладається на страхових експертів з охорони праці

Фонду соціального страхування від нещасних випадків, які здійснюють профілактичні заходи, спрямовані на усунення шкідливих і небезпечних виробничих факторів, запобігання нещасних випадків на виробництві.

Незважаючи на роботу, яка проводиться як працівниками Фонду соціального страхування від нещасних випадків, так і керівниками підприємств, установ тощо, ризик травмування та професійної захворюваності на багатьох робочих місцях залишається доволі високим, а тому забезпечення належного рівня роботи з питань охорони праці на кожному підприємстві, в установі, організації має стати справою честі для роботодавців, адже безпечні умови праці – це життя та здоров'я працівників.

Охорона життя й здоров'я працюючих від впливу небезпечних та шкідливих виробничих чинників має важливіше соціальне значення, здоров'я працюючих є національним багатством держави оскільки має вплив на працездатність людини, а відтак на її добробут і подальший розвиток технічного процесу [2].

Таким чином, основними цілями і завданнями пропаганди охорони праці є: спонукання і постійна підтримка інтересу до охорони праці, переконання працівників, що навчаються, в необхідності заходів з охорони праці, виховання свідомого відношення до охорони праці, популяризація нових засобів забезпечення безпеки праці, створення на кожному робочому місці здорових і безпечних умов праці.

Література:

1. Гришук М.В. Пропаганда охорони праці в Україні: реалії та перспективи / М.В. Гришук // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – Рівне, 2012. – №2. – С. 1-10.
2. Дзюба Т. А. Профілактика безпеки праці – запорука зменшення виробничого травматизму / Т. А. Дзюба, Л. О. Іконнікова. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rusnauka.com>
3. Закон України «Про охорону праці». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу – <http://zakon4.rada.gov.ua>
4. Коржик Б.М. Охорона праці в будівництві: навч. посіб. / Б.М. Коржик. - Харків: Форт, 2010. - 388 с.

УДК 657.41

Яковець Тетяна
Чортківський навчально-науковий
інститут підприємництва і бізнесу ТНЕУ

ОБЛІКОВЕ ВІДОБРАЖЕННЯ ТА ПОДАТКОВІ НАСЛІДКИ РЕЄСТРАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Заснування і подальша діяльність підприємства будь-якої форми власності неможливе без створення статутного капіталу. Формування та облік власного капіталу залежить від організаційно-правової форми та виду діяльності. В Україні при початку бізнесу вибір відбувається в основному між приватним підприємством і товариством з обмеженою відповідальністю. Критеріями вибору між ПП, ТОВ, ПрАТ в основному стають наступні фактори (рис 1.):

В процесі формування статутного капіталу виділяємо такі етапи: Етап 1: Прийняття засновниками рішення про створення юридичної особи та формування статутного капіталу. Етап 2: Передача грошових внесків та оцінка майна. Етап 3: Документальне оформлення передачі внесків до статутного капіталу. Етап 4: Державна реєстрація підприємства. Етап 5: Здійснення внесків після офіційної реєстрації підприємства.

У ході організації обліку власного капіталу слід: своєчасно, повно й достовірно відображати господарські факти з капіталом, його розмір та динаміку; правильно деталізувати облік капіталу з використанням аналітичних рахунків; виконувати контроль за відповідністю законодавству і правильністю здійснення операцій із власним капіталом; узагальнювати інформацію про динаміку власного капіталу для проведення аналізу та прийняття управлінських рішень;

Податкові наслідки формування статутного капіталу у грошовій формі такі: податок на прибуток – податкові різниці зі створенням статутного капіталу не передбачені; ПДВ – операція з випуску (розміщення) акцій і корпоративних прав не є об'єктом обкладання ПДВ, тому податкові зобов'язання у підприємства-емітента не виникають; ПДФО – передача грошових коштів не веде до виникнення доходу в учасника фізичної особи, який здійснює внесок – це його витрати на придбання корпоративних прав.

Рис. 1. Основні фактори впливу на вибір організаційно-правової форми підприємства

Податкові наслідки формування статутного капіталу майном такі: податок на прибуток – майно, яке отримує підприємство не вважається отриманим безоплатно, оскільки натомість засновники отримують корпоративні права; ПДВ – має місце дві операції: отримання корпоративних прав засновником а етапі їх емісії не є об'єктом обкладення ПДВ, тому податкові зобов'язання у емітента не виникають; отримання майнового внеску до статного капіталу є постачанням товарів згідно пп. 14.1.191 ПК, адже право власності на таке майно переходить від засновника до створюваного підприємства.

Отже, засновник-юридична особи, який є платником ПДВ на дату передачі внеску повинен нарахувати податкові зобов'язання з ПДВ; ПДФО – необхідність сплачувати ПДФО із вартості внесеного до статутного капіталу майна не виникає.

Комп'ютерний набір:

Гаврилюк О.О.

Верстка:

Гаврилюк О.О.

Підп. До друку 29.11.17 р.
Формат 60x84 1/16. Папір офс.
Ум. друк. арк. 13,2. Тираж 300 прим. Зам. 519

Редакційно-видавничий відділ
Луцького національного технічного університету
Луцьк, 43018, вул. Львівська, 75
Друк – РВВ ЛНТУ